

DIE KLEURLING-JEUGOORTREDER

n Psigodiagnostiese Onderzoek

deur

J.R. BESTER.

PROEFSKRIF INGELEWER VIR DIE GRAAD VAN
DOKTOR IN SIELKUNDE AAN DIE UNIVERSITEIT
VAN STELLENBOSCH.

PROMOTOR:

PROF. DR. A.B. VAN DER MERWE.

DESEMBER 1966.

IN HIERDIE VERHANDELING IS DEURGAANS
VAN SKUILNAME GEBRUIK GEMAAK.

VOORWOORD.

Ek wil graag my opregte dank en waardering uitspreek teenoor my Promotor, Prof. Dr. A.B. van der Merwe, asook teenoor Prof. J.M. du Toit en Prof. J.M. Hattingh vir waardevolle hulp en leiding tydens hierdie ondersoek.

My dank ook aan die volgende: Die Departement van Kleurlingsake vir toestemming om hierdie ondersoek aan die Porter-verbeteringskool uit te voer; die Prinsipaal van Porter wat gegewens i.v.m. leerlinge tot my beskikking gestel het; die Sielkundiges van bogenoemde inrigting vir waardevolle bespreking van gevalle; die Wynbergse Distriksgeneesheer vir die mediese ondersoek van proefpersone.

Laastens ook my dank aan alle persone, en veral aan my eggenote, wat tot hulp by hierdie navorsing was.

DIE SKRYWER.

BELLVILLE.

Desember 1966.

(1)

INHOUDSOPGAWE.

HOOFSTUK	I	<u>INLEIDING.</u>	<u>BLADSY.</u>
		1. Misdaad	1
		2. Die Kliniese Onderzoek ...	6
HOOFSTUK	II	<u>DOEL EN METODE VAN ONDERSOEK.</u>	
		1. Doel van Onderzoek	11 X
		2. Die Proefpersone	11
		3. Metode van Onderzoek	13
HOOFSTUK	III	<u>'N PAAR GEVALLE STUDIES.</u>	
		1. Inleiding	23
		2. Geval 1	23 45-69
		3. Geval 2	70 78-87
HOOFSTUK	IV	<u>MAATSKAPLIKE FAKTORE.</u>	
		1. Inleiding	88
		2. Omgewingsfaktore	90
		3. Huislike faktore	93
		4. Opsomming	123
HOOFSTUK	V	<u>FISIESE EIENSKAPPE EN PERSOONLIKE GESKIEDENIS.</u>	
		1. Inleiding	127
		2. Fisiese Eienskappe	129
		3. Persoonlike Geskiedenis	133
		4. Opsomming	154
HOOFSTUK	VI	<u>INTELLEKTUELE EN SKOLASTIESE PRESTASIES.</u>	
		1. Inleiding	158
		2. Intelligensie	163
		3. Skolastiese Prestasies	167
		4. Opsomming	179

HOOFSTUK VII/.....

(ii)

BLADSY.

HOOFSTUK VII AANPASSING EN PERSOONLIKHEIDSTRUKTUUR.

1.	Inleiding	182
2.	Aanpassingsvraelys van die Nasionale Buro	183
3.	Die Spieëltekentoets	195
4.	Die Rorschach-projeksie-toets	201
5.	Die Tematiese Appersepsie-toets	222
6.	Inrigtingsaanpassing	245
7.	Aanpassing ná ontslag met vergunning	248
8.	Opsomming	252

HOOFSTUK VIII SAMEVATTING, DIAGNOSE EN BESPREKING.

1.	Maatskaplike Faktore	257
	(a) Die Geweldplegers	260
	(b) Die gewone Diewe	261
2.	Fisiese Eienskappe en Persoonlike Geskiedenis	262
	(a) Die gewone Diewe	264
	(b) Die Geweldplegers	265
3.	Intellektuele en Skolas-tiese Prestasies	268
	(a) Die Geweldplegers	269
	(b) Die gewone Diewe	271
4.	Aanpassing en Persoonlikheidstruktuur	272
	(a) Die Geweldplegers	274
	(b) Die gewone Diewe	276
5.	Terapeutiese Behandeling ...	280
6.	Slot	284

BIBLIOGRAFIE (i)-(viii)

BYLAAG A.

Opsomming van Gevalle Studies I - C

BYLAAG B.

Intelligensie- en Spieëltekentoetsresultate CI - CIII

BYLAAG C.

Aanpassingsvraelys-resultate CIV - CVI

BYLAAG D.

Rorschach-toetsresultate CVII - CXII

BYLAAG E.

Tematiese Appersepsietoetsresultate ... CXIII

HOOFSTUK I.

INLEIDING.

1. MISDAAD: Ten einde n studie van die Kleurling-jeug-oortreder te maak, is dit wenslik dat ons eers die begrip „misdaad" en „jeugmisdaad" nader sal ondersoek.

Vanuit n historiese oogpunt beskou, kan teorieë oor misdaad tot baie eeue gelede teruggevoer word. Die afgelope eeu, en by uitstek die afgelope 60 jaar, word egter gekenmerk deur n vermeerdering in wetenskaplike kennis aangaande die misdadiger en die aanleidende faktore wat n rol by die pleeg van misdaad speel. In hierdie verband kan die werke van ondersoekers soos Burt¹⁾, Healy²⁾, Bronner³⁾ en Shaw⁴⁾ moeilik oorskat word.

n Oorsig van die literatuur toon egter dat die benadering van die meeste ondersoekers oor die probleem te eensydig van aard is. Misdaad is die produk van n hoogs ingewikkelde proses van interaksie van bio-sosiale faktore en kan nie i.t.v. slegs èen teorie verklaar word nie. Dit is juis hierdie feit wat enersyds impliseer dat feitlik enige navorsing wat enigsins in verband met dié probleem staan, van waarde mag wees, maar ook andersyds tot gevolg het dat ondersoekers te geneig is om dan net èen teorie ter verklaring van misdaad daar te wil stel. Die gevolg is n eensydige benadering.

Verskeie ondersoeke is uitgevoer om die verband tussen faktore in die fisiese en sosiale omgewing en misdaad te probeer/.....

-
- 1) Burt, C. : The Young Delinquent.
 - 2) Healy, W. : The Individual Delinquent.
 - 3) Healy, W. & Bronner, A. : Delinquents and Criminals : Their Making and Unmaking.
 - 4) Shaw, C. : Delinquency Areas.

daad te probeer vasstel. Dit is aangetoon dat selfs kli-
maats- en seisoensverskille van belang mag wees.⁵⁾ Die
verband tussen fluktuasies in ekonomiese toestande en die
wisseling van misdaad is veral deur Europese ondersoekers
bestudeer. Bonger beweer: „... we have a right to say
that the part played by economic conditions in criminality
is preponderant, even decisive.”⁶⁾

Alhoewel hierdie stelling van eensydigheid getuig,
kan ons tog aanvaar dat daar 'n mate van verband tussen mis-
daad en ekonomiese faktore bestaan.⁷⁾ So ook word behui-
sing, buurt, ontspanningsgeriewe en vryetydbesteding asook
kulturele verskille ondersoek met die oog op hulle bydrae
tot die verklaring van misdadigheid.

Aan die ander uiterste vind ons dat die belang-
stelling vanaf omgewingsfaktore tot die meer persoonlike
faktore verskuif het: vandaar die fisiese en biologiese
benadering. Lombroso⁸⁾ met sy veel omstrede teorie van
atavisme het daarvoor gesorg dat die misdadiger as individu
hierdeur onder die soeklig kom. Deur sekere fisiese eien-
skappe te ondersoek, formuleer hy die teorie dat die
misdadiger 'n biologiese degenerasie ondergaan het en lig-
gaamlik en geestelik op 'n primitiewe, barbaarse vlak van
menslike ontwikkeling verkeer, wat veroorsaak dat hy hom
nie by die samelewing kan aanpas nie en kriminele gedrag
tot gevolg het. Alhoewel hy omgewingsfaktore in 'n ge-
ringe mate erken, val die klem van sy teorie op die gedag-
te van 'n „gebore misdadiger”. Charles Goring⁹⁾ bewys

egter onomwonde/.....

5) Abrahamsen, D. : Crime and the Human Mind, p. 46.
Olivier, E. : Misdaad en Drankmisbruik onder
Kleurlinge, p. 56 - 83.

6) Bonger, W. : Criminality and Economic Conditions,
p. 669 - 700.

7) Klineberg, O. : Social Psychology, p. 424.

8) Cavan, R. : Criminology.

9) Goring, C. : The English Convict.

egter onomwonde dat Lombroso se teorie van weinig waarde is en eers in 1939 vind daar 'n groot herlewing plaas toe Hooten¹⁰⁾ die resultate van sy antropometriese meting op 'n groep misdadigers en 'n kontrole groep publiseer. Hy stel dan ook vas dat, met 'n sekere mate van oorvleueling in ag genome, misdadigers wel biologies minderwaardig is.

Alhoewel hierdie navorsing op 'n beter wetenskaplike basis as dié van Lombroso rus, maak Hooten hom tog daaraan skuldig dat hy nie sy proefgroepe bevredigend afgepaar het nie, en ook dat hy sonder meer aanvaar dat alle fisiese verskille tussen die groepe op grond van oorerflike faktore verklaar kan word. Die invloed van sielkundige en sosiologiese faktore op die individu word nie in ag geneem nie.

Endokrinoloë¹¹⁾ het weer die probleem benader vanuit die oogpunt dat die misdadiger op grond van sy klier-samestelling onderskei kan word. Daar word dan gepoog om misdaad te verklaar in terme van verstoring in die funksie van die buislose kliere. Hierdie ondersoek is van waarde aangesien verstoorte werking van die endokrine kliere wel 'n invloed op die liggaamlike en geestelike prosesse van die persoon kan uitoefen. Daar is egter nog geen afdoende bewys gelewer van die verband tussen misdadige gedrag en die funksie van die endokrine kliere nie.¹²⁾

Die Sielkunde het kriminaliteit aanvanklik ook vanuit 'n eensydige oogpunt beskou. Wetenskaplikes het steeds gepoog om één omvattende verklaring vir alle misdadigheid daar te stel en nou het die klem op die verband tussen misdaad en intellektuele minderwaardigheid geval.

Op een/.....

10) Hooten, E. : Crime and the Man.

11) Schlapp, M. & : The New Criminology.
Smith, E.
Hoskins, R. : Endocrinology.

12) East N. : Society and the Criminal.
Mannheim, H. : Group Problems in Crime and Punishment.

Op een stadium is selfs geglo dat alle swaksinniges noodwendig misdadigers moet wees en omgekeerd. Ondersoeke wat aantoon dat die persentasie swaksinniges onder misdadigers so hoog soos 50 tot 90 persent strek, was niks buitengewoon nie.¹³⁾ Met die ontwikkeling en wetenskaplike interpretasie van gestandaardiseerde intelligensietoetse is bogenoemde bewerings egter weerlê en is aangetoon dat die verspreiding van intelligensie van misdadigers en nie-misdadigers min of meer dieselfde is.¹⁴⁾

Pogings is ook aangewend om misdadige gedrag te verklaar i.t.v. emosionele verskille tussen misdadigers en nie-misdadigers of om persoonlikheidstipes te onderskei wat tiperend van die misdadiger sou wees.¹⁵⁾ Die sielkunde en ook die psigiatrie het dan die klem laat val op psigotiese, psigopatiese en neurotiese persoonlikhede ter verklaring van misdadige gedrag.

Dit is eintlik a.g.v. die baanbrekerswerk van William Healy¹⁶⁾ dat die wetenskappe van sosiologie, sielkunde en psigiatrie tot die besef gekom het dat dit nie net een faktor of groep faktore is, hetsy a.g.v. oorerwing of omgewing, wat n rol by kriminaliteit speel nie. Die misdadiger en jeugoortreder moet as individu bestudeer word met inagneming van alle faktore wat betrekking op sy wanaanpassing mag hê.

Opsommend kan die tekortkominge van die opvattinge oor misdaad hoofsaaklik soos volg saamgevat word:

- (a) Verskeie wetenskappe het op verskeie stadia van ontwikkeling op die uiteindelijke verklaring van kriminaliteit aanspraak gemaak.

(b) Min pogings/.....

-
- 13) Goddard, H. : Feeble-Mindedness : Its Causes and Consequences, p. 4 - 9.
Goring, C. : The English Convict, p. 262.
- 14) Barnes, H. & Teeters, N. : New Horizons in Criminology.
- 15) Slawson, J. : The Delinquent Boy.
- 16) Healy, W. : The Individual Delinquent.

- (b) Min pogings is aangewend om die vermeende oorsaak van misdaad met die werklike handeling in verband te bring.
- (c) Die veronderstelling dat kriminaliteit op slegs één enkele persoonlikheids-eienskap of karaktertrek gebaseer is en verder dat alle misdadigers spesiale wesens is wat fisies en geestelik van die nie-misdadiger verskil. Die feit dat misdadigers geen homogene groep is nie en dat verskillende persone weens verskillende motiewe verskillende soorte misdaad pleeg, is oor die hoof gesien.

Alhoewel hedendaagse outoriteite op die gebied van misdaad en jeugmisdad in baie opsigte met mekaar ooreenstem, is daar tog nog verskille in basiese opvattinge oor die probleem, wat 'n doeltreffende gesamentlike benadering tot misdaad in die wiele ry.

Enersyds word dit algemeen beweer dat beide oorerwings- en omgewingsfaktore 'n rol speel; dat geen individu 'n gebore misdadiger is nie maar dat hy kriminele gedrag openbaar a.g.v. sekere lewenservaringe wat in die vroeë kinderjare plaasgevind het; dat oortreders 'n heterogene groep is en dat die individu wat afwykende gedrag toon, bestudeer moet word.

Andersyds is ondersoekers nog te geneig om die een of ander spesifieke teorie wat betrekking op hul vak het, oor te beklemtoon. So vind ons bv. dat baie sielkundiges en psigiaters kriminele gedrag wil verklaar as die direkte resultaat van emosionele konflik en frustrasie terwyl sosioloë weer beweer dat sosiale interaksie die basis van sodanige afwykende gedrag is.

Uit die voorafgaande is dit duidelik dat slegs 'n multi-dimensionale benadering voldoende lig kan werp op die ingewikkeldheid en verskeidenheid van gedrag wat deur die begrip jeugmisdad ingesluit word. Met betrekking

tot die/.....

- 17) Le Roux, W. : Die Kleurling-Jeugbende in Kaapstad.
Gross, F. : Society and the Criminal, Hoofstuk VI.
Patterson, S. : Colour and Culture in South Africa,
p. 162 - 191.
Barnard, J. : Personality Tests.
- 18) Watson, R. : The Clinical Method in Psychology,
p. 5.
- 19) Brotemarkle, R. : Clinical Psychology : 1896 - 1946.
J. consult.Psychol., Vol. II.

kliniek in 1896 gestig het, is daar egter verskille in opvattinge oor wat presies onder kliniese metode en kliniese sielkunde verstaan moet word. Hierdie verskille kan onderskeidelik aan die psigometriese en die dinamiese oorlewering in die sielkunde toegeskryf word.

Die invloed van die psigometriese uitgangspunt vind ons hoofsaaklik in die ontstaan en ontwikkeling van verstandstoetse en die oorbeklemtoning van verstandsmeting as metode deur middel waarvan die afwykende gedrag van die persoon verstaan kan word. Cattell, Witmer en Binet²⁰⁾ het veral in hierdie verband 'n belangrike rol gespeel. Merrill som die toestand soos volg op: "The clinic's central function was mental diagnosis, which was defined as the classification of the exceptional child according to his mental capacity."²¹⁾

Aan die ander kant het Healy en Freud²⁰⁾ weer hulle invloed t.o.v. die dinamiese uitgangspunt in die sielkunde laat geld. Hier het die klem geval op die oortuiging dat afwykende en anti-sosiale gedrag psigiatries benader moes word en dat menslike gedrag behoorlik begryp en i.t.v. motiewe geïnterpreteer moet word.

Die ontwikkeling van verstandstoetse en ander suiwer psigometriese persoonlikheidstoetse tot in die derde dekade van die huidige eeu, is indrukwekkend. Hierdie periode dien dan ook as tydperk van konsolidasie waartydens o.a. 'n beter begrip van die waarde en betekenis van verstandsmeting verkry is, en die geldigheid en betroubaarheid van bestaande persoonlikheidstoetse behoorlik bepaal kon word.

Op hierdie/.....

-
- 20) Watson R. : A Brief History of Clinical Psychology. Psychol. Bull., Vol. 50.
- 21) Merrill, M. : Oscillation and Progress in Clinical Psychology. J. Consult. Psychol., Vol. 15, p. 284.

Op hierdie stadium word daar egter ook sterk onder die indruk gekom van die eensydigheid van so n uitsluitlike vertroue op die psigometriese of atomistiese benadering tot die persoonlikheid, en tree projeksietegnieke as aspek van die dinamiese sielkunde op die voorgrond. Projeksietegnieke beklemtoon die holistiese of globale benadering tot die persoonlikheidstudie. „Unlike standardized ratings and questionnaires the projection methods are not atomistically analytic; they do not detach and distort the parts but study personality as a functioning whole.”²²⁾ Sommige ondersoekers beweer selfs:

...„whereas Binet gave the defective individual an 'intelligence', the projective techniques have given him a 'personality'.”²³⁾

Ten spyte van die pogings van verskeie outoriteite om hierdie kloof tussen die suiwer eksperimentele of psigometriese benadering en die globale of dinamiese benadering te oorbrug, bestaan daar nog geen volkome ooreenstemming oor die verband tussen die sogenaamde wetenskaplike en kliniese metodes nie.

Meehl beskryf bogenoemde toestand soos volg: „The clinical method is labelled by its proponents as dynamic, global, meaningful, holistic true to life, and understanding. The critics of the clinical method are likely to view it as mystical vague subjective, unscientific qualitative and muddle headed.”²⁴⁾ Maddox verwerp weer alle pogings om die kliniese metode d.m.v. laboratorium-tipe toetse „wetenskaplik” te maak/.....

22) Harrison, R. : Thematic Apperception and the Rorschach methods of Personality Investigation. J. Psychol., Vol. 15, p. 52.

23) In:
Kutash, S. : The Impact of Projective Techniques on Basic Psychological Science. J. proj. Tech., Vol. 18, p. 460.

24) Meehl, P. : Clinical versus Statistical Prediction, p. 4 - 5.

te maak en verklaar: „Such tests give no clue as to when and under what conditions behaviour occurs, and are necessarily limited to a few artificial situations.”²⁵⁾

Die vraag ontstaan of daar werklik so 'n groot onoorbrugbare kloof tussen die psigometriese en kliniese metodes bestaan en of dit nie hoofsaaklik 'n geval van beklemtoning van uitgangspunte is nie. Moet die kliniese metode net bestaan uit die suiwer kwalitatiewe aspekte van die individuele onderhoudsituasie, gevallestudie, observasie en so meer, of is daar ook plek vir kwantitatiewe sielkundige toetse en meting?

Thorne²⁶⁾ gee 'n volledige uiteensetting van die kliniese metode in die wetenskap en ook van die besondere ooreenkoms daarvan tussen die sielkunde en die mediese wetenskap. Holzberg²⁷⁾, aan die anderkant, waarsku dat ons nie mislei moet word deur die begrip „Die Kliniese Metode” nie en verklaar dat daar 'n verskeidenheid van metodes is wat uiteraard oorvleuel en hoofsaaklik in graad verskil na gelang sekere aspekte van die metode beklemtoon word.

Die aard van die kliniese metode sal dus verskil na gelang van die funksie wat die sielkundige moet vervul, bv. met betrekking tot studentevoorligting, kinderleiding-klinieke, hospitale vir geestesverstoordes en inrigtings vir misdadigers.

Volgens Rosenzweig en Wallen²⁸⁾ sluit die kliniese ondersoek in sy volledigste vorm nie alleen psigometriese en projeksietoetse in nie maar ook die mediese en agtergrondgeskiedenis van die individu. Doll beweer

verder:/.....

-
- 25) Maddox, H. : Facts and Methods in Clinical Psychology.
Brit. J. med. Psychol., Vol. 26, p. 302.
- 26) Thorne, F. : The Clinical Method in Science.
Amer. Psychologist, Vol. 2.
- 27) Holzberg, J. : The Clinical and Scientific Methods.
J. proj. Tech., Vol. 21.
- 28) Rosenzweig, S. : Psychodiagnosis.
Wallen, R. : Clinical Psychology : The study of persons.

verder: „Clinical psychology is the science, technique, and art of employing psychological principles, methods, and procedures to promote the welfare of the individual person for optimum social adjustment and self-expression.”²⁹⁾

Dit berus dan by die sielkundige om sy onderhoude, toetse en ander tegnieke op bruikbare wyse tot die beste voordeel en hulp van die gemeenskap aan te wend.

Opsommend dus, vind ons dat die benadering tot die sielkundige ondersoek te dikwels dieselfde neiging tot eensydigheid toon as wat ons by die ondersoek na misdaad aangetref het.

Vir die doel van hierdie ondersoek word „kwantitatief” nie sonder meer geïdentifiseer met „wetenskaplik” en dus met „behoorlik” en „korrek” nie. Aan die ander kant word „klinies” nie noodwendig beskou as volkome betekenisvol en allesomvattend nie. Die standpunt word gehuldig dat daar ’n kontinuum bestaan wat wissel vanaf die suiwer kwalitatiewe en beskrywende sielkundige ondersoek aan die een kant tot die bloot eksperimentele en kwantitatiewe ondersoek aan die ander kant, en dat hierdie metodes eerder aanvullend tot as teenstrydig met mekaar beskou moet word.

Met die oog op ’n multi-dimensionale benadering tot die huidige probleem sal die kliniese ondersoek dus:

- (a) ’n Verskeidenheid van tegnieke insluit;
- (b) op ’n psigo-bio-sosiologiese basis geskied;
- (c) met inagneming van die feit dat die persoonlikheid die min of meer permanente samestelling van die individu se psigo-fisiese eienskappe is, wat sy besondere aanpassing aan sy omgewing bepaal en wat in gedurige wisselwerking met mekaar en met die omgewing verkeer.

29) In: Beck, S. : The Psychologist in the Clinical Setting.
Am. J. Orthopsychiat., Vol. 18,
p. 497.

HOOFSTUK II.

DOEL EN METODE VAN ONDERSOEK.

1. DOEL VAN ONDERSOEK: Volgens die morele waardes van n bepaalde gemeenskap kan anti-sosiale gedrag beskou word as die mislukte pogings van die persoonlikheid om bevredigend aan te pas. Misdadigers oortree sommige wette van die gemeenskap maar nie alle oortreders verbreek dieselfde wette nie.

Dit is duidelik dat die motiewe wat hierdie verskeidenheid van gedragswyses ten grondslag lê, verskillend van aard mag wees. Indien dit die geval is, sal ook die persoonlikheidseienskappe van persone wat verskillende tipes oortredings begaan, verskillend van aard wees.

Ten einde n beter insig in die aard van dié heterogeniteit by Kleurling-jeugoortreders te verkry, word in hierdie ondersoek n groep geweldplegers, (oortredings teen die persoon) vergelyk met n groep gewone diewe, (oortredings teen persoonlike besittings). Onder geweldplegers word moord, strafbare manslag, aanranding (nie seksueel) en roof ingesluit, terwyl huisbraak en diefstal by diefstal ingesluit word.

Die hipotese word gestel dat die twee groepe beïndruigend van mekaar sal verskil t.o.v.

- (i) die basiese motiewe wat hul oortredings ten grondslag lê, en
- (ii) die agtergrondsfaktore en persoonlikheidseienskappe wat met die bepaalde soort oortreding gepaard gaan.

2. DIE PROEFPERSONE: Kleurling-jeugoortreders van stedelike herkoms is as proefpersone vir hierdie ondersoek gebruik.

Die konnotasie wat hier aan die begrip „Kleur-

ling" geheg/.....

ling" geheg word, is in ooreenstemming met dié soos uiteengesit in die Offisiële Jaarboek van Suid-Afrika.³⁰⁾

Daarin word die bevolking van die Unie van Suid-Afrika in vier rasse-groepe ingedeel, nl.

- 1) Blankes - persone van suiwer Blanke afkoms.
- 2) Naturelle - inboorlinge van suiwer Bantoe afkoms.
- 3) Asiate - inboorlinge van Asië en hul afstammelingen, veral Indiërs.
- 4) Gemengde en ander Kleurlinge - bestaande hoofsaaklik uit Kaapse Kleurlinge, maar met inbegrip van Kaapse Maleiers, Boesmans, Hottentotte en alle persone van gemengde ras.

Hierdie groep word kortliks „Kleurlinge" genoem.

Die begrip „jeugoortreder" verdien nadere toeligting aangesien daar heelwat verwarring bestaan oor wat presies onder die term „juvenile delinquent" verstaan moet word. In sommige lande word n fyn ouderdomsverskil aangegee deurdat n persoon onder 14 jaar as n kind beskou word, een tussen 14 en 16 jaar as n jong persoon en een tussen 16 en 21 jaar as n jeugdige volwassene. Die mate waarin n persoon vir sy daade verantwoordelik gehou kan word, wissel dan ook van een ouderdomsgroep tot n ander. In ander lande word n persoon tussen 7 en 17 jaar as n jeugoortreder beskou indien hy enige wet of ordonnansie oortree. So ook kan enige kind wat saans op straat rondwaal as n jeugoortreder beskou word.

Die definisie van n jeugoortreder soos vervat in die Suid-Afrikaanse Kinderwet³¹⁾ kan as heeltemal toereikend en omvattend/.....

30) Offisiële Jaarboek van Suid-Afrika, Nr. 25, 1949 p. 115.

31) Wet Nr. 33 van 1960, Art. 98.

kend en omvattend beskou word en word vir die doel van hierdie ondersoek aanvaar. Daarvolgens is n jeugoortreder n persoon onder die ouderdom van 18 jaar, en in sekere omstandighede onder die ouderdom van 21 jaar, wat in n hof aan n misdryf skuldig bevind word.

Die seleksie van die proefpersone het op n bloot toevallige basis geskied deurdat die eerste 50 geweldplegers en 50 gewone diewe wat na n bepaalde datum tot die Porter-verbeteringskool toegelaat is, as proefgroepe gebruik is. Die monster kan dus as verteenwoordigend van dië tipe jeugoortreder beskou word.

3. METODE VAN ONDERSOEK: Soos reeds in die vorige hoofstuk aangedui, word in hierdie navorsing van die kliniese ondersoekmetode gebruik gemaak. Deur middel van die onderhoud, observasie, sosiale geskiedenis, mediese ondersoek en sielkundige ondersoek is n volledige gevalle studie oor elke proefpersoon saamgestel sodat alle gegewens oor elke individu behoorlik georganiseer en geëvalueer kon word. Waar gegewens oor die persoon dus t.o.v. verskillende onderafdelings nagegaan is, moet in gedagte gehou word dat die hele persoonlikheid as dinamiese struktuur uiteindelik altyd in aanmerking geneem is, en dat gegewens van subkategorieë slegs as integrerende deel van die geheel geïnterpreteer moet word.

Behalwe persoonlike onderhoude, observasie, besoeke aan ouerhuise en korrespondensie van proefpersone, is waardevolle informasie aangaande hulle agtergrondgeskiedenis verkry uit verslae van vakkundige beamptes, hofverrigtinge en dokumente van die Suid-Afrikaanse Kriminele Buro. Verdere gegewens oor proefpersone se vorming en aanpassing in die inrigting is verkry vanaf die klasonderwysers, ambagonderwysers, koshuismeesters, toesighoudende amptenare, direkte observasie onder al bogenoemde omstandighede, en die kliniese lêer van elke per-

soon./.....

soon.

Nadat alle gegewens oor die proefpersone ingewin en verwerk is, is van die Chi-kwadraat-toets (X^2) en die t-toets³²⁾ gebruik gemaak om die beduidenheid van kwantitatiewe verskille tussen die twee groepe oortreders te bereken.

Die volgende aspekte oor elke geval se agtergrondgeskiedenis en persoonlikheidsstruktuur is dus tydens die kliniese ondersoek nagegaan:

(a) MAATSKAPLIKE FAKTORE: Ondersoek is ingestel na die primêre sowel as die sekondêre maatskaplike faktore wat by elke persoon n rol gespeel het. Omstandighede wat direk op die onmiddellike gesinslewe betrekking het, is as primêr geklassifiseer: hieronder ressorteer faktore soos die behuisingstoestand, ekonomiese status van die gesin, gesinsamestelling, opvoedkundige, etiese en morele standaarde van die ouers, ouerlike dissipline en emosionele atmosfeer binne die gesin.

Omstandighede wat betrekking op die omgewing het, is as sekondêr geklassifiseer: hieronder ressorteer faktore soos plek van herkoms, geografiese ligging van omgewing, aard van woonbuurt en algemene etiese en morele standaarde van die gemeenskap.

(b) FISIESE EIENSKAPPE EN PERSOONLIKE GESKIEDENIS.

(i) Fisiese Eienskappe: Onder hierdie afdeling word faktore wat betrekking op die persoon se fisiese gesteldheid het, nagegaan. Nadat elke persoon se lengte

en gewig/.....

32) Du Toit, J.M. : Statistiese Metodes.

Edwards, A. : Statistical Analysis for Students in Psychology and Education.

en gewig bepaal is, is hy aan 'n deeglike mediese ondersoek onderwerp. Alle abnormaliteite, insluitende dié van neurologiese aard, asook agtergrondfaktore soos abnormale geboorte, ernstige operasies en ongelukke is aangeteken.

Ten slotte is probeer bepaal in watter mate die persoon se fisiese gesteldheid, direk of indirek, in verband met sy afwykende gedrag gebring kan word.

- (ii) Persoonlike Geskiedenis: Aspekte van meer algemene belang m.b.t. elke persoon se geskiedenis vòór toelating, word in hierdie afdeling ondersoek. Dit gaan hier veral oor faktore soos die kriminele loopbaan van die persoon, sy werkgeskiedenis, vryetydsbesteding, gebruik van verdowingsmiddels, seksuele lewe en vorige inrigtingsversorging.

(c) INTELLEKTUELE EN SKOLASTIESE PRESTASIES.

- (i) Intelligensie: Daar bestaan op die huidige stadium nog geen verstandstoets vir Kleurlinge nie. Trouens, dieselfde geld ook vir enige ander sielkundige en skolastiese toets. Dit verhinder ons egter nog nie om die beskikbare toetse wel op Kleurlinge toe te pas nie. Die rasionale ten grondslag van hierdie stelling sal egter in hoofstuk VI breedvoeriger bespreek word.

Afgesien van die afwesigheid van beskikbare gestandaardiseerde toetse, tree die probleem van geskiktheid van meetinstrumente ook te voorskyn. Op grond van die feit dat sommige van die proefpersone skolasties erg vertraag of selfs analfabete is, sal toetse wat te swaar met skolastiese items gelaai is, eensydige en ongel-dige resultate lewer.

Nadat verskeie verstandstoetse oor 'n tydperk van jare op die inrigtings-

bevolking uitgetoets/.....

bevolking uitgetoets en met hulle skoolvordering, ambagvordering en algemene inrigtingsprestasies en -aanpassing gekontroleer is, het die ondervinding geleer dat veral drie van die toetse mekaar besonder goed aanvul en 'n goeie weergawe van die persone se verstandelike vermoëns gee:

Die Goodenough-toets.³³⁾ In hierdie toets word van die proefpersone verlang om 'n man te teken. Punte vir die aanwesigheid van sekere eienskappe van die menslike figuur word volgens 'n bepaalde skaal toegeken en uiteindelik word die persoon se verstandsbekwaamheid bereken. Goodenough tesame met ander ondersoekers het die toets gebaseer op die waarneming dat die aantal items wat in 'n tekening gereproduseer word, vermeerder namate ouderdom en intelligensie toeneem.

Dit is ook proefondervindelik vasgestel dat hierdie toets nie alleen van groot waarde is om die verstandspeil van skoollastiese vertraagde persone en analfabete te bepaal nie, maar ook dat vrugbare kliniese afleidings gemaak kan word van die wyse waarop die proefpersoon 'n probleem aanpak, sy verskillende reaksiepatrone tydens die toetstoepassing en in watter mate die proefpersoon sekere eienskappe in die tekening wat hy gemaak het, geprojekteer het.

Die Kohs-blokkiestoets.³⁴⁾ Die Trist-Misselbrookverwerking³⁵⁾ van hierdie toets is gebruik. Die Kohs-blokkiestoets is met 'n drieledige doel voor oë toegepas: eerstens as intelligensie-

toets, veral /.....

-
- 33) Goodenough, F. : The Measurement of Intelligence in Drawings.
- 34) Kohs, S. : Intelligence Measurement : a psychological and statistical study based upon the Block-Design Tests.
- 35) Semeonoff, B. & Trist, E. : Diagnostic Performance Tests.

toets, veral ten opsigte van logiese denkvermoë, redenering en spasiële persepsie. Volgens Kohs lê die diagnostieke waarde van die toets veral daarin dat dit die toetsling se gebrek aan analities-sintetiese denkvermoë aan die lig bring.

Tweedens is 'n herhaling van die toets gegee om sodoende meer lig te probeer werp op elke proefpersoon se leervermoë soos deur die toetsherhaling weer-spieël word. Hierdie metode word ook deur Semeonoff en Trist aanbeveel.

Derdens bied die toets as diagnostiese instrument 'n uiters geskikte geleentheid om kwalitatiewe waarnemings te doen van die verskillende tipes reaksies en gedragspatrone wat proefpersone gedurende die toets en toetsherhaling openbaar. Volgens Semeonoff en Trist lok die toets uit „..... patterns of diagnostic interest at all levels of behaviour, and in particular the attitudes (and sometimes anxieties) it arouses are extremely varied.³⁵⁾ p. 49.

Die Individuele Skaal van die Nasionale Buro³⁶⁾ sluit verbale sowel as nie-verbale toetse in en kompenseer dus vir die afwesigheid van skolastiese items in die vorige twee toetse. Die Individuele Skaal word by die toetsbattery ingeskakel omdat deur ondervinding vasgestel is dat hierdie toets besonder waardevol is om die algemene verstandsbekwaamheid van Kleurling-jeugdiges te bepaal.

- (ii) Skolastiese Prestasies: Onder hierdie afdeling is leerlinge se hele skool-loopbaan volledig nagegaan. Die volgende faktore is o.a. in aanmerking geneem:/.....

35) Semeonoff, B. & Trist, E. : Diagnostic Performance Tests.

36) Individuele Skaal van die Nasionale Buro vir Opvoedkundige Navorsing : U.E. 66.

neem: ouderdom by eerste skooltoetreding, vordering op skool, houding teenoor skool, wanaanpassing op skool, tydperk van skoolverlating voor verwysing en standerd geslaag voor verwysing. Nadat elke proefpersoon onmiddellik na toelating skolasties getoets is volgens die standarde van die skoolleerplan, is hy in 'n spesifieke skoolstanderd geplaas. Die mate van skolastiese vertraging wat ingetree het, kon vervolgens d.m.v. verskeie kriteria nagegaan word.

(d) AANPASSING EN PERSOONLIKHEIDSTRUKTUUR. In hierdie afdeling word ondersoek na die algemene aanpassing en persoonlikheidstruktuur van die twee groepe oortreders ingestel.

Uit empiriese waarneming blyk dit dat die twee soorte oortreders dikwels heelwat verskil t.o.v. hulle inrigtingsaanpassing. Die moontlikheid bestaan dus dat hulle ook sal verskil t.o.v. persoonlikheidstruktuur. Dit is juis a.g.v. hierdie waarneming dat die vraag ontstaan het of dit ook wetenskaplik bewys kan word dat die twee soorte oortreders wel van mekaar verskil wat agtergrond en persoonlikheid betref.

Daar bestaan geen gebrek aan toetse en tegnieke vir navorsing oor die menslike persoonlikheid nie. Nadat verskeie toetse op die proef gestel is, het die keuse vir hierdie ondersoek hoofsaaklik geval op toetse wat na jarelange gebruik in die inrigting geblyk het van die grootste diagnostieke waarde te wees. 'n Verdere vereiste wat gestel is, is dat die toetse mekaar nie moet oorvleuel nie maar eerder aanvullend van aard moet wees.

Daar is uiteindelik besluit om die volgende meetinstrumente te gebruik:

(i) Aanpassingsvraelys/.....

(i) Aanpassingsvraelys van die Nasionale Buro.³⁷⁾

Hierdie vraelys bestaan uit 160 vrae wat veral twee gebiede van aanpassing dek, nl. persoonlike aanpassing en sosiale aanpassing. Onder persoonlike aanpassing word die volgende velde ingesluit: selfvertroue, gevoel van eie-waarde, gevoel van persoonlike vryheid, senuweeagtigheid en emosionaliteit. Onder sosiale aanpassing word ingesluit: gevoel van aanvaarding en erkenning, sosiale verhoudings, morele houdings, huislike verhoudings en skoolverhoudings.

(ii) Die Tematiese Appersepsietoets (TAT)³⁸⁾
en Rorschach-Projeksiestoets.³⁹⁾

Ondersoeikers het reeds bewys dat die Rorschach-inkkladtoets en die TAT as waardevolle hulpmiddels by die navorsing van misdaad beskou kan word.⁴⁰⁾

Die psigologiese prosesse wat ten grondslag van hierdie twee toetse lê, sal vollediger in hoofstuk VII bespreek word. Beide is projeksiestoetse wat van die standpunt uitgaan dat die persoonlikheid as dinamiese geïntegreerde geheel gesien en bestudeer moet word. Afsonderlike aspekte van die persoonlikheid verkry alleen betekenis indien dit in die lig van die hele persoonlikheidsamestelling gesien word. „The total test responses are taken as the expression of the organization of the personality, and this structure is only broken down artificially in its component parts to better view and understand the total in-

tegrated structure.”⁴¹⁾.....

-
- 37) Aanpassingsvraelys : Nasionale Buro vir Opvoedkundige en Maatskaplike Navorsing : N.B. 116.
 38) Murray, H. : Thematic Apperception Test Manual.
 39) Rorschach, H. : Psychodiagnostics.
 40) Schmidl, F. : The Rorschach Test in Juvenile Delinquent Research. Amer. J. Orthopsychiat., Vol. 17.
 Glueck, S. & : Unraveling Juvenile Delinquency.
 Glueck, E.
 Tomkins, S. : The Thematic Apperception Test.

tegrated structure."⁴¹⁾

Die Rorschach is veral gebruik vir die ondersoek na die individu se persoonlikheidsstruktuur d.m.v. vormanalise terwyl by die TAT die klem van die ondersoek geval het op die individu se interpersoonlike verhoudings, reaksies teenoor sy omgewing, konflikte, begeertes e.d.m. Beck beweer soos volg: „The structural dimensions give us a measure that tell us what the person is. The content will tell us where he has been, and to what he has been exposed."⁴²⁾ By die interpretasie van die Rorschach en TAT in hierdie ondersoek is egter van sowel die struktuur as die inhoud van toetsresultate gebruik gemaak.

- (iii) Die Spieëltekentoets. In hierdie toets word van die proefpersoon verlang om die kwartduim wye baan van n sespunt ster na te trek sonder om aan die sye te raak terwyl die figuur slegs in n spieël gesien kan word. Onderzoekers⁴³⁾ het bevind dat hierdie prosedure n konflik tussen ou gevestigde gewoontes van visuele-motoriese koördinasie en die nuwe vereiste visuele-motoriese koördinasie veroorsaak. Hierdie motoriese konflik skep n toestand van spanning en frustrasie wat tot sekere emosionele reaksies kan lei.

Die spieëltekentoets is met n tweeledige doel voor oë toegepas. Eerstens is nagegaan of die twee soorte oortreders van mekaar verskil m.b.t. die spoed en gehalte van hulle prestasies. Tweedens is die toets aangewend om

die individue/.....

-
- 41) Zelen, S. : A Systematic Orientation to Projective Methods. J. proj. Tech., Vol. 16, p. 501.
- 42) In: Anderson H. & Anderson G. : An introduction to Projective Techniques, p. 118.
- 43) Abt, L. & Bellak, L. : Projective Psychology, p. 454.

die individue se uiterlike reaksies en aanpassing tydens die spanningstoestand a.g.v. die konfliktsituasie waar te neem. Daar is veral op die volgende eienskappe gelet: vasberadenheid en volharding ondanks moeilikhede; neiging tot verbalisering en sistematiese ontleding van probleme; neiging tot swak emosionele kontrole of emosionele disintegrasie; self-kritiek of neiging tot neerslagtigheid; perfeksionistiese neigings of nougesetheid; en projeksie en rasionalisasie in denke.

- (iv) Inrigtingsaanpassing. Soos reeds gemeld, het dit uit empiriese waarneming in die verlede dikwels voorgekom asof die twee soorte oortreders van mekaar verskil wat betref hulle algemene inrigtingsaanpassing. Dit het dan voorgekom asof geweldplegers hulle oor die algemeen beter kan aanpas by die inrigtingsbeleid, -heropvoedingsprogram en -dissipline as gewone diene.

Verder het die ondervinding ook geleer dat die eerste ses maande na toelating tot die inrigting die moeilikste aanpassingstydperk vir die jeugoortreders is. Indien 'n leerling weinig aanpassingsprobleme gedurende die eerste ses maande van sy verblyf openbaar, is die kans goed dat hy ook vir die res van sy aanhoudingstydperk goed sal aanpas.

Om bogenoemde waarnemings op 'n meer wetenskaplike basis te plaas, is volgens die algemene inrigtingsaanpassing van die twee groepe oortreders ses maande na hul toelating vergelyk. As kriteria vir inrigtingsaanpassing is van informasie gebruik gemaak soos verkry van die klasonderwyser, ambagonderwyser, koshuismees-ter, toesighoudende amptenare, direkte observasie en die kliniese lêer van

elke leerling/.....

elke leerling.

(e) SAMEVATTING, DIAGNOSE EN BESPREKING. Ten slotte is op grond van die resultate van die ondersoek n diagnose van elke individuele oortreder gemaak, en is die twee groepe oortreders met mekaar vergelyk t.o.v. die basiese motiewe wat hul oortredings ten grondslag lê en die agtergrondsfaktore en persoonlikheidseienskappe wat met die bepaalde soort oortreding gepaard gaan.

---oOo---

HOOFSTUK III.GEVALLE STUDIES.1. INLEIDING:

Ten einde n duidelike beeld van die multi-dimensionale benadering wat in die kliniese ondersoek gebruik is, te verkry, word twee gevalle studies wat die metode van ondersoek illustreer, aangebied.

Daar is deurgaans in al 100 gevalle van hierdie ondersoekmetode gebruik gemaak.

Die gevalle studies wat aangebied word, is nie op grond van een of ander spesifieke groep eienskappe gekies nie maar is op bloot toevallige wyse uit die monster getrek.

Die psigologiese prosesse wat ten grondslag van die verskillende faktore en toetse lê, word volledig in hoofstuk IV to VIII bespreek.

2. GEVALLE STUDIE NR. 1. : PROEFPERSOON NR. 22.

NAAM : SOLOMAN MAC DONALD.

MISDAAD : Roof. HERKOMS : Johannesburg.

OUDERDOM : 16 jr. 7 mde. STANDERD: VI.

I.K. : (1) S.A. Groepstoets : 88 (2) Goodenough : 92
(3) Individuele Skaal : 81 (4) Kohs : 78

(A) MAATSKAPLIKE FAKTORE.(1) Omgewingsfaktore:

(a) Herkoms.

(b) Geografiese ligging.

(c) Woonbuurt.

(d) Etiese en Morele standaarde van Gemeenskap.

Die proefpersoon is afkomstig van n dig bewoonde voorstad van Johannesburg wat nie ver van fabrieksdele geleë is nie. Dit is n gemengde woonbuurt waar die huise naby mekaar geleë is, gronde redelik beperk is en daar as

geheel weinig/.....

geheel weinig oop ruimtes is. Oor die algemeen kan die woonbuurt as middelmatig beskryf word.

Die etiese en morele standaarde van die gemeenskap is uiters ongesond en die vakkundige beampte beweer dat „in hierdie gemengde woonbuurt ongesonde elemente hoogty vier“. Sedeloosheid, dronkenskap en misdaad is geen uitsondering op die reël nie en jeugdiges slenter tot laat snags doelloos op straat rond op soek na ongeoorloofde sensasie en avontuur.

n Brief wat die proefpersoon kort na sy toelating tot die inrigting van n vriend ontvang het, verskaf n duidelike eerstehandse beeld van die standaarde van die gemeenskap: "..... Have you heard of Goolam Gangat's death. Well, he shot these boys' father and killed him. So these chaps came for him and murdered him. It appears they chopped him to death. But his story is appearing in the Drum."

Die proefpersoon was dan vir meer as n jaar aan bogenoemde ongunstige omgewingstoestande by sy moeder blootgestel. Voorheen was hy by sy vader in Kaapstad waar hy ook onder redelik ongunstige omstandighede grootgeword het maar nooit met die gereg gebots het nie.

(2) Huislike Faktore:

145

- (a) Behuising.
- (b) Ekonomiese status van gesin.
- (c) Gesinsamestelling.
- (d) Opvoedkundige standaard van ouers.
- (e) Etiese en Morele standaarde van ouers.
- (f) Ouerlike dissipline.
- (g) Emosionele verwantskap binne gesin.

Die gesin van vyf bewoon vir die afgelope 5 jaar twee kamers in n ou bouvallige gebou. Die kamers wat as woonkamer en slaapkamer ingerig is, is voldoende gemeubileer en word skoon en netjies gehou. Die proefpersoon

moes in/.....

moes in die woonkamer slaap.

Die gesin bestaan uit die stiefvader, moeder en drie kinders. Die grootmoeder woon ook by die gesin en die een seun werk op 'n plaas naby Potchefstroom. Geen van die ander kinders het nog in misdaad verval nie.

Die stiefvader woon vir die afgelope paar maande nie meer by die gesin nie en die moeder is nie in staat om sy huidige adres te verstrek nie.

Die proefpersoon is die oudste van drie kinders maar is buite egtelik gebore vanweë die feit dat sy moeder, toe haar man 10 jaar tronkstraf opgelê is weens moord, na Kaapstad gegaan en daar 'n buite egtelike verhouding met die proefpersoon se vader aangeknoop het. Toe die kind 5 jr. oud was, het sy moeder verneem dat haar man uit die gevangenis ontslaan is. Sy het die kind net so by sy vader agtergelaat en na haar man in Johannesburg teruggekeer.

Hierna het sy eie vader vir 'n jaar saam met 'n ander vrou geleef maar sy het hom verlaat en saam met 'n ander man gaan woon. Sedertdien is die kind bedags ná skool en voordat sy vader tuisgekom het, deur vriende opgepas totdat hy 12 jr. oud was. Die vader het nou weer 'n ander vrou gevat, 5 jr. saam met haar geleef en toe met haar getrou. Tussen sy 6de en 15de jaar het die proefpersoon dus net vir ongeveer 3 jr. 'n permanente „moeder“, naamlik 'n stiefmoeder, in die huis gehad.

Sake tussen die kind en sy stiefmoeder wou ook nie vlot nie. Volgens die vakkundige beampte „openbaar die stiefmoeder geen geesdrif vir die kind nie, erken sy dat die kind geen ontsag vir haar het nie en dat sy geen hoop het om enige invloed op hom uit te oefen nie; sy sal myns insiens ook geen poging hiertoe aanwend nie.“

Gedurende hierdie/.....

Gedurende hierdie jare was daar egter een faktor wat 'n stabiliserende invloed op die proefpersoon uitgeoefen het : die feit dat hy tussen sy 8ste en 14de jaar permanent skool bygewoon het.

In 1960 het die eie moeder weer by die proefpersoon se vader in Kaapstad kom kuier en die kind na Johannesburg vir vakansie saamgeneem. Dit is dan ook gedurende hierdie tyd dat hy gedragsprobleme begin openbaar het.

Die moeder en stiefvader se algemene ekonomiese status kan as gemiddeld bestempel word. Die stiefvader, die enigste broodwinner, verdien R60 p.m. as vragmotorbestuurder. Hy het St. VI op skool geslaag terwyl die moeder St. VIII geslaag het.

Die etiese en morele standaarde van beide ouerpare kan as ongesond beskryf word. Die stiefvader was reeds in die gevangenis weens moord en ook weens dronkenskap. Wanneer hy so onder die invloed van drank is, ontstaan kwaai rusies tussen hom en sy vrou en hy het haar dikwels erg geslaan, selfs in teenwoordigheid van die kinders. Die moeder beskuldig die vader en skryf haar ongelukkige huislike omstandighede aan sy doen en late toe.

Aan die ander kant beskryf die proefpersoon sy moeder as iemand wat haar self erg aan drankmisbruik skuldig maak. Hierdie feit kon nie direk van die vakkundige beampte se verslag bevestig word nie, maar die volgende aanhaling uit sy verslag spreek vanself: „Ondersoek het egter aan die lig gebring dat beskuldigde se ouerhuis as broei-plek van misdaad en onsedelikheid en as 'n ,sjebeen' waarin daar op groot skaal drank verkoop en misbruik word, beskryf kan word. Godsdienst speel nie juis 'n positiewe rol in die gesinslewe nie en die aanvaarde morele standaarde word geensins gehandhaaf nie".

So ook het/.....

So ook het beide die eie vader en stiefmoeder buite-egtelike verhoudings aangegaan. Die eie vader is persoonlik gesprek en hy kan beskryf word as n baie netjiese persoon wat graag n goeie indruk wil maak en ietwat hooghartig dog baie beleefd optree. Volgens hom maak hy n bestaan deur hout, steenkool en bottels te verkoop maar dit is geen geheim nie dat hy n uitgeslape daggahandelaar is. Trouens, toe in die omgewing na die vader se adres verneem is, het n Kleurlingwinkelleienaar geantwoord: „O! Meneer soek die daggahuis! Dan moet meneer so en so ry om daar te kom"! Om die korrektheid van hierdie stelling te bewys, kan gemeld word dat terwyl die vader beweert dat hy slegs R20 p.m. verdien, hy pas n groot Amerikaanse motor ter waarde van R1,400 gekoop en betaal het, n luukse kamerstel besit en alle vertrekke in sy huis uitstekend gemeubileer is!

Ons keer terug na die omstandighede van die eie moeder en stiefvader waar die proefpersoon se wangedrag eintlik begin het.

Die werkgewoontes van die stiefvader kan as goed beskryf word. Hy is n bate vir sy werkgewer, is nooit onnodig afwesig nie, lewer goeie werk en is betroubaar.

Soos reeds teen hierdie tyd afgelei kan word, is die huweliksverhouding van die ouers swak en is die ouers ook tans onverenigbaar.

Toesig van die kinders deur die moeder kan as redelik beskou word as in aanmerking geneem word dat die moeder die huishouding self waargeneem het en nie buitenshuis gewerk het nie. Sy het egter nie daarin geslaag om voldoende toesig en beheer uit te oefen nie. In die persoon se jonger vormingsjare, tussen 6 en 15 jaar, was die ouerlike toesig egter swak en is hy meesal aan die sorg van ander persone oorgelaat. Hulle het egter goed vir

hom gesorg/.....

hom gesorg.

Die dissiplinêre gesindheid van die ouers was swak. Daar was hoegenaamd geen ooreenstemming tussen die ouers wat dissipline betref nie en terwyl die moeder meesal 'n passiewe rol gespeel het, het die vader onnodig kras opgetree. Dit het weer die moeder aangemoedig om oorbeskermend teenoor die kind op te tree aangesien dit darem haar „eie kind" is. Soms het sy egter saam met die vader onnodig kras opgetree of nie die vader in sy oorstreng optrede teengegaan nie.

Die vader het dikwels liggaamlike straf toegepas deur die kind met 'n sweep te slaan; so nie moes die kind sonder kos gaan slaap of ook sonder klere slaap terwyl die ouers sy klere toesluit „sodát hy nie kan rondloop nie". Beide ouers het by tye egter ook 'n beroep op die kind se eergevoel gedoen en die proefpersoon self verklaar dat sy ouers hom reg en billik gestraf het as hy stout was. (Dit kan hier gemeld word dat hierdie houding by verreweg die grootste % proefpersone aangetref is : die ouers was altyd reg in hulle dissiplinêre metodes, maak nie saak hoe kras of selfs barbaars die strafmetodes was nie. Dit kom voor asof die leerlinge vandat hulle in die inrigting is 'n definitiewe skuldgevoel teenoor hulle ouers het, asof hulle wil redeneer: Ek is hier omdat ek vir my ouers ongehoorsaam was. As hulle my maar net meer wou geslaan het, sou ek geluister het. Die uiterste metodes van straf en ook die „positiewe" houding van die kinders daarteenoor, gee ook vir ons 'n goeie insig in die waardesisteem van die ouers sowel as van die kinders. Aan die ander kant word 'n minimum lyfstraf by die inrigting toegepas aangesien dit proefondervindelik bewys is dat lyfstraf hier weinig terughoudende effek op wangedrag het).

Die emosionele verwantskap binne die gesin kan

oorwegend as/.....

oorwegend as ongesond beskou word.

Die verhouding van die stiefvader teenoor die seun was redelik normaal. Alhoewel die stiefvader in sy dissiplinêre optrede onnodig streng was, het hy, hoe verkeerd ook al, die belange van die seun op sy hart gedra en ten minste probeer om hom van die verkeerde weë af weg te hou.

Die moeder daarenteen het meesal n oorbeskermende houding teenoor die kind ingeneem en het, selfs nadat hy skuldig bevind was, nog volgehou dat hy onskuldig is en dat sy nie kan glo dat hy tot so n aggressiewe daad soos gewapende roof in staat kan wees nie.

Tydens onderhoude het sy haar aan leuens skuldig gemaak en was sy dikwels ontwykend. Sy verklaar ook dat sy nie bewus was dat die kind met die medebeskuldigdes maats was nie, is duidelik besig om die kind te beskerm en goed te praat en soebat dat hy nog n kans gegee word en na sy vader in Kaapstad teruggestuur moet word. Aan die een kant het die moeder dus die proefpersoon verwerp toe hy nog n klein kind was en aan die ander kant tree sy oorbeskermend teenoor hom as adolessent op.

Die proefpersoon tree weer heel onverskillig teenoor sy moeder op. Terwyl hy by haar gebly het, het hy haar nooit ernstig opgeneem nie en alhoewel sy heeldag tuis was, het hy gekom en gegaan soos hy wou. Ten spyte daarvan dat die moeder bewus was dat hy met swak tipe maats assosieer, het sy ook nie veel konstruktiefs gedoen om die kind teen te gaan nie. Kort na die proefpersoon se toelating het hy ook onomwonde verklaar dat hy niks meer met sy ma te doen wil hê nie en dat hy na sy eie pa uitgeplaas wil word. Hierdie onverskillige houding word ook verder gestaaf deur die feit dat die kind slegs een brief aan sy ma geskryf het kort na sy toelating en haar daarna geïgnoreer het./.....

noreer het. Die brief, in teenstelling met ander insiggewende briewe van baie ander leerlinge, was ook niksseggend: net dat hy veilig in die Kaap aangekom het!

So ook het die proefpersoon voor en na sy toelating n onverskillige houding teenoor sy stiefvader ingeneem. Hy het hom weinig gesteur aan sy stiefvader se slae en vermaninge, sy eie gang gegaan en sy stiefvader beskou as n persoon wat self geen voorbeeld stel nie. Na sy toelating het hy ook verklaar dat hy nie verder in sy stiefvader belangstel nie.

Ten spyte van bogenoemde onverskillige houding teenoor sy ouers, neem die proefpersoon tog n positiewe houding teenoor die ouerlike besorgdheid oor die welsyn van die kind in. Dit is, trouens, soos in die geval van dissiplinêre gesindheid, in verreweg die grootste % gevalle gevind dat die kind voel dat sy ouers goed bedoel het met hom en dat hulle baie moeite gedoen het om hom te versorg, op te voed, te leer en te dissiplineer. Dit kan dan waarskynlik ook in dieselfde lig as dié van die dissiplinêre gesindheid geïnterpreteer word.

OPSOMMING VAN MAATSKAPLIKE FAKTORE.

Die maatskaplike faktore waaronder die proefpersoon opgegroeï het, kan kortliks soos volg saamgevat word:

Die kind word gebore uit n buite egtelike verhouding tussen ouers wie se etiese en morele standaarde veel te wense oorlaat. Hy word onder middelmatige omgewingstoestande groot maar die etiese en morele standaarde van die gemeenskap is ongesond.

Toe die kind 5 jaar oud is, verlaat die moeder die gesin, die vader leef vir n jaar saam met n ander vrou, vir die volgende 7 jaar is die gesin moederloos totdat die

vader weer/.....

vader weer n ander vrou vat en later met haar trou. Die verhouding tussen die kind en sy stiefmoeder is ongesond; sy kan hom nie beheer nie en hy wil hom nie aan haar onderwerp nie. Die vader speel ook hier geen positiewe rol in die opvoeding van die kind nie.

Gedurende hierdie jare het die kind se permanente skoolbywoning n positief vormende invloed op sy opvoeding uitgeoefen en grootliks daartoe bygedra dat hy, onder moeilike omstandighede, op die regte pad gebly het.

Toe die kind 15 jaar oud is, verskyn die eie moeder weer op die toneel en neem hom saam met haar na Johannesburg vir vakansie. Hy bly nou by sy moeder en stiefvader waar die omgewingstoestande en morele standaarde van die gemeenskap baie dieselfde is as dié by sy vader in Kaapstad.

Die stiefvader self stel geen voorbeeld vir die kind nie en hy het al gevangenisstraf weens moord en dronkenskap uitgedien. Die ouers se huis word beskryf as n broeiplek van misdaad en onsedelikheid en as n "sjebeen". Die huweliksverhouding van die ouers is swak, rusies is aan die orde van die dag en vir die afgelope paar maande woon die stiefvader by n onbekende adres.

Die ouers se metodes om die kind te dissiplineer was heeltemal onbevredigend: aan die een kant het die stiefvader onnodig kras opgetree en aan die ander kant het die moeder haar óf weinig aan die kind se doen en late gesteur, óf hom oorbeskerm.

Die emosionele verwantskap binne die gesin kan as oorwegend ongesond beskryf word. Terwyl die stiefvader nog enigsins n redelik "normale" verhouding tot die seun openbaar, is die moeder oormatig geheg aan hom terwyl die seun self heeltemal onverskillig teenoor beide ouers staan.

Onder hierdie ongunstige omstandighede en met sy onverskillige houding teenoor sy ouers het dit dan vir die proefpersoon net bietjie meer as n jaar geneem om in misdaad te verval.

(B) PERSOONLIKE GESKIEDENIS.

- (a) Ouderdom tydens eerste botsing met die gereg.
- (b) Duur van kriminele loopbaan.
- (c) Aard en Aantal vorige veroordelings.
- (d) Aantal klagte waaruit vorige veroordelings bestaan.
- (e) Metode van misdaad pleeg.
- (f) Werkgeskiedenis voor toelating.
- (g) Vryetydsbesteding.
- (h) Alkohol en Dagga.
- (i) Seksuele gewoontes.
- (j) Inrigtingsversorging voor toelating.
- (k) Ouderdom tydens toelating tot inrigting.

Die proefpersoon het geen vorige veroordelings nie en die huidige oortreding van Roof is gepleeg toe hy 16 jr. 5 mde. oud was.

Vir meer as n jaar voor sy huidige oortreding het die proefpersoon tekens van wangedrag begin toon - egter nie in so n mate dat dit hom met die gereg in botsing gebring het nie. Hierdie wanaanpassing het sigself meer in die onmiddellike gesinslewe gemanifesteer en het begin kort voordat en net nadat die kind saam met sy moeder vanaf Kaapstad na Johannesburg gekom het.

In Kaapstad het hy soms saans, wanneer sy moeder hom verplig om as skoolgaande kind 7 uur in die bed te wees terwyl sy vriende nog buite rondspeel, deur die kamervenster geklim en soms tot laat saam met hulle rondgeloop. Hierdie gedrag van hom het egter nooit ernstige probleme in die gesin opgelewer nie.

Dit is egter asof die kind, wat hom tot dusver in Kaapstad besonder goed by moeilike omstandighede aangepas

het, skielik/.....

het, skielik in opstand teen sy „nuwe" huislike omstandighede in Johannesburg gekom het. Hy neem spoedig 'n onverskillige houding teenoor sy stiefvader in en steur hom nie veel aan dié se dissiplinêre metodes nie. Hoe meer en hoe krasser sy stiefvader hom straf, hoe meer kom hy in opstand daarteen en besluit hy om sy eie gang te gaan. Die moeder weer probeer die guns van die kind te wen deur hom te beskerm, goed te praat en die houding in te neem dat hy nie iets verkeerds kan doen nie. Intussen, te midde van geweldige rusies tussen die ouers, gaan hulle voort om 'n huis aan te hou wat bekend staan as 'n „sjebeen" en 'n broeiplek van onsedelikheid en misdaad.

Onder al hierdie omstandighede is dit dan geen wonder nie dat die seun sy toevlug tot maats geneem het wat in dieselfde bootjie as hy verkeer. Die proefpersoon het sedert sy aankoms in Johannesburg geen werk verrig nie. So ook het die maats met wie hy spoedig na sy aankoms in Johannesburg begin assosieer het, geen werk verrig nie.

Hulle vryetydsbesteding het daarin bestaan deur bedags en saans ledig rond te drentel, uitermate van sterk drank misbruik te maak en minstens vier keer per week bioskoop toe te gaan. Ouerlike teregwyding het geen indruk op die proefpersoon gemaak nie en hy het eenvoudig sy eie gang gegaan. Hy het darem nog af en toe kerk toe gegaan; sy maats egter nooit.

Die proefpersoon het ook wat sy seksuele gewoontes betref, weinig inhibisies gehad. Hy het reeds dikwels seksuele gemeenskap gehad, egter net met een vaste meisie by wie hy 'n kind het. Hy het egter nie veel in die meisie belang gestel nie en verkies om by sy paar mansvriende te wees. Selfs na sy toelating tot die inrigting het hy haar grootliks geïgnoreer, geen verantwoordelikeheidsbesef teenoor haar en die kind getoon nie en haar

maar meer/.....

maar meer net beskou as 'n geleentheid wat daar is wanneer hy haar nodig het. Hier was geen sprake van 'n egte liefdesverhouding nie. (Daar is in hierdie ondersoek gevind dat verreweg die grootste % proefpersone reeds seksuele gemeenskap gehad het maar dat hulle hul mansvriende bo die meisievriende verkies en dat daar feitlik geen „normale” verhouding teenoor die teenoorgestelde geslag bestaan nie.)

Dit is van belang om daarop te let dat die seun nie lid van 'n bende was wat rondgeloop het om ander mense te molesteer of terroriseer nie. Hy het nooit daarvan gehou om baie vriende te hê nie en het net drie permanente maats gehad saam met wie hy so doelloos rondgeloop het. Dit is dan ook saam met dieselfde drie maats wat hy die roof gepleeg het.

Die omstandighede van die misdaad was kortliks soos volg:

Die proefpersoon en sy drie maats het een oggend om 9 uur by 'n Indiër se winkel ingestap. Die een maat, Van Sittert, was eintlik die leier van die groep. Hy het onmiddellik sy pistool uitgehaal, dit op die Indiër en sy vrou gerig en geld geëis. Toe die Indiër sê hy het nie geld nie, het twee van die maats oor die toonbank gespring en sigarette asook geld uit die laai begin vat. Die proefpersoon het die Indiër bygedam en hom met die vuus voor die bors geslaan en ook geld en sigarette begin neem. Op daardie stadium verskyn 'n polisieman op die toneel en al vier beskuldigdes hardloop weg. Hulle word egter later deur die polisie gevang en die Regter vind hulle skuldig aan roof.

Die omstandighede wat die misdaad vooraf gegaan het, is redelik vaag. Die proefpersoon het aanvanklik verklaar: „Die ding het sommer maar in my kop gekom en ek weet self nie hoekom ek dit gedoen het nie. Toe ek

sien toe/.....

sien toe doen ons dit maar." By verdere ondersoek het die volgende feite egter aan die lig gekom: Van Sittert was die leier van die groep en hy is eintlik die persoon wat 'n swak invloed op die ander uitgeoefen en ook die misdaad beplan het; al die beskuldigdes was vir geruime tyd reeds werkloos ten tye van die misdaad en die verkryging van geld en "luukse" artikels was die basiese motief by die roof; die proefpersoon erken dat hy en ook van die ander beskuldigdes dronk was tydens die roof. Dit is betekenisvol om te weet dat die beskuldigdes reeds 9 uur in die oggend onder die invloed van drank was en dan hulle "onverskrokkenheid" aan die dag lê deur 'n winkelier in 'n besige straat te beroof. (In die huidige eksperimentele groep is die % misdade wat onder die invloed van drank en dagga gepleeg is onrusbarend.) Dit is bo enige twyfel vasgestel dat die proefpersoon hom nog nooit voorheen aan enige misdaad skuldig gemaak het nie maar hy is die enigste een wat van direkte geweld gebruik gemaak het toe hy in die huidige spanningsbelaaide situasie beland. Hy beweer dat hy wel dikwels voorheen met sy maats baklei het as hy onder die invloed van drank is, maar daar sal 'n verdere verklaring gevind moet word vir die rede waarom hy onder die spesifieke omstandighede tot geweld oorgegaan het.

(C) FISIËSE EIENSKAPPE.

- (a) Lengte en Gewig.
- (b) Spraakgebrek.
- (c) Tatoeëermerke.
- (d) Neus en Keel.
- (e) Oë en Ore.
- (f) Tande.
- (g) Hart en Longe.
- (h) Maag en Geslagsdele.
- (i) Vel.
- (j) Neurologies.
- (k) Algemene Gesondheidstoestand.

Die proefpersoon is onmiddellik ná toelating tot

die inrigting/.....

die inrigting aan 'n deeglike mediese ondersoek onderwerp.

Hy is 5'5" lank en weeg 115 pond. Die proefpersoon toon 'n geringe spraakgebrek in die sin dat hy skielik asem haal en dan sy woorde uit forseer of letterlik „uitdruk“. Hier is innerlike spanning duidelik waarneembaar.

Hy het slegs een tatoeëermerk op sy liggaam naamlik 'n vrou se kop op sy regter voorarm, (in teenstelling met sommige proefpersone wat tot 20 tatoeëermerke het). Hierdie tatoeëermerk het geen spesifieke betekenis nie en is deur sy vriende aangebring terwyl hulle so ledig rondgesit het. (Opvallend hier is die afwesigheid van die vyf dotjies tussen die duim en wysvinger, wat by baie ander proefpersone aangetref word en rype ervaring in die misdaadwêreld simboliseer).

Volgens die E- toets vir visuele akuitheid behaal die proefpersoon 'n prestasie van 6 wat aantoon dat hy geen visuele defek wat fisiologiese waarneming betref, het nie. Hy kla dat dit soms donker voor sy oë word maar geen fisiese oorsaak kon hier vasgestel word nie.

Sy tande is in besonder goeie toestand (in teenstelling met dié van meeste Kapenaars) en daar is nog geen van sy tande getrek nie.

Die proefpersoon slaag sy mediese ondersoek baie goed en sy algemene gezondheidstoestand kan as goed beskryf word.

(D) INTELLEKTUELE PRESTASIES.

'n Battery van vier intelligensietoetse is op die proefpersoon toegepas waarvan drie individueel en een as groeptoets toegepas is. Afgesien van die bloot psigometriesse resultate wat verkry is, is waardevolle gegewens ook verkry deur die persoon se gedragspatroon

tydens, en/.....

tydens, en sy aanpassing by die toetssituasie waar te neem. Trouens, hierdie metode is by die toepassing van alle sielkundige toetse gebruik.

Die proefpersoon se prestasies in die afsonderlike intelligensietoetse word vervolgens kortliks bespreek.

(1) Goodenough-toets: Teken van 'n man.

Hierdie toets is deurgaans aan die begin van die toetsbattery toegepas omdat dit 'n redelik „maklike” toets is en ondervind is dat dit die proefpersone suksesvol voorberei vir die toetssituasies wat volg.

In hierdie toets het die proefpersoon 'n prestasie van 36 punte behaal wat hom 'n verstandsouderdom (VO) van 12 jaar gee en 'n I.K. van 92.3, bereken volgens 'n chronologiese ouderdom van 13 jaar waarvolgens die toets gestandaardiseer is.

Algemene waarnemings tydens die toetstoepassing toon dat die proefpersoon die taak gemaklik aanvaar, dadelik begin en deurgaans goed gekonsentreer het. Die vreemde situasie was vir hom redelik gestruktureerd en hy het dit met gemak aanvaar.

Vier eienskappe van sy menslike figuur is egter opmerklik, naamlik die min besonderhede wat in die tekening aangebring is, die hande wat versteek is agter die rug, die afwesigheid van ore en die groot kop in verhouding met die res van die liggaam. Onderzoekers soos Buck⁴⁴⁾ beweer dat bogenoemde kan dui op swak of ongesonde kontak met sy omgewing en groter steun op sy intellektuele vermoëns.

Onmiddellik na hierdie toets is die proefpersoon gevra om enigiets te teken waarvoor hy lus voel. Toe hy voor hierdie situasie van 'n opdrag met weinig struktuur te staan kom/.....

44) Buck, J. : The H-T-P Technique.
J. Clin. Psychol., Supplement No. 5.

te staan kom, was die proefpersoon meteens baie onseker van homself. Hy het duidelik in 'n konflik verkeer en kon eers na 1 min. 10 sek. begin nadat hy verskeie kere met die potlood in die lug oor die papier getrek het. Sodra hy voor 'n totaal vreemde taak kom, twyfel hy dus, is onseker en pak hy die taak versigtig aan. Sy eie-keuse tekening getuig egter van 'n goeie verbeeldingskrag en estetiese waarde, en hy teken 'n natuurtoneel. (By 'n groot % van die gevalle is gevind dat hulle 'n hart, ster ens. teken wat eintlik maar net verskillende tatoeëermerke simboliseer).

(2) Kohs-blokkietoets:

In hierdie toets behaal die proefpersoon 19 punte met 'n V.O. van 11 jr. 9 mde. en 'n I.K. van 78, bereken volgens 'n chronologiese ouderdom van 15 jaar. (Hierdie arbitrêre snypunt van 15 jr. is deurgaans vir albei misdaad-groepe gebruik). 'n Tweede toepassing van die toets is ook gedoen.

Gedurende die eerste toepassing is die volgende aantekeninge gemaak: „Werk redelik stadig en prestasie nie te waffers nie in vergelyking met sy hoë skoolstander; aanvaar opdrag geredelik en konsentreer goed; toon redelike mate van logiese denkvermoë, redenering en spasieële persepsie, maar werk te stadig en versigtig en innerlike spanning benadeel moontlik sy prestasie.”

Hierdie vermoede is dan ook gedurende die tweede toepassing bevestig. Voor die tweede toepassing is die proefpersoon sterk gemotiveer om nog beter te presteer en baie vinniger te werk. Aangesien die toetssituasie en -materiaal reeds bekend is, kan verwag word dat die persoon nou beter sal presteer as met die eerste toepassing. Die proefpersoon het egter nou swakker presteer en slegs 18 punte behaal teenoor 19 met die eerste toepassing.

Die redes vir hierdie swakker prestasie kan van

die volgende/.....

die volgende aantekeninge afgelei word: „Met spoed raak die proefpersoon onnoukeurig en verwar hy die patrone; verwar ook selfs kleure en bou patroon reg maar gebruik blou en geel i.p.v. rooi en wit; haal nou swaar asem; werk totaal onsistematies want wil vinnig werk en pak somer blokkies onnoukeurig in; emosionele spanning en labiliteit benadeel sy prestasie en logiese denkvermoë; alhoewel hy uiterlik min tekens van spanning en senuweeagtigheid toon, tree sterk emosies tog op voorgrond tydens konflik: hy probeer dit onderdruk en dit benadeel sy prestasies; leerproses swak, in 'n groot mate a.g.v. bogenoemde.”

Dit is duidelik dat emosionele faktore sy I.K. in dié prestasietoets beïnvloed het en dat sy potensiële I.K. hoër is as wat die toets aandui.

(3) Individuele Skaal:

Volgens hierdie toets behaal die proefpersoon 62 punte met 'n V.O. van 12 jr. 2 mde. en 'n I.K. van 81, ook bereken volgens 'n chronologiese ouderdom van 15 jaar.

Aantekeninge wat gedurende hierdie toets gehou is, toon dat die toetsling se optrede selfversekerd is as hy op bekende terrein beweeg, maar sodra probleme opduik, neem spanning toe en is daar 'n groot mate van onsekerheid by hom te bespeur. Hy is gespanne gedurende die toets en gee uiting daaraan deur 'n oormaat van diffuse handelinge. Hy verklaar ook dat die toets hom moeg en senuagtig maak: die toets moes in een stadium vir 'n paar minute onderbreek word weens die persoon se vermoeidheid en gespannenheid. Hy is egter altyd bereid om te probeer en het geen motivering nodig om sy beste te lewer nie. Abstrakte denkvermoë en geheue is die swakste. Baie gespanne gedurende assosiasie van woorde.

Emosionele faktore het dus ook in hierdie toets die proefpersoon se prestasies nadelig beïnvloed.

(4) Die Ou Suid-Afrikaanse Groep Verstandstoets:

Dié toets is toegepas terwyl die proefpersoon in St. VI was en hy behaal 'n I.K.-prestasie van 88. Die gemiddelde I.K. van die klas is 99 met 'n verspreiding van 88 tot 111. (Hierdie toets is nie op alle proefpersone toegepas nie).

Volgens die intelligensietoetsprestasies het die toetsling dus 'n V.O. van ongeveer 12 jaar met 'n I.K. van tussen 80 en 90. Daar is egter aanduidings dat sy I.K. hoër kan wees maar dat sy prestasies deur emosionele faktore beïnvloed is. Sy verkreeë I.K. kan egter as laag normaal beskou word.

(E) SKOLASTIESE PRESTASIES:

Die proefpersoon was 8 jaar oud toe hy skool toegegaan het en sy skoolloopbaan het heeltemal normaal verloop. Hy het nooit 'n standaard gedruip nie, was nooit 'n uitblinker nie maar het ook nie laaste in sy klasse gestaan nie.

Hy het geen ernstige gedragsafwykings op skool getoon nie, slegs 'n paar keer stokkies gedraai en skoolgaan in die geheel aanvaar.

Hy het bevredigend gevorder totdat hy St. V geslaag en sy moeder hom na Johannesburg geneem het. Op hierdie stadium was hy nog vas beslote om by sy terugkeer in Kaapstad verder skool by te woon.

Dit het egter so gebeur dat die proefpersoon by sy moeder gebly het, nooit weer skool bygewoon het nie en uiteindelik in misdaad verval het. Hy verklaar dat hy al baie gedink het waarom hy nie weer skool toegegaan het nie. Al rede wat hy kan vind, is dat sy vriende gewerk het, dus geld gehad het en „lekker vry" was. Dit het hom beïnvloed.

By toelating tot die inrigting is die leerling

skolasties/.....

skolasties getoets volgens die standaard van die St. VI-leerplan, en dit is bevind dat hy veral in Afrikaans en Rekenkunde laag presteer. Met die oog op die feit dat hy vroeër 'n normale skoolloopbaan gehad het, slegs 'n jaar gelede skool verlaat het en drie maande voor die einde van die akademiese jaar tot die inrigting toegelaat is waartydens hy nog heelwat hersiening kon doen, is besluit om die leerling in St. VI te plaas. Volgens die klasonderwyser was sy vordering weliswaar nie vinnig nie maar het hy darem binne die volgende jaar daarin geslaag om al sy St. VI-vakke, uitgesonderd rekenkunde, te slaag.

Die vraag ontstaan in watter mate die proefpersoon skolasties vertraag is. Volgens die Onderwysstatistiek⁴⁵⁾ van 1962 is die gemiddelde skooltoetredingsouderdom van Kleurlinge in die Kaapprovinsie op 7 jaar bereken. Indien toetredingsouderdom dan as kriterium vir vertraging geneem word, kan die proefpersoon as effens vertraag beskou word, aangesien hy op 8-jarige leeftyd skool toe gegaan het.

As gemiddelde ouderdom vir standerds egter geneem word, vind ons volgens die Onderwysstatistiek dat die mediaanouderdom van St. VIII-leerlinge 16.44 jaar is. Hiervolgens is die proefpersoon dus meer vertraag, aangesien hy op 16 jaar in St. VI was.

By 'n groot persentasie van die proefpersone is verder gevind dat hulle byvoorbeeld selfs 4 jaar gelede skool verlaat het en by herplasing in die skool, drie tot vier standerds laer geplaas moet word. Indien tydperk van skoolverlating en standerd by herplasing as kriteria geneem word, is die toetsling skolasties nie veel vertraag nie, aangesien hy skool slegs een jaar gelede verlaat het maar in 'n hoër standerd as sy vorige geplaas is.

Die skoolvordering/.....

45) Onderwysstatistiek 1962 : Departement van Onderwys, Kaap die Goeie Hoop.

Die skoolvordering wat die proefpersoon binne die eerste jaar na toelating tot die inrigting getoon het, was ook gemiddeld en ook daarvolgens was sy skolastiese vertraging dus nie te groot nie.

Oor die algemeen het die toetsling se skolastiese loopbaan dus redelik normaal verloop, het hy altyd 'n gesonde houding teenoor skoolgaan openbaar en is hy skolasties slegs in 'n geringe mate vertraag.

(F) AANPASSING EN PERSOONLIKHEIDSTRUKTUUR:

(1) Aanpassingsvraelys:

Volgens die aanpassingsvraelys van die Nasionale Buro toon die proefpersoon in geen spesifieke veld enige ernstige afwyking nie - d.w.s. indien die norms soos op Blankes gestandaardiseer as maatstaf gebruik word.

Wat persoonlike aanpassing betref, is daar slegs twee velde waar daar 'n geringe afwyking te bespeur is, nl. Gevoel van Eiewaarde en Emosionaliteit. Hier het die proefpersoon bevestigend geantwoord op vrae soos die volgende:

"Voel jy baie ongelukkig as jy op die sportveld nie so goed soos ander leerlinge presteer nie?"

"Vind jy dit dikwels moeilik om voort te gaan met jou werk as jy nie aanmoediging kry nie?"

"Hou kwellings jou dikwels uit die slaap?"

"Voel jy dikwels ongelukkig of neerslagtig sonder dat jy self weet waarom jy so voel?"

Hiervolgens kan ons aflei dat daar by die proefpersoon aanduidings is van 'n tekort aan die gevoel van tevredenheid wat by die goed aangepaste individu ontstaan a.g.v. 'n erkenning van sy swakhede en 'n rasonale begrip van dit waartoe hy in staat is, asook aanduidings van emosionele onrypheid of onstabiliteit.

Onder sosiale/.....

Onder sosiale aanpassing is daar in slegs een veld n afwyking, nl. by Huislike Verhoudings, d.w.s. die kind se gevoel teenoor sy huis. Volgens die toetsling se agtergrondgeskiedenis is dit dan juis ook op hierdie gebied waar sy lewe die meeste ontwrig is en waar ons, volgens die vraelys, n afwyking sou verwag. Kritiese antwoorde o.a. op die volgende vrae is insiggewend:

"Voel jy soms ongelukkig omdat jy dink een of albei van jou ouers is onredelik teenoor jou?"

"Voel jy soms ongelukkig omdat jy dink dat jou ouers jou nie lief het nie?"

"Dink jy dat jou ouers jou te dikwels belet om by vriende of vriendinne te gaan kuier?"

n Verdere ontleding van die vrae toon dat die persoon voel dat sy ouers hom aan die een kant nie lief genoeg het nie, onregverdig teenoor hom optree en hom verwerp en aan die ander kant hom te veel dinge belet en hom daarvan weerhou om te maak soos hy goed dink: hy kom in opstand teen ouerlike outoriteit en voel lus om weg te loop van die huis af.

Dit is opmerklik dat hy sosiaal en moreel baie goed aangepas is volgens die vraelys. Alhoewel hy nie baie vriende gehad het nie en gedurende die afgelope jaar hoofsaaklik net met n paar "swak" maats geassosieer het, voel hy tog dat hy op die gebied van sosiale verhoudings suksesvol is.

Die feit dat hy reeds vader van n buite egtelike kind is en veral die afgelope jaar baie van drank misbruik gemaak het, bekommer hom blykbaar nie juis nie en dit gee ons insig in sy betrokke sisteem van morele waardes.

Die proefpersoon se totaal van 48 punte op die vraelys is dieselfde as die gemiddelde totaal van 48.32 soos gestandaardiseer op Blankes. Hiervolgens kan afgelei word dat hy/.....

word dat hy oor die algemeen as 'n goed aangepaste individu beskou kan word. Hierdie feit moet in die lig daarvan gesien word dat hy tot ongeveer 'n jaar gelede geen ernstige gedragsafwyking getoon het nie en ook dat hy geen vorige misdaadrekord het nie.

(2) Die Spieëltekentoets:

In hierdie toets word daar 'n konflik tussen ou gevestigde gewoontes van visuele-motoriese koördinasie en die nuwe vereiste visuele-motoriese koördinasie veroorsaak wat 'n toestand van frustrasie en spanning skep wat weer tot sekere emosionele reaksies kan lei.

Die proefpersoon het die toets in 7 min. 45 sek. voltooi, 25 foute begaan en die kwaliteit van sy tekening was swak.

Ook hier, nes by die Goodenough (eie keuse), het hy eers met die potlood in die lug gedeeltelik oor die figuur getrek en daarna die taak baie stadig en versigtig aangepak. Die volgende aantekeninge van die toetsling se gedragspatroon gedurende die toetsstoepassing is o.a. gemaak:

Lag hardop en gespanne toe hy begin en sien waarom dit eintlik gaan.

Konsentreer daarna baie sterk, mond oop en tong teen bo-lip vasgedruk.

Linkerhand word regdeur toets stereotiep half in die lug langs apparaat gehou.

Maak lippe dikwels oop en toe asof hy die potlood daarmee wil stuur.

Na 4 minute haak hy by vyfde draai vas, volhard goed onder sterk frustrasie en toon weinig uiterlike emosionele reaksies.

Sit nog in dieselfde stereotipe houding aan einde van toets: word deur toets „gebind.”

Onmiddellik na/.....

Onmiddellik na voltooiing van die toets sug die proefpersoon hardop en die opgekropte spanning borrel uit d.m.v. gehoes, hande gevryf en gelag.

Die volgende algemene afleidings is ter sake:

Ondanks moeilikhede en frustrasie lê die persoon vasberadenheid en volharding aan die dag.

Hy oefen nooit self-kritiek tydens die toets uit nie.

Hy pas hom nie met gemak by die vreemde situasie aan nie, het onseker begin en stereotiep gedurende die toets opgetree.

Hy toon goeie emosionele kontrole gedurende die toets maar onderdruk die spanning wat deur die situasie geskep is te sterk sodat daar n mate van emosionele disintegrasie plaasvind onmiddellik na die spanning verbreek is.

Indien die proefpersoon se reaksies gedurende die toetssituasie herlei sou word tot sy moontlike reaksiewyse in sy alledaagse lewe, kan dit beteken dat hy nie genoegsame emosionele kontak met sy omgewing opbou nie, dat hy onseker van homself voel wanneer hy teenoor n vreemde situasie in sy omgewing moet reageer, dat hy geneig is om meer in homself gekeerd te wees en dat, indien hy emosioneel met sy omgewing verkeer, dit moontlik n oordrewe ongekontroleerde reaksie sal wees.

(3) Die Rorschach-toets:

Alhoewel by hierdie toets ook van inhoudsanalise gebruik gemaak is, is die Rorschach veral aangewend met die oog op die ondersoek na die persoon se persoonlikheidsstruktuur d.m.v. vormanalise.

Volgens die verspreiding van die proefpersoon se response op die psigogram is dit dadelik opmerklik dat die linkerkant van die psigogram swaar belaa is. Dit dui

daarop dat/.....

daarop dat die toetsling se waarneming hoofsaaklik deur innerlike determinante, en wel beweging, beïnvloed is. Hy het dus sy waarneming van die kaarte hoofsaaklik deur sy eie verbeeldingsprosesse verryk en sodoende die eksterne realiteit in 'n groot mate volgens sy eie behoeftes en ervaring gerekonstrueer. Die implikasie hiervan is dat die proefpersoon nie spontaan op die eksterne realiteit reageer nie maar dit eers innerlik verwerk voordat hy daarop handel.

(a) Verhoudings verwant aan Introversiewe-ekstratensiewe Balans:

Gaan ons die verhoudings wat betrekking op introversiewe-ekstratensiewe balans het na, vind ons dat bogenoemde waarneming bevestig word en dat daar geen twyfel bestaan nie dat die proefpersoon 'n duidelike introvert is.

(M: Sum C = 6 : 2.5, wat verder bevestig word deur $FM + m : Fc + c + C' = 12 : 6$ en deur die % response t.o.v. Kaarte VIII, IX en X = 32%, wat in dieselfde rigting as eersgenoemde twee verhoudings gaan).

Volgens Rorschach⁴⁶⁾ egter is introversie per se geen aanduiding van swak of goeie aanpassing nie en moet ander faktore ook in aanmerking geneem word.

(b) Verhoudings verwant aan Innerlike Hulpmiddels en Impulslewe:

Daar bestaan 'n sterk neiging by die proefpersoon tot onmiddellike bevrediging van sy behoeftes i.p.v. om hom te berus by bevrediging wat met die loop van tyd verkry word. Die drang om sy impulse sonder inhibisie uit te lewe, tree dus sterk op die voorgrond. ($FM > 2 M$).

Die aanwending van sy innerlike hulpmiddels vir die konstruktiewe oplossing van sy alledaagse probleme, word verder in die wiele gery deur sterk spanning en konflik. ($FM + m > 1\frac{1}{2} M$). Wat presies hierdie spanning en konflik veroorsaak, kan/.....

46) Klopfer et al : Developments in the Rorschach Technique, Vol. 1, p. 372.

veroorzaak, kan nog nie op hierdie stadium bepaal word nie.

(c) Verhoudings verwant aan Emosionele Reaksie tot die Omgewing:

Volgens hierdie verhoudings is dit duidelik dat die proefpersoon uitermate kontrole uitoefen wanneer hy teenoor sy omgewing moet reageer en dat sy response teenoor sy omgewing neig om oppervlakkig te wees omdat hy óf onwillig óf onmagtig is om tot 'n sterk emosionele reaksie oor te gaan, selfs al vereis die situasie sodanige reaksie.

(FC > CF + C = 6.5 : 0.5 en CF + C afwesig behalwe vir een addisionele respons).

Hierdie feit word verder bevestig deur $\text{Sam } C = 2.5$ wat daarop dui dat die persoon te min reaksie op invloede van sy omgewing toon.

So ook is die proefpersoon se reaksietyd op die achromatiese kaarte gemiddeld meer as 10 sekondes langer as op die chromatiese kaarte en dit dui daarop dat daar 'n verstoring deur die achromatiese kleurskakering plaasgevind het, dus 'n verstoring wanneer prikkels van die omgewing die gebied van die affektiewe behoeftes aanraak.

Op hierdie stadium begin daar al lig opgaan waarom daar aanduidings van sterk spanning en konflik by die proefpersoon teenwoordig is. Enersyds is daar die definitiewe neiging tot onmiddellike bevrediging van sy behoeftes, m.a.w. 'n drang om sy impulse sonder inhibisie uit te lewe; andersyds vind ons die uitoefening van uitermate kontrole wanneer hy teenoor sy omgewing moet optree met 'n gevolglike té geringe reaksie op prikkels van sy omgewing. Daar vind dan 'n groot mate van inhibisie plaas wat spanning en konflik ten gevolg het.

Daar is verder reeds aanduidings dat daar 'n verstoring plaasvind wanneer prikkels van die omgewing op die gebied van die affektiewe behoefte inwerk.

(d) Verhoudings/.....

- (d) Verhoudings verwant aan die Organisasie van Affektiewe Behoefte: (o.a. gevoel van Tuishoort, Liefde, Erkenning, Wedersydse Kontak).

Hiervolgens toon die proefpersoon 'n baie sterk behoefte aan tuishoort, liefde en wedersydse kontak. Trouens daar is aanduidings dat hierdie behoefte aan emosionele sekuriteit so sterk ontwikkel het, dat dit dreig om die hele persoonlikheid te oorheers. Vroeëre ervarings van verwerping het die behoefte tot kontak en om liefde te ontvang so geaksentueer, dat die soek na reaksie en belangstelling deur andere 'n oormatige rol speel t.o.v. sy invloed op die gedrag van die persoon ($FK + Fc > \frac{3}{4} F$).

Daar is verder aanduidings dat een of ander traumatiese ondervinding die proefpersoon se vatbaarheid vir prikkels van buite so geaffekteer het dat teruggetrokkenheid of onttrekking ontstaan het. (Die „burnt child“-hipotese). Dit beteken dat die behoefte om emosionele kontak met andere te hê en liefde te ontvang so groot is dat die proefpersoon in sy uiterlike reaksies tot andere geïnhibieerd en baie meer bedaar is uit vrees dat hy seergemaak of verwerp sal word. (Achromatiese response feitlik tweekeer soveel soos Chromatiese response). Die gevolg hiervan is weer oorversigtigheid in emosionele kontak met andere.

Na aanleiding van bogenoemde is dit dus nou nog duideliker waar die persoon se grootste probleem lê: daar is 'n sterk drang tot onmiddellike bevrediging van sy behoeftes sonder inhibisie; hy oefen egter té sterk kontrole uit oor hierdie drange sodat dit nie bevredig kan word deur gesonde kontak met sy omgewing nie; hy het 'n geweldige sterk behoefte tot kontak en liefde; een of ander traumatiese ondervinding - heelwaarksynlik vroeëre ervarings van verwerping - het teruggetrokkenheid uit of onttrekking van sy omgewing ten gevolg gehad omdat die persoon vrees dat hy seerge-

maak of/.....

maak of verwerp sal word; hierdie toestand van frustrasie werk weer spanning en konflik in die hand. Dit is net normaal om te verwag dat hierdie langdurige frustrasie, spanning en konflik uiteindelik op een of ander stadium uiting moet vind, heelwaarskynlik in die vorm van impulsiewe gedrag.

Bogenoemde gedragspatroon kan toegelig word met 'n insident wat in die inrigting plaasgevind het. Die proefpersoon het om een of ander klaarblyklik onverstaanbare rede skoene, wat aan die Staat behoort, met 'n werknemer van 'n buite firma gesmokkel. Hy is hieroor gestraf en is na 'n ander koshuis oorgeplaas.

By nadere ondersoek, kom die volgende feite aan die lig: Hy verklaar dat die leerlinge in sy koshuis sy naam onnodig in die modder probeer sleep by die koshuismeester en dit het hom baie seergemaak (behoefte tot kontak, erkenning en liefde). Hy het gevoel dat hy dadelik iets aan die saak moet doen (drang tot onmiddellike bevrediging van behoefte). Hy wou nie die saak met die koshuismeester bespreek en oplos nie want dan sê die ander leerlinge hy „squeal“ (kontrole oor sy drang en dit kan nie deur gesonde kontak met en reaksie teenoor sy omgewing bevredig word nie; vrees dat hy deur die meneer en ander leerlinge seergemaak of verwerp en as 'n lafaard beskou sal word; frustrasie, konflik en spanning). Hy gaan oor tot 'n impulsiewe handeling en smokkel die skoene „omdat ek geweet het ek gevang sal word en dan na 'n ander koshuis oorgeplaas sou word!“

(e) Verhoudings verwant aan Stereotipe Kontrole (Konstriksie):

Volgens voorafgaande ontleding kom dit voor asof ons hier met 'n uiters wanaangepaste individu te doen het. Daar is egter nog ander faktore wat ook 'n rol in die persoonlikheidsstruktuur speel en wat nagegaan moet word.

Die uitermate kontrole wat die proefpersoon t.o.v.

sy reaksie/.....

sy reaksie teenoor sy omgewing uitoefen, is een van sy basiese probleme en verdien verdere ondersoek.

Hoe streng is hierdie kontrole? Tree hy bloot stereotiep teenoor sy omgewing op? In hoe n mate word hy deur prikkels van sy omgewing beperk? Het hy nog enigsins kontak met sy omgewing te midde van die streng kontrole wat hy uitoefen, of is hier sprake van algehele konstriksie wat ook patologies kan wees?

Die antwoord op hierdie vrae vind ons o.a. by die proefpersoon se persentasie F response en die kwaliteit daarvan. Volgens die $F\% = 21$ en die redelik goeie kwaliteit van die response kan ons aflei dat die proefpersoon se vermoë om die wêreld op n onpersoonlike, alledaagse wyse waar te neem en te sien veel daartoe bydra om suksesvolle aanpassing te kan bewerkstellig. Hy besit dus die vermoë om soms onpersoonlik en koel op te tree maar is nog by magte om te reageer op sy eie behoeftes en ook op sterk emosionele prikkels van buite.

Hierdie feit word verder bevestig deur $(FK + F + Fc)\% = 34$ wat aantoon dat die persoon wel goeie kontak met sy omgewing kan hê maar dat die meer intieme en warm-emosionele kontak moeiliker opgebou sal word.

(f) Verhoudings verwant aan Metode van Intellektuele Benadering (Erfassungstypus):

Die lokalisasie van die response gee vir ons insig in hoe die persoon n taak aanpak en verstaan of begryp, en dus ook in sy besondere intellektuele benaderingsmetode.

Die persentasie van die toetsling se verskillende lokalisasies is soos volg:

W	:	(18%)	d	:	<u>23%</u>
D	:	(42%)	Dd en S	:	<u>16%</u>

Dit is dadelik opvallend dat daar n onderbeklem-

toning van W/.....

toning van W en D is, terwyl d oorbeklemtoon en Dd en S sterk oorbeklemtoon word.

Die lae W% dui daarop dat die proefpersoon nie veel belangstelling en/of bekwaamheid toon om die verband tussen die verskillende aspekte of afsonderlike feite van sy ervaring te sien nie. n Goed georganiseerde beskouing van die wêreld is dus grootliks afwesig. Hierdie prosesse van veralgemening en integrasie word ook geïnhibeer deur die aanwesigheid van heelwat W response wat dui op n neiging tot n oor-kritiese en perfeksionistiese benadering. Volgens die verhouding $(H + A) : (Hd + Ad) = 27 : 4$ is hier egter geen sprake van n patologiese oor-kritiese of perfeksionistiese houding nie.

Die verhouding W : M dui daarop dat die persoon skeppende moontlikhede het waarvoor hy nie genoeg uiting kan vind nie of waarvoor hy nie n definitiewe doel het om op af te stuur nie. Hierdie toestand veroorsaak natuurlik ook frustrasie en spanning. ($W < 2M$).

Die onderbeklemtoning van D impliseer dat die proefpersoon wel in staat is om te kan onderskei tussen die alledaagse feite van die wêreld rondom hom, maar dat hy nie altyd die alledaagse feite herken en probleme besef nie. ($D\% < 45\%$).

Die oorbeklemtoning van d asook van (Dd en S) dui daarop dat die persoon n gedifferensieerde belangstelling in feitelike sake het maar dat hy té geneig is tot twyfel om gevolgtrekkings vanuit hierdie fynere waarnemings te maak. Verder toon dit aan dat die proefpersoon hom in n toestand van onsekerheid bevind waarteen hy hom moet verdedig deur te soek na sekuriteit en dan beperkte areas van sekerheid aan te kleeft uit vrees dat hy sy houvas op of beheer oor die werklikheid sal verloor.

Die teenwoordigheid van S impliseer n mate van in-

tellektuele weer-/.....

intellektuele weerstand of verset en dat die persoon hom op intellektuele gebied wil handhaaf en laat geld. Daar is egter ook tekens dat die proefpersoon die neiging het om te veel klem daarop te lê om dinge anders as andere te doen en homself hardkoppig te laat geld ten koste van sy eie gebalanseerde beskouing van die werklikheid.

n Respons-totaal van 38 toon aan dat die persoon perseptueel ontvanklik vir die wêreld rondom hom is en ook perseptueel op die wêreld kan reageer. Soos by S egter, dui $P = 4$, wat effe onder die gemiddeld is, asook die lae D daarop dat die proefpersoon geneig is om nie die wêreld op dieselfde wyse as ander mense te sien nie.

Die hoë $A\% = 58\%$ bevestig ons bevinding van die „erfassungstyp“ en is verder n teken van swak aanpassing. Die proefpersoon het n té stereotipe beskouing van en benadering tot die wêreld en sy gebied van belangstelling is te eng.

(g) Algemene Opmerkings:

Die proefpersoon se onvermoë om gesonde emosionele kontak met ander persone te bewerkstellig, word verder bevestig deur die aard van sy menslike figuur-response in die protokol. Die volgende voorbeelde toon duidelik die „distansie“ wat die proefpersoon tussen hom en sy omgewing skep:

„Die vorm wat hier is lyk amper soos n Naturrelievrou wat sit agter iets.“

„Dit lyk soos twee afgode wat skuil agter twee bere se velle: nou kan mens hulle nie sien nie.“

„Die twee lyk amper soos twee outydse priesters.“

„Ek sien twee geboude mense sonder koppe met n geraamtekop in die middel.“

Die persoon ondervind dus duidelik probleme om menslike figure op normale wyse te sien. Hy sorg eers dat

daar distansie/.....

daar distansie tussen hom en die figure is en kan d n eers aktiwiteite en gevoelens op die figure projekteer.

Dit is verder opvallend dat die proefpersoon dikwels met sy vingers oor die kaarte voel. Dit kan sy behoefte om kontak te maak, simboliseer.

Die volgende aantekeninge wat verskeie kere gedurende die toets gemaak is, dui ook daarop dat die proefpersoon n taamlik gespanne tipe is:

„Response kom baie geforseerd: hy haal skielik diep asem, ‚spring dan weg‘ en gee die respons.”

„Reaksies vinnig en rukkerig, bv. die hanteer van kaarte en vinnige manier van praat.”

„Draai kaarte dikwels sonder om veel konstruktiefs daardeur te bereik.”

„Beweeg aanhoudend met bene teen mekaar, sug dikwels en druk vingers dikwels styf teen lippe vas.”

(h) Opsomming:

Uit die voorafgaande ontleding kan die volgende opsomming van die proefpersoon se belangrikste persoonlikheidstrekke volgens die Rorschach gemaak word:

Die toetsling is n duidelike introvert wat n sterk drang het om sy behoefte onmiddellik en sonder inhibisie te bevredig.

Hy toon n sterk behoefte aan liefde, erkenning en wedersydse kontak, maar daar is definitiewe aanduidings dat vroeëre ervarings van verwerping sy vatbaarheid vir prikkels van buite so geaffekteer het dat hy té streng kontrole uitoefen wanneer hy teenoor sy omgewing moet reageer en teruggetrokkenheid of onttrekking ontstaan met oorversigtigheid in emosionele kontak met andere tot gevolg.

Die resultaat is frustrasie, spanning en konflik.

Hy is ook geneig om die afsonderlike aspekte van sy ervaring in afsonderlike kompartemente te beskou i.p.v.

om dit/.....

om dit behoorlik te integreer. Hy besit egter ook skeppende moontlikhede maar kan nie genoeg uiting daarvoor vind nie.

Die proefpersoon bevind hom verder in 'n toestand van onsekerheid weens sy twyfel om gevolgtrekkings uit fynere gedifferensieerde waarnemings, waartoe hy wel in staat is, te maak. Hy soek dan na sekuriteit deur aan beperkte areas van sekerheid en kennis vas te kleef en sy beskouing van die wêreld asook sy veld van belangstelling is té eng.

Daar is egter nie sprake van patologiese konstriksie nie en die proefpersoon kan wel goeie kontak met sy omgewing opbou alhoewel die meer intieme en warme emosionele kontak moeiliker bereik word.

(4) Die Tematiese Appersepsietoets: (TAT).

By hierdie toets is grotendeels van inhoudsanalise gebruik gemaak om sodoende die aard van die proefpersoon se behoeftes, wense, begeertes, gevoelens en emosies, konflikte en interpersoonlike verhoudings na te gaan; kortliks:...die persoon se beskouing van homself en van sy omgewing.

'n Verkorte opsomming van die temas van elk van die 12 kaarte wat toegepas is, word vervolgens gegee:

- K 1 : Tydens frustrasie dink 'n persoon wat humeurig en kort van draad is daaraan om oor te gaan in 'n aggressiewe daad. Hy besin hom egter en besluit om liever positief op te tree. Slegs deur volgehoue volharding sal hy sukses behaal.
- K 2 : 'n Jong man weier om met 'n jong meisie te assosieer, ignoreer haar en sy voel baie teleurgesteld.
- K 3 BM : 'n Ongehoorsame seun word deur sy moeder gestraf en hy voel skaam en ongelukkig.

K 4 : 'n Jong man/.....

- K 4 : 'n Jong man wantrou en is jaloers op 'n jong meisie omdat sy met 'n ander man uitgegaan het. Hy stry met hom oor haar en wil met die man baklei maar die meisie verseker hom van haar liefde. Hy glo haar nie en wil die ander man doodmaak maar laat toe dat die meisie hom weerhou.
- K 6 BM : 'n Moeder kla haar nood by haar seun ('n jong man) oor sy vader wat drink, haar mishandel, nou weier om haar te onderhou en 'n ander vrou gevat het. Die jong man is baie teleurgesteld maar het nie sy vader gaan beseer nie en is van plan om vir sy moeder te werk.
- K 7 BM : 'n Vader berispe sy seun, wat 'n goeie skoolstanderd geslaag het, en sê dat hy sy verkeerde vriende moet los want hy sal in groot moeilikheid beland. Hy maan sy seun om sy moeder op te pas as die vader oorlede is, homself op te pas en 'n goeie meisie te vat as sy moeder oorlede is.
- K 8 BM : Terwyl 'n man en sy broer iemand vermoor, kom 'n jong seun op hulle af. Hy verkeer in konflik of hy die polisie moet ontbied en toe die polisie opdaag, het die moordenaars al ontsnap. Die polisie spoor een moordenaar op, martel hom, hy wys waar sy broer is en albei kry tronkstraf.
- K 9 BM : 'n Jong seun beroof vier jong mans wat lê en slaap. Die mans word wakker maar die seun ontvlug.
- K 13 MF : 'n Jong man vermoor 'n jong meisie van swak karakter en stap goedsmoeds weg.
- K 14 : 'n Seun is in opstand teen sy moeder se opvoeding omdat hy vroeg moet gaan slaap. Hy ontsnap deur die venster om saam met sy maats te gaan kwaad doen. Hy slaag daarin om sy moeder

konstant om die bos te lei en gaan voort met sy ongehoorsaamheid.

K 18 BM : n Aggressiewe dronkaard mishandel en speel baas oor sy vrou en kinders. Die vrou verwens hom maar soebat hom ook en praat mooi. As die man nugter is, het hy berou oor sy daade. Sy goeie voornemens hou egter nie lank nie, die proses word herhaal en sy vrou verlaat hom: dan is hy hartseer.

K 16 : n Ou man word deur twee mans beroof. n Jong man sien dit maar verkeer in konflik of hy die wet in eie hande moet neem of die polisie moet ontbied. Hy vang die een rower, slaan hom en neem hom na die polisie wat hom ook slaan: hy wys toe waar sy maat is en hulle kry tronkstraf. Die ou man wil die jong man vergoed maar laasgenoemde weier en sê hy het net sy plig gedoen.

Volgens die ontleding en interpretasie van bogenoemde kom die volgende feite aan die lig:

(a) BEHOEFTES:

Die persoon toon n sterk behoefte tot vrye omgang met swak tipe maats en om saam met hulle deel te neem aan anti-sosiale aktiwiteite in weerwil van sy ouers, veral sy ma, se begeertes. (K 3 BM, 7BM, 14).

K 14 : „Soos ek die een sien, sien ek n jong seuntjie wat besig is om te ontsnap van die huis af in die aand Hierdie seuntjie het n paar vriende wat n voorreg het in hulle moeder se huis om rond te dwaal en hulle moeders gee nie eintlik vir hulle opvoeding nie nou hy, hy het ander dinge uitgevind dat hy deur die venster kan ontsnap en dat hy saam met sy vriende allerhande dinge kan aanvang hy geniet hom tye en wil nie luister vir sy moeder nie.”

Hierdie neigings tot anti-sosiale gedrag en

aggressie word/.....

aggressie word verder weerspieël in sy baie aggressiewe houding teenoor die teenoorgestelde geslag (jong meisies) waar hy hulle óf totaal verwerp óf heeltemal n dominerende houding teenoor hulle inneem. Hy toon geen direkte behoefte tot normale heteroseksuele verhouding nie. (K 2, 4, 13 MF).

K 2 : „..... Daar gaan eendag n jong meisie verby en sy was al n goeie tydjie interessant in hom maar soos ons sê, hy vat haar nie kop toe nie Hy het nie tyd vir haar nie, vandaar dat die meisie so teleurgesteld is."

K 13MF : „..... Die jong meisie wat op die bed lê lyk nie vir my, hoe sal ek sê, so n bietjie beskaaft nie. Haar bo-liggaam is oop en sy lyk nie te ordentlik nie Ek weet nie of hy die meisie vermoor het of wat hy aangevang het nie." (By navraag sê proefpersoon die meisie is vermoor).

Die persoon toon ook in die meeste gevalle geen behoefte om op die normale vlak met ouer mans (wat die vader-figuur simboliseer) te assosieer nie en daar word meesal teenoor ouer mans uiters aggressief opgetree, asof hulle die behandeling verdien wat hulle ontvang (K 8BM, 9BM, 16).

K 8BM : „..... Die manne lyk soos ou moordenaars en hulle is van plan om die man se maag oop te sny moordenaars wat iemand anders doodmaak en beroof."

K 16 : „..... Terwyl hy nog so af stap, kom daar twee rowers (!) uit die bos gespring en vat die ou man se sak af en die paar pennies wat hy in die sak het."

In twee gevalle toon die persoon n behoefte daaraan om reg en geregtigheid te laat geskied: dit egter eers nadat hy in twyfel en konflik verkeer het. Hierdie behoefte het nie spontaan op die voorgrond getree nie en in beide gevalle het die persone wat misdaad gepleeg het, eers ontsnap voordat hulle uiteindelik gevang is: dit impliseer dat die peil van ontwikkeling van die Super-Ego nie besonder

hoog is nie/.....

hoog is nie (K 8BM, 16).

K 8BM : "..... Die jong seun is van plan om iemand te gaan vertel dat daar moordenaars is wat iemand anders doodmaak en beroof hierdie seun het seker die polisie of mense vertel maar die moordenaars het ontsnap hy verduidelik (later) die polisie hoe lyk die moordenaar en hulle het albei tronkstraf gekry."

(b) KARAKTERTREKKE:

(i) Van Held: Hy openbaar intense aggressiewe gevoelens teenoor sy omgewing maar inhibeer dikwels sy aggressie en leef dit nie uit nie.

(K 1, 2, 4, 6BM). (Hierdie waarneming word bevestig deur Rorschach-verhoudings:

$FM > 2M$; $FM + m > 1\frac{1}{2}M$; $FC > CF + C$; Sum C).

Wanneer hy wel in kontak met sy omgewing verkeer, is dit op die anti-sosiale vlak en voel hy meer tuis deur met swak maats te assosieer.

(K 3BM, 4, 7BM, 9BM, 13MF, 14).

In 9 uit die 12 gevalle word die seun of jong man gesien as iemand wat 'n aggressiewe daad pleeg of wil pleeg en anti-sosiale gedrag openbaar.

Hy onderwerp hom verder nie aan sy ouers se wense en begeertes nie en verkeer veral in opstand teen sy moeder. (K 3BM, 7BM, 14).

Hy openbaar ook 'n sterk gevoel van jaloesie, wantroue en aggressie teenoor die teenorgestelde geslag. (K 2, 4, 13MF).

(ii) Van Moeder: Die moeder word enersyds beskryf as iemand wat streng, feitlik dominerend teenoor die held optree (K 3BM, 14), en andersyds as die mindere wat deur hom verwerp en om die bos gelei en deur die vader mishandel en gedomineer word (K 3 BM, 6BM, 6BM, 14, 18BM).

(iii) Van Meisies/.....

(iii) Van Meisies: Die teenoorgestelde geslag het die held lief en hou nie van geweld nie maar is ook immoreel en ontrou (2, 4, 13MF).

Oor die algemeen word die teenoorgestelde geslag (moeder-figuur) dus in 'n swak lig gesien: enersyds as iemand wat 'n redelik minderwaardige rol speel en andersyds as iemand met 'n swak karakter op wie nie vertrou kan word nie. (Die proefpersoon het self 'n buite-egtelike kind by 'n meisie terwyl sy eie moeder verskeie buite-egtelike kinders het en aan allerhande wanpraktieke deelneem).

(iv) Van Vader: Die vader word beskou as 'n dronklap en aggressiewe persoon wat sy vrou en kinders mishandel en ook immoreel lewe. Hy is ook 'n persoon wie se goeie voornemens nie lank hou nie (K 6BM, 18BM). (Sy eie vader het immoreel gelewe, en sy „besluite" om nie dagga te smokkel nie, hou nie lank nie). Slegs in een geval word die vader in 'n raadgewende rol teenoor die kind gesien (K 7BM).

(C) STRAF:

Die verhouding van die aard van straf wat toegepas word tot die erns van die oortreding gee vir ons o.a. insig in die mate van ontwikkeling van die Super-Ego. Die vraag ontstaan of die straf te swaar of te lig is; of dit regverdig of vertraag is en of die persoon straf totaal vryspring.

In vier gevalle van ernstige anti-sosiale gedrag spring die persoon straf totaal vry (K 9BM, 13MF, 14) of word hy slegs vermaan (K 7BM), in een geval bestaan straf slegs uit 'n skuldgevoel (K 18BM), in een geval is die straf

buite verhouding lig (K 8BM) en in twee gevalle word die straf vertraag. (K 8BM, 16).

Dit dui dus daarop dat die persoon nog nie die aanvaarde norme van die samelewing behoorlik geïnternaliseer het nie en weinig skuldgevoel vir anti-sosiale gedrag openbaar.

(d) EMOSIES:

Sy gevoelens en emosies wissel tussen bekommernis, teleurstelling, hartseer, ongelukkigheid en ingekeerdheid aan die een kant tot ongekontroleerde aggressie aan die ander kant, en getuig dus oorwegend van emosionele onrypheid.

(e) MOEILIKHEDE EN PROBLEME:

Die persoon sien die aard van sy moeilikhede en probleme meesal nie in homself geleë nie maar wel in sy omgewing. Hy beskou sy omgewing as onsimpatiek, frustrerend en aggressief.

Die oorsake van die moeilikhede word gesien in n disharmonieuse gesinslewe, onbillikheid van ouers, immorele karakter van die teenoorgestelde geslag, ongunstige omgewing waar moord en roof dikwels gepleeg word, en soms in die gedrag van die persoon self deur sy ongehoorsaamheid teenoor sy ouers.

Hiervolgens is dit weer eens duidelik dat die persoon moeilikheid ondervind om sosiaal met sy omgewing te verkeer: n feit wat ook deur die Rorschach bevestig word.

(f) REAKSIES OP MOEILIKHEDE:

(i) Gedrag: Sy gedrag t.o.v. moeilikhede geskied hoofsaaklik op die pre-motoriese of geïnhibeerde vlak. Wanneer gedrag op die motoriese vlak geskied, word energie óf inwendig gerig óf n passiewe reaksie vind plaas. Dit is verder opmerklik dat wanneer die persoon se gedrag op n motoriese,

aktiewe- reaksie-/.....

aktiewe- reaksie-vlak geskied, dit gewoonlik oor-
gaan in sterk anti-sosiale gedrag.

K 18BM : „Hy is lekker deur die wingerd
dan kom skop hy deure en lawaai en breek meubels en maak die kinders wakker.”

Dit blyk dus dat die persoon nie maklik uiting tot sy gevoelens kan gee nie, dit opkrop, maar wanneer hy eers uiting gee, dit hoofsaaklik ongekontroleerd is. (Vergelyk Kohs, Spieëltoets en Rorschach).

(ii) Emosioneel is hy óf skaam, bekommerd, heeltemal apaties en wantrouig óf latent of direkte aggressief. Meegevoel kom slegs in twee gevalle voor.

(g) UITWERKING VAN REAKSIES:

Die uitwerking van sy reaksies op moeilikhede is gewoonlik suksesvol sover dit anti-sosiale gedrag betref (K 9BM, 13MF, 14). Hy slaag daarin om te roof, te vermoor en om sy moeder te bedrieg. Andersins is die uitwerking heeltemal onseker, ongelukkig of is daar hoegenaamd geen uitwerking nie.

(h) OPLOSSING VAN MOEILIKHEDE:

In 9 uit die 12 gevalle vind daar geen oplossing van die persoon se moeilikhede en probleme plaas nie en bly die konflik tussen hom en sy omgewing voortbestaan. (Vgl. Rorschach).

(i) MENSLIKE VERHOUDINGS:

(i) Van Held: Die verhouding tussen die persoon en sy ouers is baie ongunstig. Hy verwerp ouerlike gesag, wil hom veral nie aan sy moeder se dissipline en opvoeding onderwerp nie en beskou sy vader as 'n persoon van swak karakter wat ongeluk, frustrasie en spanning in die huis

veroorsaak. Hy/.....

veroorzaak. Hy ontvlug uit hierdie onaangename huislike atmosfeer, vind bevrediging en erkenning by swak tipe maats en neem deel aan anti-sosiale aktiwiteite.

Weens die swak en immorele karakter van die teenoorgestelde geslag as geheel, vermy hy kontak met hulle of beskou hy hulle as minderwaardig en tree hy erg dominerend en wantrouig teenoor hulle op.

Sy houding teenoor ouer mans, wat die vaderfiguur kan simboliseer, getuig ook heel dikwels van gevoelens van aggressie; behalwe wanneer hy in 'n dominerende en die ander mans in 'n ondergeskikte posisie verkeer: dan is hy simpatiek teenoor hulle gesind.

Die persoon beskou die polisie as aggressiewe persone wat van geweld gebruik maak, maar hy is gewillig om, nadat hy in konflik was, met hulle saam te werk.

(ii) Teenoor Held: Die moeder tree streng en in 'n mate dominerend teenoor die held op en verhinder hom om vrylik sosiaal, of liewer anti-sosiaal, te verkeer. Soms soek sy ook simpatie by die held en soebat sy hom ook om hom goed te gedra. Die vader tree dominerend en aggressief teenoor sy huisgesin op en gee slegs in een geval op 'n redelik simpatieke wyse raad aan sy seun.

Jong meisies is aangetrokke tot en lief vir die held, probeer hom van anti-sosiale gedrag weerhou, maar is ook ontrou teenoor hom. 'n Gunstige verhouding bestaan tussen die held en sy anti-sosiale maats.

As geheel/.....

As geheel kan die verhouding van die persoon teenoor ander persone sowel as die verhouding van andere teenoor hom as ongunstig beskryf word. Die klem van die swak menslike verhoudings val egter eintlik op die verhouding van die held teenoor andere.

(j) KONFLIKTE:

Die persoon verkeer in konflik: met die dissipline en begeertes van sy ouers; met die teenoorgestelde geslag; of hy met die gereg moet saamwerk of nie. Konflik tussen die vader en moeder is ook duidelik teenwoordig.

(k) STEMMING:

Die oorwegende stemming van die verhale is dié van pessimisme, hartseer, bekommernis, aggressie, konflik en spanning.

(l) EINDES:

Ongelukkig	:	5
Onseker	:	4 (Konflik onopgelos)
Gelukkig	:	3

(m) FORMELE ASPEKTE:

Gemiddelde Reaksietyd	:	0'09"
Gemiddelde Storietyd	:	3'35"
Gemiddelde Storielengte	:	186 woorde.

Die volgende observasies gedurende die toetstoe-passing werp meer lig op die manier waarop die proefpersoon die taak hanteer:

„Aanvanklik ietwat onseker hoe om die vreemde taak aan te pak, maar kom gou op dreef en aanvaar opdrag goed.”

„Aarsel dikwels teen die einde van die storie en moet in 7 uit die 12 gevalle meer spesifiek gevra word wat die einde was. Ten spyte daarvan is meeste eindes nog onseker.”

„Die proefpersoon/.....

„Die proefpersoon is heelwat gespanne tydens die toets: hanteer en kap kaart dikwels op tafel, praat baie vinnig, fluit van verbasing, sug, hoës, vryf sy kop en gesig, kraak vingers en lag.”

„Die indruk is verkry dat die toets vir hom geen aangename ondervinding was nie.”

(n) OPSOMMING:

In hierdie geval gee die TAT vir ons heelwat aanvullende informasie oor gegewens soos reeds verkry deur die Rorschach.

Net soos by die Rorschach, dui die ontleding van die TAT daarop dat die proefpersoon nie genoegsame kontak met sy omgewing kan bewerkstellig nie, dat hy in konflik met sy omgewing verkeer en dat hy dikwels sy gedrag inhibeer. Hy is dus introversief.

Sy baie duidelike gevoelens van aggressie teenoor en verwerping van die teenoorgestelde geslag kan in verband gebring word met sy vroeëre ervarings van verwerping wat veroorsaak het dat hy té streng kontrole uitoefen wanneer hy teenoor die teenoorgestelde geslag moet reageer.

Op 'n hoër vlak van abstraksie kan ons verklaar dat hy vroeër deur sy moeder verwerp is en nou uit vrees vir verdere verwerping, self verwerping van en aggressie teenoor die teenoorgestelde geslag as verdedigingsmeganisme gebruik. Sy gedragswyse in hierdie opsig kan dus as onryp beskou word.

Die Rorschach-bevinding dat sy beskouing van die wêreld en veld van belangstelling te eng is, word ook deur die TAT bevestig. Hy toon geen doelbewuste strewe om gesonde kontak met sy omgewing op te bou en sy probleme op 'n konstruktiewe wyse op te los nie. Probleme wat hy ondervind, bly onopgelos en die konflik met sy omgewing bly

voortbestaan./.....

voortbestaan. Oplossing van sy probleme vind slegs plaas wanneer dit met anti-sosiale gedrag gepaard gaan en sy grootste behoefte is om van spannende, frustrerende huislike omstandighede te ontvlug om met swak tipe maats te assosieer. Warme emosionele kontak op 'n sosiaal aanvaarde vlak is grootliks afwesig.

Die verhouding tussen die aard van straf en die erns van die oortreding wat gepleeg word, dui ook daarop dat die persoon nog nie die aanvaarde norme van die samelewing behoorlik geïnternaliseer het nie.

Die persoon kan as emosioneel onryp beskou word, soek die oorsake van sy moeilikhede meesal in sy omgewing en nie in homself nie en kan nie sy probleme op 'n bevredigende wyse hanteer nie.

Een van die grootste probleme wat die persoon ondervind, is om 'n gesonde verhouding met ander persone op te bou. Ander mense word gewoonlik as aggressief en van swak karakter beskou, terwyl die teenoorgestelde geslag as immoreel, soms dominerend en soms as die mindere wat simpatie nodig het, beskou word. Daar is dan ook aanduidings dat hy ambivalente gevoelens teenoor sy moeder het.

(5) Inrigtingsaanpassing:

Observasie van en verslae oor die proefpersoon se inrigtingsaanpassing, -vordering en -gedrag gedurende sy eerste ses maande ná toelating, kan soos volg opgesom word:

(a) Klasonderwyser:

Hy is stil van geaardheid, meng nie maklik met ander leerlinge nie en lewer geen probleme nie. Stel taamlik belang en kan oor die algemeen as 'n gemiddelde leerling beskou word.

(b) Ambagsonderwyser:

(Hy ontvang opleiding as loodgieter). „He tries

his best and/.....

his best and shows particular interest in small detailed work. (Vgl. Rorschach). Is of a quiet disposition and doesn't joke or have much to do with his mates. Gives the impression that he is a Big Shot and that he is doing me a favour when given a job to do" (swak menslike verhoudings).

(c) Koshuispersoneel:

Hy besit goeie moontlikhede, wil altyd n goeie indruk maak maar is geneig om agterbaks te wees en is altyd besig met planne en vertel graag leuens. Soort Grootmeneerhouding en laat hom nie deur ander rondstoot nie.

Geneig om kleintjies se kos, geld en sigarette af te neem en belowe hy sal later daarvoor vergoed. Voer dan allerhande verskonings aan. Sorg altyd dat hy die beste daarvan afkom. Te uitgeslape om gevang te word. Meng net met n paar leerlinge. Lewer geen ernstige probleme op nie.

(d) Sielkundige: Intelligensie binne normale grense. Goeie insig en sal baat by behandeling. Tekens van sterk innerlike spanning en probeer dit onderdruk. Spraak geforseerd, raak haastig en werk dan doelloos en verward. Onderdrukking van emosies benadeel prestasies en aanpassing. Goeie samewerking en gesels vrylik tydens onderhoud. Geneig tot leuens. Het misdadig gepleeg hoofsaaklik omdat sy ma nie behoorlik beheer uitgeoefen het nie, hy nie gewerk het nie en geld wou hê om te spandeer soos hy wou.

Uit bogenoemde kan afgelei word dat die proefpersoon se inrigtingsaanpassing as suksesvol beskou kan word. Dit is egter weereens duidelik dat hy n introvert is, latente en manifeste neigings tot aggressie openbaar en moeilikheid ondervind in sy sosiale omgang met ander persone.

(G) SAMEVATTING, DIAGNOSE EN BESPREKING:

Die proefpersoon is liggaamlik gesond en volgens verstandstoetse val sy intellektuele vermoëns binne die normale grense/.....

male grense. Daar is egter aanduidings dat emosionele faktore sy prestasies in intelligensietoetse nadelig beïnvloed. Sy skolastiese loopbaan het normaal verloop en hy is skolas-ties slegs in 'n geringe mate vertraag.

Hy word onder ongunstige maatskaplike omstandighede groot, gekenmerk deur redelik swak omgewingstoestande, ontwrigte gesinslewe, swak huweliksverhouding van ouers en verwerping deur sy moeder toe hy 5 jr. oud was. Ten spyte hiervan oefen behoorlike versorging deur vriende en permanente skoolbywoning tot sy 14de jaar 'n positiewe invloed op sy aanpassing uit. Volgens die Aanpassingsvraelys kan die proefpersoon se algemene aanpassing dan ook as goed beskryf word.

Die ongunstige maatskaplike omstandighede het egter wel 'n rol in die proefpersoon se ontwikkeling gespeel en die invloed daarvan tree veral op die voorgrond tydens sy adolessensieperiode. Hy bevind hom nou skielik weer by sy moeder, wat hom vroeër verwerp het, kom direk in opstand teen haar outoriteit, verwerp die moeder en stiefvader en begin anti-sosiale gedrag openbaar.

Resultate van sielkundige toetse werp meer lig op hierdie skielike verandering in aanpassing en gedragspatroon.

Volgens die Aanpassingsvraelys erken die proefpersoon nie sy swakhede of tekortkominge nie en het hy nie 'n rasionele begrip van dit waartoe hy in staat is nie. Daar is ook aanduidings dat hy emosioneel onryp of onstabiel en swak aangepas is t.o.v. sy huis.

Hierdie feite word beklemtoon deur die Rorschach en TAT wat weer op hulle beurt verder aantoon dat die proefpersoon 'n introvert is met 'n sterk drang om sy behoeftes sonder inhibisie te bevredig. Hy toon veral 'n duidelike behoefte aan liefde, erkenning en wedersydse kontak maar vroeëre ervarings van verwerping veroorsaak dat hy té

streng kontrole/.....

streng kontrole uitoefen wanneer hy teenoor sy omgewing moet reageer en teruggetrokkenheid of onttrekking tree as verdigingsmeganisme op die voorgrond. Hierdie is egter 'n negatiewe aanpassingsmetode wat frustrasie, spanning en konflik tot gevolg het. Wanneer die geïnternaliseerde spanning te groot word, vind ontlading plaas d.m.v. diffuse, ongekontroleerde handeling wat ook maklik oorgaan in anti-sosiale gedrag.

Bogenoemde gedragspatroon kom in al die sielkundige toetse te voorskyn, maar dit is veral die Rorschach en TAT wat beklemtoon dat die proefpersoon ernstige probleme ondervind om normale sosiale en emosionele kontak met sy omgewing te bewerkstellig, ten spyte daarvan dat hy wel oorskeppende moontlikhede en ook oor die vermoë om kontak met sy omgewing op te bou, beskik.

Dit kom dus voor asof die proefpersoon, met sy besondere samestelling van persoonlikheidseienskappe, sy balans verloor het toe hy weer met sy stiefvader en moeder, wat hom vroeër verwerp het, in aanraking kom. Op hierdie adolescent stadium wou hy bewys hê asook bewys lewer dat hy nou besig is om selfstandig te word. Tesame met die ongesonde huislike omstandighede waaronder hy verkeer het, het hy ook nie oor die persoonlikheidseienskappe beskik om op normale en selfstandige wyse kontak met sy ouers op te bou nie. Hy kan nie sy probleme op 'n sosiaal aanvaarbare wyse oplos nie, het nog nie die aanvaarde norme van die samelewing behoorlik geïnternaliseer nie, verwerp sy ouers en ontvlug uit die frustrerende huislike omstandighede om bevrediging en erkenning by swak tipe maats te soek.

Sy hele gedrag getuig dus van sosiale en emosionele wanaanpassing en onrypheid en sy grootste probleem lê daarin dat hy te veel in homself gekeer is, vyandig gesind is teenoor sy omgewing en nie oor die vermoë beskik om gesonde kon-

tak met sy/.....

tak met sy medemens op te bou nie. Hierdie feit is ook empiries bevestig tydens sy eerste ses maande van verblyf in die inrigting.

Sy motief by die pleeg van die misdaad kan hoofsaaklik gesien word in sy assosiasie met swak tipe maats wat hom beïnvloed het met die oog op verkryging van geld. Sy metode van misdaad pleeg, nl. geweldpleging, kan hoofsaaklik gesien word teen die agtergrond van sy onvermoë om gesonde sosiale kontak met sy medemens te bewerkstellig, sy onverskillige houding teenoor sy medemens, sy aggressiewe gevoelens teenoor sy omgewing en die feit dat hy verward raak en geneig is tot ongekontroleerde en anti-sosiale handeling wanneer die spanning te groot word.

Op hierdie stadium kan die proefpersoon nie as 'n geharde misdadiger bestempel word nie; eerder as 'n persoon met vry ernstige persoonlikheidsafwykings. Indien hy egter nie betyds „uitgevang" was sodat hy behandeling kon ontvang nie sou hy heelwaarskynlik, met inagneming van sy agtergrond en persoonlikheidseienskappe, spoedig in 'n geharde oortreder teen die samelewing ontwikkel het.

Terapeutiese behandeling moet hoofsaaklik toegespits word op

- (a) die skepping van gesonde huislike verhoudings;
- (b) wysiging van die persoon se houding van wantroue en antagonisme teenoor sy medemens sodat hy weer vertroue in sy medemens herwin;
- (c) die aanleer van beter metodes om situasies van spanning te hanteer;
- (d) opbouing van gesonder sosiale en emosionele kontak met sy medemens.

3. GEVALLE STUDIE NR. 2. : PROEFPERSOON NR. 94.NAAM : GLEN GOLIATH.MISDAAD : Huisbraak en HERKOMS : Port Elizabeth.
Diefstal.OUDERDOM : 16 jr. 7 mde. STANDERD : II.

I.K.	:	(1) Goodenough	:	106
		(2) Kohs	:	111
		(3) Individuele Skaal	:	78

(A) MAATSKAPLIKE FAKTORE.(1) Omgewingsfaktore:

- (a) Herkoms.
- (b) Geografiese ligging.
- (c) Woonbuurt.
- (d) Etiese en Morele standaarde van Gemeenskap.

Glen is afkomstig van n dig bewoonde voorstad van Port Elizabeth waar sy moeder in n Kleurlingbehuisingskema woon. Die woonbuurt kan as middelmatig beskryf word maar die etiese en morele standaarde van die gemeenskap is ongesond.

Die vakkundige beampte beweer onder andere:

"Sosiale euwels soos jeugmisdaad, daggarokery en dronkenskap kom baie voor." Hierdie stelling word verder toegelig deur n brief wat die proefpersoon van sy suster ontvang het: "Ou Bel het ook drie maande gekry vir 40 pakkies stop (dagga) en Eddie is ook gesteeek van Blers. En Martiens het amper vir Klaas (hulle hond!) doodgesteeek. Die arm hond lê nog altyd wisteloos Danny en Nancy het Sondag laat doop en hulle praat van oor twee maande trou."

(2) Huislike Faktore:

- (a) Behuising.
- (b) Ekonomiese status.
- (c) Gesinsamestelling.
- (d) Opvoedkundige standaard van ouers.
- (e) Etiese en Morele standaarde van ouers.
- (f) Ouerlike dissipline.
- (g) Emosionele verwantskap binne gesin.

Die gesin/.....

Die gesin van vyf bewoon die afgelope vier maande n huis bestaande uit twee slaapkamers, eetkamer en kombuis. Hulle voer n nomadiese bestaan en het die afgelope jaar al twaalf keer verhuis.

Die vader is oorlede toe die proefpersoon 13 jaar oud was en die moeder is die enigste broodwinner in die gesin. Volgens haar maandelikse inkomste van R24, deur los werkies toe doen, behoort die gesin as behoeftig beskou te word. In werklikheid is die gesin baie welvarend aangesien vasgestel is dat die moeder n dobbel- en smokkelhuis aanhou en hierdeur tot R30 per dag „verdien“!

Die proefpersoon is die middelste van vyf kinders en het by sy moeder gebly totdat hy na die verbeteringskool verwys is.

Sy vader het St. V en sy moeder St. III geslaag.

Die etiese en morele standaarde van beide ouers laat veel te wense oor. Die vader het erg van drank misbruik gemaak en dit het ook veroorsaak dat hy dikwels van sy werk afwesig was. Soos reeds gemeld, is die moeder n smokkelaar. As gevolg van hierdie faktore was die huweliksverhouding van die ouers gespanne alhoewel die vader nie die moeder tydens sy dronkenskap, te lyf gegaan het nie.

Toesig van die kinders deur die moeder kan as swak beskryf word aangesien sy soms buitenshuis gewerk het en veral ná die vader se dood nie die nodige toesig kon uitoefen nie en die kinders maar hulle gang laat gaan het.

Alhoewel die proefpersoon sy ouers se dissiplinêre gesindheid teenoor hom as goed beskou, ly dit geen twyfel nie dat hulle gesindheid in werklikheid baie swak was met geen ooreenstemming tussen ouers wat dissipline betref nie en onnodige kras dissiplinêre metodes.

Voor die vader se dood het die ouma ook op n sta-

dium by/.....

stadium by die gesin gewoon. Die proefpersoon vertel die volgende verhaal: „My ma het my nooit geslaan nie. As my pa so dronk is, hy is 'n ,alcoholic', en my so rondjaag en slaan, dan hardloop ek net agter my ouma se rug in. Pa is bang vir ouma en sy slaan hom met 'n skoen oor die kop dan hardloop hy weg.\" Die onnodig kras en wrede dissiplinêre metodes van die vader het o.a. die volgende ingesluit: proefpersoon moet kaal uittrek en word geslaan met stuk hout, fietsketting of 'n groot robynring; hy word in die kamer toegesluit en moet sonder nagklere gaan slaap en sy hande word in die vuur gebrand!

Soos reeds van voorafgaande afgelei kan word, het die emosionele verwantskap binne die gesin op 'n ongesonde grondslag berus. Die vader het 'n onverskillige, soms vyandige houding teenoor die seun ingeneem en deur sy handelswyse geen goeie voorbeeld gestel nie. Die ouma daarenteen het die kind oorbeskerm en bederf terwyl die moeder die kind nooit gestraf het nie en maar net altyd met hom „mooi-gepraat\" en gesoebat het. Aan die ander kant het die seun die vader aanvaar soos hy is (en blykbaar ook mettertyd hom sterk met die vader geïdentifiseer) terwyl hy enersyds oormatig geheg aan die moeder was en andersyds nie geskroom het om haar deur sy optrede seer te maak nie. Hierdie feit blyk ook duidelik daaruit dat die proefpersoon ernstig bekommerd oor sy ma was toe hy geen briewe van haar ontvang nie maar toe hy wel 'n brief en pakkie ontvang, hy nie eers die moeite gedoen het om haar te antwoord nie. Sy suster reageer soos volg per brief: „I want you to write and thank Mummy for the parcel and postal order because it is she who sent all those things for you. So please thank her because she is a very good mother.\"

(B) PERSOONLIKE GESKIEDENIS.

- (a) Ouderdom tydens eerste oortreding.
- (b) Duur van kriminele loopbaan.

(c) Aard en/.....

- (c) Aard en aantal vorige veroordelings.
- (d) Aantal klagte van vorige veroordelings.
- (e) Metode van misdaad pleeg.
- (f) Werkgeskiedenis.
- (g) Vryetydsbesteding.
- (h) Alkohol en Dagga.
- (i) Seksuele gewoontes.
- (j) Inrigtingsversorging voor toelating.
- (k) Ouderdom tydens toelating tot inrigting.

Die proefpersoon het drie vorige oortredings: een van Aanranding en twee van Huisbraak en Diefstal. Hy het vir die eerste keer met die gereg gebots toe hy 15 jaar 1 maand oud was en is presies 1 jaar 6 maande later tot die inrigting toegelaat.

Dit is insiggewend dat die proefpersoon nie lank na sy vader se dood nie met sy misdaadloopbaan begin het. Dit is ook duidelik dat alhoewel hy vir sy pa bang was, daar identifikasie met die vader-figuur plaasgevind het en dat hy die negatiewe gedragspatrone van die vader geïnternaliseer het.

Hy verklaar ook dat hy onskuldig op die laaste aanklagte is maar dat hy hom nie daarvoor bekommer nie aangesien hy al twintig keer misdaad gepleeg het waarvoor hy nie gevang was nie. Hy beskryf sy omstandighede soos volg: „Ek het ná my pa se dood begin. Hy het my te vas gehou en ek kon nêrens gaan nie. Dis van nie wil luister nie en drank en dagga. Die vriende vat jou saam en gee jou drank en dagga en sê jy moet ingaan. Die 'gang force' my om vensters stukkend te gooi en alleen in te gaan. Hulle sê hulle tel net drie dan moet ek klip gooi. Dan vloek hulle en tel en ek moet alleen ingaan. Jy wil nie jou naam laat val voor jou vriende en wys jy is 'n 'coward' nie, maar jy wil wys jy is 'tough'. Die drank en dagga maak jou sterk. As jy eers eenkeer ingegaan het en jou R2 gekry het, is dit klaar. As jy nie weer wil gaan nie, 'squeal' hulle jou by die 'law'/.

die ,law'. Later gaan ek na die klein jongens en ek is die brein en vertel hulle wat om te doen. Ek weet niks van die laaste saak nie. Dit was vriende van my maar die magistraat was vir my te slim." (Sien TAT).

Die vakkundige beampte stel die omstandighede so: „Glen se moeder deel mee dat hy heeltemal onbeheerbaar is en skryf dit toe aan swak tipe maats in wie se geselskap hy verkeer. Hy het hom reeds op 16-jarige leeftyd aan drankmisbruik skuldig gemaak en sy maats is almal daggarokers."

Sedert die proefpersoon skool verlaat het, het hy vir 'n periode van 2 jaar 6 maande geen werk verrig nie. Hy was lid van drie bendes, leier van een bende, het tot agt keer per week bioskoop toe gegaan en nooit kerk bygewoon nie. Alkohol en dagga is albei uitermate deur hom gebruik.

Wat sy seksuele gewoontes betref, het hy weinig inhibisies gehad. Hy het verkies om die meeste van sy tyd by mansvriende deur te bring maar het baie „los" meisies gehad en dikwels gemeenskap gehad. Sy houding teenoor die teenporgestelde geslag asook sy waardesisteen en emosionele onrypheid kom duidelik in die volgende beskrywing tot uiting: „Ek worrie nie met meisies nie. Ek skop hulle sommer want hulle werk mos en moet vir my geld gee en klere koop. As ons dobbel, sit die meisies so ver langs en dagga rook. As ek wen en ek sien miskien 'n meisie wat al vir my iets gekoop het, sal ek haar so 20 sent gee. Dis al wat sy moet kry Die meisies is maar te bly as hulle so gerook is en jy gee hulle iets (gemeenskap), dan lag hulle net."

Die basiese motiewe ten grondslag van die proefpersoon se misdaad was die volgende: Eerstens wou hy graag erkenning kry en het hy 'n houding van bravado voor sy vriende ingeneem; tweedens het hy altyd die gesteelde goedere verkoop en gedobbel om geld in die hande te kry om mooi klere,

drank en/.....

drank en dagga te koop om dit weer met sy vriende te deel vir erkenning en sekuriteit en om hulle guns te wen. Weinig van sy fisiese, sosiale en emosionele behoeftes is binne die gesinsverband bevredig, gevolglik het die persoon na bevrediging gaan soek in 'n gemeenskap van wie die etiese en morele standaarde uiters ongesond was.

(C) FISIESE EIENSKAPPE.

By toelating was die proefpersoon 5' 5" lank en het hy 125 pond geweeg.

Hy toon 'n ligte spraakgebrek in die opsig dat hy in 'n geringe mate hikkend en dat sy stem ietwat geforseerd is. Die hikkend ontwikkel egter nie in 'n totale blokkering nie. Nogtans is dit duidelik dat hier 'n mate van spanning teenwoordig is.

Die proefpersoon het sewe tatoeëermerke op sy liggaam:

- Linker bo-arm : naakte vrou, dobbelsteen, tou en mes in 'n wynglas;
- Linker voorarm : 'n hart met swaard en kruis deur en DADDY binne in;
- Linker blad : naakte vrou;
- Regter blad : anker met naakte vrou;
- Regter bo-arm : voorletters LJ en MT;
- Regter voorarm : arend met Amerikaanse vlag;
- Regter hand : vyf dotjies tussen duim en wysvinger.

Die proefpersoon self se verklaring van bogenoemde is significant: „Dit is buite en in die tronk opgesit. Ek het DADDY laat opsit toe my pa dood is; ek het gedink aan hom. Die kaal vrou in die wynglas met die tou en mes beteken 'Your downfall'. Daar moes nog 'n daggazoll ook bygekom het. Almal beteken 'Crime Kid'.“ Het hy in sy onderbewussyn geredeneer: DADDY is nou dood (kruis) maar hy het my hart met 'n swaard deurboor en van my 'n CRIME KID

gemaak?/.....

gemaak?

Die proefpersoon se oë, ore, neus, keel en tande is in 'n goeie toestand. Hy kla egter dat hy erg aan asma gedurende die winter ly. Vir sy klagte dat hy soms 'n pyn in die bors kry as hy hardloop of saans as hy gaan slaap, kon egter geen huidige fisiese oorsaak vasgestel word nie. Hy het wel 'n operasiemerk van 6" aan sy regter bors a.g.v. die lem van 'n mes wat in sy bors afgebreek het toe hy met 'n mes gesteek is.

Sy algemene gesondheidstoestand word as middelmatig beskryf.

(D) INTELLEKTUELE PRESTASIES.

(1) Goodenough-toets: In hierdie toets behaal die proefpersoon 'n prestasie van 43 punte met 'n I.K. = 106. Sy tekening neem 'n redelike aggressiewe houding in : 'n man met besonder breë skouers en bokshandskoene aan.

Volgens observasie gedurende die toets probeer die proefpersoon baie noukeurig werk, bekijk hy dikwels sy tekening krities en mors hy baie tyd deur klein detail oor en oor in te vul. (Sien Rorschach).

Toe hy gevra word om enigiets anders te teken, is hy baie besluiteloos en toon hy min verbeeldingskrag deur 'n klein arend wat op sy arm getatoeër is, af te teken.

(2) Kohs-blokkiestoets: Hier behaal die proefpersoon 49 punte met 'n I.K. = 111. Hy pak hierdie handelingstoets met gemak aan en sy aanvanklike sukses motiveer hom om deurgaans met selfvertroue te werk. Sy prestasies verbeter nog verder tydens die tweede toepassing en hier behaal hy 51 punte.

(3) Individuele Skaal: In hierdie toets behaal die proefpersoon 59 punte met 'n I.K. = 78.

Dit is dadelik/.....

Dit is dadelik duidelik dat sy verstandelike vermoëns volgens hierdie toets heelwat laer as volgens die vorige twee toetse is. Die verklaring hiervoor is tweërlei van aard: inspeksie van die verspreiding van die toets-items bring aan die lig dat dit veral die suiwer skolastiese items is waarin die proefpersoon onsuksesvol was. Hier moet in gedagte gehou word dat die kind slegs St. III geslaag het en dat hy 2 jaar 6 maande gelede op skool was.

Tweedens kan die volgende aantekeninge wat tydens die toetstoepassing gemaak is, lig op sy prestasie werp: „Onseker van homself en vra altyd of hy die opdrag reg verstaan. Nie op sy gemak nie, lag vir homself as hy n moeilike probleem aanpak. Sê hy hinkel en kan nie so lekker antwoord nie. In werklikheid hinkel hy in so n ligte graad dat dit hoegenaamd nie sy antwoorde beïnvloed nie.”

(E) SKOLASTIESE PRESTASIES.

Die proefpersoon was 9 jaar oud toe hy skool toe gegaan het. Sy skoolloopbaan het normaal verloop, hy het nooit stokkies gedraai nie en het geen ernstige gedragsprobleme op skool gelever nie. Op 13-jarige ouderdom het hy net besluit dat hy nie verder sal skoolgaan nie en daar was niemand wat hom kon beïnvloed nie. Die leerling self vertel: „Toe my pa dood is, weet ek daar is nie een wat my kan stop nie. Ek sê net ek wil nie meer skoolgaan nie. Dagga maak so. Jou maats gee jou dagga, jy is slim en sien dis te lekker buite.”

Wat skolastiese vertraging betref, is die proefpersoon m.b.t. skooltoetseeouderdom tussen 1.5 en 2 jaar vertraag. As gemiddelde ouderdom vir standerds geneem word, vind ons dat die mediaanouderdom van St. VIII-leerlinge 16.44 jaar volgens die onderwysstatistiek is. Die proefpersoon is op 16 jaar 7 maande slegs in St. II en dus skolasties erg vertraag. Hierdie vertraging blyk ook verder

uit die feit/.....

uit die feit dat hy 2 jaar 6 maande gelede laas op skool was.

(F) AANPASSING EN PERSOONLIKHEIDSTRUKTUUR.

(1) Aanpassingsvraelys: Volgens hierdie toets is die proefpersoon beide wat sy persoonlike en sosiale aanpassing betref, erg wanaangepas. Wat persoonlike aanpassing betref, is dit veral op die volgende gebiede waar n groot afwyking te bespeur is: Gevoel van eiewaarde, persoonlike vryheid en emosionaliteit. Ten opsigte van sosiale aanpassing lê sy probleem veral by gevoel van aanvaarding, morele gevoelens en huislike aanpassing. Hy beskou homself as heeltemal suksesvol op die gebied van veld V, sosiale aanpassing. Dit strook volkome met sy besonder suksesvolle „aanpassing” in sy sub-kultuur en tussen sy misdaadvriende.

Die volgende toevallig gekose vrae wat bevestigend beantwoord is, dien as voorbeelde van sy algemene aanpassing:

„Voel jy dikwels dat jou ouers jou te veel dinge belet?”

„Voel jy soms skaam oor jou huis of huismense?”

„Is jy besonder bang vir een of ander dier of insek...?”

„Is jy dikwels ongelukkig omdat jy nie sulke mooi kleure of ander besittings soos jou klasmaats het nie?”

„Vind jy dit soms nodig om iets buitensporings of iets ongewoond te doen net om vir jou maats te wys dat jy dit kan doen?”

Die proefpersoon se totale telling van 96 punte dui dan ook beslis op sy mate van wanaanpassing volgens die Aanpassingsvraelys.

(2) Die Spieëltekentoets: Die proefpersoon het hierdie toets in 4 minute 45 sekondes voltooi, 18 foute begaan terwyl die kwaliteit van sy tekening swak was.

Die persoon toon nie baie selfvertroue in hierdie konfliktsituasie nie, raak gespanne, lag kliphard en wou die toets na 25 sekondes verwerp. Na geringe aansporing gaan

hy voort,/.....

hy voort, sit stereotiep vasgepen voor die apparaat en toon geen verdere uiterlike emosionele reaksie nie totdat hy die toets voltooi het. Hy sug diep en sê: „Dit laat my ongemaklik en 'nervous' voel, Seur, en kyk net hoe skeef is hy!" Hierdie neiging tot selfkritiek en perfeksjonisme is ook reeds by die Goodenough-toets opgemerk.

(3) Die Rorschach-toets: Die volledige metode van interpretasie is gedurende die bespreking van gevallestudie nr. 1 aangetoon. Die verskillende onderafdelings soos uiteengesit, word vervolgens in die volgende hoofkategorieë saamgevat:

- (a) Belewingsstipe (Erlebnistypus).
- (b) Kontrole opgewek deur emosies van binne of buite.
- (c) Aanpassing van die individu.
- (d) Intellektuele benaderingswyse (Erfassungstypus).

- (a) Belewingsstipe: $M : \text{Som } C = 2 : 3$
 $(FM + m) : Fc + c + C' = 12 : 10$
 $\% \text{ VIII, IX en X} = 32$

Bogenoemde verhoudings weerspieël die proefpersoon se ekstratensiewe neigings maar $(FM + m) : (Fc + c + C')$ dui ook op 'n mate van introversie wat impliseer dat daar ook 'n mate van konflik tussen die neigings binne die persoonlikheid bestaan. (Dat die proef-persoon basies ekstratensief is, word bevestig deur ander toetse asook deur observasie en kliniese onderhoude).

- (b) Kontrole:

(i) Beheer oor emosies opgewek deur prikkels van buite:

$$FC : (CF + C) = 2 : 2$$

$$(FC + CF + C) : (Fc + c + C') = 4 : 14\frac{1}{2}$$

$$\text{Som } C = 3$$

Volgens hierdie/.....

Volgens hierdie verhoudings is die proefpersoon enersyds geneig om sy emosionele reaksies na buite uit te leef maar andersyds is daar ook sterk aanduidings dat een of ander traumatiese ondervinding sy vatbaarheid vir prikkels van buite so geaafekteer het dat hy homself terugtrek en oorversigtig in sy emosionele kontak met andere is. („Burnt child“). Dit is duidelik dat ons hier met 'n konfliktsituasie te doen het.

- (ii) Beheer oor emosies opgewek deur prikkels van binne:

$$M : FM = 2 : 12\frac{1}{2}$$

$$M : (FM + m) = 2 : 13\frac{1}{2}$$

Hierdie verhoudings wys daarop dat die proefpersoon 'n sterk behoefte toon om sy wense en begeertes sonder inhibisie uit te leef; dus ook 'n teken van emosionele onrypheid. Hierdie bevinding word verder bevestig deur die teenwoordigheid van CF-response. (Sien ook TAT). Verder is daar ook tekens van spanning en konflik wat verhinder dat die persoon sy innerlike bronne tot konstruktiewe oplossing van sy alledaagse probleme aanwend.

- (iii) Repressiewe kontrole:

$$F\% = 32$$

$$\frac{FK + F + Fc}{R} = 32\%$$

$$F : (FK + Fc) = 13 : 1$$

$$A\% = 76$$

Die eerste twee verhoudings dui daarop dat die mate van repressiewe kontrole wat die proefpersoon oor sy emosies en drifte uitoefen nie buitensporig is nie en dat daar nie stroefheid en verlies van spontaneïteit is nie. Die laaste twee verhoudings dui egter op twyfelagtige aanpassing en dat daar ernstige onderontwikkeling of repressie van die affektiewe behoefte is wat moontlik mag voortspruit uit vroeëre ervarings van verwerping. Hierdie eienskap kan die persoon se/.....

persoon se normale kontak met sy omgewing nadelig beïnvloed. Dié bevinding word verder bevestig deur die feit dat die proefpersoon se reaksietyd op die achromatiese kaarte = 40 sekondes, terwyl dié op die chromatiese kaarte = 19 sekondes, d.w.s. verstoring wanneer omgewingstimuli die gebied van die affektiewe behoefte aanraak.

(c) Aanpassing van die individu:

Simptome van angs en onsekerheid.

$$P = 4$$

$$S : D : d : (Dd + S) = 7 : 37 : 24 : 32$$

$$A\% = 76$$

Die aanwesigheid van simptome van angs en onsekerheid, asook in 'n mindere mate van skok, dui op verstoorte aanpassing. Hierdie bevinding word deur die ander verhoudings bevestig asook die feit dat die proefpersoon nie die wêreld in dieselfde lig as andere sien nie en nie altyd in staat is om tussen die alledaagse feite te differensieër nie. Weens sy onsekerheid kompenseer hy deur te veel aandag te gee aan die klein en beuselagtige aspekte van die lewe. Die proefpersoon toon ook tekens van opposisiegevoelens wat teen die omgewing gerig is.

(d) Benaderingswyse:

$$W : D : d : (Dd + S) = (7) : (37) : \underline{24} : \underline{32}$$

$$W : M = 3 : 2$$

$$F\% = 32$$

$$A\% = 76$$

$$(H + A) : (Hd + Ad) = 24 : 14$$

Die lae persentasie W (wat almal uit W bestaan) dui op 'n onvermoë om die verband tussen die aparte feite van die ervaring te sien en 'n georganiseerde beskouing van die wêreld te handhaaf, asook op oormatige nougesetheid en stroefheid wat weer beperkte abstrakte denkvermoë impliseer. Hierdie afleiding word deur die ander simbole bevestig en

die oorbeklemtoning/.....

die oorbeklemtoning van klein detail toon weer eens dat die proefpersoon nie 'n gebalanseerde benaderingswyse tot sy lewensprobleme het nie maar 'n gevoel van onsekerheid openbaar en daarvoor kompenseer deur aan klein, beperkte areas van sekerheid vas te kleef. (Sien TAT, Goodenough, Spieëltekentoets en Aanpassingsvraelys).

Opsommend dus het ons hier te make met 'n persoon wat basies ekstratensief in sy belewing is en gebuk gaan onder 'n sterk behoefte om sy impulse sonder inhibisie uit te leef. Sy normale kontak met die omgewing word egter belemmer deur ervarings van skok wat veroorsaak dat hy hom terugtrek en oorversigtig in sy emosionele reaksies tot sy omgewing is. Dit alles veroorsaak spanning, konflik en frustrasie wat, tesame met die feit dat hy nie die alledaagse probleme op 'n praktiese, georganiseerde wyse kan benader nie, tot gevolg het dat hy kompenseer deur oormatig aandag te gee aan die klein en beuselagtige aspekte van die lewe met 'n gebrekkige vermoë om die voor-die-hand-liggende raak te sien.

(4) Die Tematiese Appersepsietoets: Die volledige metode van ontleding en interpretasie van die TAT is in gevallestudie nr. 1 aangetoon. Die verskillende onderafdelings word nou soos volg saamgevat, soos ontwerp deur Arnold⁴⁷⁾ en aanbeveel deur Wallen⁴⁸⁾:

GROEP I

OUER-KIND verhouding : (a) Vader-kind : K 16
 (b) Moeder-kind : K 6 BM, 13 MF
 (c) Albei-kind : K 2, 3 BM

GROEP II/.....

47) Arnold, M. : A demonstration analysis of the TAT in a clinical setting. J. abnorm. soc. Psychol., Vol. 44, 97 - 111.

48) Wallen, R. : Clinical Psychology : The study of persons.

GROEP II

HETEROSEKSUELE : (a) Getroud : 0
verhouding : (b) Ongetroud : K 4

GROEP III

Karakters van DIE- : (a) Mans : K1, 7 BM, 8 BM,
SELFDE GESLAG : 9 BM, 14, 18 BM
 (b) Dames : 0

GROEP IV

ENKEL SITUASIES : (a) Mans : 0
 (b) Dames : 0

GROEP V

Persone speel GEEN : 0
BELANGRIKE ROL

Volgens bogenoemde indeling is dit onmiddellik duidelik dat die proefpersoon sy aandag by afdelings I en III bepaal waaroor hy 5 en 6 stories respektiewelik vertel. Hierdie is dus vir hom die twee kritiese areas.

Ontleding van die stories bring die volgende aan die lig oor die proefpersoon se beskouing van homself en van sy omgewing:

(a) Vader-kind-verhouding: Daar heers geen warm emosionele verhouding tussen vader en seun nie. Die seun staan selfs apaties teenoor sy vader se dood. Vader is oor-streng en straf seun uitermate.

K 16 : "..... En dieselfde tyd kom my broertjies uit die bioskoop en wat hulle dit hoor (dat vader dood is) het hulle almal begin huil en ek het hulle net so gekyk en ek vertel my meisie: „Kom ons loop'."

(b) Moeder-kind-verhouding: Die moeder is erg oor die kind en probeer hom reg help maar hy aanvaar nie haar outoriteit nie en maak nes hy wil.

(c) Albei-kind-/.....

(c) Albei-kind-verhouding: Seun voel gelukkiger weg van die huis af as tuis. Geen ooreenstemming tussen ouers en ouma oor strafmetodes.

K 3 BM : „..... Maar as my pa my ouma gewaar, hardloop hy uit die kamer uit waar hy my geslaan het want hy is bang vir my ouma sy het my altyd aan haar kant gehou sodat my pa my nie kon slaan nie.”

(d) Karakters van Dieselfde Geslag: Ses van die sewe stories is in dieselfde trant : ander mans is van swak karakter, aggressief en stellers. Die held assosieer vryelik met hulle en hulle pleeg saam misdaad. n Mens kan ook nie altyd op vriende staatmaak nie. (Let op sy verklaring dat hy onskuldig in die verbeterskool is en dat sy vriende eintlik die misdaad gepleeg het).

(e) Karaktertrekke van die Held word soos volg uitgebeeld: hy is n dronkaard, pleeg misdaad, skop vroumense sommer maklik, voer n skrikbewind in sy omgewing, aanvaar nie sy ma se outoriteit nie, streef sterk na die selfsugtige besit van geld en ander besittings, is basies n lafaard maar grootman onder die invloed van drank.

(f) Dit kan reeds afgelei word dat die persoon sy Omgewing as baie swak bestempel met misdaad aan die orde van die dag.

(g) Straf: In vier gevalle word die persoon wel gestraf vir sy anti-sosiale gedrag en in vier gevalle word geen straf toegepas nie. Selfs in die gevalle waar straf wel toegedien is, is daar geen verbetering in gedrag nie. Die aanvaarde norme van die samelewing is dus nog nie geïnternaliseer nie, wat n swak ontwikkelde super-ego impliseer.

(h) Gedrag: Die gedrag van die held is in 10 stories anti-sosiaal en slegs in 2 stories word sosiaal aanvaarbare gedrag weerspieël. Dit stem volkome ooreen

met die proefpersoon se persoonlike geskiedenis voor toelating tot die inrigting.

- (i) Eindes: Gelukkig : 5
Ongelukkig : 7

(j) Formele Aspekte:

Gemiddelde reaksietyd : 0' 13"
Gemiddelde storietyd : 5' 59"
Gemiddelde storielengte : 297 woorde.

Opsommend dus dui die ontleding van die TAT daarop dat die proefpersoon veral op die gebied van interpersoonlike verhoudings baie probleme ondervind. Hy vind weinig emosionele satisfaksie in sy huislike kring, onderwerp hom nie aan ouerlike outoriteit nie en leef hom in die misdaadwêreld tussen sy vriende uit. Daar is ook tekens van basiese gevoelens van onsekuriteit wat verander in 'n houding van bravado en aggressiwiteit sodra hy onder die invloed van drank verkeer.

(5) Inrigtingsaanpassing:

Die proefpersoon se inrigtingsaanpassing kan kortliks soos volg saamgevat word:

(a) Klasonderwyser: Doen goeie werk, lewer geen probleme nie en is redelik vlug van begrip.

(b) Ambagsonderwyser: (Hy ontvang opleiding as skoemaker). „Progress has been steady for the short period but could do even better. Likes to talk a lot.”

(c) Koshuispersoneel: Pas redelik aan, trek hom nie terug as ander leerlinge hom opsoek nie en sit hulle gou op hulle plek. Laat net nie op sy kop sit nie.

(d) Sielkundige: Het die regte benadering tot die inrigting, asof hy hier die nodige sekuriteit kry, en reageer positief op aanmoeding. Wil graag praat en heelwat katarsis vind plaas. Geneig tot ligte hakkell en soms

onseker van/.....

onseker van homself. Wil graag presteer. Verstandelike vermoëns binne normale grense. Het al n paar keer met leerlinge stry gekry oor onbenullighede, (byvoorbeeld oor n sigaret en n waterbottel) hulle gevloek en ook met die vuis bygedam.

Die proefpersoon se algemene inrigtingsaanpassing kan tot dusver as bevredigend beskryf word behalwe vir die feit dat hy soms probleme met sy interpersoonlike verhoudings ondervind en blykbaar n neiging het om baas te speel.

(G) SAMEVATTING, DIAGNOSE EN BESPREKING.

Die proefpersoon se gesondheidstoestand kan as middelmatig beskryf word, sy verstandelike vermoëns val binne die normale grense maar hy is skolasties vertraag.

Hy word in n uiters swak omgewing groot en die emosionele verhoudinge binne die gesin laat veel te wense oor. Nóg die vader met sy oormatige drankmisbruik en strafmetodes, nóg die moeder met haar smokkelhuis stel enige voorbeeld aan die kind. Hy ontwikkel n intense vrees vir sy vader en verkeer in n toestand van onsekerheid en konflik terwyl sy basiese persoonlikheidsstruktuur daarop dui dat hy n persoon is met n sterk behoefte om sy drange en begeertes sonder inhibisie uit te leef.

Kort na die dood van sy vader, wat hom so streng „vasgehou" het, kom hierdie sterk driflike dan ook tot uiting in die vorm van verwerping van ouer-otoriteit en n soek na sekuriteit, aanvaarding en uitlewing buite die huis. Assosiasie met swak maats, drank en dagga sorg dat hy spoedig kniediep in die misdadlike staan. Dit is verder volgens sy metode van optrede duidelik dat hy nie sy probleme op n georganiseerde en geïntegreerde wyse aanpak nie, nie maklik die/praktiese implikasies van sake sien nie en te veel aandag aan die klein en onbenullige van die lewe skenk : dié dinge waarvan hy seker is.

Sy motief/.....

Sy motief by die pleeg van diefstal is dan ook grootliks 'n ontvlugting van 'n ongesonde en emosioneel arm huislike atmosfeer en die soek na erkenning en aanvaarding buite die gesinsverband. Hy beland in bendes wat basies diefstal as „werkmethode” aanwend. Hy laat hom beïnvloed en besef spoedig dat hy sy vriendskap, erkenning en aanvaarding kan koop deur gesteelde geld en besittings asook drank en dagga met andere te deel.

Terapeutiese behandeling behoort hoofsaaklik toegespits te word op:

- (a) verbetering van maatskaplike omstandighede;
- (b) behandeling van simptome van skok (traumatiese ervarings) en onsekerheid om sodoende gesonder emosionele en sosiale kontak te bewerkstellig;
- (c) aanleer van metodes om probleme op 'n praktiese en meer geïntegreerde wyse te benader en nie net die kleinere, onbelangrike aspekte daarvan raak te sien nie.

HOOFSTUK IV.MAATSKAPLIKE FAKTORE.1. INLEIDING:

Sedert die tyd van Cesare Lombroso (1836 - 1909) en sy navolgers het navorsers al meer onder die indruk gekom van die belangrike rol wat maatskaplike omstandighede in die vorming van afwykende gedrag speel. Alhoewel hierdie benadering soms van eensydigheid getuig het, is al meer algemeen aanvaar dat die verklarings vir variasies in die vorme en voorkoms van misdaad in die maatskaplike omgewing van die mens gesoek moet word.

Dit is dan ook nie net die breëre of sekondêre maatskaplike faktore soos geografiese ligging, woonbuurt, etiese standaarde van die gemeenskap, ontspanningsfasiliteite e.d.m. wat onder die soeklig gekom het nie, maar ook die primêre maatskaplike faktore soos behuising, ekonomiese status van die gesin, en gesinsamestelling.⁴⁹⁾ Die belangrike rol wat menslike verhoudings binne die gesinsverband speel in die bepaling van afwykende gedrag, het in die afgelope aantal jare ook 'n belangrike plek in misdaadnavorsing ingeneem in dié sin dat sodanige navorsing in die jongste tyd van 'n meer diepgaande aard is.⁵⁰⁾

Die rol wat bogenoemde maatskaplike faktore in

die lewe van/.....

-
49)	Shaw, C.	: Delinquency Areas.
	Burt, C.	: The Young Delinquent.
	Cohen, H.	: Delinquent Boys - The culture of the Gang.
	Shaw, C. & Mc Kay, H.	: Juvenile Delinquency in Urban Areas.
50)	Glueck, S. & Glueck, E.	: Unraveling Juvenile Delinquency.
	Nye, F.	: Family Relationships and Delinquent Behavior.
	Mc Cord, W. & J.	: Origins of Crime.
	Andry, R.	: Delinquency and Parental Pathology.

die lewe van die Kleurling-jeugoortreder speel, kan ons tot beter insigte aangaande dié tipe oortreder bring. Waar die verband tussen maatskaplike faktore en die gedragsafwyking van twee groepe jeugoortreders, naamlik geweldplegers en gewone diewe nou o.a., in hierdie ondersoek nagegaan word, moet in gedagte gehou word dat hierdie faktore nie as atomistiese entiteite beskou moet word nie maar dat die individu in gedurige wisselwerking met sy omgewing verkeer.

„Alle verstoringe van die persoonlikheid, of hulle nou verstoringe van die ergste graad soos die psigopatiese persoonlikheid is, of ligte vorme van wanaanpassing waarin skuldgevoelens en minderwaardigheid oorheers, moet altyd gesien word in wisselwerking met die soort omgewing waarin die individu hom bevind. Dit is ook die maatskaplike omgewing in wisselwerking met spesifieke persoonlikheidsienskappe wat dié soort gedrag bepaal.“⁵¹⁾ Hierdie beskouing is in ooreenstemming met die multi-dimensionale metode van persoonlikheidsnavorsing soos in hoofstuk I van hierdie ondersoek uiteengesit.

Etlike maatskaplike faktore word vervolgens nagegaan om te bepaal in hoe'n mate dié faktore'n rol speel by die tipe oortreding wat gepleeg word asook by al die Kleurling-jeugoortreders soos verteenwoordig in hierdie monster.

As maatstaf vir die bepaling van die onderskeie maatskaplike faktore is hoofsaaklik van die ontleding van vakkundige beamptes se verslae en hofdokumente oor die proefpersone gebruik gemaak. Kliniese onderhoude met proefpersone en persoonlike huisbesoeke, waar moontlik, het ook waardevolle addisionele inligting in dié verband opgelewer.

2. OMGEWINGSFAKTORE/.....

51) Du Toit, J., Steyn, A : Afwykende Gedrag, p. 86. en Rip, C.

2. OMGEWINGSFAKTORE:

(a) Herkoms: Alhoewel die monster uit slegs stedelike Kleurling-jeugoortreders bestaan, is dit van belang om te weet hoe hierdie stedelinge t.o.v. die tipe misdaad wat gepleeg word, verspreid is. Hierdie besonderhede word in Tabel 1.1 aangetoon.

TABEL 1.1PLEK VAN HERKOMS.

<u>Herkoms</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>	
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
Kaapstad	16	32	24	48
Bellville	11	22	7	14
Wynberg	3	6	9	18
Simonstad	0	0	1	2
Port Elizabeth	10	20	5	10
Johannesburg	9	18	4	8
Pretoria	1	2	0	0
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>

Volgens bostaande tabel is die groot aantal geweldplegers wat van gebiede buite die Kaapse Skiereiland afkomstig is, dadelik opvallend. Daar is 60% van die geweldplegers teenoor 82% van die gewone diewe van die Skiereiland afkomstig. Hierteenoor is slegs 18% van die gewone diewe teenoor 40% van die geweldplegers van gebiede buite die Skiereiland, d.w.s. Port Elizabeth, Johannesburg en Pretoria afkomstig.

Hierdie bevinding moet verder in die lig van die verhouding van die Kleurlingbevolking in die Kaapse Skiereiland tot die drie ander gebiede gesien word. Volgens die Statistiese Jaarboek⁵²⁾ is daar tussen 3 tot 4 keer meer Kleurlinge in die Skiereiland as in die ander drie gebiede woonagtig. Volgens die monster van hierdie ondersoek is

die verhouding/.....

52) Statistiese Jaarboek van die Republiek van Suid-Afrika, 1964.

die verhouding van Skiereilandse oortreders tot oortreders in die ander gebiede ongeveer 3 : 1, d.w.s. die monster kan as redelik verteenwoordigend beskou word.

Ons sou ook naastenby dieselfde verhouding in die voorkoms van die verskillende tipes misdaad verwag. Volgens die tabel kom diefstal in die Skiereiland tot die gebiede buite die Skiereiland ongeveer in die verhouding 4.5 : 1 voor, d.w.s. 'n geringe neiging vir diefstal om, in verhouding met die bevolking, meer in die Skiereiland as in die ander drie gebiede voor te kom. Hierteenoor staan die verhouding van geweldpleging vir gebiede binne tot buite die Skiereiland op 1.5 : 1. As in aanmerking geneem word dat daar slegs een geweldpleger van Pretoria afkomstig is, is die hoë voorkoms van geweldpleging in verhouding tot die bevolking in Port Elizabeth en Johannesburg nog meer opvallend.

(b) Woonbuurt: Vir die doel van hierdie ondersoek is die woonbuurt waaruit die oortreders kom, beskou as:

<u>goed</u>	wanneer daar moderne huise opgerig is met genoegsame grond en speelruimte;
<u>middelmatig</u>	wanneer die huise beknop, nie ver van fabrieksdele geleë is nie en die gronde beperk is;
<u>agterbuurt</u>	wanneer die huise beknop en bouvallig is met geen oop ruimtes nie en in fabrieksdele geleë is.

Volgens Tabel 1.2 lyk dit asof daar 'n neiging bestaan vir geweldplegers om uit 'n beter woonbuurt as gewone diene te kom. Hierdie verskil is egter nie statisties beduidend nie en die gevolgtrekking is dat die aard van die woonbuurt nie in verband staan met die soort oortreding wat gepleeg word nie.

TABEL 1.2

WOONBUURT VAN OORTREDERS.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Goed	11	22	10	20	21
Middelmatig	15	30	12	24	27
Agterbuurt	24	48	28	56	52
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 0.69$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .80$$

Dit is verder van belang om daarop te let dat meer as die helfte (52%) van alle oortreders tog van agterbuurtes afkomstig is, terwyl slegs een vyfde (21%) uit woonbuurtes kom wat as goed beskryf kan word. Swak woonbuurtes mag dus net 'n bydraende faktor tot die proefpersone se kriminaliteit wees.

(c) Etiese en Morele standaarde van Gemeenskap:

Hierdie aspek van die maatskaplike omgewing is in die volgende kategorieë verdeel:

gesonde etiese standaarde en morele opvattinge;

geen gevestigde tradisies nie, etiese en morele opvattinge elasties;

eties en moreel ongesond met sede-loosheid, dronkenskap en misdaad kenmerkend.

Ontleding van dié gegewens verskyn in Tabel 1.3.

Na aanleiding van die bevinding oor die woonbuurt van die jeugoortreders kan verwag word dat die etiese en morele standaarde van die gemeenskap ook waarskynlik op 'n ongesonde grondslag sal rus. Soos uit Tabel 1.3 blyk, kan die etiese en morele standaarde van die gemeenskap van slegs 9 (18%) geweldplegers en 7 (14%) gewone diene as gesond beskou word. Hierteenoor is die

proporsie ongesonde/.....

proporsie ongesonde standarde van die twee groepe oortreders 46% : 60%. Die verskil in die etiese en morele standarde van die gemeenskap van die twee groepe oortreders is statisties onbeduidend en hierdie standarde het blykbaar geen direkte invloed op die tipe oortreding wat gepleeg word nie.

TABEL 1.3

ETIESE EN MORELE STANDAARDE VAN GEMEENSAP.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Gesond	9	18	7	14	16
Elasties	18	36	13	26	31
Ongesond	23	46	30	60	53
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
	$\chi^2 = 1.98$		g.v. = 2		P < .50

Aan die ander kant is dit van betekenis dat, net soos in die geval van woonbuurt, meer as die helfte (53%) van al die oortreders uit gemeenskappe kom waarvan die etiese en morele standarde as uiters ongesond beskou kan word.

3. HUISLIKE FAKTORE:

Daar word vervolgens ondersoek ingestel na die algemene huislike faktore van die twee groepe oortreders om te bepaal of die oortreders in hierdie opsig enigsins van mekaar verskil.

(a) Behuising:(i) Tipe Huis:

Die tipe huis van die oortreders is beskou as:

modern

wanneer die huis as 'n gerieflike en ruim woning beskryf kan word;

middelmatig

wanneer die woning beknop

en ongerieflik/.....

en ongerieflik is;

bouvallig wanneer die woning ver-
waarloos en oorbewoon is.

TABEL 2.1

TIPE HUIS.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Modern	10	20	9	18	19
Middelmatig	20	40	14	28	34
Bouvallig	20	40	27	54	47
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 2.108 \quad g.v. = 2 \quad P < .50$$

Slegs een vyfde van beide geweldplegers en gewone dieewe (20% : 18%) kom uit huise wat as moderne, gerieflike en ruim wonings beskryf kan word, terwyl die grootste aantal van die oortreders (40% : 54%) uit bouwvallige en verwaarloosde huise kom. Volgens Tabel 2.1 is daar weer 'n neiging in die rigting van geweldplegers om uit beter huise as die gewone dieewe te kom. Hierdie verskil is egter nie beduidend nie en wat hierdie monster betref, het die tipe huis waaruit die oortreders kom geen direkte verband met die soort oortreding wat gepleeg word nie.

Van alle oortreders kom die grootste aantal (47%) uit uiters verwaarloosde en bouwvallige huise. Dit is in ooreenstemming met die bevindinge oor die woonbuurt van oortreders en die etiese en morele standaarde van die gemeenskap.

Dit is onbekend wat die presiese behuisingstoestand van die Kleurlingbevolking as geheel is. Navorsing in Wes-Kaapland toon wel dat minstens 33% van die Kleurlinggesinne onder „onbevredigende” huislike toestande woon.⁵³⁾

(ii) Tydperk/.....

53) Cilliers, S.P. : The Coloureds of South Africa, p. 32.

(ii) Tydperk woonagtig by Huidige Adres:

In Tabel 2.2 word aangetoon hoe lank die onderskeie groepe oortreders se ouers by hul huidige adres woonagtig is.

Slegs een sewende (14%) van die geweldplegers teenoor een derde (34%) van die gewone diewe woon vir minder as twee jaar by hulle huidige adres, terwyl die helfte (48%) van die geweldplegers vir agt jaar en langer by hulle huidige adres woon in vergelyking met minder as 'n kwart (22%) van die gewone diewe. Daar bestaan dus 'n neiging by die gesinne van gewone diewe om 'n meer nomadiese bestaan as die gesinne van geweldplegers te voer.

TABEL 2.2TYDPERK WOONAGTIG BY HUIDIGE ADRES.

<u>Tyd</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
- 2 jaar	7	14	17	34	24
2 - 4 jaar	9	18	9	18	18
4 - 6 jaar	6	12	10	20	16
6 - 8 jaar	4	8	3	6	7
8 + jaar	24	48	11	22	35
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 10.14$$

$$g.v. = 4 \quad P = < .05$$

Van al die oortreders is daar 'n besonder hoë aantal (42%) wat vir minder as vier jaar by hulle huidige adres bly. Periodieke verhuising is blykbaar 'n eienskap van die gesinne van die jeugoortreders.

(iii) Oorbewoning:

Volgens Steyn⁵⁴⁾ is die minimum standarde t.o.v. persone per vertrek vir Kleurlinge vasgestel as 'n maksimum aantal persone van 2.5 per woonvertrek.

Vir die doel/.....

54) Steyn, A. : Die Rolle van die Man en die Vrou in die Kaapse Kleurlinggesin, p. 149.

Vir die doel van hierdie ondersoek word tot 2.5 persone per woonvertrek as nie oorbewoon, m.a.w. „NEE” beskou en meer as 2.5 persone per vertrek as oorbewoon, d.w.s. „JA”. (Tabel 2.3).

n Groter aantal gewone diewe (72%) as geweldplegers (52%) kom uit oorbewoonde huise. Die verhouding van geweldplegers tot gewone diewe wat onder gunstiger omstandighede gewoon het, is 48% : 28%, wat weer eens meer in die guns van die geweldplegers is.

Die gemiddelde ratio van persone per woonvertrek vir die twee groepe oortreders is:

Geweldplegers : 2.9
Gewone diewe : 3.5

TABEL 2.3

OORBEWONING (Aantal gesinne).

<u>Aard</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Totale %</u>
NEE	24	48	14	28	38
JA	26	52	36	72	62
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
$\chi^2 = 4.2$ g.v. = 1 P < .05					

Van die totale aantal oortreders is daar slegs 38% wat nie uit oorbewoonde huise kom nie. Die grootste persentasie Kleurling-jeugoortreders kom dus uit huise waar oorbewoning n vry algemene verskynsel is. Hierdie bevinding moet ook in die lig daarvan gesien word dat navorsing daarop dui dat oorbewoning in tot so veel soos 75% van die gevalle by Kleurlinggesinne voorkom.⁵⁵⁾

(iv) Netheid:/.....

55) Cilliers, S.P. : The Coloureds of South Africa, p. 33.

(iv) Netheid:

Kategorieë vir die netheid van die ouerlike huis is soos volg ingedeel:

<u>Netjies</u>	wanneer die huis gewoonlik net en skoon gehou word;
<u>Sporadies</u>	netjies en skoon;
<u>Onnet</u>	en slordig.

TABEL 2.4NETHEID VAN HUIS.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Netjies	26	52	27	54	53
Sporadies	14	28	8	16	22
Onnet	10	20	15	30	25
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 2.65$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .30$$

Die ouerlike huise van ongeveer die helfte van die geweldplegers en die gewone diewe (52% : 54%) kan as netjies en skoon beskryf word. Hierdie bevinding impliseer dat die moeders van albei groepe oortreders, ten spyte van dikwels oorbewoonde en verwaarloosde huise, tog die beste van die saak maak en ten minste poog of daarin slaag (22% + 53% = 75%) om hulle huise netjies te hou.

(b) Ekonomiese Status van die Gesin:

(i) Om insig in die werklike verdienste van die twee groepe oortreders se gesinne te kry, word die maandelikse inkomste van die gesinne eerstens nagegaan.

Tabel 2.5 toon aan dat die gemiddelde maandelikse inkomste van die geweldplegers en gewone diewe se gesinne R55.3 en R59.9 respektiewelik is. Hierdie verskil is onbeduidend. (Die gegewens is ook met X^2 getoets waar die klasse soos volg opgestel is: R0-29, R30-39, R40-49

R110-119, R120 en bo. Ook hier is bevind dat die twee klassifikasies onafhanklik van mekaar is: $\chi^2 = 8.09$, g.v. = 10, $P = < .70$).

TABEL 2.5

MAANDELIKS INKOMSTE VAN GESIN.

<u>Rand</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
170 - 179	1	2			1
160 - 169	2	4			2
150 - 159	0	0	1	2	1
140 - 149	0	0	1	2	1
130 - 139	0	0	0	0	0
120 - 129	0	0	1	2	1
110 - 119	2	4	1	2	3
100 - 109	0	0	2	4	2
90 - 99	0	0	2	4	2
80 - 89	3	6	5	10	8
70 - 79	1	2	3	6	4
60 - 69	7	14	5	10	12
50 - 59	5	10	7	14	12
40 - 49	11	22	6	12	17
30 - 39	8	16	7	14	15
20 - 29	7	14	6	12	13
10 - 19	3	6	3	6	6
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
\bar{X}	=	55.3		59.9	
S	=	36.4		33.0	
		t	=	0.66	
		g.v.	=	98	
		P	=	> .10	
Mediaan	=	45.9		53.8	

Aangesien daar n paar ver-afwykende waardes aan die bo-punt van die verspreiding voorkom, kan die rekenkundige gemiddelde n verkeerde indruk van die maandelikse inkomste gee. In so n geval is die mediaan van groter waarde. Volgens die gemiddelde (\bar{X}) is die verskil in maandelikse inkomste tussen die twee groepe R4.6 ten gunste van gewone/.....

van gewone diewe en volgens die mediaaninkomste is die verskil R7.9 ten gunste van gewone diewe.

Die per capita-gesinsinkomste van die geweldplegers is R7.2 per maand teenoor die R7.9 per maand van gewone diewe. Aan die ander kant toon opnames dat die per capita inkomste van die Kleurlingbevolking geensins hoog is nie. Een ondersoeker beraam dat die maandelikse per capita inkomste van die Kleurlingbevolking op ongeveer R11 te staan kom.⁵⁶⁾

Dit is duidelik dat die maandeliks gesinsinkomste van die twee groepe oortreders baie laag is. Verder is daar 75% van die gesinne van al die oortreders wat minder as R70 per maand verdien en slegs een negende (11%) wat meer as R100 per maand verdien.

(ii) Tabel 2.6 toon die aard van beroepe van gesinshoofde aan.

TABEL 2.6

BEROEP VAN GESINSHOOF.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Besigheid	2	4	0	0	2
Geskoolde Arbeid (Vakmanne)	1	2	5	10	6
Halfgeskoolde Arbeid	17	34	23	46	40
Ongeskoolde Arbeid	26	52	21	42	47
Pensionaris	4	8	1	2	5
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$x^2 = 7.90 \quad \text{g.v.} = 4 \quad P < .10$$

Slegs 3 (6%) geweldplegers en 5 (10%) diewe se gesinshoofde verrig semi-professionele- of geskoolde arbeid, terwyl die proporsie wat halfgeskoolde arbeid verrig

34% : 46% is/.....

56) Cilliers, S.P. : The Coloureds of South Africa, p. 46.

34% : 46% is en ongeskoolde arbeid in die verhouding 52% : 42% staan. Dit is duidelik dat 'n hoë proporsie (86% : 88%) van die gesinshoofde van die twee misdaadgroepe hulle beroep op die gebied van halfgeskoolde en ongeskoolde arbeid beoefen.

Volgens beroep van gesinshoof is daar dan geen beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders nie.

(iii) Aantal Broodwinners in die Gesin: Dit is van belang om te weet hoeveel broodwinners daar in die onderskeie gesinne is en of dit moontlik die faktor is wat tussen die twee groepe oortreders differensieër.

TABEL 2.7

AANTAL BROODWINNERS IN GESIN.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Vader	7	14	12	24	19
Vader en Moeder	9	18	3	6	12
Vader en Kind	7	14	11	22	18
Moeder	6	12	7	14	13
Moeder en Kind	8	16	4	8	12
Ouers en Kind	10	20	9	18	19
Kind	3	6	4	8	7
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 6.81 \quad g.v. = 6 \quad P < .50$$

Daar is nie 'n beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders wat aantal broodwinners in die gesin betref nie. Tabel 2.7 dui egter sekere rigtings aan.

Daar blyk 'n neiging te wees vir vaders van die gewone 'diewe om in 'n groter proporsie (24% : 14%) die enigste broodwinner van die gesin te wees, terwyl die vaders en moeders van die geweldplegers weer in 'n groter proporsie (18% : 6%) die broodwinners van die gesin is. In die geheel gaan die gewens in dié rigting dat meer gesinslede van geweldplegers tot die onderhoud van die huishouding bydra as wat die ge-

val by gewone diene is.

(iv) Algemene Ekonomiese Status van die Gesin:

Die maandelikse gesinsinkomste alleen mag n verdraaide beeld van die werklike finansiële toestand van die gesin gee. So is ondervind dat een gesin met n maandelikse inkomste van R109 as welvarend beskou kon word aangesien die gesin slegs uit ouers en één kind bestaan, die vader sy eie eiendom besit en geen skuld gehad het nie. n Ander gesin weer met n maandelikse inkomste van R109 is as behoeftig beskou: die gesin bestaan uit ouers en sewe kinders, woon in n huurhuis, het heelwat uitstaande skulde, terwyl die vader erg drink en hy sy geld onoordeelkundig bestee.

In Tabel 2.8 word die algemene ekonomiese status van die gesinne uiteengesit.

TABEL 2.8

ALGEMENE EKONOMIESE STATUS VAN DIE GESIN.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Welvarend	5	10	8	16	13
Gemiddeld	16	32	16	32	32
Behoeftig	29	58	26	52	55
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 0.86 \quad g.v. = 2 \quad P < .70$$

Ekonomiese status van die gesin het geen direkte verband met die tipe oortreding wat gepleeg word nie, en van die totale aantal gesinne is daar 55% wat as behoeftig beskou en slegs 13% wat as welvarend beskou kan word.

Alhoewel in n sekere mate te verwagte, is dit nogtans opvallend in hoe n groot mate sekere aspekte van die maatskaplike omstandighede van die totale aantal oortreders onderling korreleer:

WOONBUURT	:	Agterbuurt	52%
ETIES, MOREEL	:	Ongesond	53%
TIPE HUIS	:	Bouvallig	47%
BEROEP	:	Ongeskoold	47%
FINANSIEËL	:	Behoeftig	55%

Alhoewel armoede vandag nie meer as 'n primêre oorsaak van jeugmisdaad beskou word nie, speel dit tog 'n belangrike sekondêre rol waar die individu hom onder dié omstandighede by die breëre gemeenskap moet aanpas.

(c) Gesinsamestelling:

Reeds 40 jaar gelede het Burt beweer: „It is clear that the commonest and the most disastrous conditions are those that centre about the family life. In one respect or another, among what is by far the majority of my delinquent cases, the child's domestic circumstances are demonstrably inimical.”⁵⁷⁾

Die uiters belangrike rol wat die gesin in die sosiale en emosionele ontwikkeling van die kind speel, word vandag al meer beklemtoon. „As leerproses hou sosialisering die lewe lank aan, maar die primêre gesteldhede word reeds gedurende die eerste paar lewensjare in die ontwikkelende persoonlikheid vasgelê, en dit is in hierdie sin dat sosialisering primêr 'n funksie van die gesin is.”⁵⁸⁾

Du Toit sluit hierby aan en beweer: „Waar die gesin en ander instansies in die vervulling van hierdie funksie faal, beteken dit dat daar by die individu geen duidelik omlynde normatiewe patroon bestaan nie.”⁵⁹⁾ Na aanleiding van 'n navorsing oor afwykende gedrag verklaar McCord dat die

volgende twee/.....

-
- 57) Burt, C. : The Young Delinquent, p. 187.
 58) Cilliers, S. : Gesonde Gesinsbou, p. 56.
 59) Du Toit, J., Steyn, A. : Afwykende Gedrag, p. 91.
 en Rip, C.

volgende twee aspekte van primêre belang is ter voorkoming van misdaad: „ - first, by satisfying the primary emotional needs of the child and, second, by inculcating in the child a set of acceptable standards.”⁶⁰⁾ Dit is basies n funksie van die gesin.

Die rol wat verskillende faktore binne die gesinsverband m.b.t. die twee groepe jeugoortreders gespeel het, word vervolgens nagegaan.

(i) Egtelike Staat van Ouers: In Tabel 2.9 word die egtelike staat van die ouers van die twee groepe oortreders uiteengesit.

TABEL 2.9

EGTELIKE STAAT VAN OUERS.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Albei leef en woon saam	24	48	21	42	45
Vader oorlede	6	12	11	22	17
Moeder oorlede	1	2	3	6	4
Albei oorlede	2	4	0	0	2
Ouers geskei	5	10	8	16	13
Buite eg gebore	12	24	7	14	19
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 6.68 \quad g.v. = 5 \quad P < .30$$

Daar is geen beduidende verskil tussen die egtelike staat van die twee groepe oortreders se ouers nie. Slegs 24 (48%) van die geweldplegers se ouers en 21 (42%) van die gewone diewe se ouers leef albei en woon saam. Daarenteen kom 26 (52%) geweldplegers en 29 (58%) diewe uit gebroke huise, hetsy as gevolg van die dood van een of albei ouers, skeiding tussen ouers of buite egtelike geboortes. Dit is dus kenmerkend van die huidige monster dat 55%/.....

60) McCord, W. & J. : Origins of Crime, p. 179.

dat 55% van die oortreders uit gebroke huise kom.

(ii) Versorging voor Toelating: Besonderhede oor deur wie die oortreders versorg is voordat hulle tot die verbeteringskool toegelaat is, verskyn in Tabel 2.10.

TABEL 2.10

VERSORGING VOOR TOELATING.

<u>Aard</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Totale %</u>
Albei ouers	22	44	16	32	38
Vader en Stiefmoeder	1	2	2	4	3
Moeder en Stiefvader	4	8	5	10	9
Vader alleen	0	0	1	2	1
Moeder alleen	10	20	11	22	21
Aangenome ouers	13	26	12	24	25
Inrigtings	0	0	3	6	3
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 5.96 \quad \text{g.v.} = 6 \quad P < .50$$

Volgens Tabel 2.10 is daar geen verband tussen die aard van die versorging voor toelating en die tipe oortreding wat begaan is nie.

Slegs 22 (44%) geweldplegers en 16 (32%) gewone diewe is voor hul toelating tot die inrigting deur albei ouers versorg. Stiefouers was in 5 (10%) van die geweldplegers en 7 (14%) van die gewone diewe in die gesin teenwoordig terwyl n hoë proporsie van albei groepe oortreders (26% : 24%) deur aangenome ouers versorg is en 10 (20%) en 11 (22%) geweldplegers en diewe respektiewelik deur die moeder alleen versorg is. Drie (6%) gewone diewe was in n inrigting net voor hul toelating terwyl geen geweldplegers deur inrigtings versorg is voor hul toelating nie.

Van die totale aantal oortreders is slegs 38% voor hul toelating deur albei ouers versorg.

(iii) Aantal kinders in Gesin: Onderzoekers
is dit eens/.....

is dit eens dat jeugoortreders uit groter gesinne as nie-oortreders kom.⁶¹⁾ Die Gluecks vind gemiddeld 6.85 kinders per gesin by hulle misdaadgroep. Nye maak die volgende stelling: „Family sociologists have come to believe that interaction and emotional involvement are more intense in smaller families.”⁶²⁾

TABEL 2.11

AANTAL KINDERS IN GESIN.

<u>Kinders</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
1	2	4	0	0	2
2	2	4	3	6	5
3	7	14	1	2	8
4	12	24	3	6	15
5	9	18	10	20	19
6	1	2	7	14	8
7	7	14	5	10	12
8	3	6	3	6	6
9	3	6	4	8	7
10	4	8	6	12	10
11 en meer	0	0	8	16	8
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
\bar{X}	=	5.33	7.48		6.40
Mediaan	=	5.30	7.10		6.40
χ^2	=	25.53	g.v. = 10	P < .01	

Volgens Tabel 2.11 is daar n beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders met betrekking tot die aantal kinders in hulle gesinne. Drie-en-twintig (46%) van die geweldplegers se gesinne bestaan uit 4 kinders of minder teenoor slegs 7 (14%) van die gewone diewe s'n. Slegs 10 (20%) geweldplegers teenoor 21 (42%) gewone diewe kom uit gesinne met 8 of meer kinders.

Daar is/.....

-
- 61) Glueck, S. & E. : Unraveling Juvenile Delinquency.
 Bennet, I. : Delinquent and Neurotic Children.
- 62) Nye, F. : Family Relationships and Delinquent Behavior, p. 37.

Daar is gemiddeld 5.33 kinders per gesin vir geweldplegers teenoor 7.48 vir gewone diewe. Volgens ondersoekers⁶³⁾ kom die gemiddelde aantal kinders per Kleurling-gesin op ongeveer 4 te staan. Dat jeugoortreders dus uit groot gesinne kom, word bevestig deur gemiddeld 6.40 kinders per gesin vir alle oortreders.

(iv) Geboorteposisie van Oortreders: Alhoewel dikwels aanvaar word dat die kanse groter vir die oudste, jongste en enigste kind in die gesin is om misdadige gedrag te openbaar, toon resente ondersoeke dat dit eerder van die middelste kinders is wat geneig is tot wangedrag.⁶⁴⁾

TABEL 2.12

GEBOORTEPOSISIE.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Enigste kind	2	4	0	0	2
Oudste	18	36	17	34	35
Middelste	22	44	28	56	50
Jongste	8	16	5	10	13
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 3.53$$

$$g.v. = 3$$

$$P < .50$$

Volgens Tabel 2.12 is daar geen betroubare verskil tussen die twee groepe oortreders wat geboorteposisie binne die gesin betref nie. Slegs 8 (16%) geweldplegers en 5 (10%) gewone diewe is die jongste kind in die gesin. Verreweg die meeste oortreders (50%) kom uit een van die middelste kinders in die gesin. Hierdie ondersoek bevestig dus dat dit nie hoofsaaklik die enigste, oudste of jongste kind in die gesin is wat misdadige gedrag openbaar nie.

(d) Opvoedkundige/.....

-
- 63) Nasionale Buro vir Opvoed- : Die Kleurling : Samevat-
kundige en Maatskaplike : tende gegewens, 1964.
Navorsing
- 64) Glueck, S. & E. : Unraveling Juvenile De-
McCord, W. & J. : linquency.
Nye, F. : Origins of Crime.
: Family Relationships and
: Delinquent Behavior.

(d) Opvoedkundige Standaard van Ouers:

Om enigsins insig te kry in die opvoedkundige standarde wat die jeugoortreders se ouers handhaaf, word die skolastiese peil van die vader en moeder nou nagegaan. Alhoewel skolastiese prestasie slegs één aspek van opvoedkundige standarde behels, kan dit nogtans lig op die probleem werp.

TABEL 2.13SKOLASTIESE PEIL VAN VADER.

<u>Standerd</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Geen	10	21.3	14	28.5	25.0
I	5	10.6	3	6.1	8.3
II	11	23.4	11	22.4	22.9
III	4	8.5	5	10.2	9.3
IV	4	8.5	4	8.1	8.3
V	5	10.6	6	12.2	11.4
VI	4	8.5	3	6.1	7.3
VII en bo	4	8.5	3	6.1	7.3
	<u>47</u>	<u>99.9</u>	<u>49</u>	<u>99.7</u>	<u>99.8</u>

$$X^2 = 1.61 \quad \text{g.v.} = 7 \quad P < .98$$

(Die skolastiese peil van drie geweldplegers en een gewone dief se vader kon nie vasgestel word nie).

Volgens Tabel 2.13 is dit duidelik dat daar weinig verskil tussen die twee groepe oortreders se vaders met betrekking tot hul skolastiese peil is. Opvallend is die groot aantal vaders (25%) wat nog nooit skool bygewoon het nie, terwyl 63 (65%) van al die vaders nie verder as St. III gevorder het nie en slegs 14 (15%) vaders St. VI en hoër bereik het.

Volgens Tabel 2.14 vind ons net soos by die vaders, geen beduidende verskil tussen die skolastiese peil van die twee groepe oortreders se moeders nie. Van die moeders het 27% nooit skool bygewoon nie, 68% van al die moeders het dit nie/.....

het dit nie verder as St. III gebring nie, terwyl slegs 11% St. VI en hoër bereik het.

TABEL 2.14

SKOLASTIESE PEIL VAN MOEDER.

<u>Standerd</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Geen	16	32	11	22	27
I	5	10	8	16	13
II	7	14	9	18	16
III	4	8	8	16	12
IV	8	16	4	8	12
V	4	8	5	10	9
VI	2	4	3	6	5
VII en bo	4	8	2	4	6
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 5.51 \quad g.v. = 7 \quad P < .70$$

(e) Etiese en Morele Standaarde van Ouers:

Daar is veral van verslae van vakkundige beamp-tes en hofdokumente gebruik gemaak om die etiese en morele standarde van die oortreders se ouers te bepaal. Kli-niese onderhoude, huisbesoeke waar moontlik, korrespon-den-sie tussen ouers en kinders asook van die broers en susters van die oortreders was egter ook besonder waardevol in hierdie verband. Wanaanpassing van die ouers is egter slegs aangeteken indien hulle voor die hof skuldig bevind is, of wanneer die wanaanpassing pertinent in dokumente ge-meld word.

(i) Die wanaanpassing van die vader word eer-stens nagegaan.

Tabel 2.15 toon dat die twee groepe oortre-ders weinig van mekaar verskil wat die wanaanpassing van hulle vaders betref. Daar is slegs 'n neiging vir geweld-plegers se vaders om minder afwykende gedrag te openbaar ten opsigte van drankmisbruik as gewone diene se vaders

(18% : 32%)/.....

(18% : 32%).

TABEL 2.15WANAANPASSING VAN VADER.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Normaal	28	56	23	46	51
Misdaad	4	8	5	10	9
Onsedelik	9	18	6	12	15
Dronkenskap	9	18	16	32	25
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
$\chi^2 = 3.08$ $g.v. = 3$ $P < .50$					

Die helfte (51%) van alle oortreders se vaders se gedrag is „normaal” terwyl ’n kwart (25%) hulle erg aan drankmisbruik skuldig maak. Die relatief lae voorkoms van misdaad by geweldplegers (8%) en gewone dieve (10%) se vaders is opvallend.

(ii) Wanaanpassing van die moeder word in Tabel 2.16 aangetoon.

TABEL 2.16WANAANPASSING VAN MOEDER.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Normaal	43	86	38	76	81
Misdaad	0	0	3	6	3
Onsedelik	4	8	7	14	11
Dronkenskap	3	6	2	4	5
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
$\chi^2 = 4.33$ $g.v. = 3$ $P < .30$					

Daar is geen beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders met betrekking tot wanaanpassing van die moeder nie. Daar is egter geringe aanduidings dat die moeders van gewone dieve meer geneig tot wangedrag is.

Die besonder/.....

Die besonder hoë aantal moeders, (81%) in teenstelling met die vaders (51%), van al die oortreders wat normale gedrag openbaar, is insiggewend.

Wanaanpassing van ouers kom dus veral by die oortreders se vaders (49%) en in 'n baie minder mate by hulle moeders (19%) voor.

Hierdie bevinding word oor en oor deur die oortreders se stories in die TAT bevestig.

Proefpersoon 17:

Kaart 13 MF : „Daar was eendag 'n man en sy vrou en die man het ,gelike' om wyn te drink. Elke aand slaat ! hy sy vrou. As hy van die werk af kom, koop hy wyn met die geld en hy slaan sy vrou mordsdood ! toe kry hy die hangpaal.”

(iii) Huweliksverhouding van Ouers: Hierdie verhouding is beskou as goed as daar geen onnodige rusies tussen ouers is nie; middelmatig as die ouers moeilik verenigbaar is maar skeiding slegs af en toe plaasvind; swak as die ouers onverenigbaar is, mekaar verlaat het of geskei is.

TABEL 2.17

HUWELIKSVERHOUDING.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Goed	31	62	25	50	56
Middelmatig	13	26	13	26	26
Swak	6	12	12	24	18
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 2.64$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .30$$

Volgens Tabel 2.17 is daar aanduidings dat meer

geweldplegers/.....

geweldplegers (62%) as diewe (50%) uit huise kom waar die gesindheid tussen ouers harmonieus is. Hierdie verskil is egter nie statisties beduidend nie en dit kan dus afgelei word dat daar geen direkte verband tussen die huweliksverhouding van ouers en die soort misdaad wat gepleeg word, bestaan nie.

Die totale aantal gesinne (44%) waar rusies tussen ouers aan die orde van die dag is, ouers moeilik verenigbaar is of mekaar selfs verlaat het, is onrusbarend hoog.

(iv) Afwesigheid van Moeder: Indien die moeder dikwels uithuisig is, kan dit ook 'n belangrike invloed op die vorming van die kind uitoefen. Dit hang nou saam met die volgende afdeling, naamlik of die toesig oor die kinders deur die moeder voldoende is of nie.

TABEL 2.18

AFWESIGHEID VAN MOEDER.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Neem huishouding waar	18	36	25	50	43
Werk gereeld buite huis	25	50	17	34	42
Werk soms buite huis	7	14	8	16	15
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 2.73 \quad g.v. = 2 \quad P < .30$$

Tabel 2.18 toon 'n neiging vir geweldplegers se moeders om meer gereeld buitenshuis te werk as gewone diewe se moeders (50% : 34%). Dit gaan in dieselfde rigting as wat in Tabel 2.7 onder „Aantal Broodwinners" aangedui is.

Hierdie verskille is egter nie statisties beduidend nie en ons moet aflei dat daar geen verskil is tussen die twee groepe oortreders wat afwesigheid van die moeders

betref nie/.....

betref nie.

Sewe-en-vyftig persent van alle oortreders se moeders is gereeld of minstens soms van die huis afwesig weens buitenshuise werk.

- (v) Toesig van Kinders deur Moeder: Toesig is beskou as voldoende wanneer die moeder self, of 'n bekwame persoon, toesig oor die kinders hou;
- redelik wanneer die moeder self toesig hou maar op 'n onvoldoende wyse en sy min beheer oor die kinders se doen en late uitoefen;
- swak wanneer die kinders verwaarloos is of in die sorg van ander kinders of 'n onbekwame persoon verkeer.

TABEL 2.19

TOESIG DEUR MOEDER.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Voldoende	15	30	9	18	24
Redelik	22	44	16	32	38
Swak	13	26	25	50	38
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
	$X^2 = 6.23$		g.v. = 2		P < .05

Volgens Tabel 2.19 bestaan daar 'n verband tussen die aard van toesig van die kinders deur die moeder en die soort misdaad wat gepleeg word. Die moederlike toesig van 37 (74%) geweldplegers is voldoende of minstens redelik teenoor slegs 25 (50%) by die gewone diewe. Aan die ander kant is daar slegs 13 (26%) geweldplegers oor wie die toesig swak is teenoor 25 (50%) gewone diewe. Die moederlike toesig kan in slegs 24% van al die oortreders as heeltemal voldoende beskou word.

Hierdie bevinding is waardevol gesien in die lig van die/.....

van die neiging by geweldplegers se moeders om meer dikwels van die huis afwesig te wees weens werk. Dit beteken dat geweldplegers se moeders minstens sorg dat 'n redelik bekwame persoon hulle kinders in hul afwesigheid versorg.

Die bevinding van Tabel 2.19 mag ook in verband met die aantal vorige oortredings van die twee misdadig-groepe staan. Indien bevind word dat gewone diene meer vorige oortredings as geweldplegers het, kan dit o.a. impliseer dat hulle juis as gevolg van swak toesig van die moeder meer aan hulle self oorgelaat is en dus meer op straat rondwaal en onder swak maats verval. Hierdie aspek word in 'n latere afdeling nagegaan.

(vi) Misdaad van ander kinders in Gesin:

TABEL 2.20

MISDAAD VAN KINDERS.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Normaal	33	66	27	54	60
Broers misdadig	16	32	21	42	37
Susters misdadig	1	2	2	4	3
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
$\chi^2 = 1.61$ g.v. = 2 P < .50					

Volgens Tabel 2.20 is daar slegs 'n geringe neiging vir geweldplegers se broers en susters om minder misdadige gedrag as diene s'n te openbaar. Hierdie verskil is egter nie statisties beduidend nie. Sestig persent van al die oortreders se broers en susters openbaar nie kriminele gedrag nie terwyl dit, van die res, veral die broers is (37%) wat misdaad pleeg.

Dit is dus 'n kenmerk van die groep oortreders as geheel dat daar in 40% van die gesinne ook broers en susters is wat wetsoortredinge begaan.

(vii) Werkgewoontes van Vader: Alhoewel die werkgewoontes van die vader ook onder die ekonomiese status van die gesin tuis hoort, word dit onder die huidige afdeling ingesluit omdat dit ook lig kan werp op die vader se waardesisteem en sy algemene verantwoordelikeheidsgevoel teenoor sy gesin.

Die vader se werkgewoontes is beskou as

goed wanneer hy n bate vir sy
werkgewer is, goeie kwaliteit
werk lewer en betroubaar is;

gemiddeld as hy die eienskappe van n goeie
werker het maar sy werk soms onder-
breek word deur periodieke drinkery,
rondswerwery en seisoenswerk;

swak as sy werkgewoontes gekenmerk word
deur luiheid, oneerlikheid, aanhou-
dende rondswerwery en algemene on-
stabiliteit.

Die volgende TAT-storie is n voorbeeld van hoe dat swak werkgewoontes en die sisteem van waardes o.a. weerspieël word:

Proefpersoon 12:

Kaart 7 BM : „Eendag was daar twee manne wat baie gehou het van dobbel hulle het tekere gegaan en wyn alles gesuip Toe het hulle werk loop soek. Toe hulle so werk, suip hulle nog altyd wyn by die werk. Eendag toe het hulle dronk geraak en weet nie wat hulle doen nie. Toe gaan hulle tekere in die 'factory'. Toe hulle nog so tekere gaan, kom die polisie daar in"

Daar is volgens Tabel 2.21 geen verband tussen die werkgewoontes van die vader en die soort misdaad wat gepleeg word nie.

TABEL 2.21WERKGEWOONTES VAN VADER.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Goed	31	62	27	54	58
Gemiddeld	11	22	17	34	28
Swak	8	16	6	12	14
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
	$\chi^2 = 1.95$		g.v. = 2		P < .50

Van al die oortreders kan die werkgewoontes van die vader slegs in 58% van die gevalle as goed bestempel word. Dit is n baie lae persentasie en ekonomiese voorspoed en sekuriteit kan beswaarlik in sulke huisgesinne verwag word. Tesame hiermee kan ook aangeneem word dat die vaders deur hulle wisselvallige werkgewoontes, geen goeie voorbeeld aan hul kinders stel nie.

(f) Ouerlike Dissipline:

Alhoewel ondersoekers dit nie eens is oor watter vorm van dissipline die beste of swakste uitwerking op die kind het nie, word dit algemeen aanvaar dat onkonsekwente en wisselvallige dissiplinêre metodes n uiters nadelige invloed op die vorming van die kind se persoonlikheid en karakter uitoefen. Dit is dus belangrik om die dissiplinêre gesindheid en -metodes van die ouers teenoor hulle kinders na te gaan.

(i) Dissiplinêre gesindheid is beskou as

goed wanneer ouerlike dissipline billik, ferm maar liefdevol en voldoende is met genoegsame ooreenstemming tussen ouers;

redelik wanneer daar n sekere mate van dissipline is, nie buitensporig in intensiteit nie met redelike ooreenstemming tussen

ouers;/.....

ouers;

swak

wanneer daar geen dissipline is nie, kinders aan hulleself oor-gelaat is of dissipline onreg-verdig, onnodig kras en wissel-vallig is.

TABEL 2.22

DISSIPLINÊRE GESINDHEID.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Goed	30	60	18	36	48
Redelik	10	20	9	18	19
Swak	10	20	23	46	33
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 8.17$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .05$$

Tabel 2.22 toon dat daar wel 'n verband is tussen die dissiplinêre gesindheid van die ouers en die tipe misdaad wat gepleeg word. Die dissipline van 30 (60%) geweldplegers se ouers teenoor slegs 18 (36%) gewone diewe s'n kan as goed en konsekwent beskou word. In slegs 10 (20%) gevalle by geweldplegers teenoor 23 (46%) by gewone diewe is die dissipline swak en wisselvallig.

Van die totale aantal oortreders kan die dissiplinêre gesindheid van die ouers in 52% van die gevalle as ontoereikend beskou word.

(ii) Die dissiplinêre metodes van die ouers kan moontlik meer lig werp op die aard van die verskil tussen die twee groepe se ouers met betrekking tot hulle dissiplinêre gesindheid. Dit word in Tabel 2.23 aangetoon.

Volgens die tabel is daar 'n duidelike voorkeur vir geweldplegers sowel as diewe se ouers om van liggaamlike straf gebruik te maak (96% : 95%). 'n Verdere ontleding van die aard van liggaamlike straf toon dat gewone diewe se ouers in 'n baie groter mate as geweldplegers se

ouers van/.....

ouers van uikers krasse strafmetodes gebruik gemaak het. Metodes soos o.a. om die kind aan 'n tafel vas te bind en dan met 'n stuk plank, hout, tuinslang of die vuur te slaan, was geen uitsondering nie.

TABEL 2.23

DISSIPLINÊRE METODES.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale</u> <u>%</u>	<u>P</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>		
Liggaamlik	48	96	47	94	95	<.70
Ontneem voorregte	37	74	23	46	60	<.01
Dreig en skel	25	50	40	80	65	<.01
Beroep eergevoel	39	78	29	58	68	<.05

Uit Tabel 2.23 kan ook afgelei word dat geweldplegers se ouers meer as gewone diene s'n van die ontnem van voorregte (74% : 46%) en 'n beroep op die kind se eergevoel (78% : 58%) as strafmetodes gebruik gemaak het. Hierteenoor het gewone diene se ouers hulle meer gedreig en uitgeskel as geweldplegers s'n (80% : 50%).

Die twee groepe oortreders se ouers het dus die volgende dissiplinêre metodes die meeste aangewend:

<u>Geweld</u>	<u>Diefstal</u>
Liggaamlik (minder kras)	Liggaamlik (baie kras)
Beroep op eergevoel	Dreig en uitskel
Ontneem voorregte	Beroep op eergevoel.

Die volgende buitengewone strafmetodes is ook onder „Ontneem van voorregte" geklassifiseer alhoewel dit eintlik as meer drastiese maatreëls beskou kan word:

„Kind moet kaal gaan slaap" (selfs in die winter).

„Kind moet sonder kos gaan slaap".

Die gedagte agter die eerste maatreël is dat die ouer die kind se klere wegsteek om te verhoed dat hy stilletjies uit die huis sluip en op straat gaan rondwaal.

Die tweede maatreël het dikwels groot spanning en onseker-

heid by die/.....

heid by die kind laat ontstaan. Eerstens is n basiese fisiologiese behoefte nie bevredig nie en tweedens, waar die vader gewoonlik voedsel verbied het, het die moeder dikwels laat in die nag stilletjies kos in die kombuis gaan „steel" om vir die kind te gee. Dit is geen wonder dat sulke dissiplinêre metodes geen positiewe invloed op die oortreders uitgeoefen het nie.

(g) Emosionele Verwantskap Binne Gesin:

Dit is nie alleen die kind se „eksterne" huislike faktore en sy reaksies daarop wat in n groot mate sy gedrag bepaal nie, maar veral die meer intieme interpersoonlike reaksies, en by uitstek die interaksie tussen ouer en kind, wat hom die nodige emosionele sekuriteit kan besorg om die aanslae van die lewe te trotseer.

Die emosionele verhoudings binne die gesin word vervolgens nagegaan.

TABEL 2.24

VERHOUDING VAN VADER TOT SEUN.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Oormatig geheg	12	26.1	5	10.4	18.1
Normaal	21	45.7	16	33.3	39.4
Onverskillig	12	26.1	19	39.7	33.0
Vyandig	1	2.1	8	16.6	9.5
	<u>46</u>	<u>100.0</u>	<u>48</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

$$X^2 = 10.55 \quad g.v. = 3 \quad P < .02$$

(Besonderhede van vier geweldplegers en twee diewe se vaders onbekend).

Tabel 2.24 toon dat daar n beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders met betrekking tot die verhouding van die vaders tot die seuns is. Daar is 12 (26%) geweldplegers teenoor 5 (10%) gewone diewe se vaders wat oormatig geheg aan hulle seuns is. Slegs 21 (45%)

geweldplegers/.....

geweldplegers en 16 (33%) gewone diewe se vaders handhaaf n gesonde verhouding met hulle seuns, terwyl gewone diewe se vaders in n groter mate (56%) as geweldplegers s'n (28%) onverskillig en vyandig teenoor hulle seuns staan. Van die vader se kant gesien, bestaan daar oor die algemeen n hechter emosionele verhouding tussen vader en seun by geweldplegers as by gewone diewe.

Wat al die oortreders betref, bestaan daar by slegs 37 (39%) vaders n normale verhouding teenoor hulle seuns. Hierteenoor neem 40 (42%) vaders n onverskillige en selfs vyandige houding teenoor hulle seuns in.

TABEL 2.25

VERHOUDING VAN MOEDER TOT SEUN.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Oormatig geheg	33	66	14	28	47
Normaal	15	30	25	50	40
Onverskillig	2	4	7	14	9
Vyandig	0	0	4	8	4
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 16.96 \quad g.v. = 3 \quad P < .001$$

Volgens Tabel 2.25 is n baie groter proporsie geweldplegers se moeders as gewone diewe se moeders (66% : 28%) oormatig aan hulle seuns geheg. Hierteenoor het n groter persentasie van gewone diewe se moeders (50%) as geweldplegers s'n (30%) n normale verhouding teenoor hul seuns gehandhaaf. Meer gewone diewe se moeders (22%) as geweldplegers s'n (4%) het ook n onverskillige of vyandige houding teenoor hulle seuns ingeneem.

Van al die oortreders het 47% se moeders hulle oormatig vertroetel, terwyl 13% se moeders onverskillig of vyandig teenoor hulle seuns was en slegs 40% se moeders in n normale verhouding tot die seuns gestaan het.

Tabelle 2.24 en 2.25 wys verder daarop dat albei groepe oortreders se moeders baie meer as hulle vaders oormatig geheg aan die seuns was. Aan die ander kant het die vaders baie meer dikwels 'n onverskillige of vyandige houding teenoor die seuns ingeneem.

TABEL 2.26

VERHOUDING VAN SEUN TOT VADER.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Oormatig geheg	14	30.4	9	18.8	24.4
Normaal	20	43.5	18	37.5	40.4
Onverskillig	9	19.6	15	31.2	25.6
Vyandig	3	6.5	6	12.5	9.6
	<u>46</u>	<u>100.0</u>	<u>48</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

$$x^2 = 3.67 \quad g.v. = 3 \quad P < .30$$

Volgens Tabel 2.26 bestaan daar 'n neiging vir geweldplegers om in 'n groter mate as gewone diewe oormatig geheg aan hulle vaders te wees (30% : 18%). So ook is daar 'n groter neiging by gewone diewe as by geweldplegers om onverskillig en vyandig teenoor hulle vaders te staan (43% : 26%). Alhoewel hierdie bevinding ooreenstem met die gegewens oor die verhouding van vader tot seun (Tabel 2.24), kan dit nie op 'n statistiese betroubare grondslag aanvaar word nie.

Van al die oortreders is 38 (40%) se verhouding met hulle vaders normaal terwyl 33 (35%) onverskillig staan of vyandig gesind teenoor hulle vaders is.

Na aanleiding van Tabel 2.27 kan afgelei word dat geweldplegers in 'n groter verhouding as gewone diewe (68% : 38%) oormatig geheg aan hulle moeders is. Slegs ongeveer een kwart (28%) van die geweldplegers teenoor amper die helfte (44%) van die gewone diewe handhaaf 'n normale verhouding met hulle moeders. Slegs 4% van die

geweldplegers/.....

geweldplegers teenoor 18% van die gewone diewe slaan n onverskillige of vyandige houding teenoor hul moeders in.

TABEL 2.27

VERHOUDING VAN SEUN TOT MOEDER.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Oormatig geheg	34	68	19	38	53
Normaal	14	28	22	44	36
Onverskillig	1	2	7	14	8
Vyandig	1	2	2	4	3
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 10.86 \quad g.v. = 3 \quad P < .02$$

Van al die oortreders is 53% oormatig aan hul moeders geheg, 36% handhaaf n normale en gesonde verhouding teenoor hul moeders terwyl slegs 11% onverskillig en vyandig teenoor hul moeders staan.

Uit Tabelle 2.26 en 2.27 kan verder afgelei word dat albei groepe oortreders meer geheg aan hulle moeders as aan hul vaders is en dat hulle aan die ander kant ook verreweg meer in konflik met die vaders as met die moeders verkeer het.

In die vorige afdelings het dit na vore gekom dat die dissiplinêre gesindheid van die ouers nie altyd na wense is nie, dat die dissiplinêre metodes dikwels baie kras is en dat die emosionele verhoudinge binne die gesin in baie gevalle op spanning en wedersydse antagonisme dui. Die vraag ontstaan: wat was die oortreders se persoonlike beskouing, afgesien van bogenoemde omstandighede, oor die ouerlike besorgdheid oor die welsyn van die kind? Het die ouers dit opreg met die kind bedoel, het hulle moeite gedoen om hom op te voed en het hulle dit goed bedoel met hul dissipline? Hierdie aspek word nou vanuit die kind se oogpunt nagegaan.

Ouerlike/.....

is beskou as <u>goed</u>	wanneer die kind voel die ouers bedoel dit goed met hom, doen baie moeite om hom te versorg, op te voed, te leer en te dissiplineer;
<u>middelmatig</u>	wanneer die kind voel die ouers bedoel goed maar het nie veel tot bogenoemde bygedra nie;
<u>swak</u>	wanneer die kind voel die ouers is selfsugtig, bevooroordeeld, verwerp hom en kritiseer net.

TABEL 2.28OUERLIKE BESORGDEID OOR KIND.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Goed	45	90	35	70	80
Middelmatig	3	6	10	20	13
Swak	2	4	5	10	7
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 6.31 \quad g.v. = 2 \quad P < .05$$

Volgens Tabel 2.28 voel 45 (90%) geweldplegers teenoor 35 (70%) gewone diewe dat hulle ouers opreg teenoor hulle was en genoegsaam in hulle as kinders se belang opgetree het. In 3 (6%) gevalle van geweld teenoor 10 (20%) van diefstal voel die oortreders dat alhoewel die ouers dit goed bedoel het, hulle nie veel tot die kinders se welsyn bygedra het nie. Twee (4%) geweldplegers teenoor 5 (10%) gewone diewe voel dat die ouers niks in belang van die kind gedoen het nie en die kind eenvoudig verwerp het.

Ten spyte van al die ongunstige faktore wat onder die emosionele verwantskap binne die gesin aangetref is, toon Tabel 2.28 tog dat 80% van al die oortreders nogtans voel dat hulle ouers werklik oor hulle besorg was en genoeg moeite gedoen/.....

moeite gedoen het om hulle reg op te voed. Selfs die proefpersoon wat vasgemaak en met 'n perdesweep geslaan en wie se vingers in die vuur gebrand is, het gevoel dat sy ouers korrek opgetree het.

Soos reeds by gevalle studie nr. 1 gemeld, weerspieël hierdie houding moontlik nie alleen die teenwoordigheid van 'n diep gesetelde skuldgevoel by die oortreders nie, maar ook hulle eie besondere sisteem van waardes. En as dít die waardesisteem van die ouer is om so drasties, asosiaal en sonder inagneming van die persoon op te tree, is die kans goed dat die kind hierdie waardes sal internaliseer en uitdra na en beoefen in sy eie omgewing.

Toby kom tot die volgende gevolgtrekking:

„The family not only transmits socially acceptable values to the new generation; it also seeks to prevent the child from being influenced by deviant patterns. The better integrated the family, the more successful it is as a bulwark against anti-social influences emanating from the neighbourhood or the peer group.”⁶⁵⁾

4. OPSOMMING:

(i) Die grootste persentasie (71%) jeugoortreders kom van gebiede binne die Kaapse Skiereiland terwyl die orige oortreders (29%) van Port Elizabeth, Johannesburg en Pretoria afkomstig is.

(ii) Wat die sekondêre maatskaplike faktore, d.w.s. omgewingstoestande betref, is daar geen beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders gevind nie alhoewel gegewens neig om ietwat in die guns van geweldplegers te wees. Wat die huidige ondersoek betref, is gevind dat die grootste persentasie oortreders van albei misdaadgroepe

onder agterbuurt-/.....

65) In : Wolfgang, M.,
Savitz, L. en : The Sociology of Crime and
Johnston, N. Delinquency, p. 338.

onder agterbuurttoestande groot geword het, terwyl die etiese en morele standaarde van die gemeenskap as uiters ongesond beskou kan word.

(iii) Wat primêre maatskaplike faktore, d.w.s. huislike omstandighede betref, verskil die twee groepe oortreders in enkele opsigte beduidend van mekaar.

Albei groepe kom hoofsaaklik uit verwaarloosde en bouvallige huise en alhoewel oorbewoning 'n groot probleem skep, kom geweldplegers uit huise wat minder oorbewoon as gewone diewe s'n is.

(iv) Gesinne van gewone diewe voer ook 'n meer nomadiese bestaan en hierdie gedurige rondtrekkery kan 'n belangrike invloed op die aanpassing van die individu hê.

(v) Wat die ekonomiese aspek betref, kan die maandelikse inkomste van albei groepe oortreders se gesinne as baie laag beskou word, veral as die relatief groot gesinne in aanmerking geneem word. Die meeste gesinshoofde beoefen hulle beroep op die halfgeskoolde- en ongeskoolde arbeidsmark en in die meeste gevalle moet ook die moeder en kinders tot die gesinsinkomste bydra.

(vi) Met betrekking tot die gesinsamestelling van die twee groepe oortreders, is bevind dat meer as die helfte van elke groep uit gebroke huise kom.

(vii) Geweldplegers kom gemiddeld uit kleiner gesinne as gewone diewe en die kanse vir gesonder interaksie en intiemer emosionele kontak tussen gesinslede is dus ietwat beter vir geweldplegers as vir gewone diewe. Daar is egter geen verskil tussen die twee groepe oortreders wat geboorteposisie betref nie en verreweg die meeste oortreders is een van die middelste kinders in die gesin.

(viii) Die skolastiese peil van albei groepe oortreders se ouers is baie laag en 'n kwart van die vaders en moeders was nog nooit op skool nie, terwyl minder as

16% dit tot st. VI en hoër gebring het.

(ix) Die helfte van alle oortreders se vaders het geen gedragsafwykinge geopenbaar nie, terwyl van die res, die grootste persentasie hulle aan drankmisbruik skuldig gemaak het. In teenstelling hiermee, het relatief min moeders hulle aan wangedrag skuldig gemaak.

(x) Alhoewel die huweliksverhouding van byna die helfte van alle oortreders se ouers as ongesond bestempel kan word, is daar tog 'n neiging vir geweldplegers om uit huise te kom waar daar minder wrywing tussen die ouers is.

(xi) Die vaders van albei ~~g~~^grope oortreders het ook geen goeie voorbeeld aan hulle kinders gestel deur goeie werkgewoontes te handhaaf nie en slegs 58% van al die vaders kan as betroubare en konsensieuse werkers bestempel word.

(xii) 'n Beduidende verskil is tussen die twee groepe oortreders gevind met betrekking tot die toesig wat die moeder oor die kinders uitgeoefen het. Geweldplegers se moeders het meer belang in die welsyn van hulle kinders gestel, terwyl gewone diene blykbaar meer kans gegun is om sonder toesig op straat rond te dwaal.

(xiii) Wat ouerlike dissipline betref, is ook 'n duidelike verskil tussen die twee groepe oortreders aangestref. Geweldplegers se ouers was meer regverdig en konsekwent in hul dissiplinêre metodes. Hulle hele benadering was meer humanisties, liefdevol en op 'n hoër vlak, terwyl gewone diene se ouers uiters wisselvallig en soms ongelooflik kras in hulle optrede teenoor hul kinders was.

(xiv) 'n Baie beduidende verskil is tussen die twee groepe oortreders gevind met betrekking tot die emosionele verwantskap binne die gesin. Dit het aan die lig gekom dat geweldplegers se moeders in 'n baie groter mate 'n oorbeskermende houding teenoor hulle seuns inneem as gewone diene se/.....

diewe se moeders. So ook is geweldplegers baie meer oormatig geheg aan hul moeders as gewone diewe. Ook vind ons 'n groter mate van oormatige gehegtheid tussen vader en seun by geweldplegers as by diewe, terwyl daar 'n groter mate van antagonisme, spanning en konflik tussen vader en seun by die gewone dief as by die geweldpleger aangetref word.

(xv) In die geheel gesien, vind ons dus weinig verskil tussen die twee groepe oortreders wat hul breër maatskaplike agtergrond betref. Kom ons egter by omstandighede binne die gesinsverband, vind ons 'n intiemer emosionele verhouding tussen ouer en kind, selfs 'n oorbeskermerende houding by die ouer en veral by die moeder van die geweldpleger, terwyl 'n groot mate van onverskilligheid en vyandiggesindheid tussen vader en kind by die gewone diewe aanwesig is. Die rol van die vader in hierdie verband mag dus nie onderskat word nie.

Dit sal nog verder nagegaan moet word in hoeverre hierdie aspekte as kriminogene faktore by die twee groepe oortreders 'n rol gespeel het.

HOOFSTUK V.FISIESE EIENSKAPPE EN PERSOONLIKE GESKIEDENIS.1. INLEIDING:

Misdaad as vorm van gedrag is die produk van die interaksie tussen die individu en sy omgewing. Misdaad as sulks is nie oorerflik nie maar sommige outoriteite hou vol dat jeugoortreders sekere biologiese eienskappe besit wat voorbestem is om in misdadige gedrag tot uiting te kom.

Dit is veral Lombroso,⁶⁶⁾ 'n Italiaanse geneesheer, wat die klem laat val het op die liggaamlike voorkoms van die misdadiger asook die rol wat biologiese faktore in misdaad speel. Alhoewel Lombroso 'n groot bydrae tot die kriminologie gelewer het deur die soeklig op die „misdadiger as persoon" te laat val, het sy teorie van atavisme, degenerasie, terugslag na die primitiewe mens en die gebore misdadiger nie lank stand gehou nie.

Charles Goring⁶⁷⁾ in sy vergelykende studie van 3,000 misdadigers en nie-misdadigers, kom tot die gevolgtrekking dat misdadigers ook onderling van mekaar verskil en dat daar geen fisiese trekke tiperend van die misdadiger is wat hom as klas van die nie-misdadiger onderskei nie.

Ander navorsers soos Hooten, Sheldon en die Gluecks⁶⁸⁾ bevestig ook dat hulle nie 'n spesifieke kriminele tipe op grond van fisiese eienskappe kon bepaal nie, en dat die persoonlikheid van die individu en sy interaksie met sy omgewing nie afsonderlik van sy biologiese en erflike eienskappe beskou kan word nie.

Die uitwerking/.....

-
66)	Mannheim, H. (Ed.)	:	Pioneers in Criminology.
67)	Goring, C.	:	The English Convict.
68)	Hooten, E.	:	Crime and the Man.
	Sheldon, W.	:	Varieties of Delinquent Youth.
	Glueck, S. & E.	:	Physique and Delinquency.

Die uitwerking van die buislose kliere op die persoonlikheid en gedrag van die individu het ook aandag geniet. Schlapp en Smith was by uitstek dissipels van die endokrinologie as wetenskap om misdadige gedrag te verklaar. Hulle beweer: "..... most crimes come about through disturbances of the ductless glands in the criminal and through mental defects caused by endocrine troubles in the criminal's mother"⁶⁹⁾ Die funksionering van die buislose kliere het wel 'n uitwerking op die emosies en gedrag van die mens, maar navorsing het getoon dat daar geen direkte kousale verband tussen verstoorte klierwerking en kriminele gedrag is nie en dat baie nie-misdadigers ook aan klierverstoring ly.⁷⁰⁾

Die verband tussen misdaad en fisiese defekte soos o.a. doofheid, blindheid, hakkel, chroniese siekte-toestande en liggaamlike gebreklikheid is ook deur ondersoekers nagegaan, egter sonder veel sukses.

Opsommend kan aanvaar word dat biologiese en fisiese eienskappe wat oorgeërf word, die gedrag van die individu meesal slegs indirek beïnvloed. 'n Persoon is nie as gevolg van 'n fisiese defek 'n misdadiger nie, maar die belangrikheid van die defek word hoofsaaklik bepaal deur die reaksie van ander persone daarop en die vermoë van die individu om hom suksesvol by sy tekortkoming aan te pas, al dan nie.

In hierdie opsig is die fisiese gesteldheid van die oortreders tog vir ons van belang aangesien dit bekend is dat sekere fisiese toestande wel verantwoordelik kan wees vir psigologiese reaksies soos spanningstoestande, frustrasie, konflik, onttrekking, minderwaardigheidsgevoelens, oorkompensasie en selfs anti-sosiale gedrag. Paul

Tappan/.....

69) Schlapp, M. & Smith, E. : The New Criminology, p. 28.

70) Neumeyer, M. : Juvenile Delinquency in Modern Society.

Tappan waarsku dan ook tereg dat ons nie moet weg vlug nie van „an unjustified biological determinism to an equally unjustifiable repudiation of physical influences on criminality.”⁷¹⁾

2. FISIESE EIENSKAPPE:

Alle proefpersone is onmiddellik ná toelating tot die inrigting mediese ondersoek. In Tabel 3.1 word die fisiese toestand van die twee groepe oortreders aangetoon soos wat dit tydens die mediese ondersoek vasgestel is. Funksionele afwykinge wat nie direk verwant is aan spesifieke organiese patologie nie, word ook in die tabel aangetoon.

Uit Tabel 3.1 kan afgelei word dat daar weinig verskil tussen die twee groepe oortreders bestaan wat hulle fisiese gesteldheid betref. Van die sewe oortreders wie se oë as swak geklassifiseer is, was slegs een (gewone dief) se oë in so 'n mate swak dat 'n bril voorgeskryf moes word. Die sewentien oortreders wie se tande baie swak is, kan nie as abnormaal hoog beskou word nie as in aanmerking geneem word dat die toestand van die Kleurlingbevolking se tande dikwels veel te wense oorlaat. (Baie jong Kleurlingmans en -meisies laat natuurlik ook doelbewus hulle boonste vier voortande trek omdat daaraan 'n sekere simboliese betekenis verbonde is).

Van die tien oortreders wat as hakkelaars geklassifiseer is, hakkel nege slegs in 'n baie ligte graad, terwyl slegs een geweldpleger erg hakkel. Ongeveer 'n kwart van elke groep oortreders het verskeie ipekondriese klagtes gehad soos hoofpyne, maagkrampe en hartkloppings.

Tabel 3.1/.....

71) Tappan, P. : Crime, Justice and Correction, p. 108.

TABEL 3.1

FISIESE GESTELDHEID.

	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		
<u>Aard</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Totale %</u>
<u>Neus en Keel:</u>					
Mangels verwyder	3	6	4	8	7
Sinusitis	0	0	1	2	1
<u>Oë:</u>					
Oë swak	2	4	5	10	7
Oë skeel	1	2	1	2	2
<u>Ore:</u>					
Hardhorend	0	0	3	6	3
Ontsteking (chronies)	1	2	0	0	1
<u>Tande:</u>					
Swak	9	18	8	16	17
<u>Hart en Longe:</u>					
Rongus geluide	0	0	1	2	1
X T.B.	2	4	0	0	2
Bronchitis	0	0	2	4	2
Asma	1	2	4	8	5
<u>Geslagsdele:</u>					
Onafgesakte testes	0	0	1	2	1
<u>Vel:</u>					
Acne	2	4	1	2	3
<u>Neurologies:</u>					
Epilepsie	0	0	1	2	1
<u>Funksioneel:</u>					
Hakkel	6	12	4	8	10
Enurese	2	4	2	4	4
Ipekonders	13	26	11	22	24

Lengte (mediaan) : 64.7 duim 63.5 duim

Gewig (mediaan) : 120 lb. 111.3 lb.

Daar is n neiging by geweldplegers om ietwat langer en swaarder as gewone diewe te wees. Soos later aangetoon sal word, moet hierdie feit egter in die lig daarvan gesien word dat geweldplegers ook by toelating ietwat ouer as gewone diewe was. (Weens n paar ver-afwykende

gevalle is/.....

gevalle is die mediaan as sentrale waarde vir beide lengte en gewig geneem).

In vergelyking met gewone diewe, kan dit dus nie afgelei word dat geweldplegers dae van aggressie pleeg as kompensasië vir hulle klein liggaamsbou nie. Indien liggaamsbou alleen as faktor geneem word, kan dit eerder verwag word dat gewone diewe, wat kleiner en ligter is, miskien sou kompenseer deur middel van aggressiewe optrede teenoor ander persone.

Ook wat tatoeëermerke betref, is daar nie 'n groot verskil tussen die twee groepe oortreders aangetref nie alhoewel geweldplegers 'n neiging toon om gemiddeld meer tatoeëermerke as gewone diewe te hê (3 : 2). Dat tatoeëermerke heel dikwels by jeugoortreders aangetref word, blyk uit die feit dat 61% van al die oortreders minstens een of meer tatoeëermerke op hulle liggame het. Die grootste meerderheid van die merke is aangebring terwyl die oortreders verhoorafwagtend was en het nie spesifieke simboliese betekenis nie, behalwe dat hulle „nie anders as die groep wil wees nie, wys dat hulle al in die tronk was en ou rokers en 'tough guys' is."

'n Verdere aspek onder die fisiese eienskappe wat nagegaan is, is in hoe 'n mate die oortreders aan ernstige ongelukke blootgestel was sodat hulle hospitaalbehandeling moes ontvang. Die volgende ongelukke het die meeste voorgekom: deur motor of bus omgery; uit boom geval en arms gebreek; erg verbrand in vuur. Die voorkoms van ongelukke word in Tabel 3.2 aangetoon.

Volgens Tabel 3.2 was daar beduidend meer gewone diewe (28%) as geweldplegers (6%) in ernstige ongelukke tydens hulle kinderjare betrokke. So ook was 17% van al die oortreders op een of ander stadium in so 'n ernstige ongeluk betrokke dat hulle in 'n hospitaal opgeneem moes word.

TABEL 3.2OORTREDERS IN ONGELUKKE BETROKKE.

<u>Ongeluk</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
JA	3	6	14	28	17
NEE	47	94	36	72	83
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
$\chi^2 = 8.58$ g.v. = 1 P < .01					

Eersgenoemde bevinding kan moontlik in verband gebring word met die bevinding dat geweldplegers se moeders oor die algemeen beter toesig oor hulle kinders gehou het en dat hulle ouers meer beskermend as gewone diewe s'n teenoor hulle kinders opgetree het.

Opsommend is 'n samevatting oor die algemene gesondheidstoestand van die oortreders volgens die geneesheer se oordeel gemaak. Die besonderhede volg in Tabel 3.3.

TABEL 3.3ALGEMENE GESONDHEIDSTOESTAND.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Goed	47	94	37	74	84
Middelmatig	2	4	11	22	13
Swak	1	2	2	4	3
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
$\chi^2 = 7.75$ g.v. = 2 P < .05					

Tabel 3.3 dui daarop dat geweldplegers in 'n beter algemene gesondheidstoestand as gewone diewe verkeer. Slegs 3 (6%) geweldplegers teenoor 13 (26%) gewone diewe se gesondheid kan as middelmatig tot swak beskou word. Daar moet egter in aanmerking geneem word dat die meeste gewone diewe wie se gesondheid as middelmatig beskou is, so geklassifiseer is omdat hulle in 'n mindere of meerdere mate

aan ondervoeding/.....

aan ondervoeding gelyk het. Hier moet egter dadelik bygevoeg word dat daar uit die hele monster slegs een proefpersoon (gewone dief) was wat ernstig ondervoed was.

In die geheel gesien, kan slegs 3 (3%) leerlinge se gesondheidstoestand as swak beskryf word en vind ons in hierdie ondersoek geen steun vir die algemene opvatting nie dat jeugoortreders in 'n swakker gesondheidstoestand as nie-oortreders verkeer.

Na 'n diepgaande studie d.m.v. kliniese onderhoude en ontleding van alle beskikbare gegewens oor elke individuele oortreder, kon vasgestel word dat fisiese eienskappe in geen opsig die direkte oorsaak van die oortreder se verval in misdaad was nie.

3. PERSOONLIKE GESKIEDENIS:

Die persoonlike geskiedenis van die twee groepe oortreders word vervolgens nagegaan om te probeer vasstel wat die aard van die omstandighede was waaronder oortredings begaan is. Sommige navorsers heg besondere waarde hieraan, soos blyk uit die beskouing van Martin en Fitzpatrick: „Each (delinquent) act must be seen against a full range of interdisciplinary theory, and consideration must be given to widely diversified, but nevertheless interrelated, sets of causal variables.”⁷²⁾

(a) Ouderdom tydens eerste botsing met Gereg:

In Tabel 4.1 word die twee groepe oortreders vergelyk met betrekking tot hulle ouderdomme by die eerste oortreding. Dit moet hier in gedagte gehou word dat proefpersone as geweldplegers of gewone dieve geklassifiseer is op grond van die oortreding waarvoor hulle na die verbeteringskool verwys is. M.b.t. die eerste oortreding, kon enige proefpersoon dus enige van die twee soorte oortredings begaan het.

TABEL 4.1/.....

72) Martin, J. & Fitzpatrick, J. : Delinquent Behavior, p. 164.

TABEL 4.1OUDERDOM BY EERSTE OORTREDING.

<u>Ouderdom</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
18 jaar	0	0	2	4	2
17 jaar	5	10	0	0	5
16 jaar	12	24	5	10	17
15 jaar	11	22	14	28	25
14 jaar	13	26	8	16	21
13 jaar	3	6	4	8	7
12 jaar	3	6	6	12	9
11 jaar	3	6	5	10	8
10 jaar en jonger	0	0	6	12	6
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 19.10 \quad g.v. = 8 \quad P < .05$$

Die gemiddelde ouderdom vir geweldplegers en diewe by hulle eerste botsing met die gereg, is bereken op 15 jaar 1 maand en 13 jaar 11 maande, respektiewelik. Hierdie getalle word aanvaar aangesien dit die amptelike gegewens volgens hofdokumente is. Volgens die getuienis van die proefpersone self het die meeste van hulle reeds voorheen misdaad gepleeg waarvoor hulle nie gevang is nie.⁷³⁾

Tabel 4.1 se gegewens is betekenisvol. Daarvolgens begin gewone diefstal reeds op jonger as 10 jaar, in een geval reeds op 7-jarige ouderdom, en is daar 'n geleidelike toename in misdaad met ouderdom totdat die klimaks op 15 jaar bereik word, waarna 'n skielike daling plaasvind. Geen geweldpleger, daarenteen, pleeg onder 10-jarige ouderdom misdaad nie (hetsy geweld of diefstal), slegs enkele gevalle kom in die ouderdomsgroep 11 tot 13 jaar voor maar vanaf 14 jarige/.....

73) Sien ook : Glueck, S. & E. : One Thousand Juvenile Delinquents.

Willemse, W. : The Road to the Reformatory.

vanaf 14-jarige ouderdom is daar 'n skielike baie hoër voorkoms van misdaad wat deur loop tot by 16-jarige ouderdom.

So ook toon Tabel 4.1 dat die grootste aantal oortreders (63%) tydens die ouderdomme 14 tot 16 jaar in misdaad verval.

Die bevinding dat 21 (42%) gewone dié teenoor slegs 9 (18%) geweldplegers onder 14 jarige ouderdom reeds 'n misdaad gepleeg het, moet in die lig daarvan gesien word dat tesame met hulle swak omgewingsomstandighede, hulle ouers nie genoeg besorgdheid teenoor en toesig oor hulle kinders uitgeoefen het nie. In dié leeftyd waarin 'n sterk aktiwiteitsdrang na vore tree, is gewone dié dikwels aan hulleself en aan die genade van 'n normlose gemeenskap oorgelaat.

Aan die ander kant het 41 (82%) geweldplegers teenoor slegs 29 (58%) gewone dié op 14-jarige ouderdom en ouer begin misdaad pleeg. Dit is insiggewend dat die geweldpleger hoofsaaklik op hierdie laat puberteitsfase wangedrag begin openbaar. Dit moet gesien word teen die agtergrond van die aanvanklike redelik voldoende toesig van die moeder oor die kind asook die oorbeskermende houding wat ouers teenoor die geweldplegers ingeneem het.

Klaarblyklik het die geweldpleger, ná die puberteitsjare van vreemde liggaamlike en geestelike ervarings, onsekerheid, konflik en ongebalanseerdheid, nou skielik bewus van sy posisie in die gesin geword en in opstand teen sy primêre omgewing gekom. Hoekom hierdie verwerping van ouerlike outoriteit en opstand juis in die vorm van impulsiewe anti-sosiale gedrag tot uiting kom, sal nog verder nagegaan moet word. Moontlik het ons hier reeds aanduidings van persoonlikheids- en temperamentsverskille tussen die twee groepe oortreders.

(b) Duur van Kriminele Loopbaan:

Na aanleiding van/.....

Na aanleiding van die bevindinge van die vorige afdeling, kan verwag word dat gewone diewe n langer kriminele loopbaan as geweldplegers sal hê, dit wil sê voor hul toelating tot die verbeteringskool. Hierdie besonderhede verskyn in Tabel 4.2.

TABEL 4.2

DUUR VAN KRIMINELE LOOPBAAN.

<u>Maande</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
0 - 6	9	18	8	16	17
7 - 12	9	18	9	18	18
13 - 18	10	20	7	14	17
19 - 24	8	16	5	10	13
25 - 30	3	6	7	14	10
31 - 36	3	6	1	2	4
37 - 42	3	6	1	2	4
43 - 48	3	6	3	6	6
49 en langer	2	4	9	18	11
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 11.33 \quad g.v. = 8 \quad P < .20$$

Alhoewel die twee groepe volgens Tabel 4.2 nie beduidend van mekaar verskil nie, ondersteun die gegewens die bevindinge van Tabel 4.1. Daar is n neiging vir gewone diewe om n langer kriminele loopbaan as geweldplegers te hê : 36 (72%) geweldplegers teenoor 29 (58%) gewone diewe se kriminele loopbaan strek van 0 tot 24 maande; 12 (24%) van elke groep se oortredings strek oor die tydperk 25 tot 48 maande terwyl slegs 2 (4%) geweldplegers teenoor 9 (18%) gewone diewe se kriminele loopbaan langer as 4 jaar geduur het.

Die gedrag van die geweldpleger neem dus meer die vorm aan van n skielike, onbeheerbare impulsiwiteit.

(c) Ouderdom tydens toelating tot Inrigting:

Aangesien bevind is dat geweldplegers later as

gewone diewe/.....

gewone diewe met hulle kriminele loopbaan begin het, kan ook verwag word dat hulle ietwat ouer as gewone diewe sal wees wanneer hulle tot die verbeter-skool toegelaat word. Hierdie aspek word in Tabel 4.3 nagegaan.

TABEL 4.3

OUDERDOM BY TOELATING TOT VERBETERSKOOL.

<u>Ouderdom</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
20 jaar	1	2	0	0	1
19 jaar	0	0	0	0	0
18 jaar	7	14	4	8	11
17 jaar	16	32	10	20	26
16 jaar	15	30	18	36	33
15 jaar	7	14	10	20	17
14 jaar	4	8	4	8	8
13 jaar	0	0	4	8	4
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 8.01 \quad g.v. = 7 \quad P < .50$$

Die gemiddelde ouderdom van geweldplegers = 16 jaar 10½ md,
gewone diewe = 16 jaar 2½ md.,
totale monster = 16 jaar 6 mde.

Geweldplegers is gemiddeld 8 maande ouer as gewone diewe tydens opname in die inrigting, terwyl Tabel 4.3 aantoon dat 76% van al die oortreders in die ouderdoms-groep 15 tot 17 jaar val.

(d) Aard en Aantal vorige Veroordelings:

Waar sommige ondersoekers jeugoortreders as n homogene groep beskou en hulle altyd vergelyk met nie-oortreders, maak Abrahamsen die volgende bewering: "A criminal becomes either a thief, an assailant, or a sexual offender, never an all-round criminal Thus, to a certain extent each offender selects his own type of crime."⁷⁴⁾

Die vorige/.....

74) Abrahamsen, D. : Crime and the Human Mind, p. 22.

Die vorige oortredings van die twee groepe oortreders behoort verdere lig op hierdie probleem te kan werp.

TABEL 4.4

AARD EN AANTAL VORIGE VEROORDELINGS.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Diefstal	50	46.7	100	82.6	65.4
Aanranding	30	28.0	6	4.9	15.8
Roof	19	17.8	3	2.5	9.6
Manslag	1	0.9	1	0.8	0.9
Besit Dagga	6	5.6	4	3.3	4.4
Beskadig Eiendom	0	0.0	6	4.9	2.6
Dobbel	1	0.9	1	0.8	0.9
	<u>107</u>	<u>99.9</u>	<u>121</u>	<u>99.8</u>	<u>99.6</u>

$$\bar{X} = 2.1$$

$$\bar{X} = 2.4$$

(Huisbraak en Diefstal en Diefstal word saam onder Diefstal gegroepeer).

Uit Tabel 4.4 is dit dadelik opvallend dat 100 (82.6%) van al die vorige oortredings van gewone diewe uit oortredings van Huisbraak en Diefstal en Diefstal bestaan, terwyl slegs 10 (8.2%) van hul vorige oortredings geweldpleging teen 'n persoon insluit. Die 6 (4.9%) veroordelings weens Beskadiging van Eiendom vloei voort uit die groot aantal Huisbraak en Diefstal-sake waartydens hulle eiendom erg beskadig het om byvoorbeeld toegang tot 'n gebou te verkry. Dit blyk dus dat die groep gewone diewe soos verteenwoordig in die huidige monster, by uitstek spesialiseer in oortredings teen persoonlike besittings en slegs by wyse van uitsondering oortredings teen die persoon pleeg.

Aangaande geweldplegers vind daar blykbaar nie so 'n groot mate van spesialisasie plaas nie en word Diefstal en Geweldpleging in dieselfde verhouding by die vorige oortredings aangetref/.....

tredings aangetref (46.7% : 46.7%). By verdere individuele ontleding verander die prentjie ten opsigte van geweldplegers egter aansienlik. Eerstens is uit hofverslae gevind dat 28 (56%) geweldplegers ook Diefstal as vorige oortreding op hul kerfstok het. Daar is dus wel 44% van die geweldplegers wat glad nie diefstal pleeg nie en uitsluitlik misdade van aggressie pleeg. Tweedens is vasgestel dat veertien van die aanklagtes van Diefstal aanvanklik aanklagtes van Roof was, maar weens verskeie tegniese redes na Diefstal verander is. Indien hierdie geweldplegers op die oorspronklike aanklagte van Roof skuldig bevind was, sou dit die vorige oortredings van misdade van aggressie by geweldplegers met ongeveer 13%, na 'n totaal van 60%, opgeskuif het.

Dit blyk dus dat daar by geweldplegers ook spesialisasie van misdaad bestaan, maar nie in so 'n groot mate soos by gewone diewe nie.

Wat die aantal vorige veroordelings betref, vind ons nie 'n groot verskil tussen die twee groepe oortreders nie : geweldplegers het gemiddeld 2.1 en gewone diewe ietwat meer, naamlik gemiddeld 2.4 vorige oortredings.

(e) Aantal Klagtes waaruit Vorige Veroordelinge Bestaan:

'n Ontleding van die totale aantal klagtes waaruit die oortreders se vorige veroordelinge bestaan, werp geen verdere lig op die saak nie en bevestig net die bevindinge van Tabel 4.4. Die 107 vorige oortredings van geweldplegers bestaan uit 'n totaal van 117 aanklagtes, terwyl die 121 oortredings van diewe 'n totaal van 134 aanklagtes behels.

Dit word dikwels aanvaar dat geweldplegers, uit die aard van die erns van hul tipe oortreding, minder vorige oortredings as diewe het omdat hulle na net die eerste oortreding weggestuur word. So 'n bewering word nie deur die/.....

deur die bevindinge van hierdie ondersoek gestaaf nie.

(f) Metode van misdaad Pleeg:

Ontleding van die metodes van misdaad pleeg, bring die volgende aan die lig met betrekking tot die twee groepe oortreders:

(i) Gewone Diewe: Die eerste opvallende kenmerk van die groep gewone diewe is dat hulle selde misdaad alleen pleeg: in 43 (86%) gevalle was hulle n paar maats of n bende bymekaar.

Die misdaad word dan ook sorgvuldig beplan en die nodige voorbereidings word getref deur byvoorbeeld die winkel vir n tydperk fyn dop te hou, die plan van aksie onderling te bespreek en die nodige implemente gereed te kry.

Bloot die aard van omstandighede bepaal of die misdaad in die dag of nag sal plaasvind. Van die misdade is 50% gedurende die dag en 50% gedurende die nag gepleeg.

Dit is kenmerkend van selfs baie van die „beplande" inbrake en diefstalle dat die oortreders, wanneer hulle met die taak besig is, doelloos en onsistematies in hulle handeling is. So byvoorbeeld staan een oortreder in n winkel en „comics" lees by n flits se lig terwyl sy maats swoeg om n sak suiker by die venster uit te kry. Waardevolle juweliersware word nie aan geraak nie. Die beplanning was om enige iets te vat wat waardevol is!

Dit is ook opvallend hoe dikwels ouer en meer geslepe diewe van kleintjies gebruik maak om hulle vuil werk te doen. Die jong seun word op n slinkse manier in die groep opgeneem, hulle laat hom belangrik en „slim" voel en gee hom wyn en dagga. As hy eers hieraan deelgeneem het, is hy in die net vasgevang en word hy in die gebou gestuur, selfs deur middel van dreigemente, om die misdaad te pleeg.

Verreweg die/.....

Verreweg die grootste aantal diefstalle (80%) word teen die eiendom van Blankes gepleeg omdat die oortreders Blankes se eiendomme as begeerliker en waardevoller beskou.

Gewone diewe behou selde die gesteelde goedere omdat hulle dan te maklik uitgeken kan word. Die gewone prosedure is om die goedere in 'n ou gebou of bos te versteek en dit dan hoofsaaklik aan Bantoes vir 'n appel en 'n ei te verkoop.

Gewone diewe maak ook redelik dikwels van alkohol en/of dagga gebruik voordat hulle 'n misdaad pleeg (58%). Sou dit die nodige moed en waaghalsigheid gee om die taak aan te pak? (Verdowingsmiddels is waarskynlik ook een van die redes waarom die oortreders dikwels so doelloos tydens die misdaad optree). Insiggewend is egter die feit dat gewone diewe, ten spyte van die drank en dagga, feitlik nooit tydens hul misdade aggressief raak nie.

(ii) Geweldplegers: Geweldplegers pleeg ook in die meeste gevalle (70%) hulle misdaad terwyl hulle saam met maats is. Die belangrike verskil is egter dat gewone diewe meesal ses en meer bymekaar is terwyl die geweldpleger net een of twee maats het tydens die oortreding.

In teenstelling met die gewone dief, vind daar weinig voorafbeplanning by die geweldpleger plaas en is sy misdaad meesal impulsief op die ingewing van die oomblik. Agt-en-dertig (76%) geweldplegers van die huidige monster het bloot impulsief gehandel teenoor die 12 (24%) wie se misdaad vooraf beplan was.

Voorbeelde van sulke impulsiewe optrede word die beste beskrywe in die geweldpleger se eie woorde (proefpersoon 25):

„Ek en 'n vriend stry oor 'n dobbelpoel. Hy stamp my teen 'n paal. Dit word sommer so swart voor my

en toe laat/.....

en toe laat ek loop en steek hom twee plekke met die mes." (Die pasiënt moes in die hospitaal sestien steke in sy skouer en twintig in sy bors kry).

Proefpersoon 16:

„n Vriend van my het 'n kwaai hond wat mense wil gryp. n Man kom verby en skop die hond en sê sommer ek is slinkop. Waar kan hy my vriend se hond skop? Toe maak ek hom sat!" (Kap hom met die mes dat hy stil lê).

Anders as by gewone diewe, word verreweg die meeste misdade van geweld teen nie-Blankes gepleeg, terwyl slegs 3 (6%) teen Blankes gepleeg is. Dit impliseer moontlik dat die Kleurling die Blanke se eiendom begeer maar hom tog nie fisies leed wil aandoen nie!

In teenstelling met diewe, raak geweldplegers nie maklik en gou van hul verkreë besittings ontslae nie. Heel dikwels is 'n persoon wat iemand beroof het, juis in hegtenis geneem toe hy die geroofde kledingstuk vir eie gebruik laat droogskoonmaak het. Aan die ander kant roof persone dikwels net met die doel om geld te bekom en stel hulle nie in ander artikels belang nie.

Verdowingsmiddels speel in 'n groter mate by geweldplegers as by gewone diewe 'n rol by die pleeg van die misdaad en 40 (80%) gevalle van geweldpleging is onder die invloed van òf drank, òf dagga, òf albei gepleeg. In baie gevalle het geweldplegers ook op hulle prooi toegeslaan wanneer dié onder die invloed van drank is. So was 18 (36%) van die slagoffers van geweldplegers onder die invloed van drank terwyl hulle aangeval is.

Die geweldpleger se „instrumente" kan soms skrikwekkend wees. Behalwe die mes, is die byl, bajonet en stukkend gekapte bottel van die mees gesogte wapens van geweldplegers. In 33 (66%) gevalle is van bogenoemde in-

strumente tydens/.....

strumente tydens aanrandings en rowery gebruik gemaak, terwyl slanery en skoppery in 17 (34%) gevalle voorgekom het.

(g) Werkgeskiedenis voor Toelating:

(i) Tydperk Gewerk: Dit is bekend dat baie jeugoortreders geneig is om stokkies te draai en ook dikwels skool op 'n vroeë leeftyd verlaat. Die vraag ontstaan wat die oortreders doen in die tydperk ná skoolverlating en vóór toelating tot die inrigting. Hierdie besonderhede word in Tabelle 4.5 en 4.6 aangetoon.

TABEL 4.5

TYDPERK GEWERK.

<u>Tydperk,</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Geen weens skool	1	2	3	6	4
Werkloos	17	34	19	38	36
1 - 6 maande	4	8	7	14	11
7 - 12 maande	11	22	10	20	21
13 - 18 maande	6	12	5	10	11
19 - 24 maande	3	6	1	2	4
25 + maande	8	16	5	10	13
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 3.76 \quad \text{g.v.} = 6 \quad P < .80$$

Tabel 4.5 toon dat daar weinig verskil tussen die twee groepe oortreders met betrekking tot hulle werkgeskiedenis is. As die gemiddelde ouderdom van die monster in gedagte gehou word (16 jaar 6 maande), is dit betekenisvol om te sien dat slegs 1 (2%) geweldpleger en 3 (6%) gewone diewe nog op skool was net voor hul toelating tot die inrigting. Hierteenoor was 17 (34%) geweldplegers en 19 (38%) diewe totaal werkloos. Vyftien (30%) geweldplegers en 17 (34%) gewone diewe het van een tot twaalf maande gewerk, terwyl 8 (16%) geweldplegers en 5 (10%) gewone diewe vir langer as twee jaar gewerk het.

Tabel 4.5 toon/.....

Tabel 4.5 toon verder dat slegs 4% van al die oortreders nog op skool was terwyl 36% werkloos was tydens verwysing na die inrigting. Die feit dat 60% van alle oortreders vir korter of langer tydperke gewerk het, moet gesien word in die lig daarvan dat baie Kleurlingouers hulle kinders as 'n „ekonomiese bate“ beskou en hulle eerder sal toelaat om te gaan werk as om hulle te verplig om skool by te woon.

(ii) Gereeldheid van Werk: Tabel 4.6 toon aan hoe gereeld die jeugoortreders gewerk het.

TABEL 4.6

GEREELDHEID VAN WERK.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Geen weens skool	1	2	3	6	4
Werkloos	17	34	19	38	36
Vaste werk	12	24	10	20	22
Loswerk	20	40	18	36	38
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

Volgens die tabel het albei groepe oortreders weinig stabiliteit met betrekking tot hulle werk aan die dag gelê. Minder geweldplegers en diene (24% : 20%) het 'n vaste werk gehad terwyl die groter meerderheid (40% : 36%) sommer toevallige loswerkies verrig het.

'n Verdere ontleding van die aard van die werk wat die oortreders verrig het, bring aan die lig dat dié oortreders wat 'n vaste werk gehad het, hoofsaaklik in fabriekse gewerk het, terwyl die loswerk uit straathandel, soos smousery en koerantverkopery, bestaan het.

Oor die nadelige invloed wat hierdie tipe loswerk op die persoonlikheid van die individu uitoefen, lewer Le Roux die volgende kommentaar: „Die kind is van jongs af aangewys op 'n losse lewenswyse, tot 'n mate vry van kontrole en pligsbesef. Hy ontaard maklik in 'n luie, onverantwoordelike en/.....

delike en gemaksugtige wese Smousery dien dikwels as kanaal waardeur die beoefenaar in 'n gunstige geleentheid gestel word om 'n gesindheid op te bou van soveel moontlik uit die lewe te haal deur so min moontlik te doen."⁷⁵⁾

'n Ontleding van die aantal werke wat die twee groepe oortreders gedoen het, bevestig die algemene tendens van Tabelle 4.5 en 4.6 en dui verder daarop dat gewone diewe geneig was om meer van een werk na 'n ander rond te spring as geweldplegers.

(h) Vryetydsbesteding:

Dit is van belang om te weet op welke wyse die jeugoortreders hulle vrye tyd bestee het, en dit word algemeen aanvaar dat 'n jeugdige se maats met wie hy assosieer 'n belangrike invloed op sy gedrag kan uitoefen.

(i) Maats: Misdaad word gewoonlik met die bendelewe geassosieer. Alhoewel die bende nie as 'n direkte oorsaak van misdaad beskou kan word nie, kan dit nogtans as 'n groot bydraende faktor beskou word. "The gang life tends to invite truancy and to facilitate delinquency."⁷⁶⁾ Le Roux⁷⁷⁾ het ook in 'n grondige studie van die jeugbende die belangrike rol wat die bende in die lewe van die jeugoortreder speel, bewys.

In Tabel 4.7 word besonderhede oor die twee groepe oortreders se keuse van maats aangetoon.

Daar is 'n beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders met betrekking tot hulle vriendekring. Minder geweldplegers (40%) as gewone diewe (68%) is lid van 'n bende wat die pleeg van misdaad as hoofdoel het.

Meer geweldplegers/.....

75) le Roux, W. : Die Kleurling-Jeugbende in Kaapstad, p. 46.

76) Neumeyer, M. : Juvenile Delinquency in Modern Society, p. 202.

77) le Roux, W. : Die Kleurling-Jeugbende in Kaapstad.

Meer geweldplegers (42%) as diewe (28%) is lid van 'n ongeorganiseerde groep met blykbaar geen spesifieke doelstellinge nie, terwyl geweldplegers ook in 'n groter mate as gewone diewe (18% : 4%) merendeels alleenlopers is. Hierdeur word ook die vorige bevinding bevestig dat gewone diewe hoofsaaklik as lid van 'n bende misdadig pleeg.

TABEL 4.7

MAATS.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Lid van Bende	20	40	34	68	54
Lid van Groep	21	42	14	28	35
Alleenloper	9	18	2	4	11
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 9.48 \quad \text{g.v.} = 2 \quad P < .01$$

Die feit dat so 'n groot aantal gewone diewe benedeelde was, moet ook gesien word in die lig van die swakker ouerlike toesig oor die kinders en ongunstige verhoudinge binne die gesinsverband, met die gevolg dat gewone diewe reeds van jongs af in 'n groter geleentheid gestel is om met die bendelewe kennis te maak.

(ii) Bioskoop: Daar is verdere aanduidings dat gewone diewe meer sorgeloos en ongedissiplineerd in die besteding van hulle vrye tyd was. Tabel 4.8 gee die bioskoopbywoning van die oortreders aan.

TABEL 4.8

BIOSKOOPBYWONING VAN OORTREDERS.

<u>Frekwensie</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Drie en meer keer per week	14	28	25	50	39
Twee keer per week	10	20	13	26	23
Een keer per week	23	46	10	20	33
Nooit	<u>3</u>	<u>6</u>	<u>2</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 10.35 \quad \text{g.v.} = 3 \quad P < .05$$

Tabel 4.8 toon aan dat slegs 14 (28%) geweldplegers teenoor 25 (50%) gewone diewe drie keer en meer per week bioskoop bygewoon het. Aan die ander kant het meer geweldplegers (46%) as diewe (20%) slegs een keer per week bioskoop toe gegaan.

Van die totale aantal oortreders het 62% twee keer per week en meer bioskoop toe gegaan en dit is duidelik dat bioskoopbywoning n belangrike vorm van vermaak vir die jeugoortreders is.

(iii) Kerkbywoning: Godsdienst, net soos die huisgesin en die skool, is een van die belangrikste hoekstene in die opvoeding van die kind en kan n positiewe rol in die lewe van die individu speel, terwyl dit ook as remmende faktor teen wangedrag kan dien.⁷⁸⁾

Kerkbywoning is egter maar één aspek van die godsdienst en daar moet verder in gedagte gehou word dat sommige persone wat gereeld kerk bywoon, wel in misdadige gedrag verval, terwyl baie mense wat nooit kerk bywoon nie, ook nooit misdadigers word nie.

In Tabel 4.9 word die aard van kerkbywoning van die oortreders aangetoon.

TABEL 4.9

KERKBYWONING VAN OORTREDERS.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Gereeld	5	10	5	10	10
Selde	30	60	26	52	56
Nooit	15	30	19	38	34
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 0.76$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .70$$

Volgens Tabel 4.9/.....

78) Cronje, G. : Ontspoorde Jeugdige.

Volgens Tabel 4.9 is dit duidelik dat albei groepe oortreders weinig waarde aan godsdiens geheg het soos weerspieël in hul kerkbywoning. Slegs 5 (10%) van albei groepe was gereelde kerkgangers, die oorgrote meerderheid geweldplegers en dié (60% : 52%) het slegs af en toe kerk bygewoon, terwyl 'n groot persentasie (30% : 38%) feitlik nooit kerk toe gegaan het nie.

Uit die ondersoekers se ondervinding van 15 jaar met Kleurling-jeugoortreders, blyk dit dat jeugoortreders hulle eie benadering teenoor die godsdiens het. Hulle toon enersyds 'n groot eerbied en respek vir die godsdiens en kan hulle selfs emosioneel diep in die godsdiens inleef - veral by die dood van 'n naasbestaande of wanneer hulle in ernstige moeilikheid verkeer. Aan die ander kant weerspieël hulle daad dikwels die onverskilligheid en roekeloosheid wat nie by 'n diep gelowige tuishoort nie. Le Roux kom tot dieselfde gevolgtrekking: "In sy binneste is hy 'n gevoelvulke gelowige, maar in sy uiterlike daad is hy goddeloos en roekeloos."⁷⁹⁾

(i) Alkohol en Dagga:

Verskeie ondersoekers wys op die verband tussen die misbruik van alkohol en verdowingsmiddels en misdaad, en dit ly geen twyfel nie dat hierdie misbruike ernstige afmetinge onder die Kleurlingbevolking aanneem.⁸⁰⁾ Die Kleurling-jeugdige groei dan ook dikwels op in 'n atmosfeer waar die misbruik van drank en dagga 'n alledaagse verskynsel is, en hierdie ervarings moet 'n nadelige invloed op sy lewensbeskouing en/.....

79) le Roux, W. : Die Kleurling-Jeugbende in Kaapstad, p. 47.

80) du Toit, J.,
Steyn, A. en : Afwykende Gedrag.
Rip, C.

Cilliers, S. : The Coloureds of South Africa.

Olivier, E. : Misdaad en Drankmisbruik onder Kleurlinge.

Merton, R. en
Nisbet, R. : Contemporary Social Problems.

lewensbeskouing en waardesisteen uitoefen.

Alhoewel alkohol en dagga in die meeste gevalle nie summier as die oorsaak van misdaad beskou kan word nie, bly dit n feit dat die persoon onder die invloed van verdowingsmiddels die meeste van sy inhibisies laat vaar en dat sy ware persoonlikheidsneigings dan na vore tree, met afwykende gedrag dikwels tot gevolg.

In Tabel 4.10 word die twee groepe se drankgebruik vergelyk.

TABEL 4.10

DRANKMISBRUIK.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Geen	7	14	20	40	27
Sporadies	32	64	19	38	51
Chronies	11	22	11	22	22
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 9.57$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .01$$

Onder „chroniese drankmisbruik" moet nie „alkoholisme" in die ware sin van die woord verstaan word nie, maar slegs die feitlik daaglikse gebruik van alkohol in groot hoeveelhede. Dieselfde geld vir dagga. Geen ware simptome van alkoholisme of totale verslawing aan dagga is by die oortreders aangetref nie.

Volgens Tabel 4.10 maak geweldplegers beduidend meer as gewone diewe van drank misbruik. Slegs 7 (14%) geweldplegers teenoor 20 (40%) gewone diewe is geheelonthouers. Hierteenoer was 43 (86%) geweldplegers en slegs 30 (60%) gewone diewe sporadies of chroniese drinkers.

Die hoë persentasie sporadiese drankmisbruikers onder geweldplegers (64%) is opvallend. Hulle is die gevalle wat vir dae geen drank gebruik nie, maar dan skielik, gewoonlik gedurende naweke, sonder enige selfbeheersing

begin drink/.....

begin drink. Hierdie handelwyse pas goed in by hulle impulsiwiteit en soos aangetoon, pleeg hulle dan ook maklik misdaad terwyl hulle onder die invloed van drank is.

Van die totale aantal oortreders het 73% in 'n mindere of meerdere mate van drank misbruik gemaak.

Tabel 4.11 toon die daggarookgewoontes van die jeugoortreders aan.

TABEL 4.11

DAGGAROKERY.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Geen	17	34	21	42	38
Sporadies	12	24	5	10	17
Chronies	21	42	24	48	45
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 3.51$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .20$$

Die gegewens in verband met daggarokery toon dieselfde tendens as dié oor drankmisbruik en dui op 'n ietwat groter neiging by geweldplegers (66%) as by gewone diewe (58%) om sporadies of chronies dagga te rook.

Die groot omvang wat daggarokery aanneem, word bewys deur die feit dat slegs 38% van alle oortreders nie daggarokers is nie.

Daar is reeds hierbo verwys na die feit dat die rol van alkohol en dagga by die pleeg van misdaad nie onderskat moet word nie. Die resultate van hierdie ondersoek bevestig dan ook die bevindinge van genoemde ondersoekers dat die gebruik van verdowingsmiddels 'n belangrike bydraende faktor tot die wangedrag van baie Kleurlinge is. Hierdie feit word verder geïllustreer deur die groot aantal TAT-stories waarin die oormatige gebruik van dagga en drank so 'n prominente plek bekleed.

(j) Seksuele Gewoontes:

Dit is geen maklike taak om die seksuele gewoontes van persone volkome en betroubaar te ondersoek nie. Enkele aspekte met betrekking tot hierdie gebied is ten opsigte van die jeugoortreders nagegaan en word vervolgens aangetoon.

Eerstens is nagegaan wat die sedelike peil van die jeugoortreders met betrekking tot die voorkoms van seksuele gemeenskap is. Hierdie gegewens word in Tabel 4.12 verstrek.

TABEL 4.12SEKSUELE GEMEENSAP.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
JA	40	80	29	58	69
NEE	10	20	21	42	31
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 5.66$$

$$g.v. = 1$$

$$P < .02$$

As in aanmerking geneem word dat die proefpersone nog jonk en almal ongetroud is, is die getal leerlinge wat reeds seksuele gemeenskap gehad het, onrusbarend hoog.

Volgens Tabel 4.12 het geweldplegers beduidend meer gemeenskap met meisies as gewone diewe gehad (80% : 58%). Verskillende faktore kon hier 'n rol speel. Eerstens kon die oormatige gebruik van alkohol en dagga, met die gepaardgaande verlaging van inhibisies, hier as 'n belangrike bydraende faktor beskou word. Verder is dit ook moontlik dat die geweldplegers, uit die aard van hulle persoonlikheidsamestelling, hulle meer wil laat geld en hul manlikheid wil bewys en sodoende ook meer aggressief op seksuele gebied optree. Die feit dat minder geweldplegers as gewone diewe lid van 'n bende was, moet ook nie uit die oog

verloor word/.....

verloor word nie. Dit kan wees dat gewone diewe meer as geweldplegers verkies het om die meeste van hulle tyd by hul mansvriende deur te bring en gevolglik oor die algemeen minder in die teenoorgestelde geslag belang gestel het en minder in gereelde kontak met meisies was.

Hierdie aspekte word in die volgende tabelle nagegaan.

TABEL 4.13

KEUSE VAN MAATS. T.O.V. GESLAG.

<u>Keuse</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Mans	36	72	44	88	80
Meisies	14	28	6	12	20
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
$X^2 = 4.00$ g.v. = 1 P < .05					

Volgens Tabel 4.13 verkies meer geweldplegers as gewone diewe (28% : 12%) om die meeste van hulle tyd by meisievriende deur te bring. Die meeste jeugoortreders (80%) verkies egter om hoofsaaklik hulle tyd saam met mansvriende deur te bring.

Die vraag ontstaan nou wat die gesindheid van die jeugoortreders teenoor die teenoorgestelde geslag was. Met watter tipe meisie het hulle meesal verkeer, en het hulle bestendig met een vriendin uitgegaan of sommer toevallig los meisies aangehou?

TABEL 4.14

VRIENDINNE VAN OORTREDERS.

<u>Soort</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Vaste meisie	20	40	5	10	25
Toevallige los meisies	27	54	25	50	52
Geen	3	6	20	40	23
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
$X^2 = 22.33$ g.v. = 2 P < .001					

Tabel 4.14 toon dat meer geweldplegers as gewone diewe (40% : 10%) vaste meisievriende gehad het met wie hulle 'n bestendige verhouding aangeknoop het. Aan die ander kant het baie meer gewone diewe as geweldplegers (40% : 6%) hoegenaamd nie in die teenoorgestelde geslag belang gestel en veel met hulle geassosieer nie. Ongeveer dieselfde verhouding geweldplegers en diewe (54% : 50%) het bloot toevallige los meisievriende gehad.

Verdere ontleding van hierdie groep wat 52% van alle oortreders insluit, werp dan veral lig op die gesindheid en houding van die oortreders teenoor die teenoorgestelde geslag.

Feitlik sonder uitsondering neem hierdie groep oortreders 'n afsydige en meerderwaardige houding teenoor die swakker geslag in. Hulle beskou hulleself as 'n soort geslote groep wat „hardgebak” is en nie tyd vir kleinlikhede soos vroumense se geselskap het nie. Dit is ook gevaarlik om meisies in jou vertrouwe te neem want hulle kan dalk van jou „dinge” agterkom en jou dan gaan verklap. Hulle redeneer verder dat meisies net daar is om te gebruik wanneer die seksuele drang bevrediging soek en dat hulle verder net in 'n „man” se pad is.

Hier is weinig sprake van 'n gesonde verhouding met en respek vir die teenoorgestelde geslag en die hele benadering van hierdie groep jeugoortreders is bloot een van die soek na vleeslike genot. So het een bende byvoorbeeld hulle naam gekry as gevolg van hulle primitiewe en half-dierlike omgang met die teenoorgestelde geslag.

(k) Inrigtingsversorging voor Toelating:

'n Laaste aspek wat onder die afdeling Persoonlike Geskiedenis nagegaan moet word, is om te bepaal hoeveel oortreders reeds voorheen in inrigtings was of om een of ander rede spesifiek onder die aandag van die outoriteite gekom

het./.....

het.

Hierdie besonderhede word in Tabel 4.15 uiteengesit.

TABEL 4.15

INRIGTINGSVERSORGING.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Inrigting	1	2	7	14	8
Proefbeampte toesig	4	8	9	18	13
Geen	45	90	34	68	79
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 7.96 \quad \text{g.v.} = 2 \quad P < .02$$

Volgens Tabel 4.15 blyk dit dat slegs 1 (2%) geweldpleger teenoor 7 (14%) gewone diewe voorheen in 'n inrigting opgeneem is. In alle gevalle is die oortreders in kinderhuise opgeneem en slegs een gewone dief het direk van 'n nywerheidskool na die verbeterskool gekom.

Ook minder geweldplegers as gewone diewe (8% : 18%) is onder 'n proefbeampte se toesig geplaas weens afwykende gedrag of ontoereikende huislike omstandighede, en van al die oortreders het net 8% op een of ander stadium inrigtingsversorging ondergaan.

Die feit dat meer diewe as geweldplegers (32% : 10%) voor toelating tot die verbeterskool onder spesiale aandag gekom het, wys weer eens daarop dat ten spyte van die swak omgewingsomstandighede van albei groepe oortreders, die ongunstiger faktore binne die huisgesin van gewone diewe blykbaar hier 'n belangrike rol gespeel het.

4. OPSOMMING:

(i) Wat fisiese eienskappe betref, is weinig verskil tussen die twee groepe oortreders aangetref en dit kom voor asof daar geen direkte verband tussen die fisiese

eienskappe van/.....

eienskappe van die oortreders en die aard van die misdaad wat gepleeg word, bestaan nie.

(ii) Geweldplegers is gemiddeld ietwat langer en swaarder as gewone diewe en dit is bevind dat geweldplegers se gesondheid gemiddeld beter as diewe s'n is, hoofsaaklik omdat sommige van die gewone diewe in 'n mate ondervoed was. In die geheel gesien, kan die gesondheidstoestand van al die oortreders as heeltemal goed beskou word.

(iii) Met betrekking tot die voorkoms van ernstige ongelukke, is vasgestel dat meer diewe as geweldplegers daarin betrokke was, en daar is gewys op die moontlike verband hiertussen en die swakker toesig en geringer besorgdheid van gewone diewe se ouers oor hulle kinders.

Aangaande die persoonlike vorige geskiedenis van die oortreders, is bevind dat die groepe in etlike opsigte van mekaar verskil.

(iv) Geweldplegers begin hoofsaaklik gedurende die laat-puberteitstadium misdaad pleeg (vanaf hulle 14de jaar), terwyl gewone diefstal reeds voor die 10de jaar begin. Daar is gewys op die implikasie dat geweldplegers, ná 'n periode van oorbeskerming, blykbaar skielik bewus word van hulleself en hulle „impulsief" van die familiekring losskeur om hulleself in die samelewing te gaan bewys. Hulle oorbeskerming het in elk geval nie goeie menslike verhoudinge bevorder nie.

Aan die ander kant kan die vroeë begin van die gewone dief se misdaadloopbaan moontlik te wyte wees aan vroeë verwerping deur die ouers, swak toesig en kras dissipline, wat die kind tydens sy sterk aktiwiteitsdrang en periode van soek na sensasie, op jeugdige leeftyd reeds op straat laat beland het.

(v) Juis omdat geweldplegers later met hulle kriminele loopbaan begin, is die duur daarvan korter en is

hulle ook/.....

hulle ook gemiddeld ietwat ouer wanneer hulle tot die inrigting toegelaat word.

(vi) Geweldplegers het gemiddeld effens minder vorige oortredings as gewone diewe. Daar is verder vasgestel dat gewone diewe by uitstek net spesialiseer in misdade wat diefstal behels, terwyl 'n mindere mate van spesialisasie by geweldplegers aangetref word.

(vii) Aangaande die metode van misdaad pleeg, is bevind dat geweldplegers dikwels alleen of in die geselskap van een of twee maats misdaad pleeg. Gewone diewe verkies om saam met 'n bende te beweeg. Geweldplegers pleeg hulle misdaad by uitstek teenoor ander nie-Blankes, terwyl diewe se misdaad hoofsaaklik op Blankes gerig word. Geweldplegers se misdaad berus hoofsaaklik op impulsiewe handelinge, terwyl gewone diewe hulle misdaad merendeels vooraf fyn beplan.

(viii) Wat die werkgeskiedenis betref, toon geweldplegers 'n neiging om meer bestendig in hulle werk te wees, terwyl gewone diewe dikwels van werk verander. Sestig persent van al die oortreders het op een of ander stadium voor hulle verwysing gewerk en hierdie vroeë toetrede tot die arbeidsmark het weer sy implikasies op die gesagsverhouding binne die gesinsverband. Nel⁸¹⁾ wys daarop dat dit dikwels moeilik vir ouers is om gesag te bewerkstellig as hulle en die gesin self afhanklik is van 'n kind wat, deur middel van 'n eie verdienste, tot die gesinsonderhoud bydra.

(ix) Meer gewone diewe as geweldplegers is lid van 'n bende terwyl gewone diewe ook baie meer as geweldplegers bioskoop toe gaan. 'n Besonder klein persentasie van al die oortreders woon gereeld kerkdienste by, en ook in sy godsdiensbeoefening/.....

81) Nel, B. : 'n Modern-pedagogiese benadering van Jeugprobleme.

godsdiensoefening word die onvolwassenheid van die jeugoortreder weerspieël deurdat hy die godsdiensoefening net gebruik soos wat dit hom die beste pas.

(x) Die misbruik van alkohol en dagga deur die jeugoortreders is onrusbarend hoog en meer geweldplegers as gewone diene beoefen hierdie wanpraktyke.

(xi) Wat seksuele gewoontes betref, is bevind dat meer geweldplegers as diene reeds seksuele gemeenskap gehad het, dat gewone diene verkies om die meeste van hulle tyd by mansvriende deur te bring, terwyl geweldplegers meer dikwels vaste meisievriende gehad het en gewone diene oor die algemeen minder in meisies belang gestel het. Dat meer as twee derdes van alle oortreders reeds seksuele gemeenskap gehad het, getuig daarvan dat hulle sedelike peil veel te wense oorlaat. Hier moet in gedagte gehou word dat 'n groot aantal oortreders uit oorbewoonde huise kom, en dat die ongesonde toestand heers dat baie jeugdige by hulle ouers of ander getroude persone in die kamer moet slaap.

(xii) Meer gewone diene as geweldplegers het voorheen spesiale aandag ontvang deur inrigtingsversorging of proefbeamptetoesig, en die ongesonde menslike verhoudings binne die gesin van die gewone diene het blykbaar hier 'n belangrike rol gespeel.

HOOFSTUK VI.INTELLEKTUELE EN SKOLASTIESE PRESTASIES.1. INLEIDING:

Dit is veral met die ontwikkeling en toepassing van verstandstoetse dat die rol wat die intelligensie van die misdadiger speel, sterk onder die soeklig gekom het.

Aan die begin van hierdie eeu is verstandelike vertraging en swaksinnigheid as kriminogene faktore oorbe-
klemtoon, en is die mening gehuldig dat hierdie faktore
direk aanleiding tot misdadige gedrag gee, en selfs dat
alle misdadigers swaksinnig is.⁸²⁾ Met die verbetering van
meetinstrumente en verbeterde statistiese metodes het hier-
die beskouing al meer in onguns geraak, en reeds in 1926
het Healy en Bronner met hulle studie van 4,000 jeugoortre-
ders bevind dat 63% van hulle gevalle se intelligensie nor-
maal was.⁸³⁾

Latere ondersoeke het aan die lig gebring dat
daar geen drastiese verskille tussen die intelligensie van
misdadigers en nie-misdadigers is nie,⁸⁴⁾ en dit moet ook
nie uit die oog verloor word nie dat misdadigers wie se in-
tellectuele vermoëns ondersoek word, meesal 'n geselekteerde
groep is wat in jeuginrigtings of tronke aangehou word.
Die werklik slim en geslepe misdadiger beland dikwels nooit
in hierdie tipe inrigting nie.

Verder moet ook in gedagte gehou word dat intel-
ligensie nie as 'n losstaande entiteit beskou moet word nie,
maar dat/.....

-
- 82) Goddard, H. : Feeble-mindedness : Its Causes and
Consequences.
- 83) Healy, W. &
Bronner, A. : Delinquents and Criminals.
- 84) Bloch, H. &
Flynn, F. : Delinquency.
- Hunt, J. : Personality and Behavior Disorders,
Vol. II.
- Neumeyer, M. : Juvenile Delinquency in Modern Society.

maar dat ander persoonlikheidseienskappe en omgewingsfaktore ook by die bepaling en interpretasie van verstandsprestasie in aanmerking geneem moet word. „Intellectuele prestasie - soos deur toetse gemeet en in die daaglikse lewe geopenbaar - is 'n funksie van die hele persoonlikheid, insluitende emosionele en konatiewe faktore".⁸⁵⁾

In hierdie verband word faktore genoem soos gemoedstemming, aspirasiepeil, belangstelling, selfvertroue, deursettingsvermoë asook fisiologiese toestande en chemiese faktore wat die metabolisme beïnvloed.

Die Gluecks het in hulle ondersoek die aard van die kwalitatiewe verskille tussen die intelligensie van oortreders en nie-oortreders nagegaan, en kom tot die belangrike gevolgtrekking dat die jeugoortreder beter presteer in take en probleme van 'n konkrete as van 'n abstrakte aard, en ook dat emosionele faktore 'n invloed op die intellektuele vermoëns van die oortreders uitoefen.

„..... the delinquents are, on the whole, somewhat superior in those intellectual tasks in which the approach to meaning is by direct physical relationship with a minimum dependence on a structure of intermediary symbols." ⁸⁶⁾

Die meeste werke oor misdaad en jeugmisdaad maak melding van die invloed wat swak sosio-ekonomiese toestande op die intellektuele ontwikkeling van die individu het. Intellectuele potensiaal word erflik bepaal maar in hoe 'n mate hierdie potensiaal sal ontwikkel, word grootliks bepaal deur gunstige of ongunstige omgewingstoestande waaraan die individu onderworpe is. 'n Verdere aspek hier is dat die kind met beperkte intellektuele vermoëns gewoonlik maklik beïnvloed word en swak insig in sy probleme het, en

as so n/.....

85) du Toit, J.M. en van der Merwe, A.B. : Sielkunde, p. 359.

86) Glueck, S. & E. : Unraveling Juvenile Delinquency, p. 207.

as so n kind nog boonop aan swak omgewingstoestande blootgestel word, bevind hy hom dikwels spoedig op die verkeerde pad.

Vandag word dus aanvaar dat jeugoortreders oor die algemeen min van nie-oortreders verskil wat algemene intelligensie betref, maar dat lae intelligensie wel indirek in verband met misdaad gebring kan word deur die invloed van sekere persoonlikheidseienskappe en algemene sosio-ekonomiese toestande.

Wat Kleurlingkinders betref, is daar nog weinig ondersoek na hulle verstandelike vermoëns ingestel. Van die ondersoeke wat gedoen is, ⁸⁷⁾ dui daarop dat die stedelike Kleurlingkind in die beskikbare toetse n gemiddelde I.K.-prestasië wat wissel tussen 87 en 96 behaal. Hierteenoor vind Carstens ⁸⁸⁾ dat sy groep van 200 gedragsafwykende Kleurlingseuns n gemiddelde I.K.-prestasië van 76 behaal. Dit moet egter in gedagte gehou word dat die toetse wat gebruik is, op Blankes gestandaardiseer is.

In bogenoemde ondersoeke, asook in die ondersoek van Steenkamp, ⁸⁹⁾ word die nadelige uitwerking van swak sosio-ekonomiese omstandighede op die intellektuele ontwikkeling van die kind gemeld. As hierdie moontlike nadelige uitwerking aanvaar word, is dit voor die hand liggend dat sulke omstandighede ook hulle merk op die huidige groep oortreders sou laat, aangesien reeds bewys is dat

verreweg die/.....

-
87)	U.G. No. 54 van 1939	: Verslag van die Kommissie van Onderzoek insake die Kaapse Kleurlingbevolking van die Unie.
	Provinsiale Administrasie van die Kaap die Goeie Hoop	: Verslag van die Kommissie insake Kleurlingonderwys 1953 - 1956.
88)	Carstens, J.	: n Vergelykende studie tussen gedragsafwykende Kleurlingseuns in n Nywerheidsskool en Kleurlingseuns in n gewone skool.
89)	Steenkamp, W.	: Sosio-ekonomiese agtergrond as faktor by die skolastiese vertraging van die plattelandse Kleurling.

verreweg die meeste oortreders onder swak sosio-ekonomiese toestande grootgeword het.

Dit is bekend dat skolastiese prestasies nou saamhang met intellektuele vermoëns. So is die kans goed dat 'n kind wat verstandelik vertraag is, ook skolasties vertraag sal wees. Die teenoorgestelde is egter nie altyd waar nie aangesien dit dikwels ondervind word dat die verstandelik normale of selfs bo-normale leerling ook skolasties vertraag is of onderpresteer. Gewoonlik speel persoonlikheidsfaktore hier 'n belangrike rol.⁹⁰⁾

Ondersoekers is dit eens dat skolastiese vertraging in die meeste gevalle 'n kenmerk van die jeugoortreder is. Burt voel baie sterk hieroor en sê: „Nothing is so startling about the juvenile delinquent as his extraordinary lack of knowledge He is ignorant alike in the narrower respect of the simpler scholastic subjects and in all the wider spheres of ordinary information and culture.”⁹¹⁾ Hy vind dan ook dat die oortreders gemiddeld een jaar en meer skolasties vertraag is, terwyl Sullenger⁹²⁾ tot die slotsom kom dat oortreders gemiddeld twee jaar vertraag is, en die Gluecks⁹³⁾ vasgestel het dat byna 70% van hulle groep jeugoortreders een of meer jare vertraag is.

Ondersoekers stem ook saam dat skolastiese vertraging by gedragsafwykende jeugdiges nie sonder meer aan

een of twee/.....

-
- 90) Shaw, M. & Mc Cuen, J. : The onset of academic underachievement in bright children. J. Educ. Psychol., Vol. 51.
 van der Merwe, A.B. : Die Akademiese Onderpresteerder as Kliniese Probleem.
 Nel, E.M. : Die Persoonlikheidseienskappe van 'n groep begaafde Studente.
- 91) Burt, C. : The Young Delinquent, p. 336.
- 92) Sullenger, T. : Social Determinants in Juvenile Delinquency.
- 93) Glueck, S. & E. : Unraveling Juvenile Delinquency.

een of twee spesifieke oorsake toegeskryf kan word nie.⁹⁴⁾ Daar is verskillende oorsake vir skolastiese vertraging, wat enersyds by die skool self kan berus, of andersyds hul oorsprong kan hê in die persoonlikheidsamestelling van die kind self, byvoorbeeld verstandelike vertraging en emosionele onrypheid, of in sy fisiese toestand, of in omgewings-toestande en omstandighede binne die huisgesin self.

Wat Kleurlingkinders betref, kan die mate van skolastiese vertraging as onrusbarend groot beskou word.⁹⁵⁾ Die mate van vertraging bly prominent ten spyte van verskillende kriteria van vertraging wat gebruik is, soos skooltoetredingsouderdom, mediaanouderdom van standerd, prestasies in verstands- en skolastiese toetse en persentasie druipele aan die einde van die jaar. In hierdie verband kom Bester, in sy aangehaalde werk, tot die gevolgtrekking dat waar vertraging reeds een van die opvallendste kenmerke van die onderwysstatistiek is, hierdie vertraging nog baie meer geaksentueerd is by die gedragsafwykende Kleurlingkind wat tot die nywerheidskool toegelaat word, en dat dié kind 2 tot 5 jaar meer vertraag is as die een in die gewone skool.

Nes by/.....

-
94)	Burt, C.	:	The Young Delinquent.
	Glueck, S. & E.	:	Unraveling Juvenile Delinquency.
	Kvaraceus, W.	:	Juvenile Delinquency and the School.
95)	Verslag van die Kommissie insake Kleurlingonderwys, 1953 - 1956		
	Bester, F.	:	Etiologiese agtergrond van die Gedragsafwykende Kleurlingkind en die implikasies vir sy heropvoeding.
	Steenkamp, W.	:	Sosio-ekonomiese agtergrond as faktor by die skolastiese vertraging van die plattelandse Kleurling.
	du Toit, A.	:	Sosio-ekonomiese agtergrond en skoolverlating.

Nes by intelligensie, word in bogenoemde ondersoeke beklemtoon dat, tesame met ander faktore, swak sosio-ekonomiese toestande veral by die Kleurlingkind n uiters stremmende uitwerking op sy skolastiese vordering het. Hierdie feit moet in die lig van die bevindinge van die huidige ondersoek oor die jeugoortreder se sosio-ekonomiese agtergrond gesien word.

2. INTELLIGENSIE:

Soos reeds voorheen aangetoon, bestaan daar op die huidige stadium nog geen verstandstoetse wat op Kleurlinge gestandaardiseer is nie, en moet daar noodwendig van toetse wat op Blankes gestandaardiseer is, gebruik gemaak word. Hierdie feit doen egter nie afbreuk aan die geldigheid van die huidige ondersoek nie: eerstens is die Kleurlingbevolking van Suid-Afrika, hoewel dikwels op 'n laer trap van ontwikkeling, ingeskakel by die Blanke kultuur wat faktore soos gewoontes, taal, kleredrag, godsdiens, opvoeding en algemene leefwyse betref; tweedens is dit nie die doel van hierdie ondersoek om die verstandstoetsprestasies van Kleurlinge met dié van Blankes te vergelyk nie: twee groepe Kleurlingoortreders word onderling met mekaar vergelyk en die kanse om goed of swak te presteer, is ewe goed vir elke groep. Hierdie beskouing geld dan ook vir al die ander toetse wat in hierdie ondersoek gebruik word.

(a) Die Goodenough-toets:

Die intelligensietoetsprestasies van die twee groepe oortreders volgens Goodenough se toets word in Tabel 5.1 aangetoon.

Volgens die tabel behaal die gewone diewe gemiddeld 5.2 punte meer in dié intelligensietoets as die geweldplegers. Hierdie verskil is egter nie statisties beduidend nie en ons moet aanneem dat dit aan toevallige faktore toe te skryf is.

TABEL 5.1

VERSPREIDING VOLGENS INTELLIGENSIE
(GOODENOUGH).

<u>I.K.</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>	
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
115 - 119	1	2	1	2
110 - 114	0	0	2	4
105 - 109	2	4	9	18
100 - 104	5	10	2	4
95 - 99	1	2	5	10
90 - 94	5	10	2	4
85 - 89	3	6	2	4
80 - 84	4	8	7	14
75 - 79	12	24	7	14
70 - 74	4	8	4	8
65 - 69	7	14	2	4
60 - 64	3	6	0	0
55 - 59	2	4	5	10
50 - 54	0	0	1	2
45 - 49	0	0	1	2
40 - 44	1	2	0	0
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>

\bar{X}	=	80.2		85.4
s	=	15.30		18.35
t	=	1.54	g.v. = 98	P > .10

Om meer sekerheid oor hierdie bevinding te kry, word die prestasies van die twee groepe oortreders in twee verdere verstandstoetse vergelyk.

(b) Die Kohs-blokkietoets:

In Tabel 5.2 word die verstandsprestasies volgens die Kohs-blokkietoets uiteengesit.

Volgens Tabel 5.2 is dit duidelik dat geen verskil tussen die twee groepe oortreders se intelligensietoetsprestasië, soos deur die Kohs-blokkietoets gemeet, is nie.

TABEL 5.2

VERSPREIDING VOLGENS INTELLIGENSIE
(KOHS-BLOKKIES).

<u>I.K.</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>	
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
115 - 119	2	4	2	4
110 - 114	3	6	3	6
105 - 109	2	4	2	4
100 - 104	3	6	2	4
95 - 99	2	4	5	10
90 - 94	5	10	4	8
85 - 89	9	18	7	14
80 - 84	6	12	8	16
75 - 79	7	14	4	8
70 - 74	6	12	7	14
65 - 69	4	8	3	6
60 - 64	1	2	2	4
55 - 59	0	0	0	0
50 - 54	0	0	1	2
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>

\bar{X}	=	86.4	85.9
s	=	14.60	15.15

Die toets is ook vir 'n tweede keer toegepas om na te gaan of die twee groepe enigsins verskil ten opsigte van verbetering in prestasies met die tweede herhaling, met ander woorde of daar enige verskil tussen die twee groepe met betrekking tot leervermoë is. Ook in hierdie opsig is geen verskil aangetref nie : geweldplegers het gemiddeld 4.98 punte en gewone diene gemiddeld 5.00 punte verbeter tydens herhaling van die toets. Daar is wel gevind dat 11 (22%) geweldplegers teenoor 7 (14%) gewone diene geen verbetering of selfs 'n verlaging in prestasie tydens die tweede toepassing getoon het. In al hierdie gevalle het die proefpersone, ná sterk motivering om so vinnig moontlik te werk, gespanne geraak en die taak on-sistematies en verward aangepak.

(c) Die ou/.....

(c) Die ou Individuele Skaal van die Nasionale Buro:

Tabel 5.3 toon die verspreiding van intelligensie volgens die ou Individuele Skaal aan.

TABEL 5.3

VERSPREIDING VOLGENS INTELLIGENSIE
(INDIVIDUELE SKAAL).

<u>I.K.</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>	
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
100 - 104	3	6	1	2
95 - 99	2	4	6	12
90 - 94	3	6	1	2
85 - 89	3	6	5	10
80 - 84	5	10	5	10
75 - 79	7	14	9	18
70 - 74	13	26	8	16
65 - 69	6	12	6	12
60 - 64	8	16	7	14
55 - 59	0	0	1	2
50 - 54	0	0	1	2
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>

\bar{X} = 76.4 76.7

s = 11.49 12.18

Die gegewens in Tabel 5.3 bevestig die vorige bevindinge dat daar geen verskil tussen die twee groepe oortreders se prestasies soos deur die onderskeie verstandstoetse gemeet, is nie.

Interessant in hierdie verband is die hoë korrelasie tussen die ou Individuele Skaal, soos in hierdie ondersoek gebruik, en die nuwe S.A. Groeptoets soos deur Carstens⁹⁶⁾ in sy ondersoek gebruik. Carstens vind 'n gemiddelde I.K./.....

96) Carstens, J. : 'n Vergelykende studie tussen gedragsafwykende Kleurlingseuns in 'n Nywerheidsskool en Kleurlingseuns in 'n gewone skool, p. 106.

gemiddelde I.K.-prestasië van 76.15 vir sy groep gedrags-afwykende Kleurlingseuns, terwyl geweldplegers en gewone diene in die huidige ondersoek 'n Individuele Skaal I.K.-prestasië van 76.4 en 76.7 respektiewelik behaal.

Waar die Individuele Skaal ook heelwat skolastiese items insluit, kan aanvaar word dat skolastiese vertraging moontlik die proefpersone se I.K.-prestasië in dié toets nadelig kon beïnvloed. Dit is dus van belang om daarop te let dat die huidige monster se gemiddelde I.K.-prestasië van 86 in die Kohs-blokkietoets ('n "nie-skolastiese" toets) baie na ooreenstem met die gemiddelde N.S.A.G.-I.K.-prestasië van 90.3 vir Kleurlingkinders in 'n gewone skool soos deur Carstens bevind. So het o.a. ook die Gluecks⁹⁷⁾ gevind dat jeugoortreders beter in nie-verbale, konkrete take as in meer verbale en abstrakte take presteer. Hulle wys ook verder daarop dat die oplossing van probleme van 'n verbale aard gewoonlik deur skolastiese vertraging benadeel word.

Dit is dus nou van belang om die mate van skolastiese vertraging by die twee groepe oortreders na te gaan.

3. SKOLASTIESE PRESTASIES:

Weens die feit dat die huidige monster toevallig gekies is en baie proefpersone insluit wat of analfabete is of slegs voorheen in die sub-standerds was, kon gestandaardiseerde skolastiese toetse nie toegepas word nie. Sekere skolastiese prestasië en die mate van vertraging kon egter volgens beskikbare gegewens vasgestel word.

(a) Ouderdom by eerste Skooltoetreding:

Die eerste faktor van belang ten opsigte van die twee groepe oortreders se skoolloopbaan is die ouderdom

waarop hulle/.....

97) Glueck, S. & E. : Unraveling Juvenile Delinquency.

waarop hulle die eerste keer skool begin bywoon het.
Hierdie gegewens word in Tabel 5.4 verstrek.

TABEL 5.4

OUERDOM BY SKOOLTOETREDING
(IN MAANDE).

<u>Ouderdom</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>	
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
150 - 159	1	2	0	0
140 - 149	2	4	3	6
130 - 139	3	6	3	6
120 - 129	7	14	4	8
110 - 119	0	0	0	0
100 - 109	8	16	12	24
90 - 99	3	6	6	12
80 - 89	12	24	10	20
70 - 79	13	26	11	22
60 - 69	1	2	1	2
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>

\bar{X} = 97.7 97

Volgens Tabel 5.4 is daar geen statisties beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders wat hulle ouderdom betref toe hulle vir die eerste keer skool toe gegaan het nie.

Dit is wel van belang om daarop te let dat die geweldplegers en gewone diewe respektiewelik gemiddeld 8 jaar 1.7 maand en 8 jaar 1 maand oud was by skooltoetreding. Volgens die onderwysstatistiek⁹⁸⁾ is Kleurling-leerlinge in sub-standerd A gemiddeld 7 jaar 6 maande oud gedurende Junie van die betrokke jaar, dit wil sê tydens toelating tot die skool is hulle gemiddeld ongeveer 7 jaar oud. As in aanmerking geneem word dat hierdie ouderdom ook plattelandse/.....

98) Verslag van die Superintendent- : Departement van
Generaal van Onderwys Onderwys, Kaap die
Goeie Hoop, 1963.

ook plattelandse kinders, wat gewoonlik later skool begin bywoon as stedelike kinders, insluit, is dit duidelik dat albei groepe oortreders van die huidige monster, wat slegs uit stedelinge bestaan, reeds aan die begin van hulle skoolloopbaan gemiddeld minstens een jaar skolasties vertraag was.

Indien verder aanvaar word dat Kleurlingleerlinge gewoonlik op 7-jarige leeftyd skool toe kom en dat dié wat twee jaar bo die normale ouderdom is, vertraag is, toon 'n verdere ontleding van Tabel 5.4 dat 21 (42%) geweldplegers en 22 (44%) gewone diewe twee jaar en meer skolasties vertraag is.

(b) Standerd Geslaag voor Verwysing:

Tabel 5.5 gee 'n ontleding aan van die skolastiese peil wat die oortreders voor hul verwysing na die verbeter-skool behaal het.

TABEL 5.5

STANDERD GESLAAG VOOR VERWYSING.

<u>Standerd</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Geen en Subs.	8	16	9	18	17
I	10	20	10	20	20
II	11	22	7	14	18
III	9	18	8	16	17
IV	4	8	9	18	13
V	6	12	2	4	8
VI	2	4	4	8	6
VII	0	0	1	2	1
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 6.21 \quad \text{g.v.} = 6 \quad P < .50$$

Volgens Tabel 5.5 is daar nie 'n beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders wat hul vorige skoolstanderds betref nie.

Dit is wel opmerklik dat meer as die helfte

(55%) van/.....

(55%) van al die oortreders slegs st. II en laer behaal het voor hul toelating tot die inrigting, terwyl slegs een veertiende (7%) st. VI en -VII geslaag het. Hierdie bevinding dui ongetwyfeld op die swak skolastiese opleiding van die jeugoortreders as groep.

(c) Tydperk van Skoolverlating voor Verwysing:

Soos reeds voorheen aangetoon, het 96% van al die oortreders reeds skool verlaat voordat hulle na die verbeter-skool verwys is. Die vraag ontstaan nou hoe lank hierdie tydperk van skoolverlating was. Hierdie besonderhede word in Tabel 5.6 verstrek.

TABEL 5.6

TYDPERK VAN SKOOLVERLATING
(IN MAANDE).

<u>Tydperk</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
0 - 12	3	6	7	14	10
13 - 24	9	18	15	30	24
25 - 36	20	40	19	38	39
37 en meer	18	36	9	18	27
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 6.13 \quad g.v. = 3 \quad P < .20$$

Tabel 5.6 toon dat 12 (24%) geweldplegers en 22 (44%) gewone diewe reeds skool verlaat het vir periodes tot twee jaar vóór hul toelating tot die inrigting. Hierteenoor het 38 (76%) geweldplegers en 28 (56%) gewone diewe vir periodes langer as twee jaar reeds die skool verlaat. Hierdie verskille is nie statisties beduidend nie, maar weerspieël 'n tendens by geweldplegers om hulle skoolloopbaan vroeër as gewone diewe te beëindig. Die verklaring hiervoor kan nader ondersoek word wanneer die redes vir skoolverlating later ontleed word.

Die bevindinge van Tabel 5.6 is onrusbarend as

in aanmerking/.....

in aanmerking geneem word dat ruim 90% van al die oortreders vir ten minste meer as 'n jaar voor hulle toelating tot die verbeterskool, geen skool meer bygewoon het nie. Wat meer is: 39% het skool reeds tussen twee en drie jaar gelede verlaat, terwyl 27% langer as drie jaar laas op skool was. Hieruit kan afgelei word dat die mate van skolas-tiese vertraging en verroesing wat noodwendig moes intree, beslis groot is.

Hierdie bevinding sal nog duideliker uit die volgende ontleding blyk.

(d) Standerd geplaas by Toelating:

Net nadat die proefpersone tot die inrigting toegelaat is, is hulle skolas-tiese vermoëns getoets volgens die standaarde van die skoolleerplan, en is hulle in 'n standerd geplaas ooreenkomstig hulle skolas-tiese prestasies. Hierdie gegewens, asook die gemiddelde ouderdom in jare van die proefpersone in elke standerd en die vertraging in jare vir elke standerd volgens die norms van die Onderwys-statistiek⁹⁹⁾, word in Tabel 5.7 aangetoon.

TABEL 5.7

STANDERD GEPLAAS BY TOELATING.

<u>Standerd</u>	<u>GEWELD</u>			<u>DIEFSTAL</u>			<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>Oud.</u>	<u>Vertr.</u>	<u>Aantal</u>	<u>Oud.</u>	<u>Vertr.</u>	
Subs.	24	16.6	8.5	23	15.9	7.7	47
I	11	17.1	7.1	5	16.0	6.0	16
II	3	17.1	6.1	4	15.7	4.7	7
III	2	15.5	3.5	8	16.7	4.7	10
IV	2	17.7	4.8	3	16.8	3.9	5
V	3	16.8	3.1	2	16.4	2.7	5
VI	3	16.9	2.4	0	-	-	3
VII	2	<u>17.5</u>	<u>2.3</u>	5	<u>17.6</u>	<u>2.4</u>	7
	<u>50</u>			<u>50</u>			<u>100</u>

$$\chi^2 = 6.61$$

$$g.v. = 6$$

$$P < .50$$

Uit Tabel 5.7/.....

99) Verslag van die Superintendent-generaal van Onderwys: Kaap die Goeie Hoop, 1963.

Uit Tabel 5.7 blyk dit dat daar weinig verskil tussen die twee groepe oortreders bestaan met betrekking tot die standerd waarin hulle geplaas is net ná hul toelating tot die inrigting, maar dat daar tog n tendens by geweldplegers voorkom om ietwat laer as gewone diewe geplaas te word.

Verder is volgens Tabel 5.5 gevind dat 55% van al die oortreders slegs st. II en laer geslaag het voor hul toelating tot die inrigting. Aan die ander kant toon Tabel 5.7 dat ruim 70% van al die oortreders net ná toelating weer in st. II en laer geplaas is. Hierdie maatstaf weerspieël eintlik die werklike huidige skolastiese peil van die oortreders, en gee enigsins n aanduiding van die erns van hul vertraging.

Volgens Tabel 5.7 toon die vertraging in jare, bereken volgens die gemiddelde ouderdom van proefpersone per standerd, ook n duidelike tendens : hoe hoër die standerd, hoe kleiner die vertraging. Dit is heeltemal aanvaarbaar aangesien die erg skolasties - en verstandelik verdraagde kind se kanse gering is om die hoër standerds te haal; verder toon die tabel ook n tendens vir geweldplegers om in al die standerds, behalwe st. III en -VII, meer verdraag as die gewone diewe te wees. Hierdie tendens bevestig die afleiding van Tabel 5.6 en kan die resultaat wees van die langer tydperk van skoolverlating aan die kant van geweldplegers.

Die gemiddelde skolastiese vertraging van 5.1 jaar vir geweldplegers en 4.9 jaar vir gewone diewe skilder voorwaar n donker prentjie oor die skolastiese prestasiepeil van die jeugoortreders.

Om te bepaal of daar n beduidende verskil tussen die skolastiese vertraging van die twee groepe oortreders is, is vervolgens die vertraging van elke oortreder indivi-

dueel aan/.....

duel aan die hand van die kriterium van die Onderwysstatistiek uitgewerk. Hierdie gegewens word in Tabel 5.8 verstrek.

TABEL 5.8

SKOLASTIESE VERTRAGING IN JARE.

<u>Vertraging</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Onder 1 jaar	1	2	1	2	2
1 - 3 jaar	6	12	9	18	15
4 - 6 jaar	13	26	21	42	34
7 jaar en meer	30	60	19	38	49
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 4.95 \quad g.v. = 3 \quad P < .20$$

Die gegewens in Tabel 5.8 toon dieselfde tendens as die vorige bevindinge in verband met vertraging, en dui weer daarop dat die neiging by geweldplegers bestaan om meer as gewone diewe skolasties vertraag te wees. Slegs 1 (2%) geweldpleger en 1 (2%) dief is minder as een jaar vertraag, terwyl die grootste vertraging (42%) by gewone diewe tussen 4 en 6 jaar is en die grootste vertraging (60%) by geweldplegers 7 jaar en meer is. Hierdie groter vertraging by geweldplegers moet gesien word in die lig van hulle groter neiging om hulle skoolloopbaan vroeër as gewone diewe te beëindig.

Die onrusbarende mate van skolastiese vertraging van die jeugoortreders word weerspieël in die feit dat slegs 2% van alle oortreders baie min vertraag is, terwyl 83% baie ernstig, dit wil sê 4 jaar en meer skolasties vertraag is.

(e) Houding teenoor Skool:

Indien die ernstige skolastiese vertraging van die jeugoortreders in oënskou geneem word, ontstaan die vraag of hierdie vertraging bloot die gevolg van faktore

buite die/.....

buite die oortreder se beheer is, en of die oortreder self gedeeltelik daarvoor verantwoordelik was. Hierdie aspek word grootliks weerspieël in die oortreders se houding teenoor die skool en skoolopleiding, soos aangetoon in Tabel 5.9.

TABEL 5.9

HOUDING TEENoor SKOOL.

<u>Houding</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Aanvaar	17	34	14	28	31
Onverskillig	23	46	17	34	40
Sterk afkeer	10	20	19	38	29
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 3.99 \quad \text{g.v.} = 2 \quad P < .20$$

Tabel 5.9 toon dat 17 (34%) geweldplegers teenoor 14 (28%) gewone diewe die skool geredelik aanvaar het; 23 (46%) geweldplegers en 17 (34%) diewe het n onverskillige houding teenoor hulle skool ingeneem, terwyl 10 (20%) geweldplegers teenoor 19 (38%) diewe n sterk afkeer in hul skoolopleiding gehad het en beslis antagonisties daarteenoor gestaan het. Dit weerspieël dus n groter neiging by gewone diewe as by geweldplegers om n afsydige houding teenoor skoolopleiding te openbaar.

Van al die oortreders het slegs 31% hul skoolopleiding volkome aanvaar en n positiewe houding teenoor die skool ingeneem, terwyl 40% onverskillig gestaan en 29% n sterk afkeer in skoolopleiding gehad het.

(f) Stokkiesdraaiery en Algemene Wangedrag:

Aangesien so n groot persentasie van die oortreders n negatiewe houding teenoor skool openbaar, kan verwag word dat stokkiesdraai en algemene wangedrag manifestasies van hul gesindheid sal wees.

TABEL 5.10STOKKIESDRAAIERY.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Chronies	27	54	40	80	67
Sporadies	10	20	5	10	15
Geen	13	26	5	10	18
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 7.74$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .05$$

Volgens Tabel 5.10 blyk dit dat gewone diewe hulle meer as geweldplegers aan stokkiesdraaiery skuldig maak. Sewe-en-dertig (74%) geweldplegers teenoor 45 (90%) diewe draai in 'n mindere of meerdere mate stokkies, terwyl slegs 13 (26%) geweldplegers en 5 (10%) diewe nie stokkiesdraai nie.

Die bevinding dat 82% van al die oortreders stokkiesdraaiers is, verklaar in 'n mate hulle groot skolas-tiese vertraging en wys verder daarop dat stokkiesdraaiery een van die kenmerke van die jeugoortreders is.

Behalwe bogencemde is in die huidige ondersoek gevind dat die twee ernstigste vorme van algemene wangedrag waaraan die jeugoortreders hulle op skool skuldig gemaak het, diefstal en bakleiery was. Hierdie gegewens word in Tabel 5.11 aangetoon.

TABEL 5.11WANGEDRAG.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Baklei	9	18	19	38	28
Diefstal	1	2	4	8	5
Geen	40	80	27	54	67
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 7.89$$

$$g.v. = 2$$

$$P < .02$$

Tabel 5.11/.....

Tabel 5.11 toon 'n beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders. Slegs een vyfde (20%) van die geweldplegers teenoor feitlik die helfte (46%) van die gewone diewe het hulle aan ernstige wangedrag in die vorm van gedurige bakleiery of diefstalle by die skool skuldig gemaak. Interessant in hierdie verband is dat stelery nie so 'n groot rol gespeel het nie en dat dit veral die gewone diewe is wat in bakleiery betrokke was. Dit is nie uitgesluit nie dat gewone diewe hulle meer uitleef na buite en 'n „natuurlike" aggressie teenoor hul omgewing openbaar, terwyl, soos reeds aangetoon, geweldplegers hoofsaaklik onder die invloed van alkohol en dagga aggressief en impulsief teenoor hul omgewing optree.

Dit blyk verder uit Tabel 5.11 dat 33% van al die oortreders se wangedrag reeds op skool begin het in die vorm van bakleiery of diefstalle.

(g) Rede vir Skoolverlating:

Aanhoudende stokkiesdraaiery en wangedrag, asook 'n negatiewe houding teenoor skoolonderrig en nog verskeie ander faktore, lei uiteindelik in die meeste gevalle tot skorsing uit die skool of skoolverlating uit eie beweging.

Besonderhede van die hoof redes waarom die proefpersone skool verlaat het, word in Tabel 5.12 uiteengesit.

Uit Tabel 5.12 blyk dit dat die twee groepe oortreders van mekaar verskil ten opsigte van hulle redes vir skoolverlating.

Die persentasie geweldplegers en gewone diewe wat skool uit eie beweging verlaat het, is groot: 35% : 30%. Hierdie afdeling is 'n direkte refleksie op die ouers se beheer en toesig oor hulle kinders, asook op hulle gesindheid teenoor verdere skoolopleiding. By alle gevalle in hierdie afdeling het die kinders of botweg geweier om verder skool te gaan en was die ouers nie in staat om die kinders te/.....

ders te dissiplineer en terug te stuur skool toe nie, òf het die ouers maar geredelik en passief toegestem dat die kind skool kan verlaat.

TABEL 5.12

REDES VIR SKOOLVERLATING.

<u>Rede</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Weier skool	17	35	14	30	32
Finansieël	14	28	3	6	18
Maats	6	12	16	34	23
Skorsing	5	10	7	15	12
Swak vordering	6	12	3	6	9
Onderwyser	1	2	4	8	5
	<u>49</u>	<u>99</u>	<u>47</u>	<u>99</u>	<u>99</u>

$$\chi^2 = 15.75 \quad \text{g.v.} = 5 \quad P < .01$$

(1 Geweldpleger en 3 diewe was voltyds op skool).

Proefpersoon 50 beskryf sy omstandighede soos volg:

"Skool was nie lekker nie. As ek 'n kind slaan, sê hy hy gaan 'squeal', dan kom ek 'eider' nie môre skool toe nie en loop maar in die rondte. My mense skryf dan 'n briefie en jok en sê ek makeer iets en is 'clinic' toe. Hulle sê niks toe ek skool los nie."

Meer geweldplegers as gewone diewe (28% : 6%) moes weens finansiële redes skool verlaat : òf die ouers het nie meer geld gehad om boeke en klere te koop nie, òf die ouers het die kind summier uit die skool gehaal om te gaan werk. Dit verklaar ook in 'n groot mate die bevinding van Tabel 5.6, naamlik dat geweldplegers geneig is om hulle skoolloopbaan vroeër as diewe te beëindig.

Beduidend meer diewe as geweldplegers (34% : 12%) is deur hulle maats beïnvloed of omgepraat om skool te verlaat. Die groter deelname van diewe aan die bendelewe het beslis hier sy invloed laat geld. Proefpersoon 100:

"My vriende/.....

„My vriende het nie skool geloop nie. Hulle sit op die winkelstoep en rook dagga en spot my oor skoolgaan. Toe loop ek maar na hulle toe. Die prinsipaal skryf 'n brief aan my ma maar ek skeur dit stukkend en sy weet nie ek „stroll' saam met vriende nie.“

Die invloed van swak maats op die skoolloopbaan van die proefpersone was geweldig groot. Proefpersone het gewoonlik geredeneer: my maats los skool en lewe lekker buite in die vry natuur, loop rond en kan ook werk en geld verdien as hulle wil; hoekom moet ek skoolgaan?

Ietwat minder geweldplegers as dié is weens aanhoudende wangedrag geskors (10% : 15%). Redes vir skorsing was stokkiesdraaiery, rook (ook dagga), bakleiery en diefstal.

Meer geweldplegers as dié het weens swak voordeeling en met toestemming van hul ouers skool verlaat (12% : 6%), terwyl meer dié as geweldplegers (8% : 2%) in konflik met hul onderwyser of prinsipaal was, gewoonlik omdat hulle slaie gekry het. Proefpersoon 71 se argument in hierdie verband is interessant:

„Die onderwyser slaan my as ek laat kom. Ek moet deur die veld stap, deur 'n rivier en dan nog hardloop om by die skool te kom en hy ry dan met 'n kar! Toe los ek skool!“

Dit is opmerklik dat in die meeste gevalle van skoolverlating soos in Tabel 5.12 uiteengesit, die oortreders basies in opstand teen outoriteit was en dat die ouers weinig bygedra het om die kinders se skoolloopbaan te bevorder. Die rol wat die ouers in hierdie verband gespeel het, word verder weerspieël in die feit dat meer as die helfte (55%) van alle oortreders of eenvoudig geweier het om verder skool te gaan, of deur maats omgerokkel is om skool te verlaat sonder dat die ouers by magte was om iets daaromtrent te doen.

4. OPSOMMING:

Die mening dat verstandelike vertraging en swak-sinnigheid direkte oorsake van kriminele gedrag is, word vandag nie meer gehuldig nie. Onderzoekers is dit eens dat die ietwat swakker intellektuele prestasies van oortreders ook in die lig van hulle persoonlikheidsamestelling, fisiese eienskappe en maatskaplike agtergrond gesien moet word, en dat verstandelike beperking slegs in indirekte verband tot wangedrag staan. Dit is wel vasgestel dat jeugoortreders gewoonlik beter in probleme van 'n meer konkrete as van 'n abstrakte aard presteer.

(i) Volgens die resultate van die huidige ondersoek verskil die twee groepe jeugoortreders nie beduidend van mekaar ten opsigte van hulle prestasies in verstandstoetse nie. Dit is wel bevestig dat albei groepe oortreders beter in toetse van 'n nie-verbale as van 'n meer verbale aard presteer. Die mening wat soms gehuldig word dat oortreders wat misdade van aggressie pleeg, intellektueel swakker as gewone diene toegerus is, word nie deur hierdie ondersoek bevestig nie.

Onderzoekers is dit eens dat skolastiese vertraging 'n kenmerkende byproduk van jeugmisdaad is. Dit moet egter in gedagte gehou word dat kennis as sulks nie 'n maatstaf van sukses of mislukking in die lewe is nie, maar dat die doeltreffende en sosiaal aanvaarbare aanwending van kennis baie kan bydra tot die persoon se aanpassing.

(ii) Volgens verskillende maatstawwe van skolastiese vertraging, is in die huidige ondersoek vasgestel dat vertraging in 'n besonder groot mate by die Kleurlingjeugoortreder voorkom.

Die algemene skolastiese peil wat die jeugoortreders behaal het voordat hulle skool verlaat het, is besonder laag en slegs 7% het st. VI en -VII geslaag, terwyl 55% dit nie verder as st. II gebring het nie. Van al die oortreders/.....

oortreders het ruim 66% die skool reeds vir meer as 2 jaar verlaat, en by herplasing in 'n skoolstanderd ná hul toelating tot die inrigting, is gevind dat 70% in st. II en laer geplaas moes word.

Die gemiddelde skolastiese vertraging van die oortreders kan op ongeveer 5 jaar gestel word en daar bestaan 'n neiging by geweldplegers om ietwat meer vertraag as gewone diene te wees. Dit moet gesien word in die lig daarvan dat geweldplegers geneig is om skool effens vroeër as diene te verlaat, en ook dat hulle ietwat ouer is wanneer hulle tot die inrigting toegelaat word.

(iii) Die jeugoortreders openbaar oor die algemeen 'n baie swak houding teenoor skoolgaan. Slegs 31% aanvaar skool, terwyl die res óf onverskillig óf heeltemal negatief teenoor die skool staan.

(iv) Hierdie ongesonde gesindheid teenoor skolastiese opleiding kan verder gesien word in die hoë voorkoms van stokkiesdraaiery. Alhoewel die geweldplegers minder stokkiesdraai as gewone diene, het 74% van die geweldplegers en 90% van die diene hulle aan stokkiesdraaiery skuldig gemaak.

(v) Wat verdere wangedrag op skool betref, is gevind dat meer diene as geweldplegers op skool baklei en klein diefstalle gepleeg het.

(vi) Ook wat basiese redes vir skoolverlating betref, verskil die groepe oortreders in sekere opsigte van mekaar. Meer geweldplegers as diene verlaat skool weens ekonomiese redes, en hier speel die ouers 'n groot rol deur die kind doelbewus uit die skool te haal. Aan die ander kant word meer diene as geweldplegers deur swak maats beïnvloed en selfs geïntimideer om skool te verlaat, en hierdie swak invloed van maats moet beslis in 'n ernstige lig gesien word.

Ongeveer een derde van elke groep oortreders verlaat skool uit eie beweging en weier eenvoudig om verder skool te gaan. Die rol van die ouers in hierdie verband moet nie onderskat word nie, en dit is duidelik dat die meeste oortreders nie geleer is om outoriteit te aanvaar nie, dat hulle selfs die ouerlike outoriteit verwerp en dat die ouers onmagtig is om te sorg dat die kind sy skoolloopbaan voortsit.

(vii) Wat algemene aanpassing op skool betref, blyk dit dat geweldplegers beter aangepas is as gewone diewe : hulle openbaar 'n gesonder houding teenoor skoolgaan as gewone diewe, draai minder stokkies en maak hulle minder aan wangedrag, soos diefstal en bakleiery op skool, skuldig.

HOOFSTUK VII.AANPASSING EN PERSOONLIKHEIDSTRUKTUUR.1. INLEIDING:

Sedert Lombroso met sy teorie van atavisme die aandag op die misdadiger as individu gevestig het, het ondersoekers al meer tot die besef gekom dat daar geen enkele teorie wat alle misdadige gedrag kan verklaar, is nie, maar dat 'n verskeidenheid van omstandighede, waaronder ook persoonlikheidsfaktore, in aanmerking geneem moet word by die bestudering van misdadige gedrag.

Dit is veral in 1925 dat die groot deurbraak gekom het toe die rol van die menslike persoonlikheid in die motivering van gedrag vanuit die oogpunt van die psigiatrie en psigo-analise sterk te voorskyn getree het. Drie navorsers van drie verskillende kontinente het gelyktydig belangrike bydraes gelewer om die rol van persoonlikheidseienskappe as oorsaaklike faktor by misdadige gedrag onder die aandag te bring.¹⁰⁰⁾ Terselfdertyd is ook beklemtoon dat die rol van fisiese en maatskaplike faktore by die bestudering van afwykende gedrag nie buite rekening gelaat moet word nie.

Bogenoemde ondersoekers beklemtoon egter veral die belangrike rol van die karakteropvoeding van die kind, emosionele konflikte binne en buite die gesin, bewuste en onbewuste wense en begeertes, gevoel van aanvaarding en sekuriteit, asook die rol wat frustrasie en emosionele labiliteit/.....

-
100) Burt, C.	: The Young Delinquent.
Healy, W.	: The Individual Delinquent.
Healy, W. & Bronner, A.	: Delinquents and Criminals: Their Making and Unmaking.
Aichorn, A.	: Wayward Youth.

labiliteit speel as oorsaaklike faktore van afwykende gedrag by die jeugdige.

Die klem het dus ongetwyfeld verskuif van die fisiese eienskappe, na die persoonlikheid van die oortreder soos dit in wisselwerking met sy omgewing verkeer. Misdaad is 'n vorm van afwykende gedrag en die jeugoortreder se gedrag of wangedrag is die resultaat van 'n proses van interaksie tussen persoonlikheids- en omgewingsfaktore. Geen navorsing oor die jeugoortreder kan dus volledig wees sonder om ook 'n studie van sy persoonlikheids-eienskappe en -aanpassing te maak nie. Vir hierdie doel is van verskillende metodes en meetinstrumente gebruik gemaak.

2. DIE AANPASSINGSVRAELYS VAN DIE NASIONALE BURO:

Aanpassing word beskryf as: "a condition of harmonious relation to the environment wherein one is able to obtain satisfaction for most of one's needs and to meet fairly well the demands, physical and social, put upon one the process of making the changes needed, in oneself or in one's environment, to attain relative adjustment.¹⁰¹⁾

Aanpassing is nie 'n statiese toestand nie aangesien alle persone op een of ander stadium probleme en frustrasie ondervind, daar die individu in wisselwerking met sy omgewing verkeer. Indien die spanning verlig word deur bevrediging van die impulse en behoeftes van die individu op so 'n wyse dat sy gedrag in ooreenstemming met die norme en standaarde van die samelewing is, kan ons praat van goeie/.....

101) English, H. & A. : Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms.

Symonds, P. : The Dynamics of Human Adjustment, p. 1.

van goeie of suksesvolle aanpassing. Dit impliseer o.a. dat die goed aangepaste individu die nodige emosionele rypheid moet hê om sy probleme op 'n konstruktiewe, gebalanseerde en intelligente wyse te kan oplos, gesonde sosiale verkeer moet kan handhaaf en vry van innerlike spanning en konflikte moet wees.

Aan die ander kant slaag die wanaangepaste persoon nie daarin om sy drange en begeertes behoorlik te beheer nie, en wanneer hy in die uitlewing daarvan gedwarsboom word, reageer hy met oordrewe emosionele reaksies soos aggressie, angstoestande, koppigheid, onttrekking van die sosiale omgewing, of ander verdedigingsmeganismes van 'n uiterste vorm. Die mate van aanpassing van die individu sal sigself veral op die volgende twee gebiede manifesteer, naamlik persoonlike aanpassing en sosiale aanpassing.

Dit ly geen twyfel nie dat die twee groepe oortreders van die huidige monster wel wanaangepas is volgens die norme en standaarde van die gemeenskap, anders sou hulle nie in die verbeteringskool beland het nie. Vir die doel van hierdie ondersoek is dit egter van belang om vas te stel of daar enige verskil tussen die twee groepe is wat aanpassing betref, en dus ook of daar enige verband is tussen die mate van aanpassing en die aard van die oortreding wat gepleeg word.

Die Aanpassingsvraelys van die Nasionale Buro is aangewend om die proefpersone se persoonlike en sosiale aanpassing te bepaal. Daar is egter in die volgende opsigte van die basiese metode van toepassing afgewyk: eerstens kon baie proefpersone, weens hul skolastiese vertraging, nie die vrae self lees, verstaan en beantwoord nie. Daar is dus besluit om deurgaans vir elke proefpersoon individueel die vrae persoonlik te lees en die antwoord te merk. Daar is voor die tyd gesorg dat die proefpersone so ver moontlik genoeg vertroue in die

ondersoeker het om die vrae openlik te beantwoord. Die reaksie van die proefpersone was dan ook deurgaans baie spontaan. Hierdie metode van toetstoepassing het ook sy voordeel gehad deurdat proefpersone kon vra wanneer hulle nie die betekenis van 'n woord verstaan nie, en ook dat die ondersoeker die proefpersone se reaksies tydens die toets kon waarneem.

Tweedens is proefondervindelik vasgestel dat baie Kleurlingleerlinge die betekenis van sekere woorde in elk geval nie verstaan nie, of misverstaan. Om onnodige geselsery tydens die toetssituasie uit te skakel en die toetsprosedure so spontaan en vlot moontlik te laat verloop, is 'n verdere omskrywende woord(e) by sommige vrae gevoeg sodat die betekenis van die vraag regstreeks volkome duidelik kan wees.

Die volgende vrae is aldus verander en die woorde wat bygevoeg is, word onderstreep:

Vraag 6 : Voel jy soms dat jou ouers jou te veel beskerm sodat jy nie genoeg geleentheid of kans het om selfstandig te ontwikkel nie ?

Vraag 20 : Voel jy dat jy genoeg die kans kry om belangrike take of werke te doen ?

Vraag 26 : Is dit vir jou maklik om met iemand wat jy net pas ontmoet het (i.p.v. voorgestel is) te begin gesels ?

Vraag 37 : Vind jy dit soms nodig om iets buitensporigs of iets ongewoond te doen ?

Vraag 42 : Hou jy daarvan om met jou vingers op jou skoolbank (i.p.v. lessenaar) te trommel ?

Vraag 74 : Word jy dikwels gekwel of gepla ?

Vraag 78 : Dink jy soms dat jou ouers te outyds (i.p.v. ouderwets) is ?

Vraag 79 en 83 : Bekommer (i.p.v. kwel) jy jou ... ?

Vraag 94/.....

Vraag 94 : As 'n buskondukteur jou nie om jou reisgeld vra nie, sal hy dit gaan aanbied en vir hom gee ?

Vraag 101 : Hou jy daarvan om 'n belangrike werk (i.p.v. taak) op jou te neem ?

Vraag 114 : Voel jy dikwels uitgeput en moeg ?

Vraag 132 : Vind jy dit maklik om voor die klas 'n resitasie op te lê (i.p.v. te resiteer) ?

In Tabel 6.1 word die gemiddelde prestasies van die twee groepe oortreders in die tien velde van aanpassing, wat Persoonlike aanpassing en Sosiale aanpassing verteenwoordig, aangetoon. Hoe hoër die telling, hoe ongunstiger die betekenis.

TABEL 6.1

AANPASSINGSVRAEELS VAN DIE NASIONALE BURO.

Veld	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Verskil</u>	<u>P<</u>
	<u>X</u>	s	<u>X</u>	s		
1. Selfvertroue	9.30	3.06	9.40	2.56	0.10	.90
2. Gevoel van Eiewaarde	6.76	3.53	8.56	4.09	1.80	<u>.05</u>
3. Gevoel van Persoonlike Vryheid	4.74	2.61	5.38	2.87	0.64	.10
4. Gevoel van Aanvaarding	4.56	2.73	5.64	3.13	1.08	.10
5. Sosiale Verhoudings	4.70	2.30	5.10	1.99	0.40	.40
6. Senuagtigheid en Spanning	6.48	3.15	6.72	2.56	0.24	.70
7. Morele Inslag	4.32	2.56	4.64	2.21	0.32	.60
8. Huislike Verhoudings	2.92	1.89	3.94	1.95	1.02	<u>.01</u>
9. Skoolverhoudings	4.74	2.28	5.34	2.64	0.60	.30
10. Emosionaliteit	6.58	2.89	7.82	3.14	1.24	<u>.05</u>
X-Telling	4.10	1.79	3.82	1.91	0.28	.50
TOTAAL	53.80	19.10	62.20	18.00	8.40	<u>.05</u>

Volgens Tabel 6.1 verskil die twee groepe oortreders, behalwe die totale telling, in drie aanpassingsvelde beduidend van mekaar, naamlik Gevoel van Eiewaarde,

Huislike verhoudings en Emosionaliteit. Dit is verder opmerklik dat albei groepe oortreders in al die velde, behalwe Geweldplegers in veld 5, deurgaans 'n hoër gemiddelde telling, d.w.s. swakker aanpassing toon, as wat volgens die norms van die toets verwag sou word. Weens die feit dat die proefpersone wel gedragsafwykende jeugdige is, strook hierdie bevinding volkome met die verwagting. So ook behaal gewone diene in al die velde 'n hoër gemiddelde telling as die geweldplegers.

Die afsonderlike velde van aanpassing word vervolgens kortliks bespreek.

Veld 1: Selfvertroue:

Volgens die Handleiding van die Aanpassingsvraelys handel vree in hierdie afdeling oor die persoon se gevoel van vertroue in sy werklike of vermeende vermoëns.

Die twee groepe oortreders verskil nie statisties beduidend van mekaar in hierdie veld nie ($t = 0.21$). Albei behaal egter 'n hoër gemiddelde telling as wat volgens die norm van die toets verwag word, en dit dui daarop dat geweldplegers sowel as gewone diene 'n gebrek aan die nodige selfvertroue openbaar en redelik selfbewus in hul handelwyse en optrede is.

Veld 2: Gevoel van Eiewaarde:

Die goed aangepaste individu ontwikkel 'n gevoel van eiewaarde as gevolg van 'n erkenning van sy swakhede en 'n rasionele begrip van dit waartoe hy in staat is. Veld 2 handel dan oor die proefpersoon se gevoel oor sy werklike of vermeende persoonlike gebreke of ongunstige omstandighede, veral wanneer hy in situasies geplaas word waar hy minder suksesvol as ander presteer.

Volgens/.....

Volgens Tabel 6.1 verskil die twee groepe in hierdie opsig beduidend van mekaar ($t = 2.356$), en toon die gewone diewe 'n groot gevoel van minderwaardigheid oor hulle persoonlike vermoëns en omstandighede.

By 'n ontleding van die vrae in hierdie afdeling, is gevind dat die meeste vrae gaan oor situasies in die huis en die skool. Dit is dan ook juis die twee gebiede waar reeds vasgestel is dat die twee groepe oortreders beduidend van mekaar verskil: volgens hoofstukke IV en VI is gevind dat die algemene atmosfeer binne die gesin in die guns van geweldplegers is, en dat geweldplegers op skool beter aangepas as gewone diewe is. Die krasse dissipline en verwerping van gewone diewe se ouers kon daartoe lei dat diewe reeds op 'n vroeë stadium 'n minderwaardigheidsgevoel ontwikkel het en uiteindelik op allerhande maniere hiervoor kompenseer, soos algemene wangedrag op skool, deelname aan bende-aktiwiteite en vroeë verval in misdaad.

Veld 3: Gevoel van Persoonlike Vryheid:

Hierdie afdeling handel oor die persoon se houding teenoor beperkings of vermeende beperkings op sy persoonlike vryheid.

Aangesien die proefpersone se vryheid pas ontnem is en hulle in 'n inrigting opgeneem is, kan verwag word dat hulle antwoorde subjektief gekleurd sal wees en dat hulle sal voel dat hulle nie genoegsame persoonlike vryheid geniet nie. Dit is dan ook wel die geval. Geweldplegers het gemiddeld 'n groter gevoel van genoegsame persoonlike vryheid as diewe (4.74 : 5.38), maar hierdie verskil is nie baie beduidend nie ($t = 1.666$).

Veld 4: Gevoel van Aanvaarding en Erkenning:

Hierdie vrae handel oor die persoon se innerlike gevoel van aanvaarding en erkenning/.....

en erkenning deur sy ouers en vriende of omgewing waarin hy hom bevind. Hieruit spruit die nodige gevoel van geluk en veiligheid wat vir goeie aanpassing noodsaaklik is.

Volgens Tabel 6.1 behaal geweldplegers gemiddeld 4.56 en gewone diewe 5.64 punte in hierdie afdeling. Hiervolgens is daar 'n groter gevoel by gewone diewe as by geweldplegers dat hulle nie genoegsame liefde, erkenning, waardering en beskerming van diegene om hulle gekry het nie. Hierdie verskil is nie baie beduidend nie ($t = 1.856$), maar tog betekenisvol as dit gesien word in die lig van die bevinding oor die Gevoel van Eiewaarde en die implikasie daarvan op die gewone dief se huislike atmosfeer en skool-aanpassing soos bespreek onder veld 2.

Veld 5: Sosiale Verhoudings:

Hierdie afdeling gaan oor die persoon se neiging tot oormatige teruggetrokkenheid en sy onttrekking aan die samelewing.

Volgens die norms van die toets is albei groepe oortreders nie baie spontaan in hulle kontak met die samelewing nie. Geweldplegers behaal gemiddeld 4.70 en diewe 5.10 punte in hierdie afdeling. Die verskil is egter te gering om tot enige definitiewe gevolgtrekking te kom ($t = .920$). Van Niekerk¹⁰²) waarku ook dat hierdie veld die laagste interkorrelasie met die res van die toets toon en dat interpretasies van hierdie afdeling versigtig hanteer moet word.

Veld 6: Simptome van Senuweeagtigheid:

Die twee groepe oortreders verskil weinig wat senuweeagtigheid of gespannenheid betref/.....

102) Van Niekerk, D. : An Evaluation of the Adjustment Questionnaire of the National Bureau of Educational and Social Research.

heid betref: geweldplegers behaal gemiddeld 6.48 en gewone diewe 6.72 punte. Albei groepe presteer egter hoër as die verwagting volgens die norm, en dit kan heeltemal aanvaar word dat die oortreders 'n redelike mate van gespannenheid sal openbaar as die gedurige konflikte en frustrasies in die proefpersone se agtergrond in aanmerking geneem word.

Veld 7: Morele Inslag:

In hierdie afdeling gaan dit oor die persoon se houding ten opsigte van die standarde van gedrag wat deur die maatskappy aanvaar word.

Ook in hierdie opsig verskil die twee groepe oortreders nie beduidend van mekaar nie. Geweldplegers behaal gemiddeld 4.32 en gewone diewe gemiddeld 4.64 punte ($t = .670$). Dit is wel hoër as wat volgens die norm (3.43) verwag sou word, maar ons sou verwag dat die oortreders nog verder van die norm sou afwyk aangesien hulle oor en oor bewys het dat hulle nie die standarde van die maatskappy aanvaar nie. Moontlik kan juis die feit dat die standarde van die gemeenskap so dikwels deur middel van die howe en proefbeamptes aan die oortreders oorgedra is, veroorsaak dat proefpersone 'n gunstiger telling in hierdie veld behaal as wat werklik die geval is. Dit kom daarop neer dat die oortreders dikwels weet wat reg en verkeerd is, maar of hulle dit in die praktyk ook so toepas, is 'n ander saak.

Veld 8: Huislike Verhoudings:

Dit is van belang om daarop te let dat vrae in hierdie afdeling gaan oor die kind se persoonlike gevoel teenoor sy huis. Tog moet ook aanvaar word dat daar wel 'n rede is waarom die kind 'n spesieke gevoel teenoor sy huis openbaar.

Volgens Tabel 6.1 is daar 'n beduidende verskil tussen die twee groepe ten opsigte van huislike verhoudings, en openbaar geweldplegers (gem. 2.92) 'n gunstiger houding

en gevoel/.....

en gevoel teenoor hul huis as gewone diewe (gem. 3.94, $t = 2.660$).

Hierdie bevinding is betekenisvol en bevestig vorige bevindinge dat die swak atmosfeer binne die gesinne van die gewone diewe as 'n belangrike faktor in hulle afwykende gedrag beskou moet word. Dit is ook interessant om daarop te let dat alhoewel die oorbeskermende houding van geweldplegers se ouers, soos in hoofstuk IV vasgestel, nie goedgekeur kan word nie, dit tog uiteindelik 'n gunstiger houding van geweldplegers teenoor hul huis bewerkstellig het as wat die geval by gewone diewe, met hul meer afsydige en onsimpatieke ouers, is.

Veld 9: Skoolverhoudings:

Hierdie afdeling het betrekking op die kind se houding teenoor sy onderwyser en ander leerlinge.

Alhoewel geweldplegers volgens hierdie afdeling gemiddeld beter as diewe aangepas is (4.74 : 5.34), is hierdie verskil nie statisties beduidend nie ($t = 1.217$). Gegewens in hierdie veld bevestig egter weer die bevindinge van hoofstuk VI, naamlik dat geweldplegers geneig is om beter aangepas te wees met betrekking tot hul skool as gewone diewe, en verder dat die skoolverhoudings van albei groepe oortreders veel te wense oorlaat.

Veld 10: Emosionaliteit:

Dit gaan hier oor die algemene emosionele toestand van die persoon en ons kry hier aanduidings van sy emosionele onrypheid of onstabiliteit.

Volgens Tabel 6.1 verskil die twee groepe oortreders beduidend van mekaar ($t = 2.056$), en is die gewone diewe gemiddeld meer emosioneel en labiel as die geweldplegers. In hierdie verband is dit ook nie uitgesluit nie dat die sterker emosioneel-belaaide situasies, konflikte en spannings binne die gesinne van gewone diewe,

'n bydraende/.....

'n bydraende faktor tot hul groter emosionele onrypheid kon wees.

Uit die aard van die twee groepe se tipe oortreding is dié bevinding oor emosionaliteit eintlik 'n verrassing. Dit sou verwag word dat die geweldpleger, wat tydens die pleeg van sy misdaad meer impulsief te werk gaan, eintlik ook meer emosioneel onstabiel as die gewone dief sou wees. Aan die ander kant is dit moontlik dat die gewone dief hom meer dikwels as die geweldpleger emosioneel na buite uitleef, sodat daar nie 'n oormaat van innerlike spanning opbou wat sy emosionele reaksies verder sal intensifiseer nie. Hier word byvoorbeeld gedink aan die gewone dief se oormatige deelname aan bende-aktiwiteite, stokkiesdraaiery en bakleiery en wangedrag op skool waardeur gedurige emosionele ontlading kan plaasvind.

Die geweldplegers is minder labiel as die diewe, maar leef hulle moontlik emosioneel nie so veel uit nie: spanning laai op totdat dit 'n breekpunt bereik, met impulsiewe handeling tot gevolg. Hierdie beskouing sal met die ontleding van die ander persoonlikheidstoetse opgevolg word.

X-Telling:

Hierdie telling gee 'n indruk van die erns en eerlikheid waarmee die persoon die vraelys beantwoord.

Daar is geen beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders wat die X-telling betref nie en die algemene indruk is dat die vrae redelik eerlik beantwoord is.

Totale Telling:

Wat totale aanpassing betref, verskil die groepe oortreders beduidend van mekaar. Geweldplegers behaal 'n gemiddelde telling van 53.80 teenoor die 62.20 van gewone diewe ($t = 2.270$).

Volgens die norms van die toets is die gemiddelde totale telling vir Blanke seuns 48.32. Dit is nie wetenskaplik korrek om hierdie tellings direk te vergelyk nie. Indien die norm egter bloot as uitgangspunt geneem word, kan afgelei word dat daar 'n groter persentasie wanaangepastes onder Kleurling-jeugoortreders is, en dat gewone diewe beduidend meer as geweldplegers wanaangepas is.

'n Verdere bevestiging van die gunstiger aanpassing van geweldplegers bo dié van gewone diewe, volgens hierdie Aanpassingsvraelys, vind ons in die gegewens van Carstens en van Jaarsveld.¹⁰³⁾ Die gemiddelde totale telling in die Aanpassingsvraelys word vir die verskillende ondersoeke aangetoon:

Norm	:	Blankes	(gewone skool)	:	48.32
Van Jaarsveld	:	Blankes	(nywerheidsskool)	:	65.35
Carstens	:	Kleurlinge	(nywerheidsskool)	:	62.90
	:	Kleurlinge	(gewone skool)	:	54.30
Huidige monster	:	Geweldplegers		:	53.80
	:	Gewone diewe		:	62.20

Hiervolgens kan gesien word dat gewone diewe se prestasies meer ooreenstem met gedragsafwykende kinders s'n, terwyl geweldplegers se prestasies in die Aanpassingsvraelys meer ooreenstem met dié van kinders in 'n gewone skool.

Wat die prestasies van die individuele oortreders betref, het 29 (58%) geweldplegers teenoor 36 (72%) gewone diewe 'n totale telling hoër as die gemiddelde volgens die norm van die toets behaal, terwyl 21 (42%) geweldplegers en 14 (28%) diewe 'n laer totale telling as die gemiddelde

behaal/.....

-
- 103) Carstens, J. : 'n Vergelykende Studie tussen gedragsafwykende Kleurlingseuns in 'n Nywerheidsskool en Kleurlingseuns in 'n gewone skool.
- van Jaarsveld, P. : Die Aanpassingsvraelys van die Nasionale Buro vir Opvoedkundige en Maatskaplike Navorsing en die gebruik daarvan by Nywerheidsskoolseuns.

behaal het. Verder het 9 (18%) geweldplegers teenoor 16 (32%) diene 'n hoër telling as die gemiddelde plus een standaard afwyking, volgens die norm, behaal, terwyl 3 (6%) geweldplegers en 2 (4%) diene 'n telling laer as die gemiddelde minus een standaard afwyking behaal het.

Indien die waarskynlike foute, soos deur die norms aangegee, in berekening gebring word, word die volgende gegewens verkry: 12 (24%) geweldplegers teenoor 25 (50%) gewone diene het 'n telling hoër as die gemiddelde plus een waarskynlike fout, terwyl 7 (14%) geweldplegers en 2 (4%) diene 'n telling laer as die gemiddelde minus een waarskynlike fout behaal.

3. DIE SPIEËLTEKENTOETS:

Volgens ondersoekers skep die toetssituasie in die spieëltekentoets 'n konflik tussen ou gevestigde gewoontes van visuele-motoriese koördinasie en die nuwe vereiste koördinasie, en word 'n toestand van spanning en frustrasie gewoonlik veroorsaak.¹⁰⁴⁾ Dit word dan ook beweer dat goed aangepaste persone die probleem gouer oplos as swak aangepaste persone en dat die emosionele reaksies wat die toets uitlok, waardevolle addisionele kliniese gegewens lewer.¹⁰⁵⁾ Wallen, in sy aangehaalde werk (p. 277) beweer verder: "Mirror-tracing is obviously a supplementary procedure. Its most appropriate use is as a stress test when that seems needed in a total study."

Dit is/.....

104) Abt, L., & Bellak, L. : Projective Psychology.
Wallen, R. : Clinical Psychology.

105) Peters, H. : The Mirror-Tracing Test as
a Measure of Social Maladaptation.
J. abnorm. soc. Psychol.,
Vol. 41.

Dit is juis in die huidige studie ook van belang om na te gaan hoe die twee groepe oortreders reageer in 'n situasie waar konflik, frustrasie en spanning geskep word. Die vraag ontstaan of geweldplegers, uit die aard van hul meer impulsiewe optrede tydens die pleeg van misdaad, ook in hierdie toetssituasie impulsiwiteit sal toon met moontlike disorganisasie van gedrag tot gevolg. Aan die ander kant is die vraag of gewone diene, wat volgens die Aanpassingsvraelys emosioneel meer labiel en swakker as geweldplegers aangepas is, nie ook swakker in die spieëlteken-toets sal presteer nie.

(a) Toets verwerp:

Die eerste faktor van belang is die aantal proefpersone in elke groep wat nie kans gesien het om die toets te voltooi nie en dit dus verwerp het. Dié gegewens word in Tabel 7.1 aangetoon.

TABEL 7.1

AANTAL PROEFPERSONE WAT TOETS VERWERP.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Verwerp	17	34	13	26	30
Voltooi	33	66	37	74	70
	50	100	50	100	100

$$\chi^2 = 0.762 \quad \text{g.v.} = 1 \quad P < .50$$

Volgens die tabel blyk dit dat meer geweldplegers as diene (34% : 26%) toe opgegooi en die toets nie voltooi het nie. Hierdie verskil is egter nie statisties beduidend nie. Van al die oortreders het net 70 (70%) volhard en die toets heeltemal voltooi. Dit is betekenisvol in dié opsig dat, net soos by die Kohs-blokkietoets, proefpersone wat die toets uiteindelik verwerp, onsistematies

en verward/.....

- 197 -

en verward te werk gaan en min deursettingsvermoë onder druk en spanning toon.

(b) Tydsduur:

Die tyd, in minute, wat die twee groepe oortreders geneem het om die toets te voltooi, word in Tabel 7.2 verstrek.

TABEL 7.2

TYDSDUUR OM SPIEGELTEKEN TE VOLTOOI.

<u>Tyd</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>	
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
14 minute	0	0.0	1	2.7
13 minute	1	3.0	0	0.0
12 minute	0	0.0	2	5.4
11 minute	2	6.1	3	8.1
10 minute	3	9.1	2	5.4
9 minute	0	0.0	5	13.5
8 minute	2	6.1	1	2.7
7 minute	8	24.2	3	8.1
6 minute	5	15.1	2	5.4
5 minute	2	6.1	4	10.8
4 minute	6	18.2	8	21.6
3 minute	1	3.0	3	8.1
2 minute	2	6.1	2	5.4
1 minuut	<u>1</u>	<u>3.0</u>	<u>1</u>	<u>2.7</u>
	<u>33</u>	<u>100.0</u>	<u>37</u>	<u>99.9</u>

\bar{X}	=	6.33		7.22
s	=	2.80		2.94
t	=	1.297	g.v. = 68	P < .20

Volgens Tabel 7.2 neem geweldplegers gemiddeld 6.33 en gewone diewe 7.22 minute om die toets te voltooi. Hierdie verskil is nie statisties beduidend nie. Die bevinding van ander ondersoekers dat wanaangepaste

persone/.....

persone langer as goed aangepaste persone neem om die toets te voltooi, kan egter nie deur hierdie ondersoek bevestig of weerlê word nie, want alhoewel geweldplegers volgens die Aanpassingsvraclys beter as dié aangepas is, het ons hier met twee wanaangepaste groepe te make en onderskoi die spieëltekentoets waarskynlik nie so fyn tussen die graad van aanpassing nie.

(c) Aantal foute:

In Tabel 7.3 word nagegaan of daar enige verskil tussen die groepe oortreders is met betrekking tot die aantal foute wat hulle gemaak het.

TABEL 7.3

AANTAL FOUTE.

<u>Foute</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
90 - 99	1	3.0	1	2.7	2.8
80 - 89	3	9.1	6	16.2	12.6
70 - 79	0	0.0	0	0.0	0.0
60 - 69	3	9.1	3	8.1	8.6
50 - 59	1	3.0	3	8.1	5.6
40 - 49	2	6.1	4	10.8	8.4
30 - 39	5	15.1	3	8.1	11.6
20 - 29	7	21.2	5	13.5	17.4
10 - 19	3	9.1	3	8.1	8.6
0 - 9	8	24.2	9	24.3	24.3
	<u>33</u>	<u>99.9</u>	<u>37</u>	<u>99.9</u>	<u>99.9</u>

$$\bar{X} = 33.6$$

$$39.1$$

$$s = 27.1$$

$$29.8$$

$$t = 0.810$$

$$g.v. = 68 \quad P < .50$$

Volgens die tabel het geweldplegers gemiddeld 33.6 en gewone dié gemiddeld 39.1 foute gemaak. Alhoewel daar op die oog af 'n neiging bestaan vir geweldplegers om minder foute as gewone dié te maak, is hierdie verskil nie statisties betroubaar nie.

Dit/.....

Dit is ook duidelik dat die prestasies van die twee groepe oortreders baie skeef verspreid is en dat die mediaan in hierdie geval 'n beter maatstaf as die gemiddelde is. Die mediaan is vir geweldplegers 27.4 en vir diewe 34.5

Volgens die prestasie in Tabel 7.3 blyk dit verder dat die toets 'n groot probleem vir die proefpersone geskep het en dat die meerderheid die toets met moeite baasgeraak het. Onmiddellik ná die toets is ook aan elke proefpersoon oor sy subjektiewe gevoelens uitgevra. Verreweg die grootste persentasie van albei groepe het verklaar dat die toets hulle moeg en "nervous" gemaak het.

(d) Kwaliteit van prestasie:

Om verder na te gaan of daar enige verskil in die kwaliteit van die twee groepe oortreders se prestasies is, is elke prestasie (tekening) volgens 'n skaal beoordeel:

goed	=	0 - 9 foute;
middelmatig	=	10 - 29 foute;
swak	=	30 en meer foute.

By die bepaling van die kwaliteit van die prestasie is egter ook nog die aard van die tekening in aanmerking geneem: 'n proefpersoon maak byvoorbeeld 27 foute en val dus in die "middelmatige" kategorie. In werklikheid is die kwaliteit van sy tekening egter so swak (hy teken letterlik die hele papier vol en het geen beheer oor die rigting van sy potlood nie) dat sy tekening as "swak" geklassifiseer word.

Volgens Tabel 7.4 kan afgelei word dat daar geen beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders se prestasies is nie. Slegs 4 (12.1%) geweldplegers en 4 (10.8%) gewone diewe kon daarin slaag om 'n prestasie

van/.....

van 'n goeie kwaliteit te lewer, terwyl 21% van albei groepe middelmatig presteer het en 22 (66.6%) geweldplegers en 25 (67.6%) diewe se prestasies van 'n swak gehalte was.

TABEL 7.4

KWALITEIT VAN PRESTASIE.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Goed	4	12.1	4	10.8	11.5
Middelmatig	7	21.2	8	21.6	21.4
Swak	22	66.6	25	67.6	67.1
	<u>33</u>	<u>99.9</u>	<u>37</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

Opsommend kan beweer word dat die twee groepe oortreders nie beduidend van mekaar verskil met betrekking tot hulle prestasies in die spieëltekentoets nie.

Tydens observasie gedurende die toets het dit wel geblyk dat geweldplegers oor die algemeen baie deur die toets "gebind" word: in 70% van die gevalle neem hulle 'n stereotipe houding voor die toets in, konsentreer hulle baie sterk en is hulle stereotiep in die metode waarmee hulle die taak aanpak. Aan die ander kant het die meeste gewone diewe (74%) die taak gemaklik aangepak, hulle metodes om die probleem op te los, afgewissel en heelwat uiterlike reaksies getoon soos rondskuiwery, gelag, verbalisering en hulleself moed inpraat. Moontlik het hierdie verligting van spanning juis die gewone diewe, as die meer labiele groep volgens die Aanpassingsvraelys, gehelp om tog nie soveel swakker as die geweldplegers te presteer nie, terwyl die geweldplegers moontlik baie beter kon presteer as hulle hulleself meer emosioneel in die toets ingeleef het.

4. DIE RORSCHACH-TOETS:

Ten einde die persoonlikheidsstruktuur van die twee groepe oortreders verder te ondersoek, is van die Rorschach-inkkladtoets gebruik gemaak. Die metode van toetstoepassing, simbooltoekenning en interpretasie is aangewend volgens die skema van Klopfer¹⁰⁶⁾, en die sielkundige betekenis van simbole en die verhoudings tussen simbole sal onder elke betrokke afdeling bespreek word.

Die beoordeling van die Rorschach-protokolle is deur die ondersoeker self gedoen. Die moontlikheid van kontaminasie is uitgeskakel deur "blinde" beoordeling. Elke protokol is van 'n kodenommer voorsien en identifiserende besonderhede oor die proefpersoon was nie tydens die beoordeling beskikbaar nie.

1.0 Aantal Response (R):

Volgens Klopfer gee normale volwassenes gewoonlik tussen 20 en 40 antwoorde, terwyl minder as 20 antwoorde by kinders onder tien jaar, persone met sterk inhibisies, persone met breinbeskadiging en persone met subnormale verstand, gewoonlik verwag kan word. Baie produktiewe en kunssinnige persone kan meer as 75 response gee - die kwaliteit van die response is egter ook van belang - terwyl minder as 9 response gewoonlik net by persone met ernstige psigo-patologiese steurings aangetref word.

In die huidige ondersoek gee geweldplegers gemiddeld 27.7 ($s = 10.26$) en gewone diene 28.8 ($s = 10.46$) response ($t = 0.60$). Hierdie verskil is statisties onbeduidend/.....

106) Klopfer, B., & Kelley, D. : The Rorschach Technique.
 Klopfer, B., Ainsworth, M., : Developments in the
 Klopfer, W. & Holt, R. Rorschach Technique.

onbeduidend en daar kan afgelei word dat, wat gemiddelde responstotaal alleen betref, die twee groepe oortreders nie veel van mekaar verskil nie, en ook presteer binne die verwagte grense volgens die norms.

Ook wat die aantal response vir individuele oortreders betref, word min verskil tussen die twee groepe gevind. Van beide geweldplegers en diewe is daar 11 (22%) wat minder as 20 response gee, 32 (64%) geweldplegers en 28 (56%) diewe wat tussen 20 en 40 response gee en 7 (14%) geweldplegers en 11 (22%) diewe wat meer as 40 response gee. Die verspreiding van geweldplegers se responstotaal lê tussen 14 en 53 en dié van gewone diewe tussen 14 en 55.

2.0 Verwerpings:

Alhoewel verwerping van kaarte soms ook by normale persone aangetref word, word dit oor die algemeen beskou as aanduidings van neurotiese simptome. Weierings is gewoonlik die gevolg van sterk inhibisies of verzet teen die toetssituasie, wat veroorsaak kan word deur intellektuele of emosionele onvermoë om die situasie te bemeester.

TABEL 8.1

VERWERPING VAN KAARTE.

<u>Kaart</u>	<u>GEWELD</u> <u>Aantal</u>	<u>DIEFSTAL</u> <u>Aantal</u>	<u>Verskil</u>
II	3	0	3
III	1	1	0
IV	2	0	2
V	1	1	0
VI	3	3	0
VII	2	3	1
VIII	0	2	2
IX	0	3	3
TOTAAL	<u>12</u>	<u>13</u>	

Nege geweldplegers het die 12 kaarte verwerp terwyl tien gewone diewe die 13 kaarte verwerp het.

Volgens/.....

Volgens Tabel 8.1 verskil die groepe oortreders nie van mekaar wat totale aantal kaarte verwerp, betref nie. Geen verwerpings is op kaarte I en X gegee nie.

Die grootste aantal verwerpings van albei groepe oortreders kom by kaarte VI en VII voor. Dit kan wees as gevolg van skakeringskok by hierdie twee kaarte en ook weens die seksuele implikasie wat kaart VI vir sommige persone inhou.

3.0 Kontrole oor emosies opgewek deur prikkels van binne of buite.

3.1 Innerlike kontrole:

(a) Bewegingsresponse (M, FM, m):

Klopfer onderskei tussen drie soorte bewegingsantwoorde, met ander woorde response wat deur 'n gevoel van beweging gemotiveer is:

(i) Menslike beweging (M): Hierdie response gee onder andere 'n aanduiding van die individuele innerlike lewe, die drange wat sy gedrag bepaal, sy skeppende denke, sy introversiewe vermoë, naamlik om sy geestesoog na binne te rig en die mate van innerlike kontrole wat noodsaaklik is om die emosies te beheer. Genoegsame M verseker dat die persoon sy innerlike drange positief aanvaar en konstruktief kanaliseer.

Normale persone met 'n gemiddelde verstandspeil behoort minstens 3M te gee; geen of baie min M kom voor by verstandelik beperkte persone, emosioneel afgestomptes en neurotiese persone, en gevalle van breinbeskadiging, terwyl intelligente en skeppende individue meer as 5M gee.

In die/.....

In die huidige ondersoek gee geweldplegers gemiddeld 2.7, en gewone diewe gemiddeld 2.4 M -response. Individuele ontleding van die oortreders toon dat 8 (16%) geweldplegers teenoor 13 (26%) diewe geen M gee nie, terwyl 23 (46%) geweldplegers en 21 (42%) diewe een tot twee M gee. Aan die ander kant gee 19 (38%) geweldplegers en 16 (32%) diewe drie en meer M -response.

Dit is dus duidelik dat albei groepe oortreders oorwegend mank gaan aan die nodige aantal M -response, dus volgens die Rorschach nie oor die nodige emosionele ryphheid beskik nie, en dat bloot volgens die aantal M, gewone diewe hierdie neiging in 'n ietwat groter mate as geweldplegers openbaar.

M -response alleen is egter nie veelseggend nie en moet teen die agtergrond van die ander bewegingsresponse gesien word.

(ii) Dierlike beweging (FM): Hierdie response verteenwoordig drange wat nie tot volle ryphheid gekom het nie. Dit is verwant aan die instinktiwe lae van die persoonlikheid en gaan gewoonlik gepaard met die behoefte om die drange onmiddellik uit te leef en te bevredig in plaas van om dit ondergeskik aan die waardesisteen en die self te maak.

Geweldplegers gee gemiddeld 6.0 en diewe gemiddeld 5.3 FM -response. Wat die individuele oortreders betref, is daar twaalf (24%) geweldplegers en 15 (30%) diewe wat 0 tot 3 FM gee, terwyl 38 (76%) geweldplegers en 35 (70%) diewe meer as 4 FM gee.

Aangesien/.....

Aangesien die mens se drange ondergeskik behoort te wees aan sy waardesisteen en volwasse doelstellings, kan verwag word om by die goedaangepaste individu meer M as FM aan te tref. Indien FM vir M oorheers, is dit 'n aanduiding van emosionele onvolwassenheid. Trouens, Rorschach voer ook aan dat die verhouding van M en FM van meer diagnostiese waarde is as wanneer bogenoemde determinante afsonderlik geïnterpreteer word.

Die verhouding M : FM (addisionele response bygereken) in die geval van geweldplegers is gemiddeld 2.83 : 6.58 en by gewone diene 2.53 : 6.18. Volgens Klopfer is die verhouding M : FM veral ongunstig as FM groter as 2 maal M is. Hieroor beweer hy: "This is the expected picture with children, who tend to act on impulse without inhibition and who have little capacity for postponement."¹⁰⁷) Individuele ontleding toon dat vyf-en-veertig (90%) geweldplegers en 42 (84%) diene meer FM as M -response het, terwyl 29 (58%) geweldplegers en 25 (50%) gewone diene meer as twee keer soveel FM as M -response het.

(iii) Beweging van leweloze dinge (m): Volgens Klopfer kom m soms by normaal aangepaste persone voor maar dit behoort min in getal te wees in verhouding met M en FM. Verder dui m op spanning en konflik binne die persoonlikheid - konflik tussen die impulsiewe en die meer abstrakte waardesisteen.

Geweldplegers/.....

107) Klopfer, B. (Ed.) : Developments in the Rorschach Technique, Vol. 1, p. 288.

Geweldplegers gee 'n totaal van 40 (gem. 0.8) m -response terwyl gewone diewe 30 (gem. 0.6) m -response gee. Verdere ontleding van die voorkoms van m by die individuele oortreders word in Tabel 8.2 aangetoon.

TABEL 8.2

m -REPOSE VAN GEWELDPLEGERS EN DIEWE.

<u>Frekwensie</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>	
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
0 m	30	60	32	64
1 m	6	12	15	30
2 en meer m	14	28	3	6
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 11.62 \quad \text{g.v.} = 2 \quad P < .01$$

Volgens die tabel is daar 36 (72%) geweldplegers wat 0 of 1 m gee teenoor 47 (94%) gewone diewe. Aan die ander kant gee 14 (28%) geweldplegers teenoor slegs 3 (6%) diewe twee en meer m -response. Spanning en konflik kom dus in verhouding meer voor by geweldplegers as by diewe en hierdie bevinding bevestig die tendense van die ander bewegingsresponse.

Die totale verhouding $M : (FM+m)$ is van groot waarde by die interpretasie van die persoon se innerlike lewe en mate van emosionele rypheid. $(FM + m)$ behoort nie meer as $1\frac{1}{2} M$ te wees nie (addisionele response bygereken), anders dui dit op sterk spanninge en emosionele onvolwassenheid. $M : (FM + m)$ is gemiddeld 2.83 : 7.41 in die geval van geweldplegers en 2.53 : 7.17 vir gewone diewe. Wat die individuele oortreders betref, is $(FM + m)$ meer as $1\frac{1}{2} M$ by 42 (84%) geweldplegers en 38 (76%) gewone diewe.

Volgens die bewegingsantwoorde toon albei groepe oortreders ondubbelsinnig dat hulle emosioneel onvolwasse is, 'n sterk drang openbaar om hulle impulse sonder inhibisie uit te leef, en die teenwoordigheid van spanninge en konflik/.....

konflik binne die persoonlikheid. Verder dui die gegewens daarop dat hierdie eienskappe in 'n ietwat groter mate by geweldplegers as by gewone diene voorkom.

3.2 Uiterlike beheer:

(a) Helder-kleurresponse (FC, CF, C):

Volgens die Rorschach-toets word die kleurfaktor aanvaar as 'n indeks van die persoon se emosionele lewe, die manier waarop hy aan sy emosionele ervarings uiting gee en sy mate van beheer oor sy emosies. Waar bewegingsresponse dus 'n aanduiding van die persoon se introvertsiwiteit is, is kleurantwoorde 'n aanduiding van sy ekstraversiwiteit.

Daar word tussen drie soorte helderkleurresponse onderskei:

(i) FC -response: By hierdie antwoorde is die vorm van die voorwerp primêr en die kleur aanvullend. FC gee dan 'n aanduiding van die individu se emosionele aanpasbaarheid aan sy groep en omgewing, sy mate van uiterlike beheer en sy vermoë om emosionele ervarings in sosiaal-aanvaarbare vorms te kanaliseer. Dit is dan ook duidelik dat die teenwoordigheid van FC impliseer dat die individu in kontak met sy omgewing verkeer en hom daarin kan uitleef.

Geweldplegers gee 'n totaal van 170 (gem. 3.40) FC -response, terwyl gewone diene se totaal 193 (gem. 3.86) is. Van die individuele oortreders gee 13 (26%) geweldplegers teenoor 7 (14%) diene 0 tot 1 FC, 15 (30%) geweldplegers en 18 (36%) diene 2 tot 3 FC en 22 (44%) geweldplegers teenoor 25 (50%) diene 4 en meer FC -response. Bloot volgens FC het gewone diene dus ietwat beter kontak met hul omgewing as geweldplegers.

FC -antwoorde moet egter ook in die lig van die ander kleurantwoorde gesien word.

(ii) CF -response/.....

(ii) CF -response: Hier word die respons hoofsaaklik deur kleur bepaal en is die vorm bysaak. Hierdie response dui op 'n gevoelseienskap wat nie meer kan aanpas nie en ook op emosionele onstabiliteit en prikkelbaarheid. Die begeerte om aan te pas kan egter nog altyd teenwoordig wees en nie te veel CF nie beteken dat die persoon hom op opregte en passende wyse emosioneel teenoor sy omgewing kan uitleef.

Geweldplegers gee 'n totaal van 44 (gem. 0.88) en gewone diewe 'n totaal van 31 (gem. 0.62) CF -response. Van veel meer waarde is egter die feit dat 42 (84%) geweldplegers en 41 (82%) diewe geen of slegs een CF -respons gee. Die implikasie van hierdie lae aantal CF vir beide groepe oortreders is dat hulle oorwegend 'n gebrek aan spontane emosionele interaksie met die omgewing aan die dag lê. By verdere implikasie beteken dit ook dat hulle oormatige kontrole oor hulle natuurlike responsiwiteit teenoor die omgewing uitoefen.

(iii) C -response: Suiwer kleurantwoorde kom selde by normals voor en dui op uiterste impulsiwiteit en verlies van alle beheer oor die emosies.

Geweldplegers gee slegs 2 (gem. 0.04) en diewe slegs 1 (gem. 0.02) suiwer kleurantwoorde. .Individuele ontleding toon dat 48 (96%) geweldplegers en 49 (98%) diewe geen suiwer kleurrespons gee nie.

Net soos in die geval van bewegingsresponse, is die onderlinge verhouding tussen die kleurresponse ook van groot belang. By die goed aangepaste persoon behoort FC groter as (CF + C) te wees (addisionele response bygereken). In die geval van geweldplegers is hierdie verhouding gemiddeld 3.75 : 1.01 en vir gewone diewe 4.04 : 0.67.

Hierdie/.....

Hierdie is egter vir geen van die groepe 'n goeie aanpassing nie want individuele ontleding toon dat so veel soos 40 (80%) geweldplegers en 41 (82%) gewone diewe geen of slegs één (CF + C) -respons het. Die implikasie hiervan is dat albei groepe oortreders te veel geïnhibeerde is ten opsigte van spontane en gevoelvolle emosionele reaksies teenoor hulle omgewing en dat hulle reaksies bloot van oppervlakkige aard is.

'n Verdere bevestiging dat die oortreders te min reaksie teenoor invloede van hul omgewing toon, word in die totale kleurantwoorde, som C, gevind. Vir genoegsame reaksie teenoor die omgewing behoort som C minstens 3 te wees. Vir beide geweldplegers en diewe is som C gemiddeld minder as 3, naamlik 2.64 en 2.60 respektiewelik.

(b) Achromatiese response:

By hierdie response word van die ligte en donker skakerings van die kaart gebruik gemaak om 'n antwoord te verkry.

(i) K -response: 'n Persoon gee K -response wanneer hy skakering gebruik om 'n ongestruktureerde, drie-dimensionale effek aan die kaart te gee. Dit is aanduidings van angs en spanning van 'n diffuse, ongeformuleerde aard, maar is slegs van belang indien 'n persoon meer as 3K gee. Afwesigheid van K dui nie noodwendig op afwesigheid van angs nie.

Geweldplegers gee 6 (gem. 0.12) en gewone diewe 1 (gem. 0.02) K -antwoorde. Slegs 5 geweldplegers en 1 gewone dief het K -antwoorde gegee en dit kan afgelei word dat hierdie tipe respons selde by die oortreders voorkom.

(ii) FK -response/.....

(ii) FK -response: Hier word skakering gebruik om 'n gestruktureerde, drie-dimensionale effek aan die kaart te gee. Dit dui daarop dat die persoon sy angs en spanning deur middel van introspeksie en objektiewe benadering probeer hanteer, maar die afwesigheid van FK dui nie noodwendig op gebrek aan introspeksie nie.

Geweldplegers gee 13 (gem. 0.26) en gewone diewe 19 (gem. 0.38) FK -response. Slegs 11 (22%) geweldplegers en 13 (26%) gewone diewe gee FK -antwoorde.

(iii) Fc -response: In teenstelling met FK, wat insig en oordeel voorstel, dui Fc of tekstuurantwoorde op takt in die persoonlikheid; die vermoë om ander persone in aanmerking te neem en die begeerte om sosiale verhoudings hoër te stel as die strewes. Afwesigheid van Fc dui daarop dat die persoon nie bewus is van die behoefte of begeerte om die nodige takt en gesonde sosiale verhoudings teenoor andere te openbaar nie.

Geweldplegers gee 62 (gem. 1.24) en diewe 78 (gem. 1.56) Fc -response. Hierdie antwoorde moet egter in verhouding met ander determinante, soos later aangetoon sal word, gesien word.

(iv) C' -response: By hierdie antwoorde word wit, swart en grys as kleur gebruik en gewoonlik gekombineer met die vorm van die betrokke area.

Enersyds kom C' voor by artistiese persone wat gevoelig vir kleure is en in 'n groot mate van die chromatiese en achromatiese kleure gebruik maak. Andersyds kom dit voor by persone wat wegstroom vir helder kleure en hul toevlug tot die sagter en donkerder kleure neem. Sulke persone is dan ook dikwels swartgallig en terneergedruk van geaardheid. Klopfer beweer verder: "..... it seems to indicate a responsiveness to stimuli from the outer world

which/.....

which can only be expressed in a toned-down, hesitant way. The implication is that responsiveness to outside stimulation has been interfered with by some kind of traumatic experience, resulting in withdrawal".¹⁰⁸⁾ Dit staan dan ook bekend as die "burnt-child" reaksie.

Geweldplegers gee 'n totaal van 225 (gem. 4.50) en diewe 'n totaal van 280 (gem. 5.60) C' -response. Ook wat die individuele oortreders betref, word 'n beduidende verskil tussen die groepe oortreders aangetref en gee meer diewe as geweldplegers 'n hoë aantal C'. Sewe-en-dertig (74%) geweldplegers teenoor 27 (54%) diewe gee 0 tot 5 C', terwyl 13 (26%) geweldplegers teenoor 23 (46%) diewe 6 en meer C' gee ($X^2 = 4.340$, $P < .05$).

Volgens C' -response alleen is gewone diewe meer as geweldplegers geïnhibeerd en teruggetrokke in hulle emosionele reaksies teenoor andere uit vrees dat hulle seergemaak of nie aanvaar sal word nie. Hulle is gevolglik meer as geweldplegers oorversigtig in hulle emosionele reaksies. Hierdie bevinding is dan ook geen verrassing nie as die vroeëre ervarings van gewone diewe binne die gesinsverband in aanmerking geneem word.

(c) Verhouding (Fc + c + C') : (FC + CF + C):

Die mate waarin traumatiese ervarings oorversigtigheid en inhibisie van emosionele kontak met die omgewing tot gevolg het, kan verder nagegaan word in die verhouding van die achromatiese tot die chromatiese response.

(Fc + c + C') behoort nie meer as (FC + CF + C) te wees nie (addisionele response bygereken), en as eersgenoemde verhouding twee keer soveel as laasgenoemde is, dui dit op

'n baie/.....

108) Klopfer, B. (Ed.) : Developments in the Rorschach Technique, Vol. 1, p. 275.

'n baie groot mate van inhibisie van emosionele reaksie teenoor die omgewing.

Hierdie verhouding is vir geweldplegers gemiddeld 7.46 : 4.73 en vir gewone diene 8.83 : 4.71. Vir albei groepe oortreders oorheers die achromatiese die chromatiese response verreweg. Individuele ontleding toon verder dat 35 (70%) geweldplegers teenoor 42 (84%) gewone diene meer achromatiese as chromatiese antwoorde gee, terwyl 22 (44%) geweldplegers teenoor 26 (52%) diene meer as twee keer soveel achromatiese as chromatiese response gee. Die bevinding van die vorige afdeling dat die "burnt child"-reaksie by meer diene as geweldplegers voorkom, word dus deur hierdie gegewens gesteun.

Opsommend dui die kleurantwoorde van die oortreders tot dusver daarop dat albei groepe nie die nodige spontane emosionele uitlooiing in hulle omgewing toon nie, dat hulle 'n vrees vir verwerping toon in emosionele kontak, en dat gewone diene in 'n ietwat groter mate as geweldplegers 'n neiging tot hierdie eienskap openbaar.

3.3 Repressiewe kontrole:

(a) Persentasie Vormantwoorde (F%):

Die persentasie suiwer vormantwoorde dui op die mate van bewuste beheer wat die persoon oor sy emosies en drange uitoefen. Die samelewing verwag dat die persoon se dade ondergeskik aan sy logiese denke moet wees, en as die persoon bevrees is dat hy sy emosies nie op sosiaal aanvaarbare wyse kan kanaliseer nie, verdring hy sy emosies. Oormatige inhibisie lei tot onbuigsaamheid en verlies aan spontaneïteit (F% hoër as 50).

Aan die ander kant mag die individu hom nie genoegsaam aan die norme van die samelewing onderwerp

nie; met/.....

nie, met ander woorde die standaarde van die samelewing is nog nie deel van sy persoonlikheidsstruktuur nie. Hier het ons met 'n swak super-ego te doen; die persoon tree op slegs in eie belang en sy handeling is impulsief sonder inagneming van andere (F% minder as 30 en veral wanneer dit minder as 20 is).

F-response maak 29% van geweldplegers en 29.6% van gewone diene se totale aantal response uit. Ontleding van die individuele gevalle toon dat 27 (54%) geweldplegers teenoor 20 (40%) diene minder as 30% F-response het, 21 (42%) geweldplegers en 28 (56%) diene binne die verwagte grense van 30 tot 50% F val en 2 (4%) geweldplegers en diene meer as 50% F-response het.

Volgens dié gegewens is daar weinig ernstige konstriksie by albei groepe oortreders teenwoordig, maar het 'n groot persentasie van die oortreders nog nie die standaarde van die samelewing geïnternaliseer nie en wanneer hulle na buite reageer, handel hulle impulsief en slegs in eie belang. Hierdie eienskap kom in verhouding ietwat meer by geweldplegers as by diene voor.

(b) (FK + F + Fc)-persentasie:

Hierdie persentasie gee 'n verdere aanduiding van die mate van konstriksie wat teenwoordig is, aangesien dit 'n samevatting is van die elemente van insig, repressie en takt. Indien die totale persentasie hoër as 75 is, is daar neurotiese konstriksie teenwoordig.

Geweldplegers behaal hierin gemiddeld 34.3% en gewone diene 36.3% van hul totale aantal response. Dit bevestig weer eens dat geen ernstige konstriksie teenwoordig is nie aangesien ook geen individuele oortreder hoër as 75% behaal nie.

(c) Verhouding $F : (FK + Fc)$

(c) Verhouding $F : (FK + Fc)$:

Indien $(FK + Fc)$ (addisionele response bygereken), van $\frac{1}{4}$ tot $\frac{3}{4}$ van die totale F -response uitmaak, dui dit daarop dat die individu insig en takt gebruik om aan die vereistes van die samelewing te voldoen. Dit is 'n sensitiewe beheermeganisme wat die individu help in sy interaksie met ander persone. Indien $(FK + Fc)$ groter as $\frac{3}{4} F$ is, is die persoon oormatig afhanklik van andere vir liefde en erkenning. Indien dit kleiner as $\frac{1}{4} F$ is, is daar 'n repressie of onderontwikkeling van die affektiewe behoefte of behoefte tot sosiale kontak, liefde en erkenning. Beide lae en hoë $(FK + Fc)$ ontstaan gewoonlik as gevolg van vroeëre ervarings van verwerping en dui op swak sosiale en emosionele aanpassing.

Agtien (36%) geweldplegers en 16 (32%) diene val binne die normale grense. In die geval van 6 (12%) geweldplegers en 7 (14%) diene is $(FK + Fc)$ groter as $\frac{3}{4} F$, dit wil sê hulle toon 'n oormatige smag na erkenning. Vir 26 (52%) geweldplegers en 27 (54%) diene is $(FK + Fc)$ kleiner as $\frac{1}{4} F$, dit wil sê daar is 'n onderontwikkeling of onderdrukking van die behoefte tot warmte emosionele kontak met die samelewing. Hierdie gebrek aan emosionele diepte is so groot dat dit as 'n ernstige hindernis vir goeie aanpassing beskou kan word.

(d) Die A-persentasie ($A\%$):

Hierdie persentasie word verkry deur die som van al die antwoorde wat diere of dele van diere voorstel, as persentasie van die totale aantal response uit te druk. 'n Hoë $A\%$ (meer as 50%) dui op stereotiepheid, onbuigsaamheid, beperkte belangstelling en swak aanpassing van die individu, terwyl 'n $A\%$ van tussen 20 en 35 by intelligente en aanpasbare persone verwag kan word.

Vir geweldplegers/.....

Vir geweldplegers is die gemiddelde A-persentasie 58.36 en vir gewone diene 60.84. Ontleding van die individuele oortreders bring verder aan die lig dat slegs 15 (30%) geweldplegers en 15 (30%) diene 'n A% van onder 50 het. Die oorgrote meerderheid van albei groepe oortreders kan dus volgens die A% as onbuigsaam en wanaangepas beskou word, met gevestigde onveranderlike lewensgewoontes en 'n té stereotipe beskouing van die wêreld rondom hulle.

(e) Populêre antwoorde (P):

Die populêre antwoorde gee 'n verdere aanduiding van die mate van stereotiepheid en onaanpasbaarheid van die individu. Minstens 5P impliseer dat die persoon die wêreld sien soos andere dit sien, en dat hy in staat is om te dink en te doen soos andere in sy omgewing.

Geeneen van die groepe oortreders voldoen aan hierdie vereiste nie, aangesien geweldplegers gemiddeld 3.82 en diene gemiddeld 3.96 P -antwoorde gee. Van die individuele oortreders gee slegs 13 (26%) geweldplegers en 16 (32%) diene 5 en meer P -antwoorde.

4.0 Die Erlebnistypus:

Tot dusver is die bewegings- en kleurresponse van die oortreders afsonderlik nagegaan. Waar beweging die innerlike lewe, drange en denke, dit wil sê die introversiewe neigings van die individu openbaar, gee kleur 'n aanduiding van die persoon se emosionele lewe en sy gevoeligheid vir prikkels van buite, met ander woorde sy ekstrasensiewe neigings.

Volgens die Rorschach-toets is dit veral die verhouding van die persoon se innerlike lewe tot sy uiterlike ervaring wat waardevol is om die funksionerende

persoonlikheid/.....

persoonlikheid te verstaan. Hierdie verhouding, wat deur $M : \text{som } C$ voorgestel word, word die "erlebnistypus", ervarings tipe of belewingstipe genoem. Klopfer¹⁰⁹⁾ gaan nog 'n stap verder en voeg die volgende twee verhoudings by om verdere insig in die individuele belewingstipe te kry: $(FM + m) : (Fc + c + C')$ en persentasie antwoorde op kaarte VIII, IX en X.

Daar word tussen die volgende belewingstipes onderskei: (a) Die Ekstratensiewe tipe, wanneer $\text{som } C$ groter as M is. Hierdie tipe het 'n sterk drang om hom na buite uit te leef en word dikwels gekenmerk deur rusteloosheid en labiliteit.

(b) Die Introversiewe tipe, wanneer M groter as $\text{som } C$ is. Hulle is die denkers eerder as die doeners en maak moeiliker emosionele kontak met hul omgewing.

(c) Die Ambivalente tipe, wanneer beide M en C vryelik en in gelyke verhouding voorkom. By hierdie persone is daar 'n gesonde balans tussen introversiewe en ekstratensiewe eienskappe.

(d) Die Beknelde tipe, wanneer geen of een M en een C gegee word. Hierdie tipe is gewoonlik emosioneel afgestomp en geneig tot depressie.

Die belewingstipe van die groepe oortreders word nou eers volgens die verhouding van die bewegingsresponse tot die som van kleurresponse nagegaan.

(i) Verhouding $M : \text{som } C$: Vir geweldplegers is die verhouding $M : \text{som } C$ 2.70 : 2.64, terwyl dit vir gewone diene 2.40 : 2.58 is. Hiervolgens kom dit voor asof/.....

109) Klopfer, B. (Ed.) : Developments in the Rorschach Technique.

asof geweldplegers 'n neiging tot introversiwiteit en gewone diewe 'n neiging tot ekstratensiwiteit toon.

Individuele ontleding van elke protokol, soos aangetoon in Tabel 8.3, gee egter 'n meer insiggewende beeld van die verskillende erlebnistypen.

TABEL 8.3

BELEWINGSTIPE (M : som C).

<u>Type</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Ekstratensief	20	40	25	50	45
Introversief	14	28	15	30	29
Ambivalent	9	18	6	12	15
Bekneld	7	14	4	8	11
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

Volgens Tabel 8.3 is daar 'n neiging in die volgende rigting: meer gewone diewe as geweldplegers is . ekstratensief (50% : 40%), terwyl meer geweldplegers as diewe onder die ambivalente en beknelde belewingstipe onderskeidelik ressorteer (18% : 12% en 14% : 8%).

Van die totale aantal oortreders kan 45% as oorwegend ekstratensief en 29% as oorwegend introversief beskou word. Hierdie bevinding stem ooreen met dié van ondersoekers soos die Gluecks.¹¹⁰⁾

(ii) Verhouding (FM + m) : (Fc + c + C'): Waar die verhouding (M : som C) die belewingstipe op 'n meer bewuste peil reflekteer, verteenwoordig (FM + m) : (Fc + c + C') die belewingstipe op 'n meer onbewuste en primitiewe vlak. Klopfer¹¹¹⁾ verklaar verder dat hierdie verhouding/.....

110) Glueck, S. & E. : Unraveling Juvenile Delinquency.

111) Klopfer, B. (Ed): Developments in the Rorschach Technique, Vol. I.

verhouding introversiewe en ekstratensiewe neigings aandui wat nog nie ten volle deur die individu aanvaar is nie, maar wat as potensialiteit beskikbaar is.

Vir geweldplegers is die verhouding (FM + m) : (Fc + c + C') gemiddeld 6.78 : 5.74 en vir gewone diewe 5.94 : 7.18. Wat die individuele oortreders betref, is 20 (40%) geweldplegers en 27 (54%) gewone diewe hiervolgens ekstratensief.. Dit bevestig die bevinding volgens die (M : som C) -verhouding verder, naamlik dat meer diewe as geweldplegers ekstratensief is wat hulle ervaringstipe betref.

(iii) Kaarte (VIII, IX, X) %: 'n Oorproduksie van antwoorde op die laaste drie kleurkaarte (dit wil sê meer as 40% van die response) dui daarop dat die persoon primêr gestimuleer word deur prikkels van die omgewing. Onderproduksie (dit wil sê minder as 30%) impliseer dat die persoon hom meer terugtrek en nie gereedlik reageer op emosionele prikkels van die omgewing nie.

Die gemiddelde persentasie antwoorde vir die laaste drie kaarte is 34.6 en 33.8 vir geweldplegers en diewe respektiewelik. Waar die verwagte grense tussen 30% en 40% val, kan afgelei word dat albei groepe oortreders gemiddeld op die laaste drie kaarte presteer soos verwag word volgens die norms.

5.0 Die Erfassungstypus.

Volgens die Rorschach-toets gee die wyse waarop die persoon die inkvlekke benader, ook 'n aanduiding van hoe hy sy lewensituasies en lewensprobleme benader. Met dié toets kan vasgestel word of die persoon sy lewensprobleme hoofsaaklik vanuit 'n geheel-oogpunt benader, of

hy op die meer algemene en alledaagse aspekte let, en of hy die klem op klein onbenullighede laat val. Hierdie benaderingswyse word "erfassungstypus" genoem en word van die volgende simbole afgelei:

(a) W -response, wanneer die proefpersoon die hele klad vir sy antwoord gebruik. Hierdie response kom gewoonlik voor by persone wat oor 'n goeie verstandvermoë beskik en tot abstrakte denke in staat is. So 'n persoon is in staat om die afsonderlike aspekte van sy ervaring in 'n betekenisvolle geheel te organiseer. Die kwaliteit van W is dan ook goed. W -response kan ook by verstandelik beperkte persone aangetref word: die kwaliteit is egter altyd swak.

(b) D en d -response: D -response word verkry wanneer die persoon 'n groot, voor-die-hand-liggende deel van die klad interpreteer, terwyl d -response voorkom wanneer 'n klein, duidelike deel van die klad, wat dikwels raakgesien word, geïnterpreteer word.

Van D -response sê Klopfer: "This is interpreted as a practical, everyday, common-sense application of intelligence, an interest in the presented, obvious facts, without much drive to seek relationships between these presented facts of experience.¹¹²⁾ Dit is verder ook moontlik dat die persoon nie oor die vermoë tot 'n meer geïntegreerde beskouing beskik nie.

d -Response dui op 'n kritiese lewenshouding, perfeksionisme en foutvindery wat dikwels beteken dat die persoon onseker van homself is en kompenseer deur aan die klein, bekende areas van die ervaring vas te kleef as

verdediging/.....

112) Klopfer, B. (Ed.) : Developments in the Rorschach Technique, Vol. I, p. 305.

verdediging teen onsekuriteit.

(c) Dd en S -response: Dd -antwoorde word gegee op klein, buitengewone dele van die klad wat selde raakgesien word, en S beteken dat die wit spasie op die klad as primêre determinant geïnterpreteer is.

S -antwoorde dui volgens Rorschach op opposisiegevoelens teen die self of die samelewing gerig, maar aangesien S -response slegs 0.9% van alle response van die twee groepe oortreders uitmaak, kan S vir die doel van hierdie ondersoek saam met Dd geïnterpreteer word.

Wanneer Dd en S oorbeklemtoon word ten koste van W, dui dit daarop dat die persoon te veel twyfel om gevolgtrekkings te maak uit sy gedetailleerde waarnemings en dat hy homself verdedig deur aan beperkte areas van sekerheid vas te kleef.

Volgens Klopfer (p.298) sal die mees natuurlike verhouding tussen die verskillende lokaliserings soos volg wees: W : 20 - 30% ; D : 45 - 55% ;
d : 5 - 15% ; (Dd en S) : 0 - 10%.

In Tabel 8.4 word die benaderingswyse vir die groepe oortreders aangetoon.

TABEL 8.4

BENADERINGSWYSE.

<u>Groep</u>	<u>W%</u>	<u>D%</u>	<u>d%</u>	<u>(Dd en S)%</u>
Geweld	16.9	50.5	15.0	17.5
Diefstal	13.5	48.3	19.7	18.5
Klopfer	20-30	45-55	5-15	-10

Die benaderingswyse van die individuele oortreders word in Tabel 8.5 uiteengesit.

TABEL 8.5/.....

TABEL 8.5BENADERINGSWYSE VAN INDIVIDUELE OORTREDERS.

<u>Lokalisering</u>	<u>Geweld</u>	<u>%</u>	<u>Diefstal</u>	<u>%</u>
W <20%	34	68	40	80
20 - 30%	13	26	6	12
> 30%	3	6	4	8
D <45%	15	30	20	40
45 - 55%	15	30	16	32
> 55%	20	40	14	28
d < 5%	5	10	4	8
5 - 15%	22	44	15	30
> 15%	23	46	31	62
(Dd + S) > 10%	31	62	34	68

Volgens Tabelle 8.4 en 8.5 kom die volgende tendense aan die lig:

W%: Daar is 'n onderbektoneering van W by albei groepe oortreders, maar veral by die diefstal-groep. Vier-en-dertig (68%) geweldplegers teenoor 40 (80%) gewone diene het minder as 20% W. Albei groepe oortreders, en veral die gewone diene, gaan dus in 'n groot mate mank aan die vermoë tot abstrakte denke en die vermoë om die afsonderlike aspekte van hul ervaring betekenisvol te sintiseer.

D%: Meer diene (40%) as geweldplegers (30%) toon 'n onvermoë om die gewone probleme van die alledaagse lewe in die regte perspektief te sien. Aan die ander kant toon meer geweldplegers as diene (70% : 60%) 'n belangstelling in die voor-die-hand-liggende en praktiese aspekte van die lewe. Dit egter ten koste van 'n meer geïntegreerde beskouing soos deur W verteenwoordig.

d%: Daar is 'n oorbektoneering van d by albei groepe oortreders teenwoordig, maar veral by gewone diene.

Drie-en-twintig (46%) geweldplegers teenoor 31 (62%) diewe het meer as 15% d. Hierdie tendens hang saam met die voorkoms van buitengewone detail-antwoorde.

(Dd + S)%: Hierdie aspek word deur albei groepe oortreders ver oorbeklemtoon. Een-en-dertig (62%) geweldplegers teenoor 34 (68%) diewe het meer as 10% (Dd + S)-antwoorde. Die implikasie van die oorbeklemtoning van d en (Dd + S) is dat die persoon te veel twyfel om algemene gevolgtrekkings te maak, dat hy onseker van homself is en kompenseer deur aan beperkte areas van sekerheid vas te kleef. In die geheel gesien, is hierdie karaktertrek in 'n groter mate by gewone diewe as by geweldplegers teenwoordig.

5. DIE TEMATIESE APPERSEPSIETOETS (TAT).

Ondersoeikers is dit eens dat die TAT 'n besonder geskikte aanvullende toets tot die Rorschach is.¹¹³⁾

Wallen beweer verder: "The TAT seems to yield more hints about interpersonal relationships than the Rorschach does. Also it is more likely to indicate something about the client's conception of himself."¹¹⁴⁾

Wanneer die resultate van die TAT in oënskou geneem word, moet in gedagte gehou word dat die toets impliseer dat twee basiese veronderstellings as

uitgangspunte/.....

-
- 113) Harrison, R. : Thematic Apperception and the Rorschach Methods of Personality Investigation in Clinic Practise. J. Psychol., Vol. 15.
- Sacks, J., & Lewin, H. : Limitations of the Rorschach as Sole Diagnostic Instrument. J. consult. Psychol., Vol. 14.
- Shatin, L. : Relationships between the Rorschach Test and the Thematic Apperception Test.. J. proj. Tech., Vol. 19.
- 114) Wallen, R. : Clinical Psychology, p. 252.

uitgangspunte geneem word: eerstens dat die eienskappe van die held in die storie - sy wense en begeertes, behoeftes, konflikte, gevoelens en emosies - 'n aanduiding is van neigings binne die proefpersoon se persoonlikheid; tweedens dat die eienskappe en omstandighede van ander karakters in die storie 'n aanduiding is van eienskappe en omstandighede waarmee die proefpersoon reeds kennis gemaak het.¹¹⁵⁾ Stein stel dit soos volg: "People reveal their personalities and problems in talking about others and in structuring unstructured situations; The characters, the situations, and the problems described in the stories are the same as those observed and encountered in everyday life."¹¹⁶⁾

Vir die doel van hierdie ondersoek is die TAT dan as aanvullende tegniek tot die Rorschach gebruik om meer informasie aangaande die proefpersone se interpersoonlike verhoudings, hulle beskouing van hulleself en hul beskouing van hul omgewing, in te win.

In plaas daarvan om die volledige reeks van 20 kaarte toe te pas, maak ondersoekers dikwels van 'n verkorte vorm van die toets gebruik.¹¹⁷⁾ Na deeglike vooronderzoek, is in ooreenstemming met die opinies van verskillende outoriteite¹¹⁸⁾ besluit om die volgende 12 kaarte te gebruik:

Kaarte/.....

-
- 115) Murray, H. : Thematic Apperception Test Manuel.
 Murstein, B. (Ed.): Handbook of Projective Techniques.
- 116) Stein, M. : The Thematic Apperception Test,
 p. 41.
- 117) Dana, R. : Selection of Abbreviated TAT Sets.
 J. clin. Psychol., Vol. 12.
- 118) Watson, R. : The Clinical Method in Psychology.
 Anderson, H. & G. : An Introduction to Projective
 Techniques.
- Rosenzweig, S., & : Apperceptive Norms for the
 Fleming, E. Thematic Apperception Test.
 J. Personality, Vol. 17.

Kaarte 1, 2, 3 BM, 4, 6 BM, 7 BM, 8 BM, 9 BM, 13 MF, 14, 16 en 18 BM. Nadat die toets individueel volgens die aanwysings van Murray toegepas is, is 'n verkorte weergawe van elke storie gemaak, waarna die stories volgens Arnold se klassifikasie in kategorieë ingedeel, en geïnterpreteer is. (Vergelyk gevalle studies, Hoofstuk III).

(a) Aantal Verwerpings:

Weiering van kaarte impliseer dat die persoon nie in staat is om die situasie die hoof te bied nie. Die TAT is meer gestruktureerd as die Rorschach aangesien daar definitiewe persone en prente op die kaarte aangebring is. Verwerping van 'n TAT-kaart impliseer dus dat inhibisie en emosionele faktore, veral op die gebied van interpersoonlike verhoudings, sterk na vore tree.

TABEL 9.1

VERWERPING VAN KAARTE.

<u>Kaart</u>	<u>GEWELD</u>	<u>DIEFSTAL</u>	<u>Verskil</u>
	<u>Aantal</u>	<u>Aantal</u>	
2	1	0	1
3 BM	1	0	1
6 BM	0	1	1
7 BM	1	2	1
8 BM	2	0	2
9 BM	2	0	2
13 MF	2	0	2
14	2	0	2
16	2	0	2
18 BM	1	0	1
TOTAAL	<u>14</u>	<u>3</u>	

Volgens Tabel 9.1 verwerp geweldplegers 14 en gewone diene slegs 3 kaarte. Teenoor die 8 (16%) geweldplegers is slegs 3 (6%) diene vir die onderskeie groepe se verwerpings verantwoordelik. Waar by die ongestruktureerde Rorschach geen verskil tussen die groepe oortreders

met betrekking/.....

met betrekking tot verwerpings gevind is nie, vind meer verwerpings deur geweldplegers as deur gewone diewe by die TAT, waar interpersoonlike verhoudings na vore kom, plaas. Dit kan 'n aanduiding daarvan wees dat geweldplegers dit moeiliker as gewone diewe vind om hulle met ander persone te identifiseer.

(b) Klassifikasie van stories:

In Tabel 9.2 word die aantal stories wat onder die verskillende kategorieë ressorteer, aangedui.

TABEL 9.2
KLASSIFIKASIE VAN STORIES.

<u>Kategorie</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>	
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
<u>OUER-KIND verhouding:</u>				
(a) Vader-kind	69	11.8	63	10.5
(b) Moeder-kind	116	19.8	95	15.9
(c) Albei-kind	77	13.1	97	16.3
<u>HETEROSEKS. verhouding:</u>				
(a) Getroud	103	17.6	103	17.3
(b) Ongetroud	20	3.4	41	6.8
<u>DIESELFDE geslag:</u>				
(a) Mans	152	25.9	154	25.8
(b) Dames	8	1.4	3	0.5
<u>ENKEL situasies:</u>				
(a) Mans	36	6.1	37	6.2
(b) Dames	5	0.9	4	0.7
	<u>586</u>	<u>100.0</u>	<u>597</u>	<u>100.0</u>

Volgens Tabel 9.2 is daar weinig verskil tussen die twee groepe oortreders met betrekking tot die aantal stories wat hulle ten opsigte van die verskillende kategorieë vertel.

Dit is/.....

Dit is dadelik opmerklik dat die meeste stories, naamlik 44.7% deur geweldplegers en 42.7% deur gewone diewe, oor die "ouer-kind-verhouding" vertel word. Hierdie gebied van die interpersoonlike verhoudings neem dus volgens die TAT die grootste deel van albei groepe oortreders se aandag in beslag. Verdere ontleding van die aantal stories oor ouer-kind-verhouding toon dat 19.8% van geweldplegers en 15.9% van gewone diewe se stories oor "Moeder-kind-verhouding" gaan, terwyl 13.1% van geweldplegers en 16.3% van gewone diewe se stories oor "albei ouers-kind-verhouding" gaan.

Geweldplegers vertel 21% en diewe 24% van alle stories oor "heteroseksuele verhoudings", en dit is duidelik dat stories oor die huwelik (17.6% : 17.3%) baie meer aandag geniet as stories oor die ongetroude lewe (3.4% : 6.8%).

Onder "dieselfde geslag" word baie meer stories deur geweldplegers en diewe oor mans (25.9% : 25.8%) as oor dames (0.9% : 0.7%) vertel. Hierdie verskynsel mag o.a. ook in verband staan met die bevinding dat beide groepe oortreders nie veel waarde aan 'n hogte vriendskapsband met meisies heg nie.

(c) Ouer-kind-verhouding:

Ten einde meer informasie oor elke proefpersoon se interpersoonlike verhoudings volgens sy TAT-stories te verkry, is die onderafdelings soos in Tabel 9.2 uiteengesit verder ontleed. Die hooftema tesame met die oorheersende emosionele toon van elke storie, is vir die doel

van/.....

van klassifikasie van die interpersoonlike verhoudings in aanmerking geneem. Elke proefpersoon is dan hiervolgens onder een van verskeie afdelings geklassifiseer na aanleiding van die oorheersende tema van die stories.

Om so 'n volledig moontlike beeld te verkry, is die "ouer-kind-verhouding" ontleed in terme van die verhouding van vader tot kind, kind tot vader, moeder tot kind en kind tot moeder. Stories oor "albei-ouers-kind-verhouding" is ontleed en aangewend om die tendense in "vader-kind" en "moeder-kind-verhoudings" te bevestig of te verwerp.

(i) Vader-kind-verhouding: Die twee groepe oortreders se TAT stories oor bogenoemde verhouding het ses hooftemas opgelewer, en hierdie verskillende aspekte van die verhouding van vader tot kind is in drie breë kategorieë saamgevat soos uiteengesit in Tabel 9.3.

Volgens die tabel is daar 'n beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders wat die vader-kind-verhouding betref. Meer geweldplegers as gewone diewe (52% : 28%) beskou die vader-figuur as raadgewend, simpatiek gesind en hulpvaardig. Slegs enkele geweldplegers en diewe (6% : 2%) beskryf die vader as iemand wat oorbeskermend teenoor die kind optree.

Twaalf (24%) geweldplegers en 10 (20%) diewe beskou die vader as 'n persoon wat 'n aktiewe, ongunstige houding teenoor die kind inneem, terwyl 9 (18%) geweldplegers en 25 (50%) diewe die vader in 'n passiewe rol uitbeeld wat skeiding tussen vader en kind simboliseer deurdat die vader totaal afwesig is, oorlede is of geen emosionele kontak tussen vader en kind bestaan nie.

TABEL 9.3

VADER-KIND-VERHOUDING.

<u>Verhouding</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
(a) <u>Positiewe Interaksie:</u>					
1. Vader raadgewend, simpatiek, vermaan, opreg bekommerd	26	52	14	28	40
2. Vader oorbeskermend	3	6	1	2	4
(b) <u>Negatiewe Interaksie:</u>					
3. Vader verwerp kind, bedrieg en verbreek beloftes	1	2	3	6	4
4. Vader stel swak voorbeeld deur dronkenskap en misdaad	5	10	4	8	9
5. Vader erg dominerend en straf kind buitensporig	6	12	3	6	9
(c) <u>Geen Interaksie:</u>					
6. Vader afwesig, oorlede, speel onbelangrike rol, geen emosionele kontak	9	18	25	50	34
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 12.17 \quad \text{g.v.} = 2 \quad P < .01$$

Hierdie bevindings van die TAT stem ooreen met die ontleding van die agtergrondgeskiedenis van die twee groepe oortreders, waar vasgestel is dat meer geweldplegers as gewone diene se vaders 'n normale, simpatieke verhouding met die kind handhaaf, terwyl meer diene se vaders 'n onverskillige en selfs vyandige houding teenoor die kind inneem. Hierdie laaste feit impliseer dat die kind hom moeilik met sy vader kan identifiseer, dat daar weinig kontak tussen vader en kind sal wees en kan in verband gebring word met die TAT-bevinding dat daar in die geval van 50% van die gewone diene geen interaksie tussen vader en kind is nie.

(ii) Kind-vader-verhouding/.....

(ii) Kind-vader-verhouding: Die hoof temas van die stories wat gaan oor die verhouding van die kind tot die vader word in Tabel 9.4 aangetoon.

TABEL 9.4
KIND-VADER-VERHOUDING.

<u>Verhouding</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
<u>(a) Positiewe Interaksie:</u>					
1. Kind aanvaar vader- outoriteit, afhank- lik, soek hulp en beskerming	11	22	9	18	20
<u>(b) Negatiewe Interaksie:</u>					
2. Kind verwerp vader- outoriteit, dros van huis, assosieer swak maats, misdaad	23	46	19	38	42
3. Kind verwerp vader- outoriteit, dros, misdad, maar berou, keer terug en ver- beter	6	12	2	4	8
<u>(c) Geen Interaksie:</u>					
4. Vader afwesig, oor- lede, geen emosio- nele kontak	10	20	20	40	30
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 4.81 \quad \text{g.v.} = 2 \quad P < .10$$

Volgens Tabel 9.4 aanvaar slegs 11 (22%) geweldplegers en 9 (18%) diene die vader-outoriteit, terwyl die oorgrote meerderheid geweldplegers en diene (58% : 42%) die vader-outoriteit verwerp en met swak maats assosieer en misdaad pleeg.

Proefpersoon 67: K 7 BM: "Eendag was daar ook 'n seun. Sy pa het hom altyd vertel hy moet ophou met kwaad dinge. Hy het altyd gesê: 'Ja, Pa,' maar as sy pa sy rug draai, is dit maar weer so Toe sy pa die aand slaap, vlie hy uit die kooi, uit die venster weer na sy maats toe en hy het baie dinge aangevang saam met sy maats."

Twee/.....

Twee tendense kom veral na vore uit Tabel 9.4: eerstens het ontleding van die kind se verhouding tot sy vader deur middel van sy agtergrondgeskiedenis en persoonlike onderhoude, dit wil sê op die bewuste vlak, aan die lig gebring dat meer diewe as geweldplegers hul vader-otoriteit verwerp. Volgens die TAT, waar projeksie na vore tree, dit wil sê op 'n meer onbewuste vlak, vind ons 'n groter neiging by geweldplegers as by diewe om in opstand teen die vader se otoriteit te kom. Dit kan ook 'n groter mate van aggressie aan die kant van geweldplegers impliseer; tweedens word die bevinding van die vader-kind-verhouding (Tabel 9.3) bevestig, naamlik dat gesonde emosionele kontak tussen vader en kind by meer diewe (40%) as geweldplegers (20%) afwesig is.

Verder toon Tabel 9.4 dat die helfte (50%) van alle oortreders die vader-otoriteit verwerp, slegs een vyfde (20%) vader-otoriteit aanvaar en daar in 30% van die gevalle geen kontak tussen kind en vader bestaan nie.

(iii) Moeder-kind-verhouding: Besonderhede oor hierdie verhouding word in Tabel 9.5 uiteengesit.

Uit hierdie tabel blyk dit dat 22 (44%) geweldplegers teenoor 17 (34%) diewe die moeder skilder as 'n raadgewende en simpatieke persoon, terwyl 11 (22%) geweldplegers en 9 (18%) diewe die moeder as oorbeskermend en besitlik beskou. Hierdie gegewens stem in breë ooreen met die ontleding van proefpersone se agtergrondgeskiedenis, behalwe dat genoemde aspekte volgens die agtergrondgeskiedenis oorwegend nog meer beklemtoon word. Die volgende storie dien as voorbeeld van die oorbeskermende houding van 'n moeder:

Proefpersoon 13: K 14: "Eendag was daar 'n klonkie en sy ma. Hierdie klonkie was baie gruwelik het altyd kwaad gedoen en as die mense kom, sê sy

ma hy's/.....

ma hy's nie 'n klong wat sulke dinge aanvang
nie. In die nag staan hy op, breek winkels
in en die oggend as die mense daar kom, sê
sy ma my (!) kind was nog nooit (!) uit die huis
uit nie. So het hy aangegaan tot hy later mense
vermoor (!) het daar het hy die doodstraf
gekry toe sy ma daar kom, sê hy vir haar,
ja, dis deur haar (!) wat hy vandag hier in dié
plek sit hy't gesê dis die dinge wat sy
vir altyd so weggesteek het van hom."

TABEL 9.5

MOEDER-KIND-VERHOUDING.

	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		
<u>Verhouding</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Totale %</u>
(a) <u>Positiewe Interaksie:</u>					
1. Ma raadgewend, sim- patiek, opreg be- kommerd	22	44	17	34	39
2. Ma oorbeskermend, besitlik	11	22	9	18	20
(b) <u>Negatiewe Interaksie:</u>					
3. Ma dominerend en straf redelik kwaai	8	16	4	8	12
4. Ma verwerp kind, apaties, aggressief	2	4	5	10	7
(c) <u>Geen Interaksie:</u>					
5. Ma afwesig, oorlede, geen emosionele kon- tak	7	14	15	30	22
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 3.79 \quad g.v. = 2 \quad P < .20$$

Uit Tabel 9.5 blyk dit verder dat die moeders van
10 (20%) geweldplegers en 9 (18%) diewe in 'n negatiewe
verhouding tot hulle kinders staan deur middel van domine-
ring, verwerping en aggressie. Hierdie bevinding stem
presies ooreen met die agtergrondontleding van gewone
diewe, maar is baie hoër vir geweldplegers as wat volgens

hul/.....

hul agtergrondgeskiedenis vasgestel is. Hierdie verskynsel kan in verband gebring word met die feit dat heelwat meer geweldplegers volgens die TAT, met ander woorde volgens hulle innerlike beskouing en fantasie, hulle moeders in 'n dominerende en aggressiewe lig sien, en bevestig die bevinding wat reeds verkry is dat geweldplegers op 'n stadium in hul lewe in opstand teen ouerlike outoriteit kom en hulle op 'n meer impulsiewe wyse van die gesinsband losskeur.

Volgens Tabel 9.5 kan verder afgelei word dat die moeders van 15 (30%) gewone diewe teenoor slegs 7 (14%) geweldplegers geen warme emosionele kontak met hul kinders het nie.

Indien Tabelle 9.3 en 9.5 vergelyk word, is dit dadelik opmerklik, nes in die geval van die agtergrondgeskiedenis, dat die verhouding van moeder tot kind oor die algemeen baie gunstiger as dié van vader tot kind is.

(iv) Kind-moeder-verhouding: Die vyf hooftemas wat uit TAT-stories oor bogenoemde verhouding voortvloei, word in Tabel 9.6 aangetoon.

Volgens die tabel word moeder-outoriteit deur slegs 9 (18%) geweldplegers en 12 (24%) gewone diewe aanvaar terwyl, net soos by kind-vader-verhouding gevind is, die meerderheid geweldplegers en diewe (68% : 48%) die moeder-outoriteit verwerp om met swak maats te assosieer. Die volgende storie, wat 'n direkte projeksie van die proefpersoon se eie lewensgeskiedenis is, dien as voorbeeld van hoe die kind moeder-outoriteit verwerp:

Proefpersoon 88: K 6 BM: "Daar was eendag 'n baie jong seun. Hy wou nooit luister as sy ma met hom gepraat het nie. Sy ma het altyd gesê

hy moet/.....

hy moet in die huis bly. Hy wou nie hoor nie en het altyd net aangetrek en uitgeloop Hy was meer lief vir sy vriende as vir sy ma. Een aand sê sy ma hy moet by die huis bly. Toe sê hy nee, as hy by die huis bly verloor hy sy - sy - sy lekker tyd saam met sy vriende Hy dink hy is groot en kan na homself kyk."

TABEL 9.6
KIND-MOEDER-VERHOUDING.

	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		
<u>Verhouding</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Totale %</u>
<u>(a) Positiewe Interaksie:</u>					
1. Kind aanvaar moeder- outoriteit, afhank- lik, soek hulp en beskerming	5	10	10	20	15
2. Kind oormatig geheg aan moeder	4	8	2	4	6
<u>(b) Negatiewe Interaksie:</u>					
3. Kind verwerp moeder- outoriteit, dros, assosieer swak maats, misdaad	29	58	23	46	52
4. Kind verwerp moeder- outoriteit, dros, misdad, maar berou, keer terug en ver- beter	5	10	1	2	6
<u>(c) Geen Interaksie:</u>					
5. Moeder afwesig, oor- lede, geen emosio- nele kontak	7	14	14	28	21
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 4.49 \quad \text{g.v.} = 2 \quad P < .20$$

Die groter verwerping van moeder-outoriteit deur geweldplegers as deur diene volgens die TAT, is verder, net soos in die geval van die moeder-kind-verhouding, baie hoër as volgens die ontleding van geweldplegers se agtergrond-geskiedenis. Dit bevestig weer die bevinding dat meer

geweldplegers/.....

geweldplegers as diewe op 'n stadium totaal in opstand teen ouerlike outoriteit kom en hulle dan op impulsiewe wyse van die gesinsverband losmaak.

Tabel 9.6 toon ook dat emosionele kontak tussen kind en moeder totaal afwesig is by meer gewone diewe as by geweldplegers (28% : 14%).

Indien Tabbelle 9.4 en 9.6 ten opsigte van die negatiewe interaksie tussen kind en ouer vergelyk word, word opgemerk dat meer geweldplegers en diewe (68% : 48%) moeder-outoriteit verwerp as wat hulle vader-outoriteit verwerp (58% : 42%). Hierdie verskynsel spruit uit die feit dat daar volgens die TAT deurgaans meer interaksie tussen moeder en kind as tussen vader en kind bestaan (soos bevestig deur afdeling "(C) Geen Interaksie" van die tabelle), en ook uit die feit dat ontleding van die stories aan die lig bring dat die moeder oorwegend 'n meer sentrale, stabiliserende en aktiewe rol in die gesin as die vader speel. Indien die kind in opstand teen ouerlike outoriteit kom, spreek dit vanself dat hy in die moeder-gesentreerde gesin primêr in opstand teen die moederfiguur sal kom.

Uit Tabel 9.6 kan verder afgelei word dat slegs een vyfde (21%) van alle oortreders moeder-outoriteit aanvaar, een vyfde (21%) geen kontak met die moeder het nie en meer as die helfte (58%) moeder-outoriteit verwerp en in direkte konflik met die moeder verkeer.

(d) Heteroseksuele verhouding:

(i) Huweliksverhouding: Stories wat handel oor heteroseksuele verhoudings is vervolgens ontleed en die hoofemas ten opsigte van die verhouding tussen man en vrou word in Tabel 9.7 uiteengesit.

is, kwaai drink, nie vir sy vrou sorg nie en haar as die mindere beskou wat moet sorg vir die huishouding terwyl hy sy gang gaan:

Proefpersoon 100: K 4: "Eendag was daar 'n man gewees. Hy het vrou en kinders gehad. Elke aand kom hy dronk (!) huis toe dan moet die vrou maar net maak wat hy sê. Elke aand dan slaan (!) hy die kinders en slaan (!) die vrou. Dan moet die vrou maar net uit die huis uit hardloop. Een aand toe die vrou nog so uitspring, slaan hy die vrou dat die vrou uit by die venster val"

Uit die tabel blyk dit ook verder dat slegs 7 (14%) geweldplegers en 2(4%) diewe die huweliksverhouding as ongelukkig beskryf weens die vrou se optrede.

Wat al die oortreders betref, beskou slegs 22% die huwelik as gelukkig, terwyl die vrou slegs in enkele gevalle (9%) en die man in verreweg die meeste gevalle (69%) beskou word as die persoon wat vir ongeluk en spanning in die huwelik verantwoordelik is.

(ii) "Ongetroude" verhoudings: Stories wat gaan oor die verhouding tussen die twee geslagte wat nog ongetroud is, word in Tabel 9.8 aangetoon.

Volgens Tabel 9.8 blyk dit dat gewone diewe beduidend meer stories as geweldplegers oor ongetroude verhoudinge vertel. Van die geweldplegers vertel 37 (74%) en van die diewe slegs 23 (46%) geen stories oor bogenoemde verhouding nie. Soos reeds uit Tabel 9.2 geblyk het, maak stories oor die ongetroude verhoudings egter maar 'n baie klein persentasie van albei groepe oortreders se totale aantal stories uit, en is temas oor die huweliksverhouding vir albei groepe oortreders van baie meer belang.

TABEL 9.8

HETEROSEKSUELE VERHOUDING : ONGETROUD

<u>Verhouding</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
(a) 1. <u>Harmonieus:</u>	6	12	10	20	16
(b) <u>Ongelukkig weens toedoen van Man:</u>					
2. Man aggressief teen meisie	3	6	4	8	7
3. Man ignoreer meisie, kwaad, steur nie aan haar vermaning	2	4	4	8	6
4. Man ontrou, swak morele karakter, gebruik meisies net as nodig het	1	2	4	8	5
(c) <u>Ongelukkig weens toedoen van Meisie:</u>					
5. Meisie ontrou, swak morele karakter	1	2	5	10	6
(d) <u>Geen storie:</u>	37	74	23	46	60
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$x^2 = 8.93 \quad g.v. = 3 \quad P < .05$$

Tabel 9.8 toon verder dat 6 (46%) geweldplegers en 10 (37%) diewe, wat wel stories oor ongetroude verhoudings vertel het, die verhouding tussen man en meisie as positief en gesond beskryf terwyl, net soos in die geval van die huweliksverhouding, beide geweldplegers en diewe ongeluk in die verhouding hoofsaaklik aan die swak karaktertrekke van die man toeskryf (46% : 44%), en in 'n baie kleiner mate aan swak karaktertrekke van die meisie (8% : 19%).

(e) Karakters van dieselfde geslag:

Volgens Tabel 9.2 word 25% van alle stories deur die twee groepe oortreders oor mans vertel. Aangesien geweldplegers en diewe slegs 8 en 3 stories respektiewelik oor dames vertel het, kan geen geldige afleidings hiervan/.....

hiervan gemaak word nie.

Aangesien een van die voorveronderstellings van die TAT is dat die omstandighede en eienskappe van ander karakters in die storie 'n aanduiding is van die omstandighede en eienskappe waarmee die persoon of verteller reeds kennis gemaak het, behoort 'n ontleding van die stories oor ander mans dus lig te werp op hulle omstandighede en karaktertrekke volgens die proefpersone se ervaring. Hierdie ontleding word in Tabel 9.9 uiteengesit.

TABEL 9.9

DIESELFDE GESLAG : MANS.

<u>Verhouding</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
(a) <u>Gunstig:</u>					
1. Menseverhouding gesond	3	6	7	14	10
2. Mans moet hard werk om te bestaan, maar streef na vriendskap	4	8	4	8	8
3. Mans soek na vriend- skap te midde van aggressiewe omgewing	1	2	2	4	3
(b) <u>Ongunstig:</u>					
4. Mans uiters aggres- sief, baklei, anti- sosiaal, weier werk, beïnvloed ander ten kwade	31	62	30	60	61
5. Mansvriende aggres- sief teenoor mekaar, kan nie jou vriende vertrou	8	16	7	14	15
6. Mans oormatige drank- en daggamisbruikers	3	6	0	0	3
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 1.51 \quad \text{g.v.} = 1 \quad P < .30$$

Volgens Tabel 9.9 beskou slegs 8 (16%) geweld-
plegers en 13 (26%) gewone diewe ander mans as persone wat

gesonde/.....

gesonde menseverhoudings handhaaf of minstens daarna streef. Die oorgrote meerderheid geweldplegers en diene (84% : 74%) beskou ander mense as aggressiewe en anti-sosiale persone wat jou ten kwade beïnvloed en selfs hulle beste vriende in die rug sal steek. Hierdie bevinding getuig daarvan dat albei groepe oortreders, en veral geweldplegers, hulle in 'n dreigende omgewing bevind en dat die interpersoonlike verhoudings in dié omgewing op 'n baie ongesonde grondslag rus.

Proefpersoon 4: K 8 BM: "Hel ! Dié is nou 'gangsters' die. Hulle is nou nie 'geworrie' of hulle nou in die bos slaap of sakke slaap, 'worrie' nie. Hulle loop toe en kry een, en daar's dit net van daai ! Hulle het aangegaan en mense slaan maar die polisie kon hulle nie kry in die bos 'n seuntjie sien hulle en sê hier lê 'n trop volk in die bos. Dit baat nie ek gaan hulle wakker maak nie want hulle is mense wat 'cruel' is en hulle gaan my doodmaak hy gaan sê vir sy pa en pa, 'ring' op: Die C.I.D. moet kom kyk hier lê 'n klomp volk en die's die volk wat ons so aanrand"

Bogenoemde omstandighede, soos deur die TAT geskets, kom egter geensins as 'n verrassing nie indien die swak woonbuurtes en ongesonde etiese en morele standaarde van die gemeenskappe waaruit die twee groepe oortreders kom, in aanmerking geneem word.

(f) Enkel situasies:

Aangesien geweldplegers en diene slegs 5 en 4 stories respektiewelik vertel oor situasies waar slegs 'n enkel dame teenwoordig is, kan geen geldige afleidings hiervan gemaak word nie. Stories waar slegs 'n enkel man teenwoordig is, maak ook net 6% van die onderskeie groepe oortreders se totale aantal stories uit, maar hierdie temas is ontleed en word in Tabel 9.10 aangetoon.

TABEL 9.10

ENKEL SITUASIES : MANS

<u>Verhouding</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
1. Min selfvertroue, behaal geen sukses in die lewe	11	22	16	32	27
2. Alleen in die lewe, geen hulp van of interaksie met andere	8	16	4	8	12
3. Sterk strewe om te presteer en sukses te behaal	4	8	5	10	9
4. Geen storie	27	54	25	50	52
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$X^2 = 2.45 \quad g.v. = 3 \quad P < .50$$

Uit die tabel blyk dit dat 11 uit die 23 geweldplegers (d.w.s. 48%) en 16 uit die 25 diewe (d.w.s. 64%) wat wel stories oor enkel situasies vertel het, die man beskrywe as 'n persoon sonder selfvertroue en een wie se pogings in die lewe onsuksesvol is. Hierdie aanduidings tot 'n gevoel van mislukking by gewone diewe stem ooreen met hul groter gebrek aan eiewaarde soos ook deur die Aanpassingsvraelys weerspieël word.

Tabel 9.10 toon verder dat ietwat meer geweldplegers (8 uit 23 of 35%) as diewe (4 uit 25 of 16%) die persoon beskryf as iemand wat alleen staan in die lewe sonder enige hulp van en kontak met andere, met ander woorde iemand wat nie gesonde interpersoonlike verhoudings kan bewerkstellig nie.

(g) Straf:

Alle proefpersone het situasies in hulle stories geskep waarin die held se gedrag in 'n mindere of meerdere mate teenstrydig met die norme en standarde van die

samelewing/.....

samelewing is. Die wyse waarop hierdie anti-sosiale gedrag hanteer word - of die persoon konsekwent vir sy wangedrag gestraf word, of hy soms of altyd straf vryspring en of hy die nodige skuldgevoel en berou oor sy daade toon - kan lig werp op die proefpersoon se waardesisteem, sy selfideaal en die ontwikkelingspeil van sy super-ego.

Die aanwesigheid van straf en berou by wangedrag is egter slegs één spesifieke benaderingswyse om die ontwikkelingspeil van die super-ego, met ander woorde die mate waarin die persoon die norme van die samelewing geïnternaliseer het, na te speur. Die voorafgaande ontleding van die verskillende aspekte van die TAT het reeds deurgaans aan die lig gebring dat die super-ego-ontwikkeling van beide groepe oortreders, en veral van die geweldplegers, nie op 'n baie gesonde vlak is nie.

Vir die doel van die huidige ondersoek word die ontwikkelingspeil van die super-ego beskou as:

- GOED, wanneer afwykende gedrag deurgaans gestraf word, die persoon berou oor sy daade het en verbeter;
- ONBEVREDIGEND, wanneer wangedrag soms gestraf word en die persoon minstens 'n mate van berou toon;
- SWAK, wanneer straf totaal vrygespring word en geen berou oor wangedrag aanwesig is nie.

In Tabel 9.11 word die ontwikkelingspeil van die super-ego vervolgens uiteengesit.

Uit die tabel blyk dit dat 30 gewone diewe (60%) teenoor 21 geweldplegers (42%) se super-ego op 'n gesonde peil van ontwikkeling is. Aan die ander kant is die super-ego-ontwikkeling van 29 (58%) geweldplegers

teenoor/.....

teenoor 20 (40%) gewone diene nog op 'n onbevredigende en selfs 'n swak peil en het hulle beslis nog nie die norme en standaarde van die gemeenskap geïnternaliseer nie.

Hierdie bevinding het ernstige implikasies as in aanmerking geneem word dat alle oortreders reeds deur middel van die hof kennis met straf en die standaarde van die gemeenskap opgedoen het, en dus behoort te besef dat wangedrag deur een of ander vorm van straf behoort gevolg te word.

TABEL 9.11

ONTWIKKELINGSPEIL VAN SUPER-EGO.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Goed	21	42	30	60	51
Onbevredigend	16	32	8	16	24
Swak	13	26	12	24	25
	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>50</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

$$\chi^2 = 4.29 \quad \text{g.v.} = 2 \quad P < .20$$

(h) Wyse waarop gedrag tot uiting kom:

'n Ontleding van die wyse en vlak waarop die held se gedrag in die TAT-stories tot uiting kom, kan ook 'n aanduiding gee van die gedragsmanifestasies van die persoon wat die stories vertel. Hierdie ontleding ten opsigte van al die stories wat deur die proefpersone vertel is, word in Tabel 9.12 aangetoon.

Uit Tabel 9.12 blyk dit dat daar geen verskil tussen die twee groepe oortreders is nie met betrekking tot die aantal stories waarin die held se gedrag bloot op die fantasievlak tot uiting kom. In hierdie stories wens, verbeel of dagdroom die held slegs oor hoe hy homself moet uitdruk.

Proefpersoon/.....

Proefpersoon 55: K 1: "Die man het tandpyn
 Hy dink baie (!). Lyk of hy dink aan sy ma.
 Lyk soos een wat nie ma het nie en dink daaroor
 dat ander kinders ma het"

Geweldplegers vertel 30 (5.1%) en gewone diewe
 34 (5.7%) stories van dié aard.

TABEL 9.12

GEDRAG VAN HELD.

<u>Gedrag</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Fantasie	30	5.1	34	5.7	5.4
Geïnhibeerd	51	8.7	17	2.8	5.7
Motories:					
Sosiaal	193	32.9	258	43.2	38.1
Anti-sos.-Sosiaal	64	10.9	90	15.1	13.0
Anti-sosiaal	248	42.3	198	33.1	37.7
	<u>586</u>	<u>99.9</u>	<u>597</u>	<u>99.9</u>	<u>99.9</u>

Geïnhibeerde gedrag kom voor in stories waar die held iets wil doen maar homself weerhou of laat weerhou, uit kommer of vrees vir die implikasies van sy daade. Daar vind dan geen spontane uitlewing van die impulse of begeertes plaas nie. Volgens aanduidings van die Spieëlteken-toets, Rorschach en TAT tot dusver, kan verwag word dat geïnhibeerde gedrag meer by geweldplegers as by gewone diewe sal voorkom. Hierdie verwagting word dan ook bevestig deur Tabel 9.12 wat aantoon dat geweldplegers 51 (8.7%) en diewe slegs 17 (2.8%) stories vertel waarin die gedrag van die held geïnhibeerd is.

Proefpersoon 6: K 4: "..... Toe trek hy sy baadjie uit en sit die baadjie op die 'kit' (bed) neer, toe wil hy sommer saam met die mense baklei. Toe sê sy vrou: Nee, los hulle. Wat hy hulle

los toe/.....

los toe koel hy af en toe gaan was hy sy gesig

Verreweg die meeste stories van geweldplegers (505 of 86.1%) en diewe (546 of 91.4%) behels gedrag wat op die motoriese vlak geskied. Volgens Tabel 9.12 vertel gewone diewe 258 stories (48.2%) en geweldplegers 193 stories (32.9%) waarin die held sosiaal aanvaarbare gedrag openbaar. Aan die ander kant vertel geweldplegers 248 stories (42.3%) en diewe 198 stories (33.1%) waarin die held in botsing met sy omgewing verkeer en anti-sosiale gedrag openbaar.

Verder is daar aanduidings dat gewone diewe meer stories as geweldplegers vertel waarin die gedrag van die held aanvanklik as anti-sosiaal beskou kan word, maar waarin sy gedrag met die verloop van die storie verander in en uiteindelik eindig in sosiaal aanvaarbare optrede (15.1% : 10.9%). Hierdie verskynsel dui ook op die mate waarin die persoon berou toon oor sy daade en uiteindelik voldoen aan die eise van die samelewing, en bevestig die tendens van 'n beter super-ego-ontwikkelingspeil by gewone diewe.

In die algemeen gesien, dui Tabel 9.12 daarop dat karakters van geweldplegers meer as dié van gewone diewe gekenmerk word deur gedrag wat enersyds slegs op 'n fantasie- en geïnhibeerde vlak tot uiting kom, en andersyds deur gedrag wat deur meer anti-sosiale optrede teenoor hul omgewing gekenmerk word.

(i) Finale uitslag van tema:

Deur die finale uitslag of einde van elke storie te ontleed, kan insig verkry word in die verteller se beskouing en hantering van sy lewensomstandighede, en of sy algemene stemming getuig van optimisme of pessimisme

vir die/.....

vir die toekoms. Besonderhede oor die eindes van die stories verskyn in Tabel 9.13.

TABEL 9.13

AARD VAN STORIE-EINDES.

<u>Aard</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Gelukkig	306	52.2	339	56.8	54.4
Ongelukkig	246	41.9	248	41.5	41.7
Onseker	34	5.8	10	1.7	3.7
	<u>586</u>	<u>99.9</u>	<u>597</u>	<u>100.0</u>	<u>99.9</u>

Stores waarvan die einde gelukkig is, getuig daarvan dat sukses behaal is, probleme opgelos is en wense vervul sal word. Tabel 9.13 dui daarop dat gewone diewe meer sulke stories as geweldplegers vertel (339 of 56.8% : 306 of 52.2%). Aan die ander kant vertel geweldplegers en diewe in dieselfde verhouding (41.9% : 41.5%) stories met 'n ongelukkige einde, terwyl daar aanduidings is dat geweldplegers meer stories as diewe vertel waarvan die einde onseker is, met ander woorde waar die konflik onopgelos bly (34 of 5.8% : 10 of 1.7%).

Hierdie gegewens steun die algemene tendens soos deur die TAT weerspieël, naamlik dat geweldplegers meer as gewone diewe probleme met hulle interpersoonlike verhoudings ondervind.

6. INRIGTINGSAANPASSING.

Empiriese waarneming in die verbeteringskool het dikwels die vermoede laat ontstaan dat geweldplegers

hulle/.....

hulle beter as gewone diene by die algemene inrigtingslewe aanpas, dit wil sê by skoolopleiding, ambagsopleiding, koshuislewe en inrigtingsroetine en -dissipline. Ook word algemeen aanvaar dat die eerste ses maande in die inrigting die moeilikste aanpassingsperiode vir die jeugoortreders is: indien hulle daarin slaag om goed aan te pas vir die eerste ses maande, is hulle kanse goed om van hulle verdere inrigtingsloopbaan 'n sukses te maak.

Om bogenoemde veronderstellings op 'n meer wetenskaplike grondslag te plaas, is elke proefpersoon se inrigtingsaanpassing beoordeel volgens verslae en gegewens soos verkry van sy skool, ambag, koshuis, direkte observasie en kliniese lêer.

Aanvanklik is beplan om proefpersone se inrigtingsaanpassing alleenlik te beoordeel nadat hulle vir ses maande in die inrigting was. Aangesien weinig verskille in hierdie opsig te voorskyn gekom het, is besluit om ook hulle aanpassing na te gaan ná 'n tydperk van twaalf en vier-en-twintig maande in die inrigting.

'n Proefpersoon se inrigtingsaanpassing is beskou as:

GOED,

wanneer hy geen inrigtingsoortreding begaan het nie en alle verslae oor hom ontvang, gunstig is;

MIDDELMATIG,

wanneer hy enkele minder ernstige oortredings begaan het, byvoorbeeld gesels gedurende stilletyd, ontduik bad, en wanneer verslae oor sy gedrag, aanpassing en vordering oorwegend gunstig is;

SWAK,

wanneer hy ernstige oortredings begaan het, soos drostery,

aanhoudende/.....

aanhoudende opstandigheid,
ernstige bakleiery, en wanneer sy
inrigtingsverslae oorwegend ongunstig
is.

Besonderhede oor proefpersone se aanpassing
verskyn in Tabel 10.1

TABEL 10.1
INRIGTINGSAANPASSING.

<u>Tydperk</u>		<u>GOED</u>		<u>MIDDELMATIG</u>		<u>SWAK</u>	
		<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
6 mde:	<u>Geweld:</u>	42	84	1	2	7	14
	<u>Diewe:</u>	44	88	2	4	4	8
12 mde:	<u>Geweld:</u>	40	80	7	14	3	6
	<u>Diewe:</u>	43	86	4	8	3	6
24 mde:	<u>Geweld:</u>	34	68	2	4	14	28
	<u>Diewe:</u>	35	70	3	6	12	24

Volgens Tabel 10.1 is daar geen beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders wat hulle inrigtingsaanpassing betref nie. Na 'n verblyf van ses maande in die inrigting is 42 (84%) geweldplegers en 44 (88%) gewone diewe se aanpassing goed, 1 (2%) geweldpleger en 2 (4%) diewe s'n middelmatig en 7 (14%) geweldplegers en 4 (8%) diewe se aanpassing swak. Dieselfde tendens word ook verkry nadat die oortreders vir twaalf en vier-en-twintig maande in die inrigting was, behalwe dat daar 'n geleidelike daling vir albei groepe oortreders ten opsigte van goeie aanpassing is.

Daar is slegs één afwyking in bogenoemde bevinding te bespeur en dit is na vier-en-twintig maande in die inrigting, onder die afdeling van swak aanpassing: daar is 'n neiging tot swak aanpassing by meer geweldplegers en diewe ná twee jaar in die inrigting as ná die eerste ses maande.

Hierdie/.....

Hierdie verskynsel is egter nie onverwags nie: eerstens mag 'n leerling na twee jaar suksesvolle inrigtingsaanpassing met vergunning ná sy ouers uitgeplaas word. Dikwels moet lank gewag word voordat 'n gunstige proef-beampteverslag oor die leerling se huislike omstandighede verkry word, of soms is die ouers totaal onopgespoor. Dit veroorsaak dat leerlinge krielrig en onrustig raak en uiteindelik van die inrigting dros of ernstige wangedrag openbaar.

Tweedens het die ondervinding geleer dat 'n leerling dikwels, wanneer hy op die punt staan om met vergunning ontslaan te word, om geen klaarblyklike ~~rede~~ nie, skielik 'n ernstige oortreding begaan of dros, om dan vir 'n verdere tydperk in die verbeteringskool aangehou te word. Nadere ondersoek bring dan aan die lig dat hierdie tipe leerling nog te kort skiet aan die nodige selfvertroue, durf en emosionele ryphed om sy plek in die samelewing vol te staan, en eerder wil vasklou aan die sekuriteit wat die inrigting hom bied.

Op grond van inrigtingsaanpassing soos in Tabel 10.1 uiteengesit, bevestig hierdie ondersoek nie dat geweldplegers se aanpassing in die verbeteringskool beter as gewone diene s'n is nie. Intendeel, die deurlopende tendens, volgens die tabel, dui eerder daarop dat gewone diene hulle ietwat beter as geweldplegers aanpas.

7. AANPASSING NÁ ONTSLAG MET VERGUNNING.

Tydens die afsluiting van hierdie ondersoek was daar reeds 41 geweldplegers en 44 gewone diene vir korter of langer tydperke uit die verbeteringskool met vergunning ontslaan. Die vraag ontstaan: met watter mate van sukses kon die twee groepe oortreders hulle weer by die gewone samelewing aanpas?

Periodieke proefbeampteverslae word oor die vordering en aanpassing van leerlinge ontvang, en so ook stel die Suid-Afrikaanse Kriminele Buro die inrigting onmiddellik in kennis indien 'n vergunningsleerling weer in misdaad verval. Op hierdie wyse kon nagegaan word watter proefpersone hulle suksesvol by die samelewing aangepas het, en watter weer in misdaad verval het of weens swak aanpassing na die inrigting teruggebring moes word.

Aangesien die aanpassing van leerlinge wat slegs vir 'n paar maande ontslaan is, nie summier vergelyk kan word met dié van leerlinge wat reeds vir 'n lang tydperk ontslaan is nie, word die aanpassing van leerlinge wat vir slegs 1 tot 12 maande, en van dié wat vir reeds langer as 12 maande met vergunning ontslaan is, afsonderlik nagegaan. Hierdie besonderhede word in Tabel 10.2 aangetoon.

TABEL 10.2

AANPASSING NÁ ONTSLAG MET VERGUNNING.

<u>Tydperk</u>		<u>SUKSESVOL</u>		<u>ONSUKSESVOL</u>	
		<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>
1-12 mde:	<u>Geweld:</u>	3	14.3	18	85.7
	<u>Dief:</u>	10	34.5	19	65.5
12 + mde:	<u>Geweld:</u>	18	90.0	2	10.0
	<u>Dief:</u>	14	93.3	1	6.7

Volgens Tabel 10.2 blyk dit dat van die 21 geweldplegers wat van een tot twaalf maande met vergunning ontslaan is, slegs 3 (14.3%) suksesvol by die samelewing aangepas het, terwyl 18 (85.7%) swak aangepas het. Aan die ander kant het 10 (34.5%) van die 29 gewone diewe goed aangepas, terwyl 19 (65.5%) se aanpassing onsuksesvol was.

Hierdie verskynsel verander geheel en al wanneer die aanpassing van proefpersone wat reeds vir langer as

'n jaar/.....

'n jaar met vergunning is, nagegaan word. Van hierdie groep se 20 geweldplegers het 18 (90%) suksesvol aangepas terwyl 14 (93.3%) van die 15 gewone diewe se aanpassing gunstig was.

Van die totale aantal oortreders wat met vergunning uitgeplaas is, afgesien van die tydperk van vergunning, het 21 (51.2%) geweldplegers en 24 (54.5%) gewone diewe suksesvol by die samelewing aangepas.

Uit die bevindings van hierdie ondersoek blyk dit dat geweldplegers en gewone diewe ongeveer gelyke kanse tot suksesvolle aanpassing in die gemeenskap het indien hulle reeds vir minstens langer as 'n jaar met vergunning ontslaan is. Die mate van suksesvolle aanpassing in hierdie gevalle, naamlik 90%, kan dan ook as beduidend hoog beskou word.

Aan die ander kant is vergunningstydperke van onder een jaar blykbaar die kritiese tydperk vir sover dit suksesvolle aanpassing aanbetref. In hierdie geval is die mislukkingsyfer weer besonder hoog, en is gevind dat dit veral geweldplegers is wat aanvanklik nie in staat tot suksesvolle aanpassing is nie. Hierdie feit kan weer in verband gebring word met die bevinding dat dit veral geweldplegers is wat probleme met hulle interpersoonlike verhoudings ondervind.

In Hoofstuk V is vasgestel dat gewone diewe hoofsaaklik in Diefstal spesialiseer terwyl geweldplegers minder spesialisasie toon en soms ook Diefstal as vorige oortreding op hul kerfstok het. Om hierdie bevinding verder te kontroleer, is die aard van die oortredings wat proefpersone ná hul ontslag met vergunning gepleeg het, nagegaan. Van die 41 geweldplegers wat met vergunning ontslaan is, het 22 weer misdaad gepleeg, terwyl 19 van die 44 gewone diewe weer in misdaad verval het. 'n Ontleding van die aard van misdaad wat hierdie proefpersone gepleeg het, word/.....

het, word in Tabel 10.3 aangetoon.

TABEL 10.3

AARD VAN OORTREDINGS TYDENS VERGUNNING.

<u>Oortreding</u>	<u>GEWELD</u>		<u>DIEFSTAL</u>		<u>Totale %</u>
	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	<u>Aantal</u>	<u>%</u>	
Aanranding	14	63.6	3	15.8	39.7
Diefstal	7	31.8	14	73.7	52.8
Alkohol en Dagga	1	4.5	2	10.5	7.5
	<u>22</u>	<u>99.9</u>	<u>19</u>	<u>100.0</u>	<u>100.0</u>

(Aanranding sluit Roof in; Diefstal sluit Huisbraak & Diefstal in.)

Volgens Tabel 10.3 is daar 'n beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders met betrekking tot aggressiewe misdrywe en ekonomiese misdrywe wat gepleeg is nadat hulle met vergunning uit die verbeteringskool ontslaan is ($X^2 = 9.14$, g.v. = 1, $P < .01$). Veertien (63.6%) geweldplegers teenoor slegs 3 (15.8%) diene het weer 'n misdaad gepleeg wat aggressie behels. Aan die ander kant het 14 (73.7%) gewone diene en 7 (31.8%) geweldplegers weer diefstal gepleeg.

Hierdie gegewens stem volkome ooreen met die bevinding wat ten opsigte van proefpersone se vorige oortredings verkry is, en bevestig die verskynsel dat gewone diene hoofsaaklik in Diefstal spesialiseer, terwyl geweldplegers Aggressiewe misdrywe as primêre oortreding pleeg, maar hulle hul ook dikwels aan Diefstal skuldig maak.

Volgens die ontleding van proefpersone se aanpassing tydens hulle ontslag met vergunning, mag die indruk gewek word dat hulle nie veel sukses in die samelewing behaal nie en spoedig weer in misdaad verval. Daar moet egter in gedagte gehou word dat meer as 50% van al die proefpersone wat met vergunning ontslaan is, tot op hierdie stadium nog suksesvol by die gemeenskap

aangepas/.....

aanpas, soms selfs onder uikers moeilike en ontmoedigende omstandighede.

Bogenoemde omstandighede kan ten slotte toegelig word met uittreksels uit 'n vorderingsverslag wat van 'n vakkundige beampte oor proefpersoon 19 ontvang is:

"Gedurende Mei 1965 het hy weer op 'n aanklag van poging tot moord verskyn en is op 26 Oktober 1965 ontslaan aangesien daar nie genoegsame getuienis teen hom was nie.

Sy verklaring ten opsigte van gemelde misdaad is dat hy gedurig opgesoek word deur sy eertydse misdadige vriende en dat hul hom weer in hul groep wil intrek. Die feit dat hy nie met hul wil saamspan nie veroorsaak dat hul die lewe vir hom onaangenaam maak en dat hul hom dan onskuldig in die moeilikheid laat beland.

Hy bestuur sy eie besigheid en doen loodgieterswerk. Hy gaan gereeld kerk toe en sy vrye tyd word meesal tuis deurgebring.

Die feit dat hy nie meer wil verkeer met sy eertydse vriende nie, toon dat hy daarna streef om 'n sobere leefwyse te voer. Hy wil egter uit die omgewing waar negatiewe faktore 'n groot rol speel, verhuis na 'n beter omgewing."

Dit is voorwaar 'n bemoedigende teken dat hierdie proefpersoon, te midde van stremmende omstandighede, nog daadwerklike pogings aanwend om 'n sukses van sy aanpassing in sy werk, tuis en die gemeenskap te maak.

8. OPSOMMING:

Alhoewel die rol van maatskaplike, fisiese en intellektuele faktore by die bestudering van afwykende gedrag nie onderskat mag word nie, is geen navorsing oor die menslike gedrag volledig sonder 'n ontleding van sy aanpassing en persoonlikheidsstruktuur nie. In hierdie hoofstuk is gepoog om verskillende aspekte van die twee groepe oortreders se aanpassing en persoonlikheidsstruktuur,

soos/.....

soos deur sielkundige toetse bepaal, te ontleed.

(i) Volgens die Aanpassingsvraelys van die Nasionale Buro is albei groepe oortreders wanaangepas, terwyl gewone diewe, wat die totale telling betref, meer wanaangepas as geweldplegers is. Wat die verskillende velde van aanpassing betref, is beduidende verskille tussen die groepe oortreders gekry ten opsigte van Gevoel van Eiewaarde, Huislike Verhoudings en Emosionaliteit. Dit dui daarop dat gewone diewe meer as geweldplegers 'n gevoel van minderwaardigheid oor hulle persoonlike vermoëns en omstandighede het, dat hulle 'n ongunstiger houding en gevoel teenoor hul ouerhuis openbaar en dat hulle groter emosionele onstabiliteit en onrypheid aan die dag lê. Daar is ook gewys op die moontlike oorsaaklike verband tussen hierdie eienskappe en die ongunstige emosionele atmosfeer wat binne die gesin van die gewone dief heers.

(ii) Die Spieëltekentoets is toegepas met die oog daarop om die twee groepe oortreders se gedrag te bestudeer onder toestande van spanning, konflik en frustrasie. Geen beduidende verskille is tussen die groepe oortreders se prestasies gevind nie. Waarneming gedurende die toets het wel getoon dat die grootste persentasie geweldplegers deur die toets "gebind" word en té stereotiep in hul benadering tot die probleem is. Gewone diewe leef hulle weer emosioneel meer vryelik in die toetssituasie in, is nie stereotiep in hul benadering tot die probleem nie en presteer gevolglik, ten spyte van hul groter labiliteit, nie veel swakker as geweldplegers nie.

(iii) Volgens die Rorschach-toets toon albei groepe oortreders onvoldoende kontrole oor hul emosies wat opgewek word deur prikkels van binne. Ontleding van die bewegingsresponse bring aan die lig dat albei groepe emosioneel onvolwasse is met 'n sterk drang om

hulle/.....

hulle impulse sonder inhibisie uit te leef, en dat spanning en konflik binne die persoonlikheid aanwesig is. Dit is egter veral by geweldplegers dat hierdie eienskap oorheersend voorkom.

Aan die ander kant toon albei groepe oortreders weer té streng kontrole oor hul emosies opgewek deur prikkels van buite. Daar is aanduidings dat gewone diewe ietwat beter emosionele kontak met hul omgewing het, maar albei groepe oortreders toon nogtans 'n ernstige gebrek aan spontane emosionele interaksie met hul omgewing. Hierdie bevinding het ernstige implikasies in die lig van die oortreders, veral die geweldplegers, se strek drang om hulle impulse sonder inhibisie uit te leef. Verder toon meer diewe as geweldplegers dat een of ander traumatiese ondervinding hulle responsiwiteit teenoor hul omgewing belemmer het, en dat hulle hul onttrek uit vrees dat hulle seergemaak sal word.

Wat belewingstipe betref, dui gegewens daarop dat meer gewone diewe ekstratensief is, terwyl meer geweldplegers onder die introversiewe, ambivalente en beknelde belewingstipe ressorteer.

Albei groepe oortreders toon 'n beperkte belangstellingsveld met 'n stereotipe en onbuigsame lewensbenadering. Veral gewone diewe toon 'n onvermoë om die alledaagse lewensprobleme in die regte perspektief te sien en toon 'n gevoel van onsekerheid waarvoor hulle kompenseer deur vas te kleef aan klein beperkte areas van sekerheid wat aan hulle die nodige sekuriteit verleen.

(iv) Ontleding van die Tematiese Appersepsietoets toon dat albei groepe oortreders die meeste stories vertel waar die sentrale tema gaan oor die ouer-kind-verhouding en oor karakters van dieselfde geslag. Geweldplegers vertel meer stories as diewe waar die vader en moeder as raadgewende en simpatieke persone/.....

persone beskryf word, terwyl daar by meer diewe 'n gebrek aan gesonde emosionele kontak tussen ouer en kind uitgebeeld word, gesien vanuit die ouer se oogpunt.

Geweldplegers kom meer dikwels as gewone diewe in direkte opstand teen hulle ouers se outoriteit, waar die ouerlike outoriteit summier verwerp word en die kind sy eie gang gaan.

Albei groepe oortreders skilder die verhouding tussen man en vrou as hoofsaaklik ongelukkig en meer diewe as geweldplegers skryf hierdie disharmonie aan die **swak** karaktertrekke van die man toe.

Die omgewing waarin die oortreders hulle bevind, word grotendeels as ongunstig beskou. Veral geweldplegers beskou hulle omgewing, en dus ook ander persone in hulle omgewing, as baie aggressief en anti-sosiaal; gesonde interpersoonlike verhoudings kan moeilik onder dié omstandighede bewerkstellig word.

Wat die super-ego betref, dui gegewens daarop dat meer gewone diewe as geweldplegers se super-ego 'n gesonde ontwikkelingspeil bereik het. Dit is egter nogtans duidelik dat die helfte van alle oortreders beslis nog nie die norms en standaarde van die gemeenskap as deel van hul eie waardesisteen aanvaar nie.

Ten opsigte van gedrag kom aan die lig dat geweldplegers meer as diewe geïnhibeerd is ten opsigte van hulle gedragsuiting, en ook dat geweldplegers meer stories vertel waarin die gedrag op 'n onaanvaarbare en anti-sosiale wyse tot uiting kom en waar die persoon in botsing met sy omgewing verkeer.

Ook wat storie-eindes betref, slaag diewe beter as geweldplegers daarin om gesonde menslike verhoudings te handhaaf, terwyl spanninge en interpersoonlike konflik by geweldplegers dikwels bly voortbestaan.

Ten opsigte/.....

(v) Ten opsigte van inrigtingsaanpassing kon geen bevestiging gevind word nie vir die algemene aanname dat geweldplegers beter as gewone diewe aanpas. Inteendeel, die tendens bestaan eerder dat gewone diewe ietwat beter as geweldplegers by die inrigtingslewe aanpas.

(vi) Wat aanpassing ná ontslag met vergunning uit die inrigting betref, is gevind dat meer diewe as geweldplegers suksesvol by die samelewing aanpas binne die eerste jaar van hulle uitplasing. Vir tydperke langer as 'n jaar ná ontslag met vergunning, is die kanse vir albei groepe oortreders ongeveer ewe goed om 'n sukses van hulle aanpassing te maak.

(vii) Ontleding van die aard van die oortredings wat vergunningsleerlinge gepleeg het, bevestig vorige bevindinge van hierdie ondersoek, naamlik dat gewone diewe hoofsaaklik in diefstal spesialiseer, terwyl geweldplegers ook soms diefstal as sekondêre misdaad pleeg.

HOOFSTUK VIII.SAMEVATTING, DIAGNOSE EN BESPREKING.

Aan die begin van hierdie ondersoek is beweer dat aangesien alle misdadigers sommige wette van die gemeenskap oortree, maar alle oortreders nie dieselfde wette verbreek nie, dit nie uitgesluit is nie dat die oortreders se motiewe, agtergrondsfaktore en persoonlikheidseienskappe wat hierdie verskeidenheid van gedrag ten grondslag lê ook verskillend van aard mag wees.

Om bogenoemde stelling nader te ondersoek, is twee groepe stedelike Kleurling-jeugoortreders, t.w. gewone diene en geweldplegers, met mekaar vergelyk. Die hipotese is gestel dat die groepe beduidend van mekaar sal verskil ten opsigte van (a) die agtergrondsfaktore en persoonlikheidseienskappe wat met die bepaalde soort oortreding gepaard gaan, en
(b) die basiese motiewe wat hul oortredings ten grondslag lê.

Daar is ook verder gepoog om bogenoemde bevindinge saam te vat en te sistematiseer aangesien daar nog weinig sodanige wetenskaplike kennis oor die Kleurling-jeugoortreder beskikbaar is.

1. MAATSKAPLIKE FAKTORE.

(i) Daar is geen beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders met betrekking tot die aard van hul woonbuurtes, asook die etiese en morele standaarde van hul onderskeie gemeenskappe, gevind nie.

Meer as die helfte (52%) van al die jeugoortreders is van agterbuurtes afkomstig, terwyl die etiese en morele standaarde van die gemeenskap van ook meer as die helfte (53%) van alle oortreders as ongesond beskryf kan word, met sedeloosheid, dronkenskap en misdaad as kenmerkende eienskappe.

Alhoewel/.....

Alhoewel ongunstige sekondêre maatskaplike faktore, volgens die huidige monster, dus 'n kenmerk van die Kleurling-jeugoortreder is, bestaan daar egter blykbaar geen verband tussen hierdie faktore en die aard van die oortreding wat gepleeg word nie.

(ii) Ten opsigte van primêre maatskaplike faktore word egter heelwat betekenisvolle verskille tussen die twee groepe oortreders aangetref.

Alhoewel albei groepe oortreders hoofsaaklik in ongerieflike en bouvallige huise gewoon het, het die ouers van gewone diewe 'n meer nomadiese bestaan as dié van geweldplegers gevoer. Hierdie gedurige verwisseling van woonplek - gewoonlik van een swak huis en omgewing na 'n ander - laat beslis 'n gevoel van onsekerheid by die kind ontstaan, en het geensins gewone diewe se aanpassingsproses vergemaklik nie.

Twee verdere faktore wat nou hiermee saamhang, is dat geweldplegers uit gemiddeld kleiner gesinne as gewone diewe kom, en dat oorbewoonde huise baie meer by diewe as by geweldplegers aangetref word.

Groot gesinne as sulks hou beslis geen nadeel in nie en mag die kind in sy rypwordings- en sosialiseringsproses aanhelp. As die swak ekonomiese toestand en oorbewoonde omstandighede, tesame met die nomadiese leefwyse van ouers met groot gesinne, dit wil sê van 7 tot 13 kinders, egter in aanmerking geneem word, is dit duidelik dat daar vir gewone diewe 'n baie geringer kans as vir geweldplegers is vir gesonde emosionele interaksie en spanningvrye interpersoonlike verhoudings binne die gesinsverband.

(iii) Verdere ontleding van die emosionele verwantskap binne die gesinsverband toon dat hierdie verhoudinge in die guns van geweldplegers is, alhoewel dit nie altyd gunstig of tot hulle voordeel was nie.

Eerstens is vasgestel dat geweldplegers se moeders oor die algemeen beter toesig oor hulle kinders gehou het as gewone diewe se moeders. Geweldplegers se ouers was dus ook meer opreg bekommerd oor die welsyn van hulle kinders, terwyl gewone diewe grootliks aan hulleself of in die sorg van 'n onbekwame persoon oorgelaat is.

Verder is daar ook 'n beduidende verskil tussen die dissiplinêre gesindheid en -metodes van die twee groepe oortreders se ouers gevind. Terwyl die meeste ouers van geweldplegers gewoonlik redelik konsekwent, billik en liefdevol in hul benadering tot dissipline was, was gewone diewe se ouers wisselvallig en dikwels uiters kras in die toepassing van dissipline.

Derders het aan die lig gekom dat geweldplegers se ouers, en veral die moeders, hulle kinders baie meer oorbeskerm as gewone diewe se ouers. So ook is geweldplegers meer as gewone diewe oormatig geheg aan hulle ouers, en veral aan die moeders. Verder neem beduidend meer vaders van gewone diewe 'n onverskillige of vyandige houding teenoor die kind in, terwyl meer diewe as geweldplegers ook 'n onverskillige of vyandige houding teenoor die vader inneem.

Waar daar dus aan die kant van geweldplegers hoofsaaklik 'n oormatige gehegtheid tussen ouer en kind bestaan, word veral tussen die gewone diëf en sy vader 'n groot mate van spanning, konflik en antagonisme aangetref.

Dit word algemeen aanvaar dat die gesin 'n uiters belangrike rol in die sosiale en emosionele ontwikkeling van die kind speel. Dit is hier waar die kind se basiese emosionele behoeftes bevredig moet word en waar hy stelselmatig 'n aanvaarbare waardesisteem aangeleer moet word.

Volgens die voorafgaande ontleding, is dit duidelik dat nóg geweldplegers nóg gewone diewe se ouers daarin kon slaag om hierdie primêre gesinsfunksie te vervul.

(a) Die Geweldplegers:

Soos aangetoon, het geweldplegers wel in sekere opsigte meer stabiliteit gehad as gewone diene wat gesinsomstandighede betref: hulle ouers het minder rondgeswerf, oorbewoning het nie sulke ernstige afmetinge aangeneem nie, toesig deur die moeder was beter, die ouers se dissiplinêre optrede was gesonder en daar was meer liefde en besorgdheid aan die kant van hul ouers, veral van die moeder. Dit is egter juis by laasgenoemde aspek waar die groot probleem meesal opgeduik het.

Die nadelige uitwerking wat moeders se oorbeskerming en oormatige gehegtheid op die sosiale en emosionele ontwikkelingsproses van geweldplegers uitgeoefen het, kan moeilik oorskat word. Hiermee saam gaan die feit dat die meeste vaders ook nie op 'n gesonde wyse teenoor die kind opgetree het nie: hulle was of oorbeskermend of onverskillig en vyandig teenoor die kind.

Indien 'n ouer oorbeskermend teenoor 'n kind optree, impliseer dit ook dat die ouer dominerend teenoor die kind is, aangesien die kind weinig op sy eie kan aanpak sonder inmenging deur die ouer. Dit is dan ook te verstane dat so 'n kind in sy vroeë emosionele en sosiale ontwikkeling nie die nodige uiting van en beheer oor sy drange en emosies onder simpatieke en oordeelkundige leiding van sy ouers kan aanleer nie.

In plaas daarvan dat die kind geleer is om sy drange te aanvaar en aan te pas of te inhibeer volgens die eise van die samelewing, moes die kind, weens die oorbeskermende en dominerende ouers, grootliks sy toevlug tot repressie neem. Hierdeur word 'n toestand van frustrasie en spanning geskep wat in die geval van die grootste persentasie geweldplegers vir etlike jare voortgeduur het.

Dit is betekenisvol dat verreweg die meeste geweldplegers eers gedurende die puberteitstadium, of daarna, in

misdaad/.....

misdaad verval: juis dié tydstop waarop die kind van allerhande vreemde fisiese veranderinge en psigiese gewaarwordinge bewus word en hy, uit die aard van die saak, dikwels in botsing met sy omgewing verkeer.

Dit is hoofsaaklik gedurende hierdie stadium, waar die kind bewus word van homself en van die nuwe ervaringsveld wat voor hom lê, dat die geweldpleger in opstand teen die oorbekermende en dominerende houding van sy ouers, veral van die moeder, kom. Hy openbaar ook ambivalente gevoelens teenoor sy moeder: enersyds is hy oormatig geheg aan haar en andersyds wend hy sterk pogings aan om weg te breek van haar oorbekermende en dominerende invloed, om sodoende sy onafhanklikheid en manlikheid te bewys.

Die geweldpleger beland uiteindelik in die samelewing as 'n onseker, gespanne en gefrustreerde persoon met ongeorganiseerde drange en behoeftes wat nie op 'n realistiese wyse bevredig kan word nie en waaroor hy weinig beheer het. Hy gaan gevolglik maklik oor tot impulsiewe gedrag.

Latere ontleding van geweldplegers se persoonlikheidsstruktuur en interpersoonlike verhoudings behoort meer lig op hierdie spesifieke gedragspatroon te werp.

(b) Die gewone diewe:

Wat gewone diewe betref, dui hul agtergrondgeskiedenis onmiskenbaar daarop dat hulle aan emosionele en materiële verwaarlosing blootgestel is. Nie alleen moes hulle in oorbewoonde huise en te midde van gedurige rondswerwery van die ouers grootword nie, maar het hulle sonder behoorlike toesig opgegroeï in 'n gespanne huislike atmosfeer waar krasse en onkonsekwente dissipline aan die orde van die dag was. Hier is dit veral die vader wat gesondig het, met die gevolg dat daar spoedig spanning, konflik en antagonisme tussen vader en kind ontstaan het.

Van liefde, aanvaarding en erkenning binne die gesinsverband was daar weinig sprake. Vroeë liggaamlike en geestelike/.....

en geestelike verwaarlosing gee aanleiding tot gevoelens van verwerping en berowing van dit wat hom toekom. As gevolg hiervan, tesame met wisselvallige en uiters kras dissiplinêre metodes, kom die gewone dief in opstand teen die omstandighede waarin en die persone saam met wie hy hom bevind. Die natuurlike uitvloeisel hiervan is dat die gewone dief ontvlug van die stremmende huislike atmosfeer om erkenning en aanvaarding buite die gesinsverband te gaan soek.

Hier moet verder in gedagte gehou word dat die gewone dief in sy opvoedingsproses ook geen sisteem van waardes aangeleer het nie, en dat hy hom reeds op relatief jeugdige ouderdom bevind in 'n onsimpatieke gemeenskap wat ewe normloos is. Trouens, ontleding van gewone diewe se persoonlike dokumente toon dat verreweg die grootste meerderheid reeds op jeugdige leeftyd, selfs terwyl hulle nog op skool was, met negatiewe elemente in die omgewing kennis gemaak het.

Latere ontledings behoort meer lig te werp waarom gewone diewe hierdie spesifieke gedragsrigting ingeslaan het.

2. FISIESE EIENSKAPPE EN PERSOONLIKE GESKIEDENIS.

(i) Daar is weinig verskil tussen die twee groepe oortreders wat hul fisiese eienskappe betref. Volgens die huidige monster het fisiese eienskappe dus geen direkte verband met die tipe oortreding wat gepleeg word nie, en kan dit ook nie as 'n direkte kriminogene faktor beskou word nie.

Geweldplegers is wel gemiddeld ietwat langer en swaarder, maar ook ouer, as gewone diewe, en daar is ook aanduidings dat hulle algemene gesondheidstoestand beter as gewone diewe s'n is. Daar is verder ook vasgestel dat

beduidend/.....

beduidend meer diewe as geweldplegers in ernstige ongelukke betrokke was, en dit mag dui op groter spanning en labiliteit aan die kant van diewe, asook op die swakker toesig en versorging aan die kant van hul ouers.

(ii) Die twee groepe oortreders verskil in verskeie opsigte van mekaar ten opsigte van hulle persoonlike geskiedenis.

Die eerste belangrike aspek hier het op die vriendekring van die oortreders betrekking. Waar die geweldpleger hoofsaaklik lid van 'n ongeorganiseerde groep, of 'n alleenloper is, is die gewone dief meerendeels lid van 'n bende met misdaad as primêre doelstelling. Dit moet egter in gedagte gehou word dat die een of twee maats met wie die geweldpleger wel assosieer, beslis ook anti-sosiale gedrag openbaar.

(iii) Verder verskil die twee groepe oortreders beduidend van mekaar wat hulle metode van misdaad pleeg, betref. Die hoofkenmerke hiervan kan soos volg saamgevat word:

<u>DIEWE</u>	<u>GEWELDPLEGRERS</u>
Saam met bende	Slegs enkele maats, of alleen
Vooraf beplan	Impulsief
Teen Blankes	Teen nie-Blankes
Verdowingsmiddels speel minder belangrike rol.	Verdowingsmiddels speel uiters belangrike rol.

Tesame hiermee gaan ook die bevinding dat diewe hoofsaaklik net in diefstal spesialiseer, terwyl geweldplegers ook soms diefstal pleeg.

(iv) Gewone diewe gaan meer dikwels as geweldplegers bioskoop toe. Dit dui weer daarop dat geweldplegers tuis meer "vasgehou" is, terwyl swakker toesig oor diewe gehou is en hulle meer aan hulleself oorgelaat is.

(v) Geweldplegers het meer as diewe van drank en dagga misbruik gemaak. Die rol wat verdowingsmiddels by

geweldplegers/.....

geweldplegers se misdaad speel deur die verlaging van inhibisies en 'n gevoel van bravado te bewerkstellig, moet nie onderskat word nie.

(vi) Geweldplegers het meer seksuele gemeenskap ek ook meer vaste vriendinne as gewone diewe gehad. Hierdie verskynsel kan 'n onbewuste kompensasie wees vir die geweldpleger se oormatige gehegtheid aan sy moeder, en kan ook vir hom oortuig dat hy homself kan laat geld en sy manlikheid kan bewys.

(vii) Die feit dat meer diewe as geweldplegers spesiale aandag deur middel van inrigtingsversorging of volkswelsynbeamptes gekry het, verwys weer na die swakker toesig, versorging, dissipline en belangstelling aan die kant van hul ouers.

(a) Die gewone diewe:

Na aanleiding van die ontleding van gewone diewe se gesinsagtergrond, is dit verstaanbaar dat hulle êrens buite die gesinsverband na erkenning en aanvaarding sal soek, en die plek waar hulle hierdie sekuriteit die maklikste verkry, is in die jeugbende.

Waar hy eers as 'n relatief onskuldige buitestaander in die bende opgeneem word, word die gewone dief spoedig deur die ervare bendelede beïnvloed en gebruik of geforseer om aan die anti-sosiale bendeaktiwiteite deel te neem. Op hierdie stadium is hy reeds so diep in die bendelewe betrokke dat hy nie daarvan kan wegbreek nie, en gewoonlik ook nie die wil daartoe het nie aangesien hy dáár die nodige erkenning en sekuriteit kry waarna hy so lank reeds gesmag het.

Die gewone dief identifiseer hom met die bende, en aangesien die primêre motief van dié bende die pleeg van diefstal en huisbraak en diefstal is, word dié gedragskode deur alle bendelede aanvaar.

Deur middel/.....

Deur middel van gevalle studies is die uiteindelijke motief agter gewone diewe se misdaad in besonderhede nagegaan. Sonder uitsondering het hulle diefstal gepleeg weens ekonomiese redes. Die artikels wat gesteel is, is in volgorde van belangrikheid: klere, geld, weeldeartikels en kos. Die spesifieke omstandighede wat met die misdade gepaard gegaan het, kan soos volg saamgevat word: werkloos, het nie geld nie, is honger en sonder klere en moet ~~du~~ steel; wil graag geld hê vir mooi klere, bioskoop, dagga en drank, maats trakteer; wil weeldeartikels hê wat ouers nie kan bekostig nie; hou aan met steel omdat jy nie gevang word nie en in één aand kry waarvoor jy lank moet werk; vind groot, maklike en gerieflike afsetgebied onder Bantoes; vir lang tye van huis weggeloop en saam met maats in bos geslaap: moet dan steel om te lewe.

In sy besondere sub-groep voel die dief dan tuis, handhaaf hy goeie menseverhoudings, kom hy die reëls na, sus hy sy suiwer gewete en behou hy in 'n groot mate sy self-respek.

(b) Die geweldplegers:

By die grootste persentasie geweldplegers het hierdie identifikasie met 'n sosiale groep, waarin hulle erkenning en sekuriteit kry, nie plaasgevind nie. Hulle het ook gestreef na identifikasie, maar hoofsaaklik weens hul ongeorganiseerde drange en behoeftes en hulle innerlike konflikte en spanning, kon hulle blykbaar nie so goed soos gewone diewe daarin slaag om suksesvolle sosiale en persoonlike aanpassing binne 'n sosiale groep te bewerkstellig nie. Die gevolg is dat die meeste geweldplegers meesal net een of twee vriende het, en dat hulle nie so suksesvol in hul interpersoonlike verhoudings is nie.

Weens die oorbeskerming van sy ouers, die huislike agtergrond waarin hy grootgeword het en die feit dat hy nie maklik sosiale kontak kan maak nie, is die geweldpleger

basies 'n onseker persoon en dikwels ook 'n lafaard: hy kompenseer deur 'n mes of ander gevaarlike wapen te dra of te gebruik, dit gee hom 'n gevoel van veiligheid en mag en hy sal nie aarsel om die wapen teen sy medemens te gebruik nie (66% van die gevalle); hy is dikwels onder die invloed van drank en dagga wat hom blykbaar die nodige moed gee wanneer hy ander mense aanval; sy prooi is dikwels dronk en weerloos; hy is dikwels bang om by 'n huis in te breek en redeneer: sê nou die mense kry my binne en hulle skiet my of maak my seer; hy steek eerste met die mes want hy het sy eie lewe lief; hy voel hy is liggaamlik klein en moet homself eerste verdedig (in werklikheid val hy natuurlik eerste aan!).

Bogenoemde grepe uit gevallestudies van geweldplegers is die reël en nie die uitsondering nie, en bevestig hul onsekuriteit, impulsiwiteit, swak menslike verhoudings en gee ook 'n insig in hul bepaalde waardesisteem.

Volgens die gevalle studies is die uiteindelijke motief agter geweldplegers se misdaad nie so eensydig soos die van gewone diewe nie.

In 54% van die gevalle word die misdaad, nes by gewone diewe, wel ook om ekonomiese redes gepleeg, en vir die geweldpleger is dit veral geld en klere wat van primêre belang is. Dat beide geweldplegers en diewe so 'n groot behoefte vir materiële besittings toon, moet gesien word teen die agtergrond van die behoeftige gesinne waaruit hulle kom en die feit dat hulle dikwels vir lang tye van die huis af is, werkloos is en misdaad as die maklikste manier beskou om in hulle materiële behoeftes te voorsien.

In 34% van die gevalle is misdaad uit weerwraak gepleeg. Soos later aangetoon sal word, is hier nie sprake daarvan dat die wraakneming lank vooraf beplan is nie, maar het die daad bloot impulsief plaasgevind. Soms het daar wel by die geweldpleger 'n langdurige vae spanningstoestand

voortgeduur/.....

voortgeduur wanneer hy gefrustreerd is of in konflik met 'n persoon verkeer. Hy beplan egter nie doelbewus vooraf om wraak te neem en die persoon aan te rand nie, maar die misdaad vind op die ingewing van die oomblik plaas wanneer spesifieke omstandighede opduik.

In 12% van die gevalle het die misdaad tydens drinkery en daggarokery om 'n dobbelpoel plaasgevind. Hier is die misdaad hoofsaaklik teen 'n eie vriend gepleeg omdat dié nie sy drank en dagga of die poel wou deel nie, of omdat die vriend tydens die dobbelspel verkul. Basies kom dit ook neer op vergelding en wraak neem.

Die omstandighede wat met geweldplegers se misdaad gepaard gaan, verskil radikaal van dié van die wewe. Die misdaad wat geweldplegers om materiële gewin pleeg, is meesal nie doelbewus lank voor die tyd beplan soos in die geval van gewone die wewe nie. Die handeling is impulsief en gaan gewoonlik ook oor tot uiterse onbeheersde aggressie. Wanneer met die handeling begin is, het die persoon geen beheer meer oor sy daad nie totdat volkome emosionele ontlading en satisfaksie plaasgevind het.

Proefpersoon 5 se beskrywing van bogenoemde omstandighede is verteenwoordigend:

"Ek en 'n maat stap. Ons sien 'n dronk man aankom en wil hom 'rob'. Ons druk hom vas maar hy is kaal (het niks geld by hom nie). Toe slaan en skop ons hom en gee hom 'n paar snytjies. As hy seerkry, weet hy hy gaan nog seerder kry as hy gaan 'squeal' en as hy 'unconscious' is, kan ons gou wegkom en hy kan ons nie uitken nie."

So ook is misdade om wraak te neem nie doelbewus beplan nie en vind dit impulsief en weens omstandighede plaas. Die volgende voorbeelde is tipies van dié soort optrede:

"Ons sit/.....

"Ons sit die nag op 'n stoep en sing. Toe 'n man uitkom en sê ons moet stilbly want hy wil slaap, spring ek af en sê: 'Jy hou jou ook al lankal 'wise' ' en ek kap hom met die mes. Ek het geen rede gehad nie en was onder dagga."

"Ek en 'n maat steek 'n dop in die oggend. 'n Derde vriend kom by. Ek sê my maat moenie vir dié klong ook wyn gee nie maar hy gee toe. Die vriend steek my sommer sonder rede. Ek gaan haal my mes en sê ons moet die saak uitmaak. Hy steek, ek koes en steek hom. Ek hoor later hy is sat (dood). Ek word baie kwaad as ek seer-gemaak word. Ek was dronk."

Misdade tydens drinkery en dobbelry vind net so impulsief plaas:

"Ek en 'n vriend staan in die buitenste kring van 'n dobbelspel. Ons stry omdat ons altwee in die poel wil kom en ek steek hom."

"Ek kan net 'n bietjie wyn drink dan is ek 'reckless' en wil sommer dinge doen. As een met my moeilikheid soek, baklei ek sommer. As ek nie wyn drink nie, is ek op my kop soos nou - dan kyk ek net voor my."

3. INTELLEKTUELE EN SKOLASTIESE PRESTASIES.

(i) Wat intelligensie betref, is geen beduidende verskil tussen die twee groepe oortreders aangetref nie. Die mening wat soms gehuldig word dat oortreders wat aggressiewe misdade pleeg intellektueel swakker daaraan toe is as ander oortreders, word nie deur hierdie ondersoek gestaaf nie. Dit is egter wel bevestig dat albei groepe oortreders beter in take van 'n nie-verbale en konkrete aard vaar as in take van 'n meer verbale en abstrakte aard.

(ii) Met betrekking tot skolastiese faktore, is daar wel sekere opsigte waarin die oortreders van mekaar verskil. Dit is egter van belang om daarop te let dat albei groepe oortreders, volgens verskillende maatstawwe, as skolasties erg vertraag beskou kan word en dat daar slegs 'n

neiging/.....

neiging bestaan dat geweldplegers meer as diewe verdraag is.

(iii) Van groot belang is die bevinding dat verreweg die meeste oortreders van albei groepe so 'n onverskillige en selfs antagonistiese houding teenoor die skool openbaar het. Hier is dit veral die gewone diewe wat so 'n negatiewe gesindheid teenoor skoolopleiding aan die dag lê.

(iv) Bogenoemde verskynsel word verder bevestig deur die hoë persentasie oortreders wat hulle aan stokkiesdraaiery skuldig maak. Weer eens is bevind dat diewe significant meer as geweldplegers stokkies draai.

(v) Behalwe stokkiesdraaiery, het gewone diewe hulle ook meer as geweldplegers aan algemene vorms van wan-gedrag, soos diefstal en baklei, skuldig gemaak.

(vi) Daar is ook 'n beduidende verskil tussen die groepe oortreders aangetref ten opsigte van die redes waarom hulle skool verlaat het. Die belangrikste rede waarom albei skool verlaat het, is omdat hulle eenvoudig geweier het om verder skool by te woon. Dit kom in ongeveer gelyke verhouding by albei groepe oortreders voor. Die verdere primêre rede vir skoolverlating by geweldplegers is weens finansiële omstandighede, terwyl dit by gewone diewe as gevolg van die invloed van swak maats is.

Alhoewel verstandelike en skolastiese faktore, soos o.a. intellektuele en skolastiese vertraging, nie as direkte oorsake van jeugmisdaad beskou kan word nie, kan dit tog indirek 'n belangrike bydrae daartoe lewer. Hierdie twee aspekte word dus nou kortliks met betrekking tot die twee groepe oortreders bespreek na aanleiding van die bevindinge van hierdie ondersoek.

(a) Die Geweldplegers:

Uit gegewens van die verstandstoetse wat toegepas is, blyk dit wel dat daar 'n sekere persentasie geweldplegers is wat as verstandelik verdraag beskou kan word.

Volgens/.....

Volgens die Kohs-blokkietoets, wat 'n nie-verbale verstandstoets is, en dus die oortreders se ernstige skolastiese vertraging grootliks uitskakel, is 12% van die geweldplegers verstandelik vertrap indien 'n I.K.-prestasie van 70 en laer as arbitrêre maatstaf vir vertraging geneem word. In die geval van die Individuele Skaal, wat ook skolastiese items insluit, sou 32% van die geweldplegers as verstandelik vertrap beskou kon word.

Intellektuele vertraging veroorsaak gewoonlik dat die kind spoedig ook skolasties vertrap raak en vroeg op skool begin uitsak. Deurdag hy nie sy probleme op skool die hoof kan bied nie, begin die kind allerhande probleemgedrag openbaar en o.a. ook stokkies draai en, in 'n swak omgewing, bevind hy hom sonder inspanning in die geselskap van ongewenste vriende. Hy word maklik beïnvloed en verval uiteindelik in misdaad.

Die onverskillige en selfs vyandige houding wat baie geweldplegers teenoor skoolopleiding openbaar, dui daarop dat hulle hoegenaamd nie outoriteit wil aanvaar nie en dui ook op hulle bepaalde waardesisteem.

Dit is ook hier waar die ouers verder in die prentjie kom. In 75% van skoolverlating by geweldplegers is die ouers direk of indirek daarvoor verantwoordelik. Indien die ouers nie direk die kind uit die skool haal om die gesinsinkomste te help aanvul nie, laat die ouers maar geredelik toe dat die kind uit eie beweging skool verlaat, of is die ouers nie by magte om die kind te verplig om sy skoolloopbaan voort te sit nie.

Indien die ouers hierdie negatiewe en afsydige houding teenoor hoër skolastiese opleiding openbaar, kan beswaarlik verwag word dat hulle kinders 'n ander gesindheid sal handhaaf. Indien kinders dan bewustelik of onbewustelik van beter skolastiese opleiding beroof word, is dit beslis moeiliker vir hulle om in die ope arbeidsmark en

op verskillende/.....

op verskillende gebiede in die samelewing suksesvol en met die nodige selfvertroue te kompeteer, en val hulle makliker ten prooi van negatiewe invloede.

(b) Die gewone diewe:

Soos by geweldplegers, is ook 'n sekere persentasie gewone diewe verstandelik vertraag en kan dit ook indirek 'n bydraende faktor tot hul misdaad wees (12% volgens die Kohs-toets; 30% volgens die Individuele Skaal).

Belangrik egter is die bevinding dat feitlik driekwart van die gewone diewe 'n onverskillige of vyandige houding teenoor skool openbaar het, en dat nog meer hulle aan stokkiesdraaiery skuldig gemaak het. Dit dui daarop dat diewe hulle ook in 'n groot mate nie aan outoriteit wou onderwerp nie en dat hulle dikwels afleiding buite die skoolverband gaan soek het. Een van die belangrikste redes vir hulle skoolverlating is dan ook dat maats hulle daartoe beïnvloed het, en die rol van die bende, waar die oortreder sekuriteit, aanvaarding en sensasie kry, moet nie hier uit die oog verloor word nie.

Soos in die geval van geweldplegers, is gewone diewe se ouers ook nie vry van blaam met betrekking tot hulle kinders se skolastiese vertraging en swak toerusting nie.

Dit het reeds uit die ontleding van hul agtergrondgeskiedenis geblyk dat diewe se ouers dikwels rondgetrek het, nie die nodige toesig oor hul kinders uitgeoefen het nie en ook nie voldoende liefde, belangstelling en erkenning aan hulle kinders gegee het nie. Onder dié omstandighede is dit verstaanbaar dat gewone diewe so dikwels stokkies gedraai het sonder dat hul ouers daarvan bewus was. Net so het baie diewe uit eie beweging skool verlaat sonder dat die ouers by magte was om die kind te beheer en te

dissiplineer/.....

dissiplineer. Dit is duidelik dat die sub-kultuur, en wel die bande en maats met wie die gewone dief geïdentifiseer het, reeds op hierdie stadium 'n sterker invloed as die skool en die gesin op die kind uitgeoefen het.

In die geheel gesien, was diewe swakker op skool aangepas as geweldplegers: hulle het 'n ongesonder houding teenoor skoolopleiding openbaar, meer diefstalle gepleeg en baklei, meer stokkies gedraai en ook meer die skool uit eie beweging of as gevolg van die invloed van swak maats verlaat.

Uit die voorafgaande ontleding is dit duidelik dat dit vir die skool uiters moeilik is om 'n sukses van sy roeping te maak indien die kind nie tuis reeds fundamentele gedragspatrone soos eerbiedigheid, gedissiplineerdheid, beheersheid en die erkenning van gesag aangeleer het nie.

4. AANPASSING EN PERSOONLIKHEIDSTRUKTUUR.

Tot op hierdie stadium is heelwat insig verkry in geweldplegers en gewone diewe se agtergrondsfaktore, asook in die basiese motiewe wat ten grondslag van die spesifieke soort oortreding lê. Dit verklaar egter nog nie waarom die huidige oortreders juis tot wangedrag oorgegaan het nie, terwyl baie ander jeugdiges, onder soortgelyke omstandighede, nie misdaad pleeg nie. Om meer lig op hierdie probleem te werp, is dit noodsaaklik om ook die oortreders se aanpassing en persoonlikheidseienskappe te ontleed en te vergelyk.

(i) Wat aanpassing betref, bevestig die sielkundige toetse dat albei groepe oortreders beslis wanaangepas is. Dit is veral die Aanpassingsvraelys, met sy tien velde van aanpassing, wat die aandag vestig op hoe ongunstig die oortreders se persoonlike en sosiale aanpassing

werklik is. Afgesien van die feit dat albei groepe wanaangepas is, is gewone diewe nog in die volgende opsigte beduidend meer as geweldplegers wanaangepas: hulle het 'n groter minderwaardigheidsgevoel, 'n ongunstiger houding en gevoel teenoor hul ouerhuis en is meer emosioneel labiel en onryp.

(ii) Onder toestande van frustrasie en spanning, presteer gewone diewe, as die meer labiele groep volgens die vraelys, nie signifikant swakker as geweldplegers nie. Dit is inteendeel opgemerk dat geweldplegers geneig is om hulle moeiliker aan te pas by 'n vreemde taak, in toestande van spanning geneig is om verward te raak, onbuigbaar in hulle benadering tot die probleem is en nie maklik daarin slaag om hulle in die taak in te leef nie. Hulle gedragswyse is dus meer introversief. Gewone diewe, daarenteen, reageer net die teenoorgestelde en pas hulle makliker by die vreemde situasie aan terwyl hulle heelwat uiterlike reaksies toon, dit wil sê hulle reageer op 'n meer ekstroversiewe wyse.

(iii) Ten opsigte van persoonlikheidsstruktuur is verder bevind dat albei groepe oortreders emosioneel onvolwasse is met 'n sterk drang om hulle impulse sonder inhibisie uit te leef. Hierdie drang tot onmiddellike bevrediging van behoeftes tree veral by geweldplegers sterk na vore. Tesame hiermee toon albei groepe ook 'n onvermoë tot spontane emosionele reaksie met hul omgewing. Daar is egter 'n neiging aanwesig vir gewone diewe om tog nog in beter kontak as geweldplegers met hulle omgewing te verkeer.

Bevestiging is verder van vorige aanduidings verkry dat meer diewe neig om ekstratensief te wees terwyl geweldplegers meer introversief, ambivalent en beknelde in hulle belewing is.

In hulle benadering van probleme is albei groepe oortreders té onbuigsaam en albei toon ook 'n té beperkte

belangstellingsveld. Veral gewone diewe openbaar 'n groot gevoel van onsekerheid en soek sekuriteit deur aan klein, onbelangrike aspekte van die lewe vas te kleef.

(iv) Ontleding van sielkundige gegewens oor die menslike verhoudings van die twee groepe oortreders, toon beslis dat gewone diewe oor die algemeen beter as geweldplegers daarin slaag om gesonde interpersoonlike verhoudings te handhaaf. Die verhouding van die geweldpleger tot sy medemens gaan dikwels gepaard met konflik, spanning en antagonisme, en getuig van innerlike verwerping van outoriteit en 'n onvermoë om op sosiaal aanvaarbare wyse met andere te verkeer.

Die geweldplegers het dan ook meer as gewone diewe nog nie die norms en standaarde van die samelewing aanvaar nie, en wanneer hulle gedrag nie op 'n meer geïnhibeerde vlak rus nie, kom dit tot uiting in direkte botsing met die omgewing.

Aangesien die persoonlikheid die min of meer permanente samestelling van die individu se psigo-fisiese eienskappe is wat gedurigdeur in wisselwerking met sy omgewing verkeer, kan navorsing oor die jeugoortreder slegs betekenisvol wees indien die persoonlikheid as dinamiese, geïntegreerde deel van sy omgewing geïnterpreteer word.

(a) Die geweldplegers:

Die basiese kenmerk van die geweldpleger se persoonlikheidsstruktuur is sy sterk behoefte om sy drange sonder inhibisie uit te leef. Hy gaan mank aan die vermoë om die geestesoog na binne te rig, is emosioneel onvolwasse, daar is spanning en konflik binne die persoonlikheid aanwesig en sy waardesisteem is ondergeskik aan sy impulsiewe drange.

Tesame hiermee gaan die bevinding dat die geweldpleger 'n gebrek aan spontane emosionele interaksie met sy omgewing openbaar en dat hy oormatige kontrole oor sy

natuurlike/.....

natuurlike responsiwiteit uitoefen.

Hierdie toedrag van sake het ernstige implikasies vir geweldplegers se aanpassing. Indien 'n persoon 'n sterk behoefte tot onmiddellike bevrediging van sy drange het, maar nie die nodige kontak met sy omgewing het om hom uit te leef nie, volg 'n toestand van frustrasie, onsekerheid en spanning. Hierdie toestand duur voort, spanning hoop op en op een of ander stadium bereik hierdie spanning, dikwels op impulsiewe, onbeheersde en ontplofbare wyse, 'n breekpunt.

'n Verdere kenmerk van die geweldpleger is sy onvermoë om goeie interpersoonlike verhoudings te handhaaf. Die geweldpleger kan hom blykbaar nie suksesvol identifiseer met 'n groep in sy omgewing nie, staan antagonisties teenoor en is in konflik met ander mense, en beskou ook ander persone in sy omgewing as antagonistiese wesens. Hy verkeer dus primêr in botsing met ander persone in sy gemeenskap weens sy onvermoë tot gesonde menslike verhoudings.

Wanneer die frustrasie en spanning, soos hierbo geskets, breekpunt bereik, is dit voor die hand liggend dat die geweldpleger se gedrag gerig sal wees op dié doelwit in sy omgewing met wie hy primêr in konflik verkeer, naamlik ander persone. Dit kom dan daarop neer dat die geweldpleger nie in staat was om sy sterk innerlike behoeftes op sosiaal aanvaarbare wyse te bevredig nie, en dat sy misdaad deel van sy poging is om hierdie drange te bevredig en so emosionele ontlading en satisfaksie te verkry.

Dit is duidelik dat die geweldpleger se agtergrond en basiese opvoeding nou in verband staan met hierdie vorm van gedragsuiting. Baie persone raak gefrustreerd en verkeer in spanning maar slaag tog nog daarin om hulle op sosiaal aanvaarbare wyse aan te pas en uit te leef. Die oorbeskermende houding wat geweldplegers se ouers egter teenoor hulle kinders ingeneem het, is hier van die grootste belang.

Soos reeds/.....

Soos reeds by die ontleding van maatskaplike faktore aangetoon, het geweldplegers nie van kleins af aangeleer om hulle drange en behoeftes op 'n spontane dog sosiaal aanvaarbare wyse te kanaliseer en te bevredig nie. Weens die oorbeskermende en dominerende houding van hulle ouers, moes hulle grootliks hul emosionele behoeftes onderdruk, met 'n langdurige toestand van frustrasie en spanning tot gevolg. Dit is te verstane dat in hierdie atmosfeer van oorbeskerming, daar ook nie vir die kind die nodige geleentheid tot gesonde sosiale en emosionele kontak met ander persone in sy gemeenskap bestaan nie.

Die kind se persoonlikheid ontwikkel in een met ongeorganiseerde drange en behoeftes waaroor hy weinig beheer het, wat nie op realistiese wyse bevredig kan word nie en wat die waardesisteen oorheers. Hy kom uiteindelik in opstand teen die outoriteit van sy ouers, wil wys dat hy onafhanklik en selfstandig kan wees en wanneer hy die gebied van sy samelewing betree, kom hy weens sy onryp en impulsiewe persoonlikheid direk in botsing met ander persone in sy gemeenskap.

Weens bogenoemde eienskappe, tesame met sy oormatige gebruik van verdowingsmiddels wat alle bestaande inhibisies verder verlaag, handel die geweldpleger impulsief, onverantwoordelik, aggressief en slegs in eie belang.

Dat hierdie gewoontes en reaksiewyse spoedig gevestig raak en nie maklik verander kan word nie, word bevestig deur die geweldpleger se persoonlikheidsstruktuur-ontleding wat aantoon dat hy 'n stereotipe en onbuigsame lewensbeskouing het, met beperkte belangstellings en 'n onvermoë om die verskillende aspekte van sy ervaring in 'n betekenisvolle geheel te sintiseer.

(b) Die gewone diewe:

Net soos by die geweldpleger, is een van die basiese kenmerke van die gewone dief se persoonlikheidsstruktuur die

behoefte/.....

behoefte om sy drange sonder inhibisie te bevredig, asook die gebrek aan spontane en gesonde emosionele kontak met sy omgewing. Alhoewel hierdie eienskappe in verhouding minder geaksentueerd by die gewone dief as by die geweldpleger voorkom, is die omvang daarvan groot genoeg om ook die dief se aanpassing nadelig te beïnvloed.

By die gewone dief ontstaan daar dus ook 'n toestand van frustrasie, onsekerheid en spanning wat op een of ander wyse tot uiting moet kom sodat homeostase weer kan intree.

Verdere kenmerke van die gewone dief se persoonlikheidsstruktuur is dat hy meer labiel is as die geweldpleger; dat meer ontlading van spanning deur uiterlike handelinge plaasvind, met ander woorde dat hy meer ekstratensief is; dat hy 'n groot gevoel van onsekuriteit en 'n vrees vir verwerping openbaar, asook 'n onvermoë toon om sy ervaring in 'n betekenisvolle geheel te sien. Hy verkeer egter nie so direk in konflik met sy medemens nie en is in staat om beter interpersoonlike verhoudings te handhaaf.

Hierdie eienskappe moet in die lig van die gewone dief se agtergrond gesien word. Swak ouerlike toesig, min belangstelling, verwerping, asook kras en ondoeltreffende dissipline dra stellig nie by tot die gesonde sosiale en emosionele ontwikkeling van die kind nie. Die groot verskil tussen geweldplegers en diene in hierdie opsig, word ook weerspieël in die volgende beduidende verskil met betrekking tot hulle persoonlikheidsstruktuur: meer diene as geweldplegers se responsiwiteit teenoor hul omgewing is belemmer deur 'n traumatiese ondervinding, met die gevolg dat hulle oorversigtig is om kontak met hul omgewing te maak uit vrees dat hulle seergemaak en verwerp sal word.

Die gewone dief kom mettertyd in opstand teen bogenoemde materiële en geestelike verwaarlosing en ontvlug reeds op 'n vroeë stadium van hierdie frustrerende

omstandighede/.....

omstandighede om elders aandag en erkenning te gaan seek.

Te midde van 'n normlose gemeenskap, beland die gewone dief, in sy seek na materiële en emosionele erkenning en sekuriteit, spoedig tussen verkeerde maats of in 'n diefstal-bende. Hy identifiseer hom met hierdie sub-groep wat in botsing met die breë samelewing verkeer, kom die reëls en vereistes van die groep na en handhaaf goeie menseverhoudings binne die groep. Sy frustrasie en spanning neem af want hier kry hy dan die gevoel van erkenning, aanvaarding en sekuriteit.

Hierdie is egter slegs 'n pseudo-sekuriteitsgevoel wat die dief se beperkte sub-groep aan hom bied. In die breë gemeenskap is hy steeds swak aangepas en voel hy minderwaardig en onseker van homself. Hy kleef dus knaend vas aan die enigste sekuriteit wat hy het, naamlik die sub-groep, en dit kan een van die belangrikste redes wees waarom dit, soos die ondervinding geleer het, so uiters moeilik is om die gewone dief van sy bende-lewe te onwortel.

Trouens, ontleding van sy persoonlikheidseienskappe bring ook aan die lig dat die gewone dief, meer nog as die geweldpleger, gevestigde en onbuigsame lewensgewoontes het met 'n stereotipe beskouing van die wêreld rondom hom en 'n groot gevoel van onsekerheid ten opsigte waarvan hy kompenseer deur aan klein, onbelangrike aspekte van die lewe, wat aan hom sekuriteit bied, vas te kleef.

Dat gewone diewe nie net na emosionele sekuriteit en aanvaarding seek nie, word bevestig deur die ontleding van hul uiteindelijke motief by die pleeg van die misdaad. Die dief smag ook na materiële besittings: mooi skoene en klere, weeldeartikels en geld, sodat hy sy vriende kan trakteer en aan hulle kan wys dat hy ook iets besit en belangrik is. Basies kom dit egter daarop neer dat hy sy vriendskap koop en dat hy deur sy optrede wil verseker dat hy die nodige aanvaarding, erkenning en sekuriteit sal kry.

Sielkundige toetse het in hierdie ondersoek nie alleen daartoe bygedra om die gevalle studies van die twee groepe oortreders te bevestig en te verbreed nie, maar ook om die oortreders se agtergrondsfaktore, persoonlike geskiedenis en persoonlikheidseienskappe in 'n betekenisvolle geheel saam te snoer.

Uit die resultate van hierdie ondersoek blyk dit beslis dat daar geen enkel, allesomvattende verklaring vir die verskynsel van jeugmisdad is nie. Sekere faktore kan as algemene, onderliggende verskynsels by kriminaliteit beskou word, byvoorbeeld negatiewe omgewings- en behuisings-toestande, swak voorbeeld **wat** ouers stel, wisselvallige dissipline en ongunstige emosionele verhoudings binne die gesin.

Hierdie faktore verklaar egter nog nie die ontstaan van spesifieke soorte misdade nie en daar moet dus bykomende faktore wees wat bepaal dat 'n sekere soort misdaad gepleeg word. Dit moet ook in gedagte gehou word dat alle faktore nie vir alle persone ewe belangrik is nie, en dat sommige persone meer beïnvloed word deur en vatbaar is vir sekere invloede as ander persone.

Samevattend kan daar tog 'n algemene diagnose van die twee groepe oortreders gemaak word, met dien verstande dat daar soms ook 'n mate van oorvleueling sal plaasvind:

Die diagnose van geweldplegers as groep kom daarop neer dat hulle tuis te veel aandag gekry het, oormatig beskerm is en nie die geleentheid gekry het om aan te leer hoe om hulle drange en behoeftes in ooreenstemming met die eise van die samelewing te bevredig en suksesvolle interpersoonlike verhoudings te bewerkstellig nie. Met hul onvolwasse persoonlikheid en ongeorganiseerde drange wat onmiddellike bevrediging nastreef, bevind hulle hul, te midde van 'n normlose gemeenskap, in direkte konflik met ander persone in hul omgewing.

Gewone diewe, daarenteen, het tuis te min aandag gekry. Hulle is materieël en emosioneel verwaarloos en ontwikkel 'n oormatige behoefte tot erkenning, aanvaarding en sekuriteit. Weens hul onvolwasse persoonlikheid is hulle nie in staat om hulle probleme op 'n konstruktiewe wyse op te los nie. Hulle ontvlug deur identifikasie met ongewenste maats en die jeugbende. Hier word hulle aanvaar en kry hulle die nodige erkenning en sekuriteit. Frustrasie en spanning neem af en die gewone dief slaag daarin om, binne sy bepaalde groep, goeie menseverhoudings te handhaaf en suksesvol aan te pas. Weens die aard van die groep waarin hy hom bevind, verkeer die gewone dief egter nogtans in botsing met die norms en standaarde van die samelewing.

5. TERAPEUTIESE BEHANDELING:

(i) Aangesien geweldplegers en gewone diewe, soos deur hierdie ondersoek vasgestel, wel in sekere opsigte van mekaar verskil ten opsigte van hulle maatskaplike faktore, persoonlike geskiedenis en persoonlikheidseienskappe, ontstaan die vraag of dit dan wenslik is dat die twee soorte oortreders saam in een inrigting aangehou en behandel moet word. Dit moet egter nie uit die oog verloor word nie dat die oortreders, ten opsigte van genoemde faktore, ook baie in gemeen het en dat die verskil dikwels eerder een van kwaliteit as van kwantiteit is. Met buigsame benaderings- en behandelingsmetodes is dit dus moontlik om in die behoeftes van albei groepe oortreders te kan voorsien.

Volgens die resultate van hierdie ondersoek bestaan daar ook weinig gevaar dat die twee groepe oortreders mekaar sal beïnvloed met betrekking tot die soort misdaad wat

gepleeg/.....

gepleeg word: indien daar weer ná ontslag met vergunning misdaad gepleeg word, bepaal elke groep hom hoofsaaklik weer by sy soort oortreding.

Weens ekonomiese redes, en met inagneming van bogenoemde feite, sou dit ook onprakties wees om die twee groepe oortreders te skei aangesien doeltreffende geboue, tegniese toerusting en gespesialiseerde personeel groot finansiële implikasies behels.

(ii) Net soos wat daar nie een, allesomvattende oorsaak vir jeugmisdaad is nie, is daar ook nie een, allesomvattende terapeutiese metode vir elke spesifieke soort jeugoortreder nie. Behandelingsmetodes moet buigbaar wees en dit is dikwels nodig om die klem van een aspek na 'n ander te verskuif.

Teen hierdie agtergrond kan die volgende terapeutiese benaderingswyses vir die twee groepe oortreders voorgestel word:

- (a) By die Geweldpleger moet die klem primêr op die persoon val. Daar moet gepoog word om 'n gesonder persoonlikheidsstruktuur op te bou sodat die geweldpleger bewus kan word van sy impulsiewe drange en hy sy aggressie kan aanvaar en kanaliseer volgens sosiaal aanvaarbare metodes. Dit impliseer ook die verwydering van sy antagonistiese houding teenoor sy medemens en die opbou van gesonde kontak met sy omgewing, met ander woorde suksesvolle interpersoonlike verhoudings.

Saam hiermee is die manipulasie van ongunstige omgewings- en huislike

faktore ook van die grootste belang. Dit is veral noodsaaklik dat die moeder se aandag gevestig sal word op die nadelige uitwerking van haar oorbeskermende en dominerende houding teenoor die kind.

- (b) By die gewone Dief moet die klem eerstens op die omgewings- en huislike aspekte val. Dit sou van weinig waarde wees om die dief as persoon te behandel, terwyl faktore soos sy ouers se swak dissipline en hulle gebrek om aan die kind die nodige liefde, erkenning en sekuriteit te gee, nie reggestel word nie.

Behandeling van die dief as persoon is egter ook belangrik en daar moet veral gepoog word om hom insig te laat verkry in die aard en oorsprong van die behoefte aan liefde, aanvaarding en sekuriteit, en ook in sy swak gesindheid teenoor sy huis. Identifikasie met 'n groep wat 'n gesonde waardesisteem handhaaf, kan baie tot die gewone dief se heropvoeding bydra.

(iii) Behalwe bogenoemde, is daar o.a. enkele spesifieke faktore wat by albei groepe oortreders se behandelingsprogram ernstige aandag sal moet geniet:

- (a) die misbruik van alkohol en dagga;
- (b) die nadelige invloed van ongewenste maats;

(c) die swak/.....

- (c) die swak morele inslag van die oortreders, veral die hoë voorkoms van voor-huwelikse seksuele gemeenskap;
- (d) vroeë skoolverlating en die instelling van skoolplig;
- (e) die verwaarloosing van godsdiens as lewensanker.

(iv) Volgens ontleding van die oortreders se inrigtingsaanpassing, pas albei groepe oorwegend goed aan in 'n relatief kunsmatige inrigtingsatmosfeer onder streng dog konsekwente dissipline en toesig. Suksessyfers vir die eerste jaar ná uitplasing met vergunning daal egter skerp. Dit is dus essensieël dat aktiewe nasorg en ondersteuning binne die eerste jaar na uitplasing 'n integrale deel van die behandelingsprogram moet uitmaak.

(v) Aangesien voorkoming beter as genesing is, behoort die hele benadering tot jeugmisdaad daarop toegespits te wees om enige vorm van afwykende gedrag, hoe gering ook al, so vroeg moontlik op te spoor en te behandel. Hier is dit veral die huis en die skool, as die twee primêre maatskaplike instellings, wat onder die soeklig moet kom.

Met die pas ingestelde Sielkundige Diens by gewone skole van die Departement van Kleurlingsake, is reeds 'n positiewe stap in hierdie rigting geneem. Uit die aard van sy werk, het die skoolsielkundige egter nie voldoende kontak met die kind se huis nie. Net so het vakkundige volkswelsynbeamptes, te midde van al die ander welsynsdienste, weer nie voldoende kontak met die kind se skool nie.

Om hierdie kloof te oorbrug, word gevoel dat die instelling van skoolwelsynsdienste by Kleurlingskole in 'n groot behoefte sal voorsien. Hierdie welsynsbeamptes sal dan as direkte en permanente skakel tussen die huis en die skool dien om so, in samewerking met die skoolsielkundige, vir die gesonde sosiale en emosionele ontwikkeling van die kind te sorg.

SLOT: Die bevindinge van hierdie ondersoek dui enigsins op die groot behoefte wat daar nog vir verdere navorsing oor die Kleurling-jeugoortreder, en ook oor die Kleurling-bevolking as geheel, bestaan. Alhoewel nog onvoldoende, is heelwat reeds bekend oor die sosio-ekonomiese omstandighede van die Kleurling. Min is egter nog bekend oor die funksionering van die Kleurling se kognitiewe, konatiewe en affektiewe prosesse binne die raamwerk van hierdie agtergrondsfaktore.

Die volgende is slegs enkele van die probleme wat uit die huidige ondersoek voortspruit: wat is die persoonlikheidsamestelling en gedragsmotivering van die moeder wat dominerend en oorbeskermend teenoor haar kind optree? En van die vader wat sadistiese dissiplinêre metodes gebruik, en wat sy kind verwerp? In watter mate kan die poligraaf, as objektiewe meetinstrument van fisiologiese funksies, die volgende vrae bevestig: is die geweldpleger 'n persoon by wie spanning innerlik oplaai totdat dit 'n breekpunt bereik, met onbeheersde gedrag tot gevolg, met ander woorde labiel gespanne? En slaag die gewone dief daarin om sy gevoelens meer uit te leef en so van sy spanning ontslae te raak sodat hy, alhoewel sy reaksies nog oordrewe is, nie so intens en impulsief op 'n prikkel reageer nie, met ander woorde labiel ontspanne?

Alleen deur middel van verdere navorsing sal 'n antwoord op hierdie en nog ander vrae verstrekkend kan word.

(i)

BIBLIOGRAFIE.

- AANPASSINGSVRAEELYS : Nasionale Buro vir Opvoedkundige
en Maatskaplike Navorsing: N.B.116.
- ABRAHAMSEN, D. : Crime and the Human Mind.
New York: Columbia University Press,
1944.
- ABT, L. & BELLAK, L. : Projective Psychology.
New York: Alfred Knopf, 1952.
- AICHORN, A. : Wayward Youth.
New York: Viking Press, 1935.
- ANDERSON, H.
& ANDERSON, G. : An Introduction to Projective
Techniques.
New York: Prentice Hall, 1956.
- ANDRY, R. : Delinquency and Parental
Pathology.
London: Methuen & Co. Ltd., 1960.
- ARNOLD, M. : A Demonstration Analysis of the
TAT in a Clinical Setting.
J.abnorm.soc.Psychol., 1949, 44,
97-111.
- BARNARD, J. : Personality Tests.
M.A.-proefskrif, Universiteit
van Kaapstad, 1948.
- BARNES, H.
& TEETERS, N. : New Horizons In Criminology.
New York: Prentice-Hall, 1943.
- BECK, S. : The Psychologist in the Clinic Setting.
Am. J. Orthopsychiat., 1948, 18,
492-522.
- BENNET, I. : Delinquent and Neurotic Children.
London: Tavistock Publications,
1960.
- BESTER, F. : Etiologiese agtergrond van die
Gedragsafwykende Kleurlingkind en
die implikasies daarvan vir sy
Heropvoeding.
D.Ed.-proefskrif, Universiteit van
Potchefstroom, 1961.
- BLOCH, H.
& FLYNN, F. : Delinquency.
New York: Random House, 1956.
- BONGER, W. : Criminality and Economic conditions.
Vertaal deur H. Horton, Boston:
Little Brown & Co., 1916.
- BROTEMARKLE, R. : Clinical Psychology: 1896-1946.
J. consult. Psychol., 1947, 11,
1-4.

(ii)

- BUCK, J. : The H-T-P Test.
J. clin. Psychol., 1948, 4, 151-159.
- BURT, C. : The Young Delinquent.
University of London Press, 1948.
- CARSTENS, J. : 'n Vergelykende studie tussen
gedragsafwykende Kleurlingseuns
in 'n Nywerheidsskool en Kleurling-
seuns in 'n gewone skool.
Ph.D.-proefskrif, Universiteit
van Kaapstad, 1963.
- CAVAN, R. : Criminology.
New York: Crowell Co., 1956.
- CILLIERS, S.P. : Gesonde Gesinsbou.
Stellenbosch: Universiteits-
uitgewers, 1960.
- CILLIERS, S.P. : The Coloureds of South Africa.
Cape Town: Banier Publishers, 1963.
- COHEN, A. : Delinquent Boys -- The Culture
of the Gang.
Glencoe, Ill.: The Free Press, 1955.
- CRONJE, G. : Ontspoorde Jeugdige: Die Aard en
Oorsake van Jeugmisdad.
Kaapstad: N.G. Kerk-Uitgewers, 1960.
- DANA, R. : Selection of Abbreviated TAT Sets.
J. clin. Psychol., 1956, 12, 36-40.
- DU TOIT, A. : Sosio-ekonomiese agtergrond en
skoolvertraging.
M.A.-proefskrif, Universiteit van
Stellenbosch, 1955.
- DU TOIT, J.M. : Statistiese Metodes.
Stellenbosch: Kosmo Uitgewery,
1963.
- DU TOIT, J.,
STEYN, A. & RIP, C. : Afwykende Gedrag.
Kaapstad: Nasou Beperk, 1965.
- DU TOIT, J.M.
& VAN DER MERWE, A.B. : Sielkunde. Kaapstad: H.A.U.M.,
1966.
- EAST, N. : Society and the Criminal.
London: H.M. Stationery Office, 1949.
- EDWARDS, A. : Statistical Analysis for Students
in Psychology and Education.
New York: Rinehart & Co., 1946.
- ENGLISH, H.
& ENGLISH, A. : Dictionary of Psychological and
Psychoanalytical Terms.
New York: Longmans, Green & Co.,
1958.

(iii)

- GLUECK, E.
& GLUECK, S. : Physique and Delinquency.
New York: Harper: 1956.
- GLUECK, S.
& GLUECK, E. : One Thousand Juvenile Delinquents.
Cambridge: Harvard University
Press, 1939.
- GLUECK, S.
& GLUECK, E. : Unraveling Juvenile Delinquency.
New York: The Commonwealth
Fund, 1950.
- GODDARD, H. : Feeble-Mindedness: Its Causes
and Consequences.
New York: Macmillan & Co., 1914.
- GODENOUGH, F. : The Measurement of Intelligence
in Drawings.
Yonkers-On-Hudson: World Book
Company, 1926.
- GORING, C. : The English Convict.
London, 1913.
- GROSS, F. : Society and the Criminal.
Cape Town: Stewart Printing
Company, 1944.
- HARRISON, R. : Thematic Apperception and the
Rorschach Methods of Personality
Investigation in Clinical Practise.
J. Psychol., 1943, 15, 49-74.
- HEALY, W. : The Individual Delinquent.
Boston: Little, Brown & Co., 1915.
- HEALY, W.
& BRONNER, A. : Delinquents and Criminals: Their
Making and Unmaking.
New York: Macmillan & Co., 1926.
- HOLZBERG, J. : The Clinical and Scientific
Methods: Synthesis or Antithesis.
J. Proj. Tech., 1957, 21, 227-242.
- HOOTEN, E. : Crime and the Man.
Cambridge: Harvard University
Press, 1939.
- HOSKINS, R. : Endocrinology.
New York: Norton, 1941.
- HUNT, J. Mc.V. : Personality and Behavior Dis-
orders. New York: Ronald
Press Co., 1944.
-
- KLINBERG, O. : Individuele Skaal van die
Nasionale Buro vir Opvoedkundige
Navorsing: U.E. 66.
- KLINBERG, O. : Social Psychology.
New York: Henry Holt & Co., 1954.

(iv)

- KLOPPER, B., AINSWORTH, M.,
KLOPPER, W. & HOLT, R. : Developments in the Rorschach
Technique.
New York: World Book Co., 1954.
- KLOPPER, B.
& KELLEY, D. : The Rorschach Technique.
New York: World Book Co., 1946.
- KOHS, S. : Intelligence Measurement:
a psychological and statis-
tical study based upon the
Block-Design Tests.
New York: Macmillan & Co., 1923.
- KUTASH, S.. : The Impact of Projective
Techniques on Basic
Psychological Science.
J. proj. Tech., 1954, 18, 453-469.
- KVARACEUS, W. : Juvenile Delinquency and
the School.
New York: Yonkers-On-Hudson, 1945.
- LE ROUX, W. : Die Kleurling-Jeugbende in Kaapstad.
D.Phil.-proefskrif, Universiteit
van Stellenbosch, 1951.
- MC CORD, W.
& MC CORD, J. : Origins of Crime.
New York: Columbia University
Press, 1959.
- MADDOX, H. : Facts and Methods In Clinical
Psychology.
Brit. J. med. Psychol., 1953,
26, 300 - 304.
- MANNHEIM, H. : Group Problems in Crime and
Punishment.
London: Routledge & Kegan
Paul Ltd., 1955.
- MANNHEIM, H. (Ed.) : Pioneers in Criminology.
London: Stevens & Sons, 1960.
- MARTIN, J.
& FITZPATRICK, J. : Delinquent Behavior.
New York: Random House, 1965.
- MEEHL, P. : Clinical versus Statistical
Prediction.
Minneapolis: University of
Minnesota Press, 1954.
- MERRILL, M. : Oscillation and Progress in
Clinical Psychology.
J. consult. Psychol., 1951,
15, 281 - 289.
- MERTON, R.
& NISBET, R. : Contemporary Social Problems.
New York: Harcourt, Brace
& World Inc., 1962.

(v)

- MURRAY, H. : Thematic Apperception Test Manual. Cambridge: Harvard University Press, 1943.
- MURSTEIN, B. (Ed.) : Handbook of Projective Techniques. New York: Basic Books Inc., 1965.
- NASIONALE BURO VIR OPVOEDKUNDIGE EN MAATSKAPLIKE NAVORSING : Die Kleurling: Samevattende gegewens, 1964.
- NEL, B.F. : 'n Modern-pedagogiese benadering van Jeugprobleme. Amsterdam: Meulenhoff e.a., 1961.
- NEL, E. : Die Persoonlikheidseienskappe van 'n groep begaafde studente. Die Suid-Afrikaanse Sielkundige, 1964, 18, 1-16.
- NEUMEYER, M. : Juvenile Delinquency in Modern Society. New York: D. van Nostrand Co., 1955.
- NYE, F. : Family Relationship and Delinquent Behavior. New York: John Wiley & Sons, 1958.
-
- OLIVIER, E. : Offisiële Jaarboek van Suid-Afrika. 1949, Nr. 25.
-
- OLIVIER, E. : Misdad en Drankmisbruik onder Kleurlinge. M.A.-proefskrif, Universiteit van Stellenbosch, 1956.
-
- PATTERSON, S. : Onderwysstatistiek, 1962. Departement van Onderwys, Kaap die Goeie Hoop.
-
- PATTERSON, S. : Coloured and Culture in South Africa. London: Routledge & Kegan Paul Ltd., 1953.
-
- PETERS, H. : The Mirror-tracing Test as a Measure of Social Maladaptation. J. abnorm. soc. Psychol., 1946, 41, 437-448.
-
- PETERS, H. : Provinsiale Administrasie van die Kaap die Goeie Hoop: Verslag van die Kommissie insake Kleurlingonderwys, 1953 - 1956.
-
- RORSCHACH, H. : Psychodiagnostics. Vertaal deur Lemkau & Kronenberg, New York: Grune & Stratton, 1942.
-
- ROSENZWEIG, S. : Psychodiagnosis. New York: Grune & Stratton, 1949.

(vi)

- ROSENZWEIG, S.
& FLEMING, E. : Apperceptive Norms for the Thematic Apperception Test: II An Empirical Investigation. J. Personality, 1949, 17, 483 - 503.
- SACKS, J.
& LEWIN, H. : Limitations of the Rorschach as Sole Diagnostic Instrument. J. consult. Psychol., 1950, 14, 479 - 481.
- SCHLAPP, M.
& SMITH, E. : The New Criminology. New York: Boni & Liveright, 1928.
- SCHMIDL, F. : The Rorschach Test in Juvenile Delinquent Research. Am. J. Orthopsychiat., 1947, 17, 151 - 160.
- SEMEONOFF, B.
& TRIST, E. : Diagnostic Performance Tests. London: Tavistock Publications, 1958.
- SHATIN, L. : Relationships between the Rorschach Test and the Thematic Apperception Test. J.proj.Tech., 1955, 19, 317 - 331.
- SHAW, C. : Delinquency Areas. Chicago: University of Chicago Press, 1929.
- SHAW, M.
& Mc CUEN, J. : The Onset of Academic Underachievement in Bright Children. J.educ.Psychol., 1960, 51, 103-108.
- SHAW, C.
& Mc KAY, H. : Juvenile Delinquency in Urban Areas. Chicago: University of Chicago Press, 1942.
- SHELDON, W. : Varieties of Delinquent Youth: An Introduction to Constitutional Psychiatry. New York: Harper, 1949.
- SLAWSON, J. : The Delinquent Boy. Boston: R. Badger, 1926.
-
- STEENKAMP, W. : Statistiese Jaarboek van die Republiek van Suid-Afrika, 1964.
- STEENKAMP, W. : Socio-ekonomiese agtergrond as faktor by die skolastiese vertraging van die plattelandse Kleurling. M.A.-proefskrif, Universiteit van Stellenbosch, 1954.

(vii)

- STEIN, M. : The Thematic Apperception Test. Cambridge: Addison-Wesley Publishing Co., 1955.
- STEYN, A. : Die Rolle van die Man en die Vrou in die Kaapse Kleurling-gesin. D.Phil.-proefskrif, Universiteit van Stellenbosch, 1961.
- SULLENGER, T. : Social Determinants in Juvenile Delinquency. New York: John Wiley & Sons, 1936.
- SYMONDS, P. : The Dynamics of Human Adjustment. New York: Mc. Graw-Hill Book Co., 1960.
- THORNE, F. : The Clinical Method in Science. Am. Psychologist, 1947, 2, 159-166.
- TOMKINS, S. : The Thematic Apperception Test. New York, Grune & Stratton, 1952.
-
- U.G. No.54 van 1939: Verslag van die Kommissie van Onderzoek insake die Kaapse Kleurling-bevolking van die Unie.
- VAN DER MERWE, A.B. : Die Akademiese Onderpresteerder as Kliniese Probleem. Die Suid-Afrikaanse Sielkundige, 1964, 21, 1 - 7.
- VAN JAARSVELD, P. : Die Aanpassingsvraelys van die Nasionale Buro vir Opvoedkundige en Maatskaplike Navorsing en die gebruik daarvan by Nywerheid-skoolseuns. M.A.-proefskrif, Universiteit van Potchefstroom, 1963.
- VAN NIEKERK, D. : An Evaluation of the Adjustment Questionnaire of the National Bureau of Educational and Social Research. M.A.-proefskrif, Universiteit van Pretoria.
-
- Verslag van die Kommissie insake Kleurlingonderwys, 1953 - 1956.
-
- Verslag van die Superintendent Generaal van Onderwys. Departement van Onderwys, Kaap die Goeie Hoop, 1963.
- WALLEN, R. : Clinical Psychology: The Study of Persons. New York: Mc. Graw-Hill Book Co., 1956.

(viii)

- WATSON, R. : A Brief History of Clinical Psychology.
Psychol. Bull., 1953, 50, 321-346.
- WATSON, R. : The Clinical Method In Psychology.
New York: Harper Brothers, 1951.
-
- WET NR. 33 VAN 1960,
ARTIKEL 98.
- WILLEMSE, W. : The Road to the Reformatory.
Pretoria: J.L. van Schalk, 1938.
- WOLFGANG, M., SAVITZ, L.
& JOHNSTON, N. : The Sociology of Crime and Delinquency.
New York: John Wiley & Sons, 1962.
- ZELAN, S. : A Systematic Orientation to Projective Methods: Principles of Interpretation.
J.proj.Tech., 1952, 16, 496-503.

---oOo---

I

BYLAAG A..

OPSOMMING VAN GEVALLE STUDIES.

(I.K.'s word soos volg aangetoon:

Goodenough, Kohs, Individuele Skaal).

I. DIE GEWELDPLEGERS.

Geval 1.

A. Identifikasie:

Naam: John Petersen St.: I I.K.: 81, 75, 75

Ouderdom: 16 - 7 Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt en huis middelmatig.

Vader ongeskoolde arbeider. Gesin armoedig.

Etiese standaarde van ouers goed.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van vyf kinders. Een broer misdadig en was in
verbeterskool. Geen wanaanpassing van ouers. Albei
ouers geheg aan kind en kind ook aan ouers. Moeder
veral geneig om kind se vryhede te beperk en te besitlik
teenoor hom te wees.

D. Persoonlike geskiedenis:

Verkeer in goeie gezondheid. .Neem onverskillige houding
teenoor skool in maar draai slegs sporadies stokkies.
Verlaat skool uit eie wil om te gaan werk. Verrig
slegs toevallige loswerk en is vir ses maande werkloos.
Nie bendelid nie en gaan selde bioskoop toe. Maak
hom sporadies aan alkohol- en daggamisbruik skuldig.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Aanvaar nie die standaarde van die
maatskappy nie. Emosioneel onstabiel en impulsief.
Waardesisteem ondergeskik aan impulsiewe drange.

Identifikasie/..

Identifikasie met medemens swak. Handel slegs in eie belang. Lewensbeskouing eng en stereotiep.

Geval 2.

A. Identifikasie:

Naam: Philip Florence St.: Subs. I.K.: 77, 77, 75
Ouderdom: 16 - 0 Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt middelmatig. Huis bouvallig en onnet. Stiefvader verrig ongeskoolde arbeid. Gesin behoeftig alhoewel moeder ook gereeld werk.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van ses kinders. Ander kinders toon geen wanaanpassing. Stiefvader neem onverskillige houding teenoor seun in; moeder oormatig geheg aan en beskerm seun. Kind oormatig geheg aan moeder maar onverskillig teenoor vader.

C. Persoonlike geskiedenis:

Geen fisiese afwyking. Staar onverskillig teenoor skool maar draai selde stokkies. Gaan eers op 10-jarige ouderdom skool toe. Vordering swak. Doen loswerk en is vir meer as twee jaar werkloos. Lid van 'n groep. Gaan een keer per week bioskoop toe - selde kerk toe. Gebruik alkohol sporadies; geen dagga. Stel nie belang in teenoorgestelde geslag.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Uiters min selfvertroue en gebrekkige gevoel van eiewaarde. Wil dinge intellektueel "groot" doen maar nie daartoe in staat. Introversief en het redelike beheer oor impulsiewe emosionele reaksies.

III

Nie in staat om probleme op sosiaal aanvaarbare wyse op te los en die hoof te bied nie; gedrag geïnhibeerde.

Geval 3.A. Identifikasie:

Naam: Freddie Gysman St.: Subs. I.K.: 92, 97, 73
Ouderdom: 16 - 10 Misdaad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

In Port Elizabeth gebore en grootgeword. Ouers bewoon 'n bouvallige sink pondok in agterbuurt. Omgewing bekend weens misdaad. Vader gewone arbeider en gesin is behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Vader drink uitermate. Rusies tussen ouers a.g.v. vader se drankmisbruik. Jongste kind in die gesin. Ouers bejaard en kan kinders nie dissiplineer. Vier broers het reeds tronkstraf uitgedien weens aanranding en roof. Moeder oorbeskermend teenoor seun: sê hy is sieklik en swak.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid puik. Verlaat skool uit eie beweging, doen slegs vir tien maande toevallige loswerk en is vir feitlik drie jaar werkloos. Lid van bende. Woon nooit kerk by nie. Losse sedelike gewoontes. Pleeg misdaad terwyl onder invloed van drank.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Sterk drang om behoeftes onmiddellik te bevredig. Waardesisteen ondergeskik aan driflewes. Introvert wat hom onttrek van situasies wat emosionele reaksie uitlok: te min emosionele kontak met sy omgewing. Interpersoonlike verhoudings swak. Kleef aan die praktiese, alledaagse vas.

Geval 4.A. Identifikasie:

Naam: Henry Jacobs

St.: Subs. I.K.: 64, 68, 67

Ouderdom: 18 - 0

Misdad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van 'n Kaapstadse agterbuurt en bewoon 'n bouwvallige en onnet sinkkrot. Vader is arbeider op spoorweë; ekonomiese toestand van gesin gemiddeld. Albei ouers is analfabete.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind in gesin. Vader drankmisbruiker. Drie broers is ook geweldplegers; een ter dood veroordeel weens moord. Ouerlike dissipline swak; ouers kla hulle is te oud om kinders te beheer. Ouers oormatig geheg aan seun; moeder dra vir seun kos aan in bos terwyl hy op soek is weens misdad.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gaan eers op 11-jarige ouderdom skool toe. Chroniese stokkiesdraaier. Geen konstruktiewe werk verrig nie en meesal werkloos. Lid van groep. Gebruik dagga en drank sporadies. Dikwels seksuele gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Swak waardesisteen wat oorheers word deur impulsiewe drange. Emosioneel onvolwasse en reageer op ongekontroleerde, impulsiewe wyse teenoor sy omgewing. Intellektueel nie in staat om ervaring sinvol te organiseer nie. Weens traumatiese ervaring het hy swak kontak met sy omgewing; swak interpersoonlike verhoudings.

GEVAL 5.A. Identifikasie:

Naam: Victor Pietersen

St.II: I.K.: 94, 73, 80

Ouderdom: 16 - 10

Misdad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt uiters swak. Huis bou-
vallig en oorbewoon. Moeder en twee seuns is
enigste broodwinners. Gesin behoeftig. Moeder
probeer ten spyte van moeilike omstandighede ordent-
like lewe voer.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind in gesin. Vader dronkaard en het
gesin verlaat. Moeder oormatig geheg aan seun en
seun aan moeder. Dissiplinêre gesindheid redelik.

D. Persoonlike geskiedenis:

Neem onverskillige houding teenoor skool in.
Chroniese stokkiesdraaier en word uit skool gesit.
Werk slegs vir ses maande; vir drie jaar werkloos.
Lid van bende. Gaan minstens drie keer per week
bisokoop toe. Geen kerkbywoning. Gebruik sporadies
alkohol maar chroniese daggaroker. Swak morele
opvattinge. Dronk tydens misdade.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Baie swak aangepas. Toon groot gebrek aan self-
vertroue en swak morele gevoel. Introversief met
sterk drang om behoeftes onmiddellik te bevredig
maar te min kontak met omgewing. Oormatige kon-
trole oor emosies veroorsaak frustrasie en spanning.
Uiteindelijke gedragssuiking impulsief. Kleef aan
die onbelangrike van die lewe vas weens onsekerheids-
gevoel. Mensesverhoudings swak.

Geval 6.A. Identifikasie:

Naam: James Everts

St.: Subs. I.K.: 60, 80, 62

Ouderdom: 18- 4

Misdad: Roof, Aanranding.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Pretoria waar hy in 'n agterbuurt opgegroeï het. Huis bouvallig en nie baie netjies. Vader enigste broodwinner en is ongeskoolde arbeider.

Gesin behoeftig. Ouers openbaar geen wanaanpassing.

C. Gesinsverhoudinge:

Huweliksverhouding goed. Oudste van vyf kinders.

Moeder neem huishouding waar. Voldoende toesig.

Kinders normaal. Beide ouers oormatig geheg aan kind. Vader te sag en laat dissipline aan moeder oor. Moeder kla by welsynbeampte toe kind klaar onbeheerbaar is.

D. Persoonlike geskiedenis:

Verlaat skool weens ekonomiese redes. Goeie gesindheid teenoor skool. Egter vir vier jaar werkloos en roof om iets te kan besit. Hoofsaaklik alleenloper.

Gaan nie bioskoop toe nie. Gebruik geen dagga;

alkohol slegs sporadies. Geen seksuele gemeenskap gehad nie. Gesondheid goed.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing baie swak. Uitstaande kenmerke is gebrek aan gevoel van eiewaarde, senuweeagtigheid en emosionele labiliteit. Aanvaar nie sy impulsiewe

drange en probeer emosies onderdruk. Reaksies van oppervlakkige aard. Beperkte intellektuele vermoë

belemmer georganiseerde lewensuitkyk. Verkeer in konflik met sy medemens.

Geval 7.A. Identifikasie:

Naam: Fortuin Fisher St.: Subs. I.K.: 102, 89, 82
 Ouderdom: 15 - 5 Misdaad: Roof, Aanranding.

B. Maatskaplik:

In Kaapstad grootgeword. Woonbuurt middelmatig maar
 huis bouvallig en oorbewoon. Tog netjies. Vader is
 gewone arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Huweliksverhouding normaal. Ouers gereelde kerkgangers.
 Vader handhaaf normale verhouding teenoor seun maar
 moeder tree oorbeskermend op. Ouers probeer goeie
 voorbeeld stel maar kinders toon geen vrees vir ouer-
 like tug.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Aanvaar skool en pas goed aan.
 Moeder neem hom egter uit skool om kleiner kinders tuis
 te versorg. Doen verskeie ander loswerkies.
 Lid van groep. Selde kerk bygewoon. Sporadies
 alkohol en dagga gebruik. Geen seksuele gemeenskap.
 Sedelike opvattinge goed.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Emosioneel labiel en gespanne. Ten spyte van swak
 kontrole oor emosies wend hy doelbewus pogings aan
 om sy drange te beheer. Slaag intellektueel daarin
 om sy ervaring te organiseer. Lewensbeskouing nie
 stereotiep nie; egter geneig om swartgallig te wees.
 Interpersoonlike verhoudings redelik gunstig.

Geval 8.A. Identifikasie:

Naam: Sydney Barends St.: V I.K.: 81, 99, 88
 Ouderom: 18 - 3 Misdaad: Roof.

B. Maatskaplik:

Vanaf Johannesburg waar die gesin 'n goeie huis in 'n agterbuurt bewoon. Alhoewel die moeder die enigste broodwinner in die gesin is, kan die gesin se ekonomiese status as gemiddeld beskou word.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van drie kinders. Buite egtelike kind en het nooit vader geken nie. Moeder werk gereeld maar bekwame bediende versorg kinders. Moeder oormatig geheg aan seun en tree oorbeskermend op. Proefbeampte diagnoseer misdaad a.g.v. swak maats, oorbeskerming van moeder en inherente persoonlikheidsdefekte.

D. Persoonlike geskiedenis:

Verkeer in goeie gesondheid. Goeie gesindheid teenoor skool. Moeder tevrede dat seun skool weens swak vordering verlaat. Geen stokkiesdraaier. Werk pal en behou vaste werk. Lid van groep. Gaan gereeld kerk toe. Slegs af en toe na bioskoop. Geen dagga-roker. Misbruik alkohol oor naweke.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing gunstig behalwe vir gebrek aan eiwaarde. Persoonlikheidstruktuur toon sterk impulslewe sonder genoegsame kontrole daaroor. Waardesisteen ondergeskik aan driflewe. Emosionele reaksies teenoor omgewing oppervlakkig; oorversigtig om emosioneel betrokke te raak; traumatiese ondervinding. Oorbewus van moeder se dominerende rol.

IX

Geval 9.

A. Identifikasie:

Naam: Charles Groenewald St.: Subs. I.K.: 40, 67, 64
Ouderdom: 16 - 9 Misdad: Roof

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Port Elizabeth waar sy ouers 'n moderne huis in 'n goeie woonbuurt bewoon. Vader is arbeider op spoorweë. Twee seuns dra ook tot inkomste by. Gesin welvarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Vader drink soms kwaai. Huweliksverhouding egter goed. Moeder neem self huishouding waar. Vader-seun-verhouding normaal. Seun oormatig geheg aan moeder en moeder geneig om oorbeskermend op te tree. Gee moed. op m.b.t. straf; as ouers kind straf, gaan slaap hy by vriende. Ouers weet min van sy doen en late.

D. Persoonlike geskiedenis:

Ernstige motorongeluk gehad toe hy klein was. Vir ses maande in hospitaal; linker kant van kop ingedui. Egter goed herstel. Skoolvordering swak. Chroniese stokkiesdraaier. Broers moet hom skool toe dra. Verlaat skool weens invloed van maats en vir meer as vier jaar werkloos. Lid van groep. Geen dagga gerook. Slegs sporadies sterk drank gedrink. Vaste meisie gehad en dikwels gemeenskap.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Baie swak aangepas. Uitstaande kenmerke is groot gebrek aan selfvertroue, gevoel van eiewaarde en aanvaarding. Baie gespanne. Introversief en onttrek hom van emosionele aanslae van sy omgewing. Handel slegs in eie belang. Waardesisteen ondergeskik aan impulslewe. Onproduktiewe en stereotipe intellektuele benadering. Geval 10

GEVAL 10.A. Identifikasie:

Naam: James Horanna St.: V I.K.: 100, 91, 84
 Ouderdom: 17 - 8 Misdaad: Roof.

B. Maatskaplik:

Vanaf Johannesburg. Ouers bewoon bouvallig, oorbe-
 woode huis in agterbuurt. Nie baie netjies. Ouers
 en een seun dra tot gesinsinkomste by. Welvarend.
 Etiese en morele standaarde van ouers goed.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van agt kinders. Ander kinders toon geen
 afwyking. Vader-seun-verhouding normaal. Moeder
 oormatig geheg aan seun en seun aan moeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Aanvaar skool en toon geen wanaanpassing op skool.
 Verlaat skool om te gaan werk. Werkgeskiedenis baie
 bestendig ten spyte dat hy lid van bende was. Slaap
 vir lang tye weg van huis by vriende. Slegs sporadies
 alkohol gebruik. Geen vorige veroordelings. Het
 vaste vriendin. Gesondheidstoestand goed.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing redelik goed. Egter ietwat streng kontrole
 oor responsiwiteit teenoor omgewing, geneig om te ont-
 trek en reaksies oppervlakkig. Onttrekking a.g.v.
 traumatiese ervaring. Simptome van angs en spanning
 teenwoordig. Besit vermoë tot intellektuele organi-
 sasie maar aspirasiepeil te hoog. Super-ego goed.

GEVAL 11.A. Identifikasie:

Naam: Sam Smith

St.: I

I.K.: 79, 75, 62

Ouderdom: 20 - 1

Misdad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van 'n Kaapstadse agterbuurt. Huis middelmatig, oorbewoon en slegs sporadies netjies. Vader ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig. Albei ouers analfabete.

C. Gesinsverhoudinge:

Vader drankmisbruiker. Huwelik tog gelukkig. Middelste kind. Een broer misdadig. Dissipline wisselvallig. Moeder oormatig geheg aan kind en andersom. Vader-kind-verhouding normaal. Kind egter ietwat onverskillig teenoor vader. Sê ook vader drink te veel dan gebruik hy vuil taal in die huis.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Sterk afkeer in skool en chroniese stokkiesdraaier. Meer as drie jaar werkloos. Bende-lid. Gaan nooit kerk toe. Croniese daggaroker. Alkohol sporadies. Swak morele opvattinge.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Swak morele opvattinge. Waardesisteen ondergeskik aan impulsiewe drange. Begeerte tot onmiddellike bevrediging van behoeftes maar het nie spontane kontak met omgewing nie. Onsekerheidsgevoel en simptome van spanning teenwoordig. Lae intellektuele produktiwiteit. Kleef aan beperkte areas van sekerheid vas. Verwerp ouerlike outoriteit. Swak kontak met medemens.

GEVAL 12.A. Identifikasie:

Naam: Owen Nicolaas St.: Subs. I.K.: 69, 62, 64
 Ouderdom: 17 - 5 Misdaad: Roof.

B. Maatskaplik:

Ouers bewoon 'n klein, bouvallige kamertjie in agter-
 buurt, Johannesburg. Tog netjies. Vader is algemene
 handelaar. Ekonomiese status gemiddeld. Etiese en
 morele opvattinge van ouers ongesond.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van vier kinders. Buite eg gebore. Stiefvader
 kwaai drinker en moeder smokkel drank. Vader handhaaf
 normale verhouding teenoor seun. Moeder oormatig
 geheg aan seun en seun aan moeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Goeie gesondheid. Verlaat skool weens rondtrekkery
 van ouers. Vir meer as drie jaar werkloos. Lid van
 groep. Chroniese daggaroker. Geen alkohol. Het
 een vaste meisie, maar geen gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing redelik goed. Begeerte tot onmiddellike
 bevrediging van drange en behoeftes maar nie genoeg
 spontane emosionele kontak met omgewing a.g.v. trau-
 matiese ervaring. Lae intellektuele bronne.
 Kleef aan die praktiese en bekende vas. Interpersoon-
 like verhoudings swak. Wantrou medemens.

XIII

GEVAL 13.A. Identifikasie:

Naam: Abraham Slamdien St.: Subs. I.K.: 77, 83, 72
 Ouderdom: 15 - 1 Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van 'n agterbuurt in Kaapstad. Gesin bewoon 'n onnet, bouvallige sinkkrot. Pleegvader is ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Aangenome kind. Pleegmoeder analfabeet. Hou voldoende toesig oor kinders. Huweliksverhouding goed. Emosionele verwantskap binne gesin normaal behalwe moeder wat oormatig geheg aan en oorbeskermend teenoor kind is. Hou kind dikwels uit skool omdat hy siek is: in werklikheid is seun perdfris maar vol ipekonders.

D. Persoonlike geskiedenis:

Emurese, maar kort na toelating genees. Goeie gesindheid teenoor skool maar moeder neem hom uit weens finansiële omstandighede. Baie bestendige werkgeskiedenis ten spyte daarvan dat hy lid van bende is. Gebruik geen dagga en slegs nou en dan alkohol. Het vaste meisie. Gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing goed. Persoonlikheid toon oorheersende impulsiewe drange met nie genoegsame emosionele kontak met omgewing. Onttrek van omgewing weens traumatiese ervaring. Lewensbeskouing eng en stereotiep. Kleef aan die alledaagse en praktiese vas. Interpersoonlike verhoudings swak. Prominente gevoel dat hy deur ouers verlaat en verwerp is.

XIV

GEVAL 14.A. Identifikasie:

Naam: Abdullah Stevens Std.: Subs. I.K.: 77, 65, 71
 Ouderdom: 16 - 11 Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt goed. Standaarde van die
 gemeenskap gesond. Huis middelmatig. Word baie
 netjies gehou. Moeder en een seun werk. Gesin
 behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Vader oorlede. Weens moeder se werk
 is toesig oor kinders swak. Moeder en kind oormatig
 geheg aan mekaar. Vader se dood het kind beïnvloed.
 Proefbeampte verklaar daar moet negatiewe tendens in
 kind se karakteropset wees aangesien sy omgewings- en
 huislike toestande gunstig is.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Chroniese stokkiesdraaier. Ten
 spyte dat moeder hom verplig om skool by te woon, ver-
 laat seun skool. Vir meer as 'n jaar werkloos.
 Werkgeskiedenis onbestendig. Bendelid en chroniese
 daggaroker. Alkohol sporadies. Onder invloed van
 verdowingsmiddels tydens misdad. Gemeenskap met
 verskeie los meisies gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing redelik goed. Neiging om behoeftes sonder
 inhibisie te bevredig. Egter nie genoeg kontak met
 omgewing; traumatiese ervarings. Spanning en konflik
 binne die persoonlikheid. Obsessionele neigings en
 ernstige gevoel van onsekerheid en twyfel; kan nie dink

en doen soos andere nie en is behep met die klein en onbenullige aspekte van die lewe. Sterk skuldgevoel. Menseverhoudings swak.

GEVAL 15.

A. Identifikasie:

Naam: George Hector St.: I I.K.: 90, 78, 77
Ouderdom: 16 - 3 Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

In Port Elizabeth grootgeword. Goeie omgewing. Moderne huis. Vader gesin verlaat. Moeder ontvang onderhoudstoelae. Gesin finansieël nie goed daaraan toe nie.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van vyf kinders. Moeder het geen etiese en morele standaarde. Neem traak-my-nie-agtige houding teenoor seun in. Kind oormatig aan moeder geheg. Sonder vaderlike leiding grootgeword.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staar onverskillig teenoor skool. Chronies stokkies gedraai. Verlaat skool om vir moeder te gaan werk. Werkgeskiedenis egter onbestendig. Lid van bende. Gaan nooit kerk toe nie. Sporadiese alkohol gebruik. Geen dagga.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing ongunstig. Emosioneel labiel en gespanne. Leef hom impulsief teenoor omgewing uit. Gedrag infantiel. Stereotipe lewensbeskouing en onbuigsaam. Knoop graag argumente aan. Groot onsekerheidsgevoel laat hom vaskleef aan die klein dinge wat aan hom sekuriteit bied.

XVI

Geval 16A. Identifikasie:

Naam: Dudley Anthony St.: VI I.K.: 81, 93, 95
 Ouderdom: 17 - 2 Misdad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt middelmatig. Huis netjies en modern. Vader geskoolde arbeider met baie goeie werkgewoontes. Welvarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Ouers toon geen wanaanpassing.
 Huweliksverhouding goed. Vader-kind-verhouding normaal maar moeder oorbeskermend teenoor kind. Sy is die dominerende figuur in die huis. Vader meer passief.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesonde houding teenoor skool. Verlaat skool vir verdere ambagsopleiding. Ouers verloor skielik beheer ná seun se skoolverlating. Val rond van een werk na ander. Vir agtien maande werkloos. Bendelid en chroniese daggaroker. Pleeg misdade wyl onder invloed van dagga. Vaste meisie gehad. Dikwels gemeenskap. Verkeer in goeie gesondheid.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Uiterlike aanpassing redelik behalwe op gebied van sosiale aanpassing. Egter besonder sterk behoefte om drange direk uit te leef. Onderdruk egter dié behoefte totaal met emosionele stroefheid ten gevolg; ook baie beperkte lewensbeskouing. Depressiewe gevoelens en groot gevoel van onsekuriteit. Streef om weg te breek van swak maats. Agteraf, maar probeer hom goed voordoen.

XVII

Geval 17A. Identifikasie:

Naam: Agrippa Godfrey St.: I I.K.: 64, 72, 62
Ouderdom: 18 - 0 Misdad: Roof

B. Maatskaplik:

Opgegroeï in Kaapstadse agterbuurt. Huis middelmatig dog netjies. Moeder en dogter enigste broodwinners en maak bestaan deur smousery. Vader nooit saam met moeder gewoon.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite egtelik gebore. Middelste kind in gesin. Verhouding tussen moeder en kind normaal. Word egter sonder vaderlike tug en leiding groot en moeder kan nie meer beheer.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Vyandig teenoor skool. Verlaat skool ten spyte van moeder se pogings. Word bendelid, is vir vier-en-'n-half jaar werkloos en word chroniese drinker en daggaroker. Pleeg misdade terwyl onder invloed van verdowingsmiddels. Het vaste vriendin.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Veral swak aangepas t.o.v. skool en emosionaliteit. Sterk driflewes en geneig tot impulsiewe optrede. Vrees egter kontak met omgewing met frustrasie en spanning tot gevolg. Gevoel van onsekerheid. Kloef aan die praktiese en alledaagse vas. Skeppende vermoëns baie beperk. Kompenseer deur oorkritiese houding in te neem. Mensverhoudings swak en aggressief teenoor omgewing. Baie bewus van gebroke gesinslewes.

XVIII

Geval 18A. Identifikasie:

Naam: John Stuurman

St.: Subs.

I.K.: 102, 88, 71

Ouderdom: 16 - 10

Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstadse agterbuurt. Huis middelmatig, tog netjies. Vader gewone arbeider en sukkel om gesin van twaalf aan die lewe te hou. Vader bestendige werker maar naweke geneig tot drankmisbruik.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Huweliksverhouding van ouers gesond. Ouers probeer beste vir kinders en oefen gesonde tug uit. Seun oormatig geheg aan moeder. Voel egter ouers het hom soms onnodig gestraf. Een broer gestraf weens aanranding.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Sterk afkeer in skool. Chroniese stokkiesdraaier. Verlaat skool uit eie beweging ten spyte van moeder se pogings. Werkloos vir drie jaar en is bendelid. Gaan dikwels bioskoop toe. Chroniese daggaroker. Nie seksuele gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing uiters swak. Uitstaande kenmerke is minderwaardigheidsgevoel, gebrek aan aanvaarding, swak morele, huislike en skoolverhoudings asook emosionele labiliteit. Sterk behoefte om drange sonder inhibisie uit te leef. Emosionele kontak met omgewing egter oppervlakkig. Neem toevlug tot fantasie. Pre-okkupasie met ego-sentriese en perfeksionistiese neigings wat die proses van veralgemening en integrasie inhibeer. Interpersoonlike verhoudings swak. Gedragdisintegrasie tydens frustrasie.

Geval 19A. Identifikasie:

Naam: Michael Williams St.: VII I.K.: 83, 104, 102
Ouderdom: 16 - 4 Misdad: Roof

B. Maatskaplik:

Woon in goeie woonbuurt in Johannesburg. Huis middelmatig. Stiefvader oorlede. Een seun werk. Moeder ontvang toelae. Weens armoede moet moeder konstant rondswerf. Stiefvader was gegradueerd, moeder onderwyseres.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Een broer ook misdadig (roof).
Moeder oormatig gehag aan seun en seun aan moeder. Sy verwen hom tot die uiterste.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed behalwe vir skeelhoofpyne af en toe.
Wou na hoër skool gaan maar skool vol. Het 'n meerderwaardige houding teenoor personeel en medeleerlinge ingeneem. Doen slegs loswerk; is vir ses maande werkloos. Lid van groep. Gaan gereeld kerk toe. Gebruik geen alkohol of dagga. Een vaste vriendin.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing redelik gunstig. Introversief en te min emosionele reaksie op prikkels van sy omgewing.
Konsentreer op eie gemak en belang. Tekens van neurotiese konstriksie en onderdruk innerlike behoeftes en emosies. Lewensbeskouing stereotiep. Kommer oor eie gesondheid. Neerslagtige neigings. Het skeppende vermoë waarvoor hy nie uiting kan vind. Sterk strewe na sukses. Mensesverhoudings redelik. Super-ego ontwikkeling goed.

Geval 20A. Identifikasie:

Naam: Hendrik Dunbar

St.: III

I.K.: 67, 101, 93

Ouderdom: 16 - 1

Misdad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Tipe huis middelmatig. Woonbuurt goed. Standaarde van gemeenskap elasties. Die gesin is behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Vader oorlede. Na moeder se dood, 'n jaar gelede, woon seun by grootouers. Eie ouers analfabete. Vader was vyandig teenoor seun gesind. Moeder oormatig geheg. Toesig oor kinders, asook dissipline, swak. Seun het geen hegte gesinsbande meer nie.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid redelik; effens ondervoed. Word skool verbied weens baklei en stokkies draai. Baie onbestendige werkgeskiedenis en vir drie jaar werkloos. Lid van groep. Drink kwaai oor naweke. Dronk tydens misdad. Gemeenskap met los meisies gehad. Gedrag verswak heeltemal na dood van moeder.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak en toon veral tekort aan selfvertroue. Introvert met baie sterk drang om sy emosies uit te leef. Egter weinig kontak met sy omgewing; onttrek weens traumatiese ervaring. Emosioneel labiel en gedrag geneig tot disintegrasie onder druk. Angs en onsekerheid laat hom aan nietighede, wat vir hom sekerheid gee, vaskleef. Sien moeilik alledaagse probleme in. Vind dit uiters moeilik om sosiale kontak met medemens te maak.

Geval 21.

A. Identifikasie:

Naam: Aubrey Maclain St.: VII I.K.: 104, 94, 96
Ouderdom: 18 - 7 Misdad: Roof

B. Maatskaplik:

Vanaf Johannesburg. Woonbuurt goed, huis middelmatig dog netjies. Stiefvader oorlede. Moeder doen wasgoed en een seun werk. Gesin behoeftig en moet gedurig rondswerf om bestaan te kan maak.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Een broer ook in verbeteringskool weens roof. Vader het onverskillige houding teenoor seun ingeneem; moeder oormatig geheg. Seun begin met meisie uitgaan. Moeder verbied hom. Hierna begin hy rook en drink, en ignoreer sy ma as sy met hom praat. Slaap nou dikwels elders.

D. Persoonlike geskiedenis:

Fisies groot en sterk. Verlaat skool, teen moeder se wil, want sy vriende gaan nie meer skool. Bestendige werker vir een jaar. Daarna vir twee jaar werkloos. Nie bendelid. Geen daggaroker maar drink naweke erg. Onder invloed tydens misdad. Verskeie toevallige vriendinne gehad en kies meisies bo mansvriende. Het Het kind by meisie.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing ongunstig. Voel baie beperk m.b.t. sy persoonlike vryheid. Gebrek aan eiewaarde. Emosioneel labiel. Raak gou opgewonde en gespanne met spraak-blokkering ten gevolg. Emosies oorheers waardesisteen maar nie genoeg spontane kontak met sy omgewing; onttrekking en traumatiese ervaring. Uiteens sterk behoefte vir liefde en erkenning.

XXII

Wil graag presteer. Ondervind moeilikheid om spontaan met medemens te verkeer. Nie die nodige takt. Handel in eie belang.

Geval 22.A. Identifikasie:

Naam: Solomon McDonald St.: VI I.K.: 92, 78, 81
Ouderdom: 16 - 7 Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Johannesburg. Woonbuurt middelmatig, standarde van gemeenskap ongesond, huis bouvallig dog netjies. Stiefvader is vragmotorbestuurder. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Huweliksverhouding baie swak. Ouers stel swak voorbeeld deur onsedelikheid en smokkelary. Dissipline swak met geen ooreenstemming tussen ouers. Moeder oormatig geheg aan kind maar kind onverskillig teenoor moeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Gedrag op skool normaal. Verlaat skool agter vriende aan. Werkgeskiedenis bestendig. Nie bende-lid nie en het slegs 'n paar maats. Chroniese drinker. Het 'n kind by vaste meisie.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan gevoel van eiewaarde en emosioneel onryp. Sterk begeerte om emosies sonder inhibisie uit te leef. Oefen egter te streng kontrole oor sy responsiwiteit teenoor omgewing uit; veroorsaak frustrasie en spanning; in homself gekeerd. Besit nie die vermoë om gesonde kontak met sy medemens op te bou nie.

XXIII

Geval 23.

A. Identifikasie:

Naam: Frans Herman

St.: Subs. I.K.: 87, 82, 75

Ouderdom: 17 - 4

Misdaad: Strafbare Manslag.

B. Maatskaplik:

Woon in 'n bouvallige, onnet huis in agterbuurt, Port

Elizabeth. Ouma ontvang pensioen. Gesin behoeftig.

B. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Word deur ouma aangeneem en groot-gemaak. Ouma oormatig geheg aan seun maar kan geen dissipline uitoefen nie. Seun ken geen hegte familiebande nie.

D. Persoonlike geskiedenis:

Liggaamlik gesond. Verlaat skool omdat hy weens baklei en rook pak kry. Werk pal vir drie jaar en is afgelope jaar werkloos. Swerf rond en slaap net waar hy kom.

Hoofsaaklik alleenloper. Ken nie die binnekant van 'n kerk. Chroniese drinker en daggaroker. Onder invloed tydens misdaad. Het verskeie toevallig vriendinne en dikwels gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing baie swak. Gebrek aan selfvertroue en eiewaarde. Weinig sosiale en morele beginsels. Baie gespanne en kry dikwels spraakblokkerings met hakkel tot gevolg. Waardesisteen ondergeskik aan impulsiewe drange. Poog hard om emosies onder beheer te hou en slaag gedeeltelik daarin. Verdedig sy gevoel van onsekerheid deur aan die onbelangrike, maar vir hom bekende aspekte van die lewe vas te klee. Onsuksesvol in interpersoonlike verhoudings. Handel in eie belang.

Geval 24.A. Identifikasie:

Naam: Leonard Jacobs St.: IV I.K.: 95, 113, 103
 Ouderdom: 18 - 1 Misdaad: Roof

B. Maatskaplik:

Word in agterbuurt te Port Elizabeth groot. Standaarde van gemeenskap baie ongesond. Dronkenskap, misdaad en onsedelikheid aan orde van die dag. Huis goed en netjies. Pleegvader is masjienis in houtfabriek. Finansiële gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Eie ouers oorlede. Pleegouers maak goeie indruk. Vader gereelde werker en stel goeie voorbeeld. Pleegouers openbaar gesonde gesindheid teenoor seun maar seun totaal vyandig teenoor pleegouers. Pleegouers sê seun het opvlieënde geaardheid en wil hom nie meer hê nie.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Bakleierig op skool. Pleegouers neem hom uit skool om te gaan werk. Werk vir nege maande en daarna werkloos vir nege maande. Lid van groep. Gebruik nie alkohol maar chroniese daggaroker. Het een vaste vriendin.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Sterk begeerte om behoeftes sonder inhibisie uit te leef maar baie swak emosionele kontak met sy omgewing. Introversief met spanning en konflik. Lewensbeskouing onbuigbaar. Smag om sosiale kontak op te bou maar beskou omgewing aggressief en onsimpatiek, en onttrek hom uit vrees om sy probleme die hoof te bied.

Geval 25.A. Identifikasie:

Naam: Desmond Myburgh St.: I I.K.: 60, 77, 69
 Ouderdom: 16 - 6 Misdad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt middelmatig. Moderne en
 netjiese huis. Vader versekeringsagent. Moeder neem
 huishouding waar. Finansiële gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Vader drink uitermate. Spanning en rusie in huwelik.
 Seun bang om huis toe te kom as pa dronk is. Onver-
 skillige houding teenoor vader en vader teenoor kind.
 Moeder oorbeskermend en seun ook oormatig geheg aan moeder.
 Dissipline swak, vader sadisties in dissiplinêre metodes.

D. Persoonlike geskiedenis:

Verkeer in goeie gesondheid. Gunstige houding teenoor
 skool maar het skool verlaat omdat vader nie boeke wou
 koop nie en seun altyd boeke moes leen. Later chronies
 stokkies gedraai. Verrig geen werk en vir twee jaar
 werkloos. Dwaal rond, bang om huis toe te gaan. Hoofsaak-
 lik alleenloper. Chroniese drinker en daggaroker. Onder
 invloed tydens misdade. Nie in meisies belang gestel.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Baie senuweeagtig. Swak morele inslag.
 Traumatiese ervarings het gesonde emosionele kontak met
 omgewing belemmer. Nogtans sterk begeerte om drange sonder
 inhibisie uit te leef. Egter tekens van neurotiese konstriksie.
 Gespanne, onseker en teruggetrokke. Kleef aan die
 klein, bekende dinge vas. Nie in staat tot gesonde inter-
 persoonlike verhoudings.

XXVI

Geval 26.A. Identifikasie:

Naam: Martin Dowman

St.: Subs. I.K.: 75, 80, 73

Ouderdom: 15 - 11

Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Het in Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis middelmatig dog netjies. Pleegmoeder enigste broodwinner in gesin. Gesin baie behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Pleegvader onsedelik en dronklap. Neem onverskillige houding teenoor seun in. Moeder oormatig geheg aan seun. Pleegvader swerf rond van werk na werk. Huweliksverhouding baie swak. Toesig swak en so ook dissipline: moeder tug nooit, vader buite verhouding.

D. Persoonlike geskiedenis:

Het tering gehad op 9-jarige leeftyd. Tans fris en gesond. Chroniese stokkiesdraaier weens invloed van maats. Verlaat skool omdat hy geslaan word oor stokkiesdraaiery. Verrig geen werk. Drie jaar werkloos, lid van bende en chroniese drinker. Het veneriese siekte gekry en sedertdien baie bang vir meisies.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Swak aangepas. Gebrek aan selfvertroue en eiewaarde. Waardesisteen ondergeskik aan impulslewe. Behoeft om emosies onmiddellik uit te leef maar slegs oppervlakkige kontak met omgewing; onttrek hom weens traumatiese ervaring. Sterk spanning en konflik verhoed dat hy sy innerlike bronne konstruktief kan aanwend. Bepaal hom by die alledaagse. Lewensbeskouing stereotiep. Swak menseverhoudings.

XXVII

Geval 27.A. Identifikasie:

Naam: Harry Barends

St.: II

I.K.: 115, 108, 87

Ouderdom: 17 - 0

Misdad: Moord.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad, agterbuurt. Gesin van twaalf bewoon slegs een, smerige kamertjie. Vader ongeskoolde arbeider. Wisselvallige werker weens tering. Gesin baie behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Een broer ook misdadig. Huweliksverhouding van ouers goed. Vader normaal teenoor kind maar moeder oormatig geheg, so ook seun aan moeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Verlaat skool, ná chroniese stokkiesdraaiery, ten spyte van ouers se pogings. Vir een jaar en nege maande werkloos ná onbestendige werkgeskiedenis. Bendelid wat sporadies alkohol en dagga gebruik. Onder invloed van drank tydens misdad. Vaste meisie verwag 'n baba van hom.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan eiewaarde. Senuweeagtig en emosioneel labiel. Pas hom moeilik by vreemde situasies aan. Sterk impulsiewe neigings maar slaag gedeeltelik daarin om dit in bedwang te hou; onttrek hom dan van sy omgewing met spanning en frustrasie tot gevolg. Kan nie genoeg uiting vir sy skeppende vermoëns vind nie. Soek die bekende dinge om aan vas te kleef. Bejeën ander mense met agterdog.

XXVIII

Geval 28:A. Identifikasie:

Naam: Archie Williams St.: IV I.K.: 79, 72, 90
 Ouderdom: 17 - 5 Misdad: Roof

B. Maatskaplik:

Vanaf Johannesburg. Ouers bewoon 'n middelmatige huis in 'n goeie omgewing. Huis egter oorbewoon. Vader ongeskoolde arbeider. Gesin het baie skuld en is behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Huweliksverhouding van ouers goed. Albei ouers is egter oormatig geheg aan kind. Tree oorbeskermend op en kind kry nie geleentheid tot selfstandige ontwikkeling.

D. Persoonlike geskiedenis:

Goeie gesondheid. Onverskillige houding teenoor skool; ook wanaangepas: draai stokkies, baklei en pleeg diefstal. Verlaat skool om vir ouers te gaan werk. Baie bestendige werkgeskiedenis en nooit werkloos. Lid van groep. Chroniese drinker; rook af en toe dagga. Onder invloed tydens misdad. Toevallige vriendinne gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan gevoel van eiewaarde. Behoefte tot liefde en aanvaarding. Waardesisteen ondergeskik aan impulslewe. Sterk begeerte om drange direk uit te leef. Het egter redelike beheer oor driflewe. Gespanne en onseker. Konsentreer op onbelangrike aspekte van die lewe wat vir hom bekend is. Lewensbenadering stroef. Slaag nie heeltemal daarin om goeie kontak met medemens te maak nie.

XXIX

Geval 29.A. Identifikasie:

Naam: Alfred Morris St.: I I.K.: 62, 82, 68
 Ouderdom: 14 - 11 Misdad: Rooft

B. Maatskaplik:

Het in 'n Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis bestaan uit een, onnet sinkvertrek wat hopeloos oorbewoon is. Vader werkloos weens toring. Moeder enigste broodwinner. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Huweliksverhouding goed. Vader neem egter 'n onverskillige houding teenoor seun in en seun ook teenoor vader. Moeder weer oormatig aan kind geheg. Ouers kan nie konsekwente dissipline uitoefen nie.

D. Persoonlike geskiedenis:

Fisies gesond. Staan onverskillig teenoor skool. Draai aanhoudend stokkies. Verlaat skool teen ouers se wil en weens invloed van maats. Werkgeskiedenis onbestendig en vir meer as twee jaar werkloos. Bendelid. Chroniese daggaroker; alkohol sporadies. Onder invloed tydens misdad. Losse sedes en gebruik meisies soos dit hom pas.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Slaag gedeeltelik daarin om sy drange te beheer. Impulslewe ondergeskik aan waardesisteen. Sou nog gunstiger aanpassing kon bewerkstellig as sy kontak met omgewing nie deur traumatiese ervarings belemmer is nie. Gevolglike oormatige kontrole oor sy natuurlike reaksies en geneig om sake stereotiep te benader en te konsentreer op die bekende. Nie buigbaar genoeg om goeie interpersoonlike verhoudings te verseker nie.

Geval 30A. Identifikasie:

Naam: George Cedras

St.: I

I.K.: 73, 73, 66

Ouderdom: 17 - 11

Misdad: Strafbare Manslag.

B. Maatskaplik:

Het in Johannesburg grootgeword. Woonbuurt en huis
middelmattig. Moeder is 'n bestendige fabriekswerkster.

Nog een seun dra tot die huishouding by. Gesinsfinansies
gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Vader oorlede. Twee broers werkloos
en loop doelloos rond. Albei ouers oormatig geheg aan
seun; so ook seun. Na vader se dood kon moeder nie
rigtinggewende dissipline handhaaf nie.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staan ietwat onverskillig teenoor
skool. Egter goed aangepas. Moes gaan werk om gesins-
inkomste aan te vul. Werk bestendig vir twee-en-'n-half
jaar; vir nege maande werkloos. Alleenloper. Rook nie
en gebruik alkohol af en toe. Een vaste vriendin gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Goed aangepas behalwe vir groot gebrek aan selfvertroue.
Impulsiewe drange ondergeskik aan waardesisteen. Besit
die vermoë om emosies in aanvaarbare kanale uit te leef.
Traumatiese ervaring belemmer egter natuurlike reaksie
teenoor omgewing, persoon stel min belang in die eise van
die samelewing en reageer in eie belang. Neem aggres-
siewe houding teenoor ander persone in. Aanvaar nie
outoriteit.

GEVAL 31.A. Identifikasie:

Naam: Edward Fisher St.: Subs. I.K.: 65, 85, 70
 Ouderdom: 15 - 0 Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van 'n Kaapstadse agterbuurt. Huis middelmatig en slegs sporadies netjies. Pleegvader is 'n half-geskoolde arbeider. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Albei ouers oorlede. Pleegouers maak goeie indruk. Werkgewoonte van pleegvader goed. Pleegmoeder werk ook gereeld en toetsig oor kinders swak. Dissipline wisselvallig. Verhouding tussen vader en seun normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Neem onverskillige houding teenoor skool in. Draai chronies stokkies om saam met maats in bosse rond te loop en te slaap. Werkloos vir drie jaar. Bendelid. Chroniese daggaroker en gebruik sporadies alkohol. Baie toevallige vriendinne. Dikwels gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing onbevredigend. Groot gebrek aan selfvertroue en baie gespanne en senuweeagtig. Sterk begeerte om drange direk uit te leef. Egter te min kontak met omgewing en emosioneel redelik afgestomp. Traumatiese ervarings veroorsaak onttrekking van omgewing. Pre-okkupasie met egosentriese behoeftes. Skeppende vermoëns beperk. Mensverhoudings swak.

GEVAL 32.A. Identifikasie:

Naam: Nicolaas Stanford St.: I I.K.: 94, 110, 87
 Ouderdom: 17 - 0 Misdad: / Aanranding.

B. Maatskaplik:

Bewoon 'n onnet, oorbewoonde sinkhuisie in agterbuurt,
 Kaapstad. Pleegvader is ongeskoolde arbeider. Albei
 pleegouers werk. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Pleegouers maak goeie indruk. Moeder
 werk pal en geen toesig oor kinders. Geen ooreenstem-
 ming tussen ouers m.b.t. dissipline. Vader en seun
 antagonisties teenoor mekaar. Moeder en seun oormatig
 geheg.

D. Persoonlike geskiedenis:

Verkeer in goeie gesondheid. Liggaam vol messteekwonde.
 Staar onverskillig teenoor skoolopleiding. Chronies
 stokkies gedraai en dikwels baklei. Weier om verder
 skool te gaan want daar is net 'n klomp kleintjies op
 skool. Vir 'n jaar werkloos. Lid van bende. Gaan
 ses keer per week bioskoop toe. Geen kerkbywoning.
 Chroniese daggaroker; alkohol sporadies. Het een
 vaste vriendin.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Waardesisteen ondergeskik aan impulslewe. Te min
 emosionele kontak met omgewing te midde van sterk
 behoefte om drange sonder inhibisie uit te leef.
 Spanning, angs en frustrasie teenwoordig. Onderskei
 nie tussen die voor-die-hand-liggende feite van die wêreld
 rondom hom nie; lewensbeskouing stereotiep. Het skep-
 pende vermoë waarvoor hy nie uiting kan vind. Weens

groot/..

XXXIII

groot onsekerheidsgevoel kleef hy aan onbelangrike aspekte van die lewe vas. Swak kontak met medemens.

GEVAL 33.A. Identifikasie:

Naam: Pieter Kyster St.: III I.K.: 89, 108, 81
Ouderdom: 18 - 10 Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van goeie woonbuurt, Port Elizabeth. Huis modern en netjies. Peetvader arbeider op spoorweë. Finansiële gemiddeld. Albei pleegouers analfabete.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Eie ouers wou nooit iets met seun te doen hê. Pleegouers toon geen gedragsafwyking. Toesig voldoende, dissipline goed. Gesinsverhoudinge normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Het voorheen aan toring gely. Tans genees. Neem onverskillige houding teenoor skool in. Chronies stokkies gedraai. Verlaat skool uit eie beweging om te gaan werk. Werk pal vir feitlik twee jaar; ses maande werkloos. Lid van groep. Gaan baie bioskoop toe. Slegs sporadies alkohol en dagga gebruik. Het toevallige vriendinne; gemeenskap gehad. Was onder toesig van proefbeampte.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing redelik gunstig behalwe dat hy te gespanne is. Nie genoeg bewus van impulslewe en toon min verbeeldingskrag. Kleef aan die praktiese en alledaagse vas. Ernstige verstoring op die gebied van die affektiewe behoefte; onttrekking weens traumatiese ondervinding. Probeer om verband tussen verskillende aspekte van sy ervaring in te sien. Aspirasiepeil te hoog vir

produktiewe/..

produktiewe bronne. Verwerp ouerlike outoriteit.
Interpersoonlike verhoudings swak.

GEVAL 34.

A. Identifikasie:

Naam: Andries Jantjies St.: I I.K.: 71, 70, 71
Ouderdom: 17 - 9 Misdaad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad waar hy in 'n agterbuurt grootgeword het.
Huis bouvallig, onnet en oorbewoon. Vader is handlanger
by 'n bouery. Gesin behoeftig. Albei ouers analfabete.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Drie broers ook misdadig. Vader reeds
twee keer in gevangenis weens baklei, dronkenskap en dagga.
Gedrag van moeder normaal. Huweliksverhouding swak weens
vader se drinkery. Vader se werkgewoonte swak weens
alkoholmisbruik. Albei ouers oormatig geheg aan kind en
kind aan ouers. Vader huil aanhoudend in hof toe kind
weggestuur word.

D. Persoonlike geskiedenis:

Dikwels in hospitaal weens messteke. Oë swak. Neem
onverskillige houding teenoor skool in. Verlaat skool
met toestemming van ouers, om te gaan werk. Doen egter
loswerk en is vir twee jaar werkloos. Bendelid en
chroniese daggaroker en drinker. Onder invloed tydens
misdaad. Sê die mes is soos sy broer in sy sak.
Dit is sy agterryer, dan voel hy veilig. Bekend vir
die vinnigste messteker in omgewing.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Groot tekort aan selfvertroue. Kompenseer deur groot-
doenerig te wees. Sterk drang om impulse sonder inhi-
bisie uit te leef. Emosioneel labiel en spanning en

konflik/..

konflik verhoed dat hy sy innerlike bronne konstruktief kan aanwend om sy probleme op te los. Groot onsekerheidsgevoel laat hom net aan die dinge vaskleef wat vir hom sekerheid gee. Spanning laai op en kom op impulsiewe wyse tot uiting. Wantrou en in konflik met sy medemens.

GEVAL 35.

A. Identifikasie:

Naam: Dan Walters St.: II I.K.: 65, 94, 67
Ouderdom: 17 - 10 Misdad: Roof, Aanranding.

B. Maatskaplik:

In 'n Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis is bouvallig dog word netjies gehou. Moeder, wat in fabriek werk, en een dogter is enigste broodwinners. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Vader heeltemal onbekend. Moeder toon verder geen gedragsafwyking nie. Weens moeder se gereelde werk, is toesig oor kinders swak. Moeder tree oorbeskermend teenoor haar kinders op. Een seun ook misdadig en was in verbeteringskool.

D. Persoonlike geskiedenis:

Was twee keer in hospitaal weens ernstige bakleiery. Gesondheid goed. Sterk afkeer in skoolgaan. Chroniese stokkiesdraaier. Moeder onbewus daarvan. Deur maats beïnvloed. Werkloos vir drie jaar. Lid van groep. Geen kerkbywoning. Chroniese drankmisbruiker; rook sporadies dagga. Onder invloed tydens misdad. Paar toevallige vriendinne gehad en dikwels gemeenskap.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Groot gebrek aan selfvertroue. Kleef patologies vas aan die alledaagse en bekende en onvermoë tot 'n meer geïntegreerde beskouing. Impulslewe oorheers waarde-sisteem totaal. Redelike vermoë tot kontak met sy

omgewing/..

XXXVI

omgewing maar onttrek hom weens traumatiese ervaring.
 Belangstellingsveld eng en lewensbeskouing stereotiep.
 Tekort aan kritiese ingesteldheid. Sterk drang om
 impulse sonder inhibisie uit te leef. Streef om vriend-
 skap op te bou maar nie in staat tot gesonde sosiale kontak.

Geval 36.A. Identifikasie:

Naam: Abraham Daniels St.: Subs. I.K.: 69, 85, 63
 Ouderdom: 15 - 7 Misdaad: Roof

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Port Elizabeth. Woonbuurt middelmatig
 maar huis bouvallige en onnette sinkpondok. Oorbewoon.
 Vader teringlyer. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Albei ouers analfabete. Vader was in
 gevangenis weens diefstal en dronkenskap. Moeder smokkel
 drank. Toesig oor kinders redelik en dissipline goed.
 Vader normaal teenoor kind maar moeder uiters oorbeskermend.
 So ook oudste suster.

D. Persoonlike geskiedenis:

Verskeie ipekondriese klagtes. Neem onverskillige houding
 teenoor skool in. Chronies stokkies gedraai en deur verkeer-
 de maats beïnvloed. Werkgeskiedenis onbestendig. Vir
 byna twee jaar werkloos. Lid van groep. Chroniese dagga-
 roker en sporadies alkohol. Geen kerkbywoning. Een vaste
 meisie gehad maar haar gelos omdat sy ook dagga rook!

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Ernstige gebrek aan selfvertroue. Emosioneel impulsief en
 te min kontrole oor emosies. Spanning en konflik teen-
 woordig. Bekommerd oor eie gesondheid. Neig om swartgallig
 te wees. Vrees om te diep in 'n saak betrokke te raak.

Ernstige/..

XXXVII

Ernstige onsekerheidsgevoel en kompenseer deur aan onbelangrike en klein aspekte van die lewe vas te hou. Nie in staat om tussen die voor-die-hand-liggende te onderskei nie. Onttrek hom weens traumatiese ervarings. Nie in staat om interpersoonlike interaksie te bewerkstellig nie.

Geval 37.A. Identifikasie:

Naam: Willem Anien

St.: Subs. I.K.: 87, 85, 72

Ouderdom: 17 - 7

Misdad: Roof

B. Maatskaplik:

Woon in goeie buurt, Kaapstad. Huis modern en netjies.

Moeder en een dogter is broodwinners in gesin. Ekonomiese status gemiddeld. Moeder ongeletterd.

C. Gesinsverhoudinge:

Jongste kind. Vader oorlede. Moeder maak goeie indruk dog hou swak toesig oor kinders. Twee broers ook misdadig. Moeder oormatig geheg aan kinders en alhoewel haar dissiplinêre gesindheid goed is, kan sy kinders nie beheer.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staan vyandig teenoor skoolgaan; chroniese stökkiesdraaier. Moeder se tug help niks. Verrig geen werk en vir een jaar en ses maande werkloos. Lid van groep. Geen dagga gerook maar alkohol sporadies. Toevallige vriendinne gehad en geen gemeenskap.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan gevoel van aanvaarding. Emosioneel labiel en gespanne. Hakkell in ernstige graad. Sterk drang om impulse uit te leef. Reaksies teenoor omgewing egter oppervlakkig en onttrek hom weens onsekerheidsgevoel om aan klein beperkte areas van sekerheid vas te kleeft. Lewensbeskouing stereotiep. Kan nie sy ervaring betekenisvol organiseer nie. Streef om spontane interpersoonlike verhoudings te bewerkstellig.

XXXVIII

GEVAL 38.

A. Identifikasie:

Naam: Gamat van Nooi

St.: Subs. I.K.: 77, 87, 63

Ouderdom: 16 - 7

Misdaad: Roof.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Huis middelmatig, oorbewoon dog netjies. Woonbuurt goed. Vader is arbeider by die spoorweë. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Een broer ook misdadig. Vader was voor hof vir dagga. Werkgewoontes van vader goed. Moeder werk ook gereeld buitenshuis en toesig oor kinders baie swak. Moeder en seun oormatig geheg aan mekaar. Vader en seun normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Verkeer in goeie gesondheid. Het sterk afkeer in skool. Chronies stokkies gedraai. Verlaat skool, ten spyte van ma se pogings, aangesien sy vriende nie meer skoolgaan nie. Doen slegs loswerkies en vir twee-en-'n-half jaar werkloos. Bendelid en chroniese daggaroker; alkohol sporadies. Het paar toevallige vriendinne en dikwels gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan persoonlike vryheid en aanvaarding. Swak skoolverhoudings. Baie gespanne en emosioneel labiel. Swak kontrole oor emosies en leef emosies impulsief uit. Aan die ander kant onttrekking van omgewing weens traumatiese ervaring; veroorsaak frustrasie en spanning. Gee te veel aandag aan die onbenutlike aspekte van die lewe weens gevoel van onsekerheid. Aanvaar nie outoriteit. Menseverhoudings ongunstig.

GEVAL 39.A. Identifikasie:

Naam: Dawid Swartland

St.: II I.K.: 100, 110, 77

Ouderdom: 17 - 7

Misdad: Strafbare Manslag.

B. Maatskaplik:

Vanaf Johannesburg. Woonbuurt en huis middelmatig.

Huis redelik netjies. Vader arbeider in die myne.

Moeder en dogter dra ook tot gesinsinkomste by. Moeder onderwyseres. Gesin welvarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Jongste kind. Ouers maak baie goeie indruk. Vader en moeder se werkgewoontes goed. Huweliksverhouding gesond. Ouerlike toesig voldoende. Albei ouers egter totaal oorbeskermend en oormatig gehag aan kind. Probeer seun enersyds tug maar andersyds te veel toelaat.

D. Persoonlike geskiedenis:

Operasie gehad vir breuk. Gesondheid verder goed.

Aanvaar skool geredelik maar later chronies stokkies begin draai en moeder sê hy moet liever skool verlaat want hy maak net skande. Geen werk gedoen nie en vir een jaar en nege maande werkloos. Lid van groep wat vir kwaadgeld rondloop. Ten spyte dat moeder Sondagskoolonderwyseres is, gaan seun nooit kerk toe nie. Chroniese drinker; dagga sporadies. Net een vaste meisie gehad; dikwels gemeenskap.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Waardesisteen ondergeskik aan impulsiewe drange. Neiging om impulse sonder inhibisie uit te leef maar toon tog goeie beheer oor emosies. Spanning egter te sterk om hom toe te laat om innerlike bronne konstruktief aan te wend. Openbaar groot onsekerheidsgevoel en verdedig deur aan klein, beperkte areas van sekerheid vas te hou. Behoefte tot sosiale kontak redelik goed ontwikkel.

GEVAL 40.A. Identifikasie:

Naam: Michael Adolph

St.: Subs. I.K.: 106, 100, 71

Ouderdom: 17 - 5

Misdad: Roof.

B. Maatskaplik:

In Kaapstad grootgeword. Woonbuurt en huis middelmatig.

Huis ietwat oorbewoon. Vader arbeider op spoorweë.

Nog een seun dra tot gesinsinkomste by. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Een broer ook misdadig. Ouers toon geen afwyking. Vader se werkgewoontes baie goed.

Ouerlike toesig redelik. Vader egter te sag. Beide ouers oormatig aan kind geheg en kind aan ouers.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Aanvaar skool maar moeder haal hom uit skool om te gaan werk. Hy begin egter net hier met sy afwykende gedrag, weier om te werk en is vir vier jaar werkloos. Lid van bende. Rook erg dagga; alkohol sporadies. Onder invloed van dagga tydens misdad. Stel nie veel in meisies belang; tog gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing redelik gunstig. Waardesisteen ondergeskik aan impulslewe. Drange neig om sonder inhibisie tot uiting te kom, maar toon redelike kontrole oor emosies. Spanning en konflik verhinder egter konstruktiewe aanwending van innerlike bronne. Geneig tot depressie en swartgalligheid. Skuldgevoel oor wangedrag. Aanvaar nie outoriteit.

GEVAL 41.A. Identifikasie:

Naam: Ronnie Olifant

St.: I I.K.: 77, 85, 70

Ouderdom: 17 - 1

Misdad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Port Elizabeth. Woonbuurt middelmatig, standarde van gemeenskap elasties. Huis middelmatig. Grootouers pensionarisse en gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Moeder verlaat kinders en wil niks met hulle te doen hê. Word deur grootouers aangeneem. Toesig onvoldoende. Grootmoeder bederf seun en oormatig geheg aan hom. Seun ook oormatig geheg aan grootmoeder. Verhouding tussen seun en grootvader normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Ernstige maagoperasie ondergaan nadat donkie hom geskop het. Kla nog van pyne. Lyf vol messteekwonde. Aanvaar skool maar werk te moeilik na st. III. Ouma sê hy kan maar skool verlaat om te gaan werk. Werkgeskiedenis bestendig vir drie jaar. Vir afgelope jaar werkloos. Hoofsaaklik alleenloper. Gebruik alkohol sporadies maar dagga chronies. Baie lief vir dobbel. Word gou kwaad. Het net een vaste vriendin.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Groot gebrek aan gevoel van eiewaarde. Huislike aanpassing swak. Senuweeagtig en gespanne. Gedrag ongekontroleerd. Sterk behoefte om drange sonder inhibisie uit te leef. Kontak met omgewing egter oppervlakkig weens traumatiese ervarings. Spanning en konflik blokkeer innerlike bronne. Nie in staat om tussen voor-die-hand-liggende feite te onderskei nie. Baie onseker en soek sekuriteit by die onbenullige, dog vir hom belangrike aspekte van die lewe. Pre-okkupasie met die liggaam. Menseverhoudings swak.

Geval 42.A. Identifikasie:

Naam: Willie George St.: Subs. I.K.: 69, 83, 73
Ouderdom: 15 - 10 Misdaad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Vanaf Port Elizabeth. Woonbuurt middelmatig. Huis baie oorbewoon en slegs sporadies netjies. Vader meesal werkloos weens liggaamlike ongeskiktheid. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van sewe kinders. Ouers toon geen gedragsafwyking. Huweliksverhouding goed. Toesig en dissipline goed. Vader-kind-verhouding normaal maar moeder en kind oormatig gehag aan mekaar.

D. Persoonlike geskiedenis:

Verskeie ipekondriese klagtes, bors trek toe, hoofpyn en duiseligheid. Geen fisiese grondslag. Staar onverskillig teenoor skoolgaan. Kry baie pak oor swak handskrif. Moeder neem hom uit skool, nadat hy begin stokkies draai, om te gaan werk. Werkgeskiedenis redelik bestendig. Lid van groep. Geen dagga gerook. Alkohol sporadies. Onder invloed tydens misdaad. Verskeie toevallige vriendinne gehad en dikwels gemeenskap.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing ongunstig. Uitstaande kenmerke is gebrek aan eiewaarde en groot emosionele spanning. Sterk neiging om impulse sonder meer uit te leef en het goeie kontak met omgewing maar spanning en konflik te sterk om innerlike kontrole te verseker. Kleef aan die praktiese en alledaagse vas weens onvermoë tot meer geïntegreerde beskouing. Behep met eie gesondheid. Neiging tot neerslagtigheid. Streef na gesonde kontak met medemens. Skuldgevoel oor wangedrag.

XLIII

Geval 43.A. Identifikasie:

Naam: Ebrahiem Carelse St.: V. I.K.: 98, 117, 93
 Ouderdom: 14 - 6 Misdaad: Roof

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis bouvallig dog word netjies gehou. Etiese en morele standaarde van gemeenskap ongesond. Gesin finansieël gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Jongste kind. Ouers geskei. Moeder weer getroud. Moeder werk gereeld. Werkgeskiedenis van stiefvader onbestendig. Nie baie goeie toesig oor kinders. Albei ouers oormatig geheg aan kind. Vader veral wisselvallig in sy optrede teenoor seun.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Neem onverskillige houding teenoor skool in. Chroniese stokkiesdraaier. Slaap soggens laat en ouers laat maar begaan. Lid van bende. Geen drank of dagga gebruik. Paar toevallige vriendinne gehad. Gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Waardesisteem ondergeskik aan impulsiewe drange. Besonder sterk begeerte om drange sonder inhibisie uit te leef maar feitlik geen kontak met omgewing en openbaar preokkupasie met egosentriese behoeftes. Lewensbeskouing eng. Teruggetrokke, gespanne en onseker. Reaksiewyse ongekontroleerd indien tot handeling oorgegaan word. Soek sekuriteit by onbelangrike en beperkte areas van sekerheid. Onttrek hom van interpersoonlike interaksie.

XLIV

Geval 44.A. Identifikasie:

Naam: Achmat Majiet St.: Subs. I.K.: 73, 72, 75
 Ouderdom: 15 - 10 Misdaad: Roof

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis egter redelik modern en baie netjies. Vader het sy eie winkel. Nog drie kinders dra tot gesinsinkomste by. Gesin welvarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van vyf kinders. Ouers en ander kinders toon geen gedragsafwyking. Werkgewoontes van vader goed. Toesig oor kinders voldoende. Albei ouers oormatig geheg aan seun en seun aan ouers. Ouers praat kind se dade goed. Vader steur hom egter nie veel aan kind se dissipline nie.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Het twee-en-twintig tatoeërmerke op sy liggaam. Staar onverskillig teenoor skool. Baie stokkies gedraai. Verlaat skool, teen ouers se sin, om te gaan werk. Werk pal en werkgeskiedenis bestendig. Lid van bende. Slegs sporadies alkohol en dagga gebruik. Een vaste vriendin gehad. Geen gemeenskap.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Pas hom moeilik by vreemde situasie aan. Werkmetode onsistematies. Sterk begeerte om impulse sonder inhibisie uit te leef maar te groot kontrole oor natuurlike responsiwiteit tot omgewingstimuli. Spanning en konflik aanwesig. Intellektuele vermoëns beperk. Kan nie veralgemeen nie en kleef aan klein, beperkte areas van sekerheid vas. Toon begeerte om gesonde interpersoonlike verhoudings te handhaaf.

Geval 45.

A. Identifikasie:

Naam: Joseph Fortune. St.: I I.K.: 75, 86, 77
Ouderdom: 16 - 1 Misdaad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

In Port Elizabeth grootgeword. Woonbuurt en huis
middelmatig. Die pleegmoeder is ongeletterd, 'n
pensioenaris en die gesin is behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Pleegvader se huidige doen en late
onbekend. Pleegmoeder hou nie behoorlik toesig oor kind
nie. Haar dissipline het geen uitwerking op seun nie.
Pleegmoeder oorbeskermend teenoor seun en seun oormatig
geheg aan pleegmoeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Neem vyandige houding teenoor skool in.
Uit skool ontslaan weens stokkies draai, baklei en dagga
rook. Doen loswerk vir ongeveer slegs een jaar en is
vir byna vyf jaar werkloos. Verklaar egter dat hy wel
gewerk het want hy het voltyds dagga gesmokkel en so baie
geld verdien. Chroniese daggaroker en drinker. Baie
lief vir dobbel. Onder invloed van drank en dagga tydens
misdaad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan selfvertroue en gesonde
morele inslag. Sterk innerlike drange maar nie genoeg
spontane kontak met sy omgewing om hom uit te leef nie.
Introversief en handel meer in eie belang. Kleef vas
aan klein, onbelangrike aspekte van die lewe weens groot
onsekerheidsgevoel. Pas hom moeilik by vreemde situasie
aan. In konflik met sy medemens.

XLVI

Geval 46.A. Identifikasie:

Naam: Henry Prins St.: I I.K.: 77, 85, 70
 Ouderdom: 17 - 6 Misdad: Roof

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt en huis middelmatig.
 Moeder enigste broodwinner in gesin. Bestendige werkster
 en ekonomiese status van gesin gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Vader oorlede. Moeder openbaar geen
 afwykende gedrag. Weens haar konstante werk is toesig
 oor kinders nie heeltemal bevredigend; tante versorg
 kinders bedags. Moeder tree oormatig beskermend teenoor
 kind op. Seun ook oormatig geheg aan ma.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheidstoestand goed. Aanvaar skoolgaan maar verlaat
 skool met goedkeuring van moeder nadat hy st. III gedruip
 het. Werk slegs vir elf maande en is vir meer as twee
 jaar werkloos. Bendelid en chroniese drinker en dagga-
 roker. Baie lief vir dobbel. Bynaam is "Pro" omdat hy
 as 'n professionele dobbelaar beskou word. Onder invloed
 van drank en dagga tydens misdad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Uitstaande kenmerke is gebrek aan self-
 vertroue, eiewaarde en aanvaarding. Emosioneel baie labiel.
 Raak gou gespanne en gefrustreerd in vreemde situasies.
 Onttrek hom totdat gedrag op impulsiewe wyse tot uiting
 kom. Baie bakleierig. Handel in eie belang. Onderskei
 nie tussen alledaagse feite nie en soek sekuriteit by die
 minder belangrike aspekte van die lewe. Verhouding tot
 medemens baie swak.

XLVII

Geval 47.A. Identifikasie:

Naam: Titus Martin St.: Subs. I.K.: 67, 68, 60
 Ouderdom: 16 - 7 Misdaad: Roof.

B. Maatskaplik:

Het in Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis is bou-
 vallig, oorbewoon en nie baie netjies nie. Vader is
 ongeskoolde arbeider. Moeder dra ook tot gesinsinkomste
 by. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van sewe kinders. Vader goed aangepas maar moeder
 maak van drank misbruik. Dikwels rusie tussen ouers
 hieroor. Toesig oor kinders swak. Verhouding tussen
 ouers en kind normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Bene baie bak en bynaam gevolglik
 "Crow Bar". Toon sterk afkeer in skoolgaan. Chronies
 stokkies gedraai om saam met vriende te loop. Verlaat
 skool ten spyte van ouers se pogings. Word bendelid en
 slaap dikwels weg van huis weens oorbewoning. Moeder
 tevrede. Chroniese daggaroker; alkohol sporadies.
 Onder invloed tydens misdaad. Paar toevallige vriendinne
 en gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Baie gespanne en pas hom moeilik by vreemde situasie aan.
 Min selfvertroue. Introversief met sterk impulsiewe
 drange en innerlike spanning en konflik wat hy egter nie
 kan uitleef nie. Wanneer spanning tot uiting kom, is
 reaksies ongekontroleerd en impulsief. Kleef aan die
 praktiese, alledaagse vas uit onvermoë tot meer geïnte-
 greerde beskouing. Produktiewe bronne laag. Lewens-
 benadering stereotiep. Waardesisteen grootliks afwesig.
 Menseverhoudings swak.

XLVIII

Geval 48.

A. Identifikasie:

Naam: Paul Daniels St.: Subs. I.K.: 71, 80, 69
Ouderdom: 14 - 9 Misdaad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt en huis middelmatig. Huis
slegs sporadies netjies. Vader ongeskoolde arbeider.
Moeder werk gereeld buitenshuis. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Jongste van vier kinders. Vader voor hof weens dronken-
skap. Huwelik ongelukkig weens drank! Werkgewoontes
van vader swak. Toesig oor kinders baie swak. Drie
broers ook misdadig. Vader staan onverskillig teenoor
seun maar moeder oormatig geheg en bederf hom baie.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Gesigsvermoë van regteroog swak. Staan
onverskillig teenoor skoolgaan. Chronies stokkies gedraai.
Ten spyte van moeder se pogings, verlaat hy skool. Verrig
geen werk en vir vier jaar werkloos. Alleenloper. Stel
nie in meisies belang. Sporadies alkohol en dagga gebruik.
Swak voorbeeld van pa en broers beïnvloed hom baie.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing redelik gunstig. Persoonlikheid toon egter
sterk drang om impulse sonder meer uit te leef. Het
egter redelike kontak met sy omgewing maar lê te min nadruk
daarop om aan die vereistes van die wêreld rondom hom te
voldoen. Handel meer in eie belang. Besit nie vermoë
om te veralgemeen nie en heg te veel waarde aan onbelang-
rike aspekte van sy ervaring. Streef na warme sosiale
kontak en nie direk in konflik met sy omgewing.

XLIX

Geval 49.

A. Identifikasie:

Naam: Jacobus Dunn

St.: VI

I.K.: 106, 118, 100

Ouderdom: 17 - 1

Misdad: Moord.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt goed. Huis modern en netjies. Vader is 'n smous en het sy eie besigheid. Ekonomiese status van gesin gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Eie vader oorlede en moeder gesin verlaat. Pleegouers maak seun groot. Albei ouers maak goeie indruk. Toesig oor kinders voldoende. Vader-seun-verhouding normaal maar moeder oormatig geheg aan kind. Bederf hom.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Skoolaanpassing aanvanklik goed maar kom in opstand teen outoriteit op hoër skool. Draai stokkies en baklei. Ouers onbewus hiervan. Verlaat skool teen ouers se sin. Werk gereeld en bring geld huis toe. Alleenloper. Gebruik alkohol en dagga sporadies. Stel nie opreg in meisies belang. Gemeenskap gehad. Was erg onder invloed van drank en dagga tydens misdad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Sosiale verhoudings swak. Impulslewe oorheers waarde-sisteem. Het emosionele kontak met sy omgewing maar dis van oppervlakkige aard. Gebrek aan introspeksie en takt. Sterk spanning en konflik teenwoordig. Onvermoë om tussen die voor-die-hand-liggende feite van die wêreld rondom hom te onderskei. Baie onseker in vreemde situasies. Kleef aan beperkte areas van sekerheid vas. Het skeppende vermoëns waarvoor hy nie genoeg uiting kan vind nie. Verwerp outoriteit. Menseverhoudings swak.

Geval 50.

A. Identifikasie:

Naam: Peter Pietersen St.: Subs. I.K.: 77, 95, 71
Ouderdom: 14 - 5 Misdadaad: Aanranding.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis is onnet, bouvallige en oorbewoonde sinkpondok. Grootvader ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Deur grootouers grootgemaak. Oupa in tronk weens dronkenskap. Huwelik ongelukkig weens onenigheid oor oupa se drankmisbruik. Toesig oor kinders redelik. Seun oormatig geheg aan grootouers. Grootmoeder oorbeskermend teenoor seun.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Neem onverskillige houding teenoor skool in. Stokkies gedraai en baklei. Ouma praat ook seun se wangedrag op skool goed. Ouers doen niks konstruktiefs toe seun uit eie beweging skool verlaat. Loop vir vyf jaar doelloos rond. Bendelid maar gebruik geen verdowingsmiddels. Dwaal op straat rond; soek na sensasie.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Sosiale aanpassing swak. Baie sterk drang om impulse sonder inhibisie uit te leef. Egter te sterk kontrole oor spontane reaksie tot omgewing en reaksie neig om oppervlakkig te wees. Lewensbeskouing stereotiep. Kleef aan die alledaagse, bekende vas. Onbuigsaam in benadering van vreemde situasies. In direkte konflik met sy omgewing.

2. DIE GEWONE DIEWE

Geval 51.

A. Identifikasie:

Naam: Bazil Hollenbach St.: Subs. I.K.: 60, 53, 66
Ouderdom: 15 - 6 Misdaad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van 'n agterbuurt, Kaapstad. Bouvallige,
onnet sinkhuisie wat hopeloos oorbewoon is. Moeder enigste
broodwinner. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van tien kinders. Vader oorlede. Moeder het
verskeie buite egtelike kinders. Sy is 'n analfabeet.
Toesig oor kinders swak. Moeder tree oorbeskermend
teenoor seun op. Seun oormatig geheg aan moeder. Ontvang
egter geen positiewe leiding en voorbeeld van moeder nie.

D. Persoonlike geskiedenis:

Hardhorend in regter oor weens busongeluk. Gesondheid
verder goed. Draai chronies stokkies en toe skoolhoof
dreig om hom uit skool te sit, haal ma hom uit. Verrig
geen werk nie en loop sonder toesig op straat rond. Lid
van groep. Geen alkohol en dagga. Stel nie in meisies
belang. Die strate word sy leermeesters.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Groot gebrek aan selfvertroue en gesonde
sosiale verhoudings. Drang om impulse sonder inhibisie uit
te leef, maar traumatiese ervarings het natuurlike kontak
met omgewing belemmer. Spanning verhoed suksesvolle
oplossing van alledaagse probleme. Gebrek aan die nodige
kritiese ingesteldheid; verstandelike vermoëns beperk.
Besit tog in 'n redelike mate die nodige introspeksie en
takt om hom in sy interpersoonlike verhoudings te help.
Skuldgevoel en streef konstruktief na goeie menseverhoudings.

Geval 52.A. Identifikasie:

Naam: Phillip Marinus St.: II I.K.: 79, 88, 73
 Ouderdom: 17 - 0 Misdaad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Het in Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis nogtans modern en netjies. Etiese en morele standaarde van gemeenskap egter baie ongesond. Peetvader is kleremaker van beroep. Gesin welvarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Moeder oorlede toe seun klein was. Vader verlaat gesin. Seun word eers deur grootouers versorg en woon afgelope aantal jare by oom en tante of by vriende. Pleegouers maak 'n goeie indruk en hou goed toesig. Seun se karakter egter reeds gevorm.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staan onverskillig teenoor skool. Draai chronies stokkies en toe ouma hom terugstuur skool toe, weier hy. Redelik bestendige werkgeskiedenis maar soek vriendskap by bende. Word chroniese drinker en rook sporadies dagga. Losse sedes en met verskeie toevallige meisies gemeenskap gehad. Lei mense met sy vriendelike voorkoms maklik om die bos.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Slaag goed in sy persoonlike en-sosiale aanpassing. Persoonlikheidstruktuur toon egter dat waardesisteem totaal oorheers word deur impulsiewe drange. Kontak met omgewing egter slegs oppervlakkig en onttrek hom van warme emosionele interaksie weens traumatiese ervarings en vrees vir verwerping. Besit vermoë om wêreld op alledaagse wyse te sien maar slaag nie daarin; lewensbeskouing te stereotiep en gevoel van onsekerheid laat hom klein, onbenullige aspekte/..

aspekte van die lewe oorbeklemtoon. Slaag om d.m.v. introspeksie en takt goeie menseverhoudings te handhaaf alhoewel hy emosionele betrokkenheid vrees.

Geval 53.

A. Identifikasie:

Naam: Jacobus Coetzee St.: Subs. I.K.: 46, 73, 58
Ouderdom: 14 - 4 Misdaad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Grootgeword in Kaapstadse agterbuurt. Huis bouvallig en onnet. Vader vragmotorbestuurder en gesin is baie armoedig.

C. Gesinsverhoudinge:

Vader onsedelik en drink uitermate. Moeder en kinders moet uit huis vlug as vader onder invloed is. Vader uiters kras in sy dissiplinêre metodes. Kind vlug na straat. Vader onverskillig teenoor seun. Moeder handhaaf normale verhouding. Seun oormatig geheg aan moeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Effens ondervoed. Toon sterk afkeer in skool. Chronies stokkies gedraai en self skool verlaat ten spyte van moeder se pogings. Doen geen werk en vir twee jaar werkloos en beland in bende. Sê dit laat hom lekker en belangrik voel as hy vir die ou manne 'n "job" moet doen. Loop sedert 8-jarige ouderdom weg van huis en bly afgelope vyf maande permanent by bende. Chroniese daggaroker. Stel nie in teenoorgestelde geslag belang.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing deurgaans swak. Uitstaande kenmerke is gebrek aan selfvertroue en eiewaarde, en swak morele inslag. Toon geen berou oor sy daade en goed aangepas in sy subkultuur. Redelike kontrole oor sy impulsiewe drange en onttrek hom van emosionele interaksie met sy omgewing

weens traumatiese ervarings en vrees vir verwerping. Wanneer hy egter na buite reageer, verloor hy kontrole. Emosioneel onryp. Baie onseker van homself, beperkte intellektuele vermoëns, stereotipe lewensbeskouing. Verwerp ouer-otoriteit maar menseverhoudings met vriende goed.

Geval 54.

A. Identifikasie:

Naam: Gerald Adams St.: Subs. I.K.: 79, 82, 68
Ouderdom: 15 - 9 Misdaad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Het in agterbuurt grootgeword. Huis bestaan uit een, bouvallige en oorbewoonde sinkvertrekkie. Vader is ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudings:

Oudste kind in gesin. Vader weens aanranding voor hof. Drink ook uitermate. Straf seun buitensporig en onoordeelkundig. Vyandig teenoor seun en seun het vrees vir vader opgebou terwyl hy oormatig geheg aan sy moeder geraak het.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Openbaar sterk afkeer in skool, draai chronies stokkies en verlaat skool onder invloed van swak maats. Ontvlug van stremmende huislike lewe om vir jare tussen ongewenste vriende rond te swerf. Werkloos en word bendelid. Slegs sporadies alkohol gebruik en geen dagga nie. Gemeenskap gehad met toevallige losmeisies. Sorgbehoewend bevind maar geen samewerking met volkswelsyn.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing ongunstig. Gebrek aan gevoel van eiewaarde en persoonlike vryheid. Begeerte om impulse uit te leef vind nie spontane uiting weens onttrekking van omgewing a.g.v. traumatiese ervarings en vrees om seergemaak te word. Spanning en tekens van dieper liggende angs teenwoordig.

Onvermoë/..

Onvermoë om afsonderlike aspekte van sy ervaring te sinti-seer. Onbuigsaam en stroef. Kleef aan onbelangrike dinge vas wat vir hom sekerheid gee. Menseverhoudings swak en dikwels geïnhibeerde in sy optrede teenoor andere.

Geval 55.

A. Identifikasie:

Naam: Phillip Goliath St.: Subs. I.K.: 107, 85, 77
Ouderdom: 14 - 0 Misdaad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. In agterbuurt grootgeword. Huis bouvallig en totaal oorbewoon. Vader is half-geskoolde arbeider. Moeder en een seun dra ook tot gesinsinkomste by. Gesin behoeftig. Beide ouers analfabete.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van tien kinders. Vader voor hof weens aanranding en dronkenskap. Huweliksverhouding middelmatig. Rusies oor vader se drankmisbruik. Drie broers ook misdadig. Onkonsekwente dissipline. Vader staan onverskillig teenoor seun. Moeder en seun oormatig geheg aan mekaar.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staan onverskillig teenoor skool. Chroniese stokkiesdraaier. Word geskors weens baklei. Werk slegs vir ses maande en is vir twee-en-'n-half jaar werkloos. Bendelid. Geen kerkbywoning. Gebruik alkohol en dagga sporadies. Aantal toevallige vriendinne en dikwels gemeenskap gehad. Onder proefbeampte geplaas.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan eiiewaarde, persoonlike vryheid en morele inslag. Introversief en ten spyte van sterk impulslewe, het hy nie die nodige emosionele kontak met sy omgewing nie. Responsiwiteit teenoor omgewing

belemmer/...

belemmer deur traumatiese ervarings. Handel meer in eie belang en steur hom min aan die vereistes van die samelewing. Groot behoefte tot liefde en erkenning. Onsekerheidsgevoel laat hom aan klein, onbelangrike areas van sekerheid vaskleef. Menseverhoudings ongesond.

Geval 56.

A. Identifikasie:

Naam: Dick van Heerden St.: IV I.K.: 106, 89, 88
Ouderdom: 18 - 4 Misdad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Port Elizabeth. In agterbuurt grootgeword. Huis bouvallig en oorbewoon. Vader ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Enigste kind. Moeder oorlede. Vader maak oormatig van alkohol gebruik. Toesig oor kinders swak. Dissipline swak. Vader neem onverskillige houding teenoor seun in. Moeder het oorbeskermend teenoor seun opgetree.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed behalwe dat een oog swak is. Aanvaar skool geredelik maar maak hom skuldig aan bakleiery. Verlaat skool, met vader se toestemming, om te gaan werk. Werk egter slegs vir een jaar en vir twee jaar werkloos. Lid van bende. Chroniese daggaroker; alkohol sporadies. Onder invloed van dagga tydens misdad. Met aantal toevallige losmeisies gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan selfvertroue en gevoel van eiewaarde. Waardesisteem ondergeskik aan impulsiewe. Sterk impulsiewe drange kan nie tot uiting kom weens oormatige kontrole oor reaksies teenoor omgewing. Spanning kom gedurig tot uiting in verhoogde diverse spieraktiwiteite. Kleef aan onbenullige,

maar/..

maar vir hom bekende aspekte van die lewe vas weens onsekerheid. Huiwerig in interpersoonlike verhoudings.

Geval 57.

A. Identifikasie:

Naam: Edward van Dieman St.: Subs. I.K.: 79, 78, 71
Ouderdom: 16 - 5 Misdad: Huisbraak en Diefstal

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis selfgemaakte bouvallige en onnet sinkpondok. Hopeloos oorbewoon. Vader is 'n stoker op 'n skip. Ekonomies gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van agt kinders. Vader was drie keer in hof weens dronkenskap. Huweliksverhouding swak. Vader verlaat gesin periodiek. Nog een seun misdadig. Vader rand vrou en kinders aan tydens dronkenskap. Vyandig teenoor seun. Moeder oorbeskermend teenoor seun. Seun vlug periodiek uit huis sodat vader kan afkoel.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Neem onverskillige houding teenoor skool in. Chroniese stokkiesdraaier en weier om verder skool te gaan. Werk nie en vir drie jaar werkloos. Lid van bende. Gebruik geen alkohol; rook sporadies dagga. Nie veel in meisies belang gestel. Geen seksuele gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan eiewaarde en aanvaarding. Huislike verhoudings baie swak. Impulslewe nie in konflik met waardesisteem. Besit vermoë tot goeie kontak met sy omgewing. Onttrek hom egter weens ernstige traumatiese ervarings en vrees vir verwerping. Angs en onsekerheid aanwesig en hy hou aan onbelangrike aspekte, wat vir hom sekerheid bied, vas. Geneig tot depressie.

Beperkte/...

LVIII

Beperkte skeppende vermoëns. Agressie teen vader maar streef verder na goeie interpersoonlike verhoudinge.

Geval 58.

A. Identifikasie:

Naam: Christopher Toulie St.: VI I.K.: 114, 113, 100
Ouderdom: 17 - 8 Misdaad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt goed. Huis modern en netjies. Vader vragmotorbestuurder. Nog twee seuns en 'n dogter dra tot gesinsinkomste by. Gesin welvarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van sewe kinders. Een broer ook misdadig. Vader was twee keer voor hof weens dronkenskap. Soms rusie in huis hieroor. Toesig oor kinders voldoende. Vader-kind-verhouding normaal. Moeder oormatig geheg aan seun en seun aan moeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Aanvaar skool geredelik en openbaar geen wangedrag nie. Druip st. VII, raak moedeloos en wil gaan werk ten spyte van ouers se pogings. Vaste werk vir 'n jaar en is nege maande werkloos. Lid van groep. Rook geen dagga. Slegs sporadies alkohol. Was wel onder invloed tydens oortreding. Stel nie veel belang in meisies. Nie gemeenskap gehad. Baie sterk begeerte vir mooi klere en geld om voor sy vriende te spog. Ouers gee te min sakgeld.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Slaag goed in sy aanpassing. Neiging om sy drange sonder inhibisie uit te leef maar dit word geblokkeer deurdat hy feitlik geen emosionele kontak met sy omgewing het nie. Sterk introvert. Spanning en konflik. Onderdruk sy begeerte om volgens sy innerlike behoeftes en emosies spontaan te reageer: neurotiese konstriksie. Kan nie genoeg

uiting/..

uiting vir sy goeie skeppende vermoë vind nie. Nie in konflik met sy medemens nie.

Geval 59.

A. Identifikasie:

Naam: Isaac Meyer

St.: III

I.K.: 77, 83, 80

Ouderdom: 18 - 4

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstadse agterbuurt. Huis middelmatig. Gesins-
hoof ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Jongste kind. Moeder vier jaar gelede
oorlede. Seun bly by broer. Broer gevonniss weens aan-
randing. Dissipline nie te goed. Skoonsuster vyandig
teenoor seun en seun teenoor skoonsuster. Broer normaal
teenoor seun.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Sterk afkeer in skool. Baklei en draai
chronies stokkies. Weier om verder skool te gaan. Hoof-
saaklik werkloos. Geen sekuriteit in huis na moeder se
dood; geen vader; geestelik en liggaamlik verwaarloos
in 'n growwe woonbuurt. Beskou hom as verworpeling.
Word bendelid en chroniese drinker en daggaroker. Stel
nie in meisies belang.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Goed aangepas in sy besondere milieu waarin hy grootge-
word het. Ekstratensief en goeie kontrole oor impulsiewe
uitlewing van sy emosies. Genoegsame emosionele kontak
met omgewing en leef hom maklik uit. Egter nie in staat
tot meer geïntegreerde lewensbeskouing en benadering is
stereotiep. Gevoel van onsekerheid laat hom aan minder
belangrike aspekte van die lewe vaskleef. Aanvaar nie
outoriteit. Kry swaar in aggressiewe omgewing.

Geval 60.A. Identifikasie:

Naam: Walter Pietersen St.: I I.K.: 110, 75, 87
 Ouderdom: 17 - 0 Misdaad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis redelik modern en taamlik netjies. Gesinshoof is ongeskoolde arbeider. Moeder en dogter dra ook tot inkomste by. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Beweerde vader het gesin elf jaar gelede verlaat. Moeder en kinders woon by grootouers. Weens moeder se gereelde werk, is toesig oor kinders swak: grootouers bederf. Dissipline swak en seun maak nes hy wil. Almal tree oorbeskermend teenoor seun op. Seun steun op moeder se oorbeskermende houding as hy in moeilikheid verkeer.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Aanvaar skool aanvanklik maar begin stokkies draai omdat al sy vriende reeds skool verlaat het. Oupa sterk hom in sy kwaad. Werk slegs vir ses maande en vir drie-en-'n-half jaar werkloos. Word bende-lid en chroniese daggaroker. Het kind by vaste meisie.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Swak aangepas. Uitstaande kenmerke is swak huislike verhoudings, gespannenheid en emosionele labiliteit. Dwanghandelinge en perifere spierspanning. Hakkel in ligte graad en enuresis. Té sterk kontrole oor responsiwiteit tot omgewing en onttrekking a.g.v. traumatiese ervarings. Kleef vas aan die alledaagse en bekende. Lewensbeskouing stereotiep. Toon sterk skuldgevoel. Mens-verhoudings redelik.

Geval 61.A. Identifikasie:

Naam: Isaac Louw

St.: Subs. I.K.: 83, 92, 84

Ouderdom: 16 - 7

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt goed; huis middelmatig en netjies.

Stiefmoeder is huisbediende en enigste broodwinner.

Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind in gesin. Eie moeder oorlede. Vader het daarna gesin verlaat. Hy was voor hof weens dronkenskap en nalaat om onderhoud te betaal. Geen sprake van hegte gesinsbande ná moeder se dood. Stiefouers stel nie baie belang en neem onverskillige houding teenoor seun in. Toesig en dissipline swak.

D. Persoonlike geskiedenis:

Geniet goeie gesondheid. Sterk afkeer in skool. Chroniese stokkiesdraaier. Gaan sit in bosse saam met vriende. Vir twee jaar werkloos. Bendeleier. Chroniese daggaroker en onder invloed tydens oortreding. Steel om mooi klere en geld soos andere te hê. Dikwels gemeenskap met losmeisies gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Goed aangepas t.o.v. sy sub-kultuur maar nie volgens norme van die samelewing nie. Waardesisteem ondergeskik aan impulsiewe drange. Egter geen spontane kontak met omgewing en oorversigtig in emosionele reaksies a.g.v. ervarings van verwerping. Handel in eie belang. Kleef aan die praktiese en alledaagse vas. Streef om sy eie gang te gaan en baie te besit. Nie in konflik met ander persone as sulks.

Geval 62.A. Identifikasie:

Naam: James Faulman

St.: VII I.K.: 115, 97, 96

Ouderdom: 18 - 9

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Johannesburgse agterbuurt grootgeword. Huis bouwvallig, oorbewoon en slordig. Stiefvader is 'n kok in 'n hotel. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van agt kinders. Eie vader oorlede. Stiefvader analfabeet. Huweliksverhouding goed. Moeder hou voldoende toesig. Verhouding tussen vader en seun normaal. Moeder oorbeskermend teenoor seun.

D. Persoonlike geskiedenis:

Kry soms aanvalle van skeelhoofpyn. Gesondheid verder goed. Aanvaar skool en geen wangedrag. Later beïnvloed deur vriende wat reeds werk en "vry" is. Het vaste werk vir twee-en-'n-half jaar; vir ses maande werkloos. Lid van verskeie jeugklubs. Geen alkohol misbruik of dagga gerook. Stel belang in meisies; nie gemeenskap gehad. Groot begeerte om te besit en so indruk op vriende te maak. Steel tjeks en "werk" graag met sy brein.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan eiewaarde en persoonlike vryheid. Emosioneel onvolwasse. Introversief en 'n denker eerder as 'n doener. Impulslewe tog ondergeskik aan waardesisteen. Het redelik goeie kontak met omgewing maar traumatiese ervarings veroorsaak onttrekking; geneig om in eie belang te handel. Besit vermoë om wêreld soos andere te sien maar konsentreer te veel op onbenullighede weens onsekerheid. Nie genoeg uiting vir skeppende vermoë. Kompenseer deur "groot" te dink en altyd te/..

te beplan. Geweldige strewe om te besit en te presteer.
Menseverhoudings goed.

Geval 63.

A. Identifikasie:

Naam: Gallant Muller St.: Subs. I.K.: 75, 73, 68
Ouderdom: 15 - 7 Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Woon in Kaapstadse agterbuurt. Huis bestaan uit sinkpondok, onnet en oorbewoon. Vader is ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig. Albei ouers analfabete.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind in gesin. Vader drink uitermate. Huweliks-verhouding gespanne as gevolg hiervan. Twee broers ook misdadig. Dissipline swak, onkonsekwent. Moeder oormatig geheg aan kind. Primêre doelstelling van gesin is om in basiese behoeftes te voorsien.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid middelmatig; ondervoed. Sterk afkeer in skool. Sien vandag nog nie waarde van lees en skryf. Chroniese stokkiesdraaier. Verlaat skool, ten spyte van ouers, want al sy maats loop lekker rond. Vir twee-en-'n-half jaar werkloos en nooit gewerk nie. Bendelid en chroniese drinker en daggaroker; onder invloed tydens misdad. Hoogs suggereerbaar en word deur bendeled misbruik. Gebruik net meisies vir gemeenskap.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Slaag goed in sy aanpassing by sub-kultuur. Egter geen sisteem van waardes. Emosioneel afgestomp met eenvoudige persoonlikheidsstruktuur. Waardesisteem feitlik totaal afwesig. Impulsiewe drange kan nie uiting vind weens swak emosionele kontak met omgewing. Lae produktiewe bronne. Kan nie sy ervaring betekenisvol interpreteer. Onseker en kleef aan klein, onbenullige areas van sekerheid vas.

Gedrag/..

Gedrag geïnhibeerde weens onmag om probleme op te los.

Basiese strewe na selfbehoud.

Geval 64.

A. Identifikasie:

Naam: Richard Keyser

St.: IV I.K.: 106, 92, 77

Ouderdom: 15 - 6

Misdaad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstadse agterbuurt. Huis middelmatig, netjies.

Vader half-geskoolde arbeider. Dogter dra ook tot inkomste by. Gesin welwarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Buite eg gebore. Stiefvader maak 'n goeie indruk. Toesig oor kinders onvoldoende en dissipline goed. Vader handhaaf normale verhouding teenoor seun maar seun oormatig geheg aan albei ouers. Moeder oorbeskermend. Ouers probeer huis aantreklik maak te midde van baie swak omgewing.

D. Persoonlike geskiedenis:

Het rugmurgontstekings gehad toe hy klein was. Kla dikwels oor hoofpyne. Neem onverskillige houding teenoor skool in; baklei, steel, draai stokkies. In opstand teen onderwyser en verlaat skool om te gaan werk. Werk vir slegs ses maande en ses maande werkloos. Lid van groep. Woon gereeld kerkdienste by. Alhoewel sy ouers vir hom baie gee, smag hy na weeldeartikels wat hulle nie kan koop nie. Geen dagga- of drankgebruiker.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan selfvertroue, aanvaarding en eiewaarde. Huislike aanpassing swak. Emosioneel nog onvolwasse. Ekstratensief maar oefen ook sterk kontrole oor sy reaksies teenoor sy omgewing uit. Feitlik geen waardesisteen. Sterk innerlike drange wat sonder inhibisie tot uiting wil kom. Lewensbeskouing stereotiep. Onvermoë

om die alledaagse raak te sien. Onseker en konsentreer op die minder belangrike aspekte van die lewe. Aanvaar nie outoriteit. Word maklik beïnvloed.

Geval 65.

A. Identifikasie:

Naam: Leslie Stirmill St.: III I.K.: 88, 65, 73
Ouderdom: 17 - 10 Misdaad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Grootgeword in een bouvallige, onnet kamertjie in Johannesburgse agterbuurt. Vader werk by myne. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Ouers geskei. Beide vader en stiefmoeder in hof weens dranksmokkel. Toesig en dissipline slegs middelmatig. Stiefmoeder en seun staan vyandig teenoor mekaar. Vader-seun-verhouding normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid swak. Bronchitis en sinusitis, oë en tande swak, kry soms aanvalle van floutes. Aanvaar skool maar word deur vriende beïnvloed om skool te verlaat. Word benelid en chroniese daggaroker. Vir vier jaar werkloos. Vlug uit huis as spanning tussen hom en stiefma te groot word. Toevallige vriendinne. Gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Swak aangepas t.o.v. huislike verhoudings. Waardesisteen ondergeskik aan impulslewe. Ervaringe van verwerping veroorsaak onttrekking van omgewing. Pre-okkupasie met egosentriese behoeftes. Lewensbeskouing stereoptiep. Onvermoë om tussen die voor-die-hand-liggende te onderskei. Kleef aan die minder belangrike en klein aspekte van die lewe vas weens onsekerheidsgevoel. Streef na goeie menseverhoudings.

Geval 66.A. Identifikasie:

Naam: Richard Beukes St.: Subs. I.K.: 54, 73, 67
 Ouderdom: 15 - 0 Misdaad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstadse agterbuurt. Woon in bouvallige, slordige sinkpondokkie. Die hokkie is niks meer nie as 'n blote skuiling.

C. Gesinsverhoudinge:

Ouers geskei. Aangenome ouers het spoorloos verdwyn. Pa was onsedelik en strawwe drinker. Moeder onsedelik. Albei vyandig teenoor seun gesind. Seun woon afgelope aantal jare by vriend wat ook voorheen in verbeterenskool was.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Egter effens ondervoed. Openbaar sterk afkeer in skool. Algemene wangedrag en stokkiesdraaiery. Niemand om hom te dissiplineer. Verlaat skool op jeugdige ouderdom om bendelid te word. Chroniese drinker en daggaroker. Primêre doel in die lewe is net om in basiese behoeftes te voorsien. Sedeloos.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Uiters swak aangepas. Uitstaande kenmerke is gebrek aan selfvertroue, eiewaarde, morele inslag en goeie huislike verhoudings. Gespanne en emosioneel onryp. Weinig introspektiewe neigings, innerlike kontrole en dryfkrag. Aanvaar nie sy innerlike drange. Kontak met omgewing van oppervlakkige aard. Beperkte intellektuele vermoëns. Kleef aan die klein, beperkte aspekte van die lewe vas weens gevoel van onsekerheid. Deur gemeenskap verstoot.

Geval 67.A. Identifikasie:

Naam: Gert Pontac

St.: I I.K.: 106, 88, 77

Ouderdom: 16 - 2

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Woon in Kaapstadse agterbuurt in bouvallige sink-en-plankgeboutjie. Word tog netjies gehou. Vader arbeider by munisipaliteit. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind in gesin. Werkgewoontes van vader goed. Toesig en dissipline slegs redelik. Albei ouers staan onverskillig teenoor seun en wil nie veel met hom te doen hê. Seun onverskillig teenoor pa maar oormatig geheg aan ma.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staan onverskillig teenoor skool. Draai chronies stokkies. Toe pa hom tug, los hy skool en loop weg van die huis agter maats aan. Bly vir lang tye weg, word bendelid en chroniese daggaroker. Bly bedags in die bosse saam met bende; kom snags te voorskyn. Werkloos vir drie jaar. Gemeenskap gehad met toevallige losmeisies.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Goed aangepas in sy besondere sub-kultuur. Impulsiewe drange oorheers egter waardesisteen. Goeie uiterlike beheer oor sy emosies. Simptome van spanning, angs en onsekerheid teenwoordig. Lê te veel klem op die onbelangrike aspekte van die lewe. Stel min belang om verband tussen afsonderlike feite van sy ervaring te soek en georganiseerde lewensbeskouing te verkry. Groot skuldgevoel eers nadat wangedrag begaan is.

Geval 68.

A. Identifikasie:

Naam: Theodore Mc Laglan St.: V I.K.: 87, 102, 86
Ouderdom: 14 - 1 Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt goed. Huis modern en netjies. Vader polisiekonstabel. Moeder en seun dra ook tot gesinsinkomste by. Gesin welvarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind in gesin. Werkgewoontes van vader goed. Ouers openbaar geen afwykende gedrag behalwe dat vader kind te kras straf terwyl moeder oorbeskermend optree. Toesig swak en klein sustertjie moet kinders bedags versorg.

D. Persoonlike geskiedenis:

Linker oog swak. Toe hy klein was, het tol se punt in oog gesteek. Gesondheid verder goed. Staar onverskillig teenoor skool. Baklei en draai chronies stokkies. Ouer maats verlei hom om stokkies te draai. Vader slaan dan buitensporig. Seun bang om huis toe te gaan weens kras dissipline en slaap vir lang tye in bos. Proef-beamptetoesig en Kinderhuis help niks. Word deur bende geabsorbeer op jeugdige ouderdom en hy word hulle geluk-bringer. Geen drank of dagga.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan eiwaarde en morele beginsels. Gespanne en emosioneel labiel. Gebrek aan sisteem van waardes. Sterk drang om impulse direk uit te leef. Kontak met omgewing egter van oppervlakkige aard en nie genoeg spontane emosionele reaksie. Belangstelling eng en lewensbeskouing stereotiep. Behop met eie gesondheid. Te kort aan kritiese ingesteldheid en sien sy ervaring net in die geheel. Voel skeiding van huis erg.

Geval 69.A. Identifikasie:

Naam: Nicolaas Jonkers St.: II I.K.: 85, 96, 99
 Ouderdom: 13 - 1 Misdaad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis is bouvallige, een-vertrek sinkkrot wat uiters slordig is. Vader ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van vyf kinders. Albei ouers drink uitermate. Rusies tussen ouers aan orde van die dag. Pa het maar al 'n slag verbrand. Vader lang tye werkloos. Toesig oor kinders, en dissipline swak. Vader slaan seun uitermate. Albei ouers onverskillig teenoor kind. Seun oormatig geheg aan moeder. Vrees vader.

D. Persoonlike geskiedenis:

Ietwat ondervoed. Groot sny aan kop waar ouers se vriende hom, tydens hul dronkenskap en bakleiery, met hout oor kop geslaan het. Aanvaar skool maar draai sporadies stokkies onder invloed van maats. Loop dan rond om te steel en kos te bedel om in primêre behoeftes te voorsien. Geen dagga- of drankmisbruik.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Min selfvertroue, gespanne en emosioneel onryp. Dwanghandelinge en perifêre spanning. Sterk behoefte om impulse sonder inhibisie uit te leef. Kontak met omgewing slegs oppervlakkig van aard. Vrees verwerping. Onvermoë om sy ervaring betekenisvol te organiseer. Kleef aan die alledaagse, praktiese vas. Streef na prestasie en erkenning.

Geval 70.A. Identifikasie:

Naam: John Prins

St.: I I.K.: 81, 75, 82

Ouderdom: 14 - 1

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt middelmatig. Huis bouvallig, onnet en oorbewoon. Vader gewone arbeider. Moeder werk ook. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Jongste kind in gesin. Twee broers ook misdadig. Vader drink uitermate en moeder twee keer voor hof weens dronkenskap. Werkgewoontes van vader swak. Huweliksverhouding middelmatig. Toesig swak. Dissipline uiters kras. Beide ouers staan onverskillig teenoor seun en stel weinig belang. Seun oormatig geheg aan moeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid redelik. Ietwat ondervoed. Staar onverskillig teenoor skool. Chronies stokkies gedraai en onder invloed van maats skool verlaat. Ouers stel nie belang. Word lid van rondlopergroep wat steel om in primêre behoeftes te voorsien. Sorgbehoewend bevind en na kinderhuis. Geen drank of dagga.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Groot gebrek aan selfvertroue, eie-waarde en aanvaarding. Swak huislike verhoudings. Spontane reaksie teenoor omgewing belemmer deur ervarings van verwerping. Behoefte om drange sonder inhibisie uit te leef. Handel in eie belang sonder inagneming van eise van samelewing. Lewensbeskouing stereotiep. Onsekerheidsgevoel laat hom vaskleef aan onbelangrike aspekte van die lewe wat aan hom sekuriteit bied. Skeiding in huislike lewe prominent. Streef om iets te bereik.

Geval 71.A. Identifikasie:

Naam: Ruiter Sabban

St.: Subs. I.K.: 96, 73, 76

Ouderdom: 13 - 1

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van 'n goeie woonbuurt in Kaapstad. Huis egter bouvallig, onnet en oorbewoon. Gesinshoof is gewone arbeider. Moeder en drie seuns dra ook tot gesinsinkomste by. Finansiële posisie gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Ouers geskei. Vader dronklap, slaan en behandel kinders ru. Moeder en kinders gaan bly by grootouers. Grootvader ook strawwe drinker en werksku. Toesig oor kinders en dissipline swak. Seun oormatig geheg aan moeder, sy enigste sekuriteit, maar moeder nie baie bekommerd oor seun.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid middelmatig. Ondervoed, maer en bleek. Staar onverskillig teenoor skool. Chronies stokkies gedraai om by vriende in bos te gaan sit. Nie meer lus vir skool. Moeder tevrede. Werk vir een jaar en is 'n jaar werkloos. Lid van rondlopergroep wat steel om in lewensbehoeftes te voorsien. Geen dagga of alkohol. Sorgbehoewend en na Kinderhuis.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan gevoel van aanvaarding. Word maklik beïnvloed. Redelike kontrole oor emosies. Impulsiewe drange nie oorheersend. Vrees vir verwerping belemmer egter genoegsame spontane kontak met omgewing. Besit vermoë om die alledaagse feite raak te sien maar gevoel van onsekerheid laat hom te veel klem lê op die klein, bekende aspekte van sy ervaring. Groot strewe na besittings.

Geval 72.A. Identifikasie:

Naam: Toyer Thomas

St.: III I.K.: 75, 83, 66

Ouderdom: 16 - 7

Misdad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstade agterbuurt. Huis middelmatig. Moeder werk gereeld buitenshuis. Een seun dra ook tot gesinsinkomste by. Gesin finansieël selfstandig.

C. Gesinsverhoudinge:

Jongste van vyf kinders. Vader oorlede. Was strawwe drinker en het kinders kwaai geslaan. Een broer ook misdadig. Huweliksverhouding swak. Moeder beskou vader as 'n las. Na vader se dood probeer moeder weer gesin 'n vaste agtergrond gee. Tree oorbeskermend teenoor seun op.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Neem onverskillige houding teenoor skool in. Openbaar algemene wangedrag. Weier om verder skool te gaan want ouers kan hom mos nie maak skoolgaan nie! Goeie werkgeskiedenis. Hoofsaaklik alleenloper. Gebruik alkohol sporadies maar geen dagga. Een vaste vriendin gehad. Gemeenskap gehad. Smag na meer besittings as wat moeder kan bekostig.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Simptome van angs, spanning en onsekerheid. Min innerlike dryfkrag. Spontane emosionele kontak met omgewing belemmer deur ervarings van verwerping. Lewensbeskouing stereotiep; kleef vas aan die aspekte van die lewe wat aan hom sekuriteit gee. Produktiewe bronne laag. Magteloos teenoor sy omgewing en afhanklik van andere se hulp en bystand.

LXXIII

Geval 73.A. Identifikasie:

Naam: David Lackay

St.: Subs. I.K.: 73, 77, 60

Ouderdom: 16 - 8

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Word groot in agterbuurt, Port Elizabeth. Huis middelmatig dog onnet en oorbewoon. Vader fabrickwerker.

Moeder en een seun dra ook tot inkomste by. Gesin behoefte.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van negte kinders. Een broer ook misdadig.

Vader geneig tot drankmisbruik en bakleiery. Moeder

dobbel graag. Huweliksverhouding swak; veral rusies

oor drankmisbruik. Toesig oor kinders swak. Dissipline

uiters kras. Vader maak bv. seun aan tafel vas en slaan

hom met vuus. Albei ouers staan onversillig teenoor seun

en niks bekommerd oor hom.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed behalwe ipkonders. Toon sterk afkeer

in skool. Chroniese stokkiesdraaier. Ma neem hom weer

skool toe maar maats beïnvloed hom en hy hardloop weg van

skool. Loop vir een-en-'n-half jaar doelloos rond saam

met swak tipe maats. Geen alkohol of dagga.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Uitstaande kenmerke gebrek aan self-

vertroue, eiewaarde, morele inslag; gespanne en

emosioneel onryp. Allerhande dwanghandelinge verlig

innerlike gespannenheid. Wend doolbewus pogings aan om

impulsowe te beheer. Kleef aan die praktiese en alle-

daagse vas en nie in staat tot meer geïntegreerde beskou-

ing. Aanvaar nie outoriteit.

Geval 74.A. Identifikasie:

Naam: Magmoet Potberg

St.: III I.K.: 110, 96, 87

Ouderdom: 15 - 11

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt goed. Huis modern en netjies. Vader gekwalifiseerde ambagsman. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van agt kinders. Ouers maak goeie indruk. Huweliksverhouding goed. Toesig oor kinders ontoereikend. As moeder werk, moet seun kinders oppas. Gesinsverhoudinge normaal behalwe dat seun ooraafhanklik van moeder is.

D. Persoonlike geskiedenis:

In motorongeluk betrokke toe hy drie jaar oud was. Sedertdien doof in regter oor en kry soms hoofpyne. Neem onverskillige houding teenoor skool in. Draai stökkies en loop agter vriend aan wat leeg lê. Bang om dan huis toe te gaan. Slaap vir lang tye op stoepe en in gange. Bedel kos en steel om in primêre behoeftes te voorsien. Vir drie-en-'n-half jaar werkloos. Lid van groep. Geen dagga of alkohol.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing redelik behalwe vir swak morele inslag. Emosioneel nog onryp. Waardesisteen ondergeskik aan impulse. Sterk impulsiewe maar nie genoeg spontane kontak met omgewing om hom genoegsaam uit te leef. Spanning en onsekerheid teenwoordig. Verdedig deur aan klein, beperkte areas van sekerheid vas te kleef. Lewensbenadering stereotiep. Verwerp outoriteit. Streef om sy eie gang te gaan.

Geval 75.A. Identifikasie:

Naam: Ebrahiem Ring

St.: Subs. I.K.: 94, 110, 73

Ouderdom: 15 - 10

Misdad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis middelmatig, netjies dog oorbewoon. Vader half-geskoolde arbeider. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Albei ouers maak 'n goeie indruk. Werkgewoontes van vader goed. Huwelik gelukkig. Dissipline swak: ouers te sag en laat te veel toe. Vader-seun-verhouding normaal. Moeder oorbeskermend teenoor seun.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Sterk afkeer in skool. Chroniese stokkiesdraaier. Weier botweg om verder skool by te woon. Ouers gee toe. Werk nie en lê vir drie jaar leeg. Word leier van 'n bende deurdat hulle hom vlei en sê hy het die breins. Ouers magteloos. Word chroniese drinker. Sedelike peil uiters laag.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan gevoel van eiewaarde. Swak huislike verhoudings. Emosioneel afgestomp. Weinig kontak met omgewing. Min innerlike dryfkrag en vermoë tot introspeksie. Tekens van neurotiese konstriksie. Lewensbeskouing stereotiep. Onderskei nie tussen voor-die-hand-liggende feite. Onseker en bepaal homself by onbelangrike aspekte wat aan hom sekerheid bied. Dikwels alleen en sonder vriende. Streef sterk na vriendskap.

Geval 76.A. Identifikasie:

Naam: Vincent Karriem St.: I I.K.: 81, 82, 61
 Ouderdom: 16 - 8 Misdaad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt goed en huis middelmatig.
 Gesinshoof is pensionaris. Twee dogters dra tot
 inkomste by. Gesin finansieël selfstandig.

C. Gesinsverhoudinge:

Ouers geskei. Seun word deur grootouers aangeneem en
 grootgemaak. Hulle oefen nie behoorlik toesig uit nie
 en kan kind nie beheer. Seun neem onverskillige houding
 teenoor grootouers, veral grootmoeder, in.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staar onverskillig teenoor skool;
 draai stokkies en baklei; word skool verbied. Werk
 slegs vir vyf maande en is vir meer as 'n jaar werkloos.
 Wil nie tuis bly nie en loop met ongewenste maats rond.
 Gebruik alkohol en dagga sporadies. Gemeenskap met
 toevallige meisies.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan eiwaarde, swak skoolver-
 houdings, gespanne en emosioneel onryp. Baie sterk
 behoefte om drange sonder inhibisie uit te leef.
 Responsiwiteit tot omgewing egter belemmer deur
 ervarings van verwerping met onttrekking tot gevolg.
 Pre-okkupasie met egosentriese behoeftes. Reaksies
 té persoonlik. Stereotiep in benadering van probleme.
 Onderskei nie tussen voor-die-hand-liggende. Angs en
 onsekerheid laat hom aan minder belangrike aspekte van
 die lewe vaskleef. Mensverhoudings swak; ontvang
 min hulp van andere.

LXXVII

Geval 77.A. Identifikasie:

Naam: David Matthys St.: III I.K.: 98, 115, 100
 Ouderdom: 16 - 0 Misdad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf agterbuurt, Kaapstad. Huis bouvallig, oorbewoon
 en slegs sporadies netjies. Pleegvader arbeider op
 spoorweë. Nog twee seuns dra tot gesinsinkomste by.
 Ekonomies gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Aangenome ouers voor bestendige
 bestaan. Vader se werkgewoontes goed. Huweliksver-
 houding goed. Twee stiefbroers ook misdadig.
 Dissipline nie goed en stiefouers te oud om behoorlik
 beheer uit te oefen. Vader en seun oormatig gehag aan
 mekaar. Moeder en seun normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Draai sporadies stokkies, kom onder
 invloed van swak tipe maats en slaap weg van huis.
 Vir lang tye werkloos, word bendelid en chroniese dagga-
 roker. Steel om kos, klere en dagga te kry. Is van
 mening dat sy botsings met die gereg sy aansien voor
 sy maats verhoog.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing baie swak. Uitstaande kenmerke gebrek aan
 selfvertroue, persoonlike vryheid, swak sosiale ver-
 houdings, labiliteit en spanning. Baie sterk neiging
 om impulse sonder inhibisie uit te leef. Egter nie
 genoegsame spontane emosionele reaksie teenoor omgewing.
 Ondergeskikte waardesisteen; stel nie belang om aan
 eise van die realiteit te voldoen; reaksie té per-
 soonlik. Lewensbeskouing eng. Openbaar skeppende ver-
 moë waarvoor hy nie genoeg uiting kan vind. Aanvaar
 nie outoriteit. Mensesverhoudings swak.

Geval 78.A. Identifikasie:

Naam: Raymond Stone St.: III I.K.: 79, 96, 84
Ouderdom: 16 - 2 Misdad: Huisbraak.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis bouvallig en oorbewoon. Twee kinders is enigste broodwinners in gesin behalwe moeder wat loswerk doen. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van nege kinders. Vader oorlede. Een broer ook misdadig. Dissipline swak. Moeder oormatig geheg aan seun en laat hom sy gang gaan.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Neem onverskillige houding teenoor skoolgaan in. Baklei en draai chronies stokkies. Weier om verder skool te gaan. Moeder gee toe. Werk vir een jaar en vir twee-en-'n-half jaar werkloos. Hoofsaaklik alleenloper. Geen drank en dagga. Steel om in primêre behoeftes te voorsien.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan eiewaarde en persoonlike vryheid. Swak skoolverhoudings. Emosioneel afgestomp. Reaksies daarop toegespits om in primêre behoeftes te voorsien. Egosentries. Lewensbeskouing stereotiep. Min deurstellingsvermoë onder frustrasie. Onttrekking weens ervaringe van verwerping. Oorbewus van swak karakter van medemens. Smag na vriende op wie hy kan vertrou.

Geval 79.A. Identifikasie:

Naam: Peter Johnson St.: Subs. I.K.: 60, 73, 54
Ouderdom: 16 - 2 Misdad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Port Elizabeth. Woonbuurt middelmatig.
Huis bouvallige sinkkrot en oorbewoon. Vader onge-
skoolde arbeider. Gesin behoeftig. Albei ouers onge-
letterd.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Kinders was dikwels sonder toesig. Ouers
slaag nie in hul pogings om kind te dissiplineer.
Emosionele verwantskap binne gesin normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Openbaar sterk afkeer in skool.
Baklei en draai stokkies. Verlaat skool uit eie
beweging. Werkgeskiedenis baie bestendig. Lid van
groep wat vir kwaadgeld rondloop en laat snags tuis
kom. Geen alkohol maar chroniese daggaroker. Ge-
meenskap met toevallige losmeisies gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing uiters swak. Uitstaande kenmerke gebrek
aan eiewaarde, aanvaarding en gesonde huislike ver-
houdings. Gespanne en emosioneel onvolwasse. Spraak
geforseerd. Geen warme emosionele kontak met omgewing;
onttrek weens vrees vir verwerping. Lewensbeskouing
stereotiep. Kan nie dink en doen soos andere. Kleef
aan die praktiese en alledaagse vas; nie in staat tot
meer geïntegreerde beskouing. Nie in staat om probleme
op te los en gedrag meer op geïnhibeerde- en fantasie-vlak.

LXXX

Geval 80.

A. Identifikasie:

Naam: David Williams St.: Subs. I.K.: 56, 67, 60
Ouderdom: 16 - 0 Misdaad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt en huis middelmatig.
Vader ongeskoolde arbeider. Nog drie kinders dra tot
gesinsinkomste by. Ekonomiese status van gesin gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste kind. Buite og gebore. Moeder stel nie meer in
seun belang. Word aangeneem deur pleegouers.
Emosionele verwantskap binne gesin van pleegouers
normaal. Seun wil hom egter nie aan hulle onderwerp.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Openbaar sterk afkeer in skool.
Algemene wangedrag en chroniese stokkiesdraaiery.
Maats los skool om rond te loop en hy gaan agter hulle
aan. Vir 'n jaar werkloos, word bendelid, slaap in
bosse, chroniese drinker en daggaroker. Lank weg van
huis en moes steel om te bestaan.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Swak aangepas. Gebrek aan selfvertroue, eiewaarde,
gesonde huislike- en skoolverhoudings. Gespanne en
emosioneel. Ekstrovert en reageer meer op prikkels van
buite as van binne. Lewensbenadering redelik stereo-
tiep; kleef aan die praktiese en alledaagse vas.
Beperkte intellektuele vermoëns. Streef om in pri-
mêre behoeftes te voorsien.

Geval 81/..

LXXXI

Geval 81.A. Identifikasie:

Naam: Abraham Davids

St.: VII

I.K.: 94, 92, 96

Ouderdom: 16 - 10

Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt middelmatig. Huis modern en netjies. Stiefvader bewaarder by gevangenis. Ekonomiese status gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van agt kinders. Ouers geskei. Wou nie by moeder en stiefvader bly. Bly by eie vader wat rondswerf en seun toelaat om te maak soos hy wil. Kom bly by stiefvader na eie vader se dood. Stiefvader onverskillig teenoor seun en seun vyandig teenoor stiefpa. Seun sê stiefpa is nors en onsmaklike mens. Seun ook onverskillig teenoor moeder. Loop weg van huis en bly vir twee jaar by vriende.

C. Persoonlike geskiedenis:

Geniet goeie gesondheid. Na eie vader se dood gaan seun werk. Werk egter slegs vir 'n jaar en is vir volgende jaar werkloos. Gebruik alkohol sporadies en word chroniese daggaroker. Het nie geld of klere en teer op andere.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrok aan eiwaarde, aanvaarding, persoonlike vryheid en gesonde huislike verhoudings. Nog nie sy innerlike drang aanvaar as deel van sy waardesisteem nie en toon sterk behoefte tot uitlewing. Emosionele kontak met sy omgewing egter oppervlakkig. Handel meer in eie belang. Gevoelens van swartgalligheid en neerslagtigheid. Aspirasiepeil te hoog vir skeppende vermoëns. Besit tog potensiaal om verskil-

lende/..

lende aspekte van sy ervaring betekenisvol te organiseer.
Groot strewe na sukses, erkenning en prestasie.

Geval 82.

A. Identifikasie:

Naam: Hendrik Dunn St.: Subs. I.K.: 85, 60, 64
Ouderdom: 16 - 7 Misdaad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis bouvallige
sinkkrot, oorbewoon en onnet. Vader ongeskoolde arbeider.
Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Eie moeder het gesin verlaat om saam met Bantoe te woon.
Stiefmoeder simpatiek gesind teenoor seun. Emosionele
verwantskap binne gesin redelik normaal. Stiefmoeder kan
seun egter nie beheer.

D. Persoonlike geskiedenis:

Ietwat ondervoed. Toon sterk afkeer in skool. Verlaat
skool agter maats aan. Vir vier jaar werkloos. Loop
rond met ongewenste maats, sit in bos en drink en rook
dagga. Chroniese daggaroker. Stel nie in teenoorge-
stelde geslag belang.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan selfvertroue, eiewaarde, aanvaarding.
Emosioneel onvolwasse, gespanne. Toon weinig vermoë
om sy geestesoog na binne te rig. Ekstratensief maar
emosionele kontak met buitelowe slegs oppervlakkig.
Handel hoofsaaklik in eie belang. Bepaal hom by die
praktiese en alledaagse. Skeppende vermoëns beperk.
Hulpeloos en streef na hulp en simpatie.

LXXXIII

Geval 83.A. Identifikasie:

Naam: Jassiem Nelson St.: Subs. I.K.: 67, 72, 71
 Ouderdom: 15 - 9 Misdad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt goed, huis modern en netjies. Vader vragmotorbestuurder. Moeder en een seun dra ook tot gesinsinkomste by. Gesin welvarend.

C. Gesinsverhoudinge:

Ouers maak goeie indruk. Vader werk reeds 28 jaar by dieselfde firma. Emosionele verwantskap binne gesin rus op ongesonde grondslag. Albei ouers oormatig geheg aan kind, voorsien hom van alles en nog meer, en laat toe dat seun op twaalf-jarige leeftyd skool verlaat.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Effens swaksigtig in regter oog. Vyandig teenoor skool. Oudste broer neem hom saam om stokkies te draai. Word chroniese stokkiesdraaier en wil niks van skoolgaan weet nie. Werk bestendig vir twee-en-'n-half jaar, is vir meer as 'n jaar werkloos, word bendelid, slaap weg van huis en misbruik drank chronies.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Swak aangepas. Uitstaande kenmerke is gebrek aan selfvertoue, gespannenheid en emosionele onrypheid. Weinig innerlike dryfkrag en kontrole. Emosionele kontak met omgewing oppervlakkig. Handel in eie belang. Waardesisteem ondergeskik aan impulslewe. Lewensbenadering stereotiep. Kleef aan onbenullige aspekte van die lewe vas weens onsekuriteit. Streef na vriendskap en om erken te word.

LXXXIV

Geval 84.

A. Identifikasie:

Naam: Donald Adams St.: I I.K.: 102, 118, 97
Ouderdom: 16 - 2 Misdad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Port Elizabethse agterbuurt grootgeword. Huis bou-
vallig en onnet. Moeder is huisbediende. Een seun
dra ook tot inkomste by. Ekonomiese toestand gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Middelste kind in gesin. Al moeder
se kinders is buite egtelik gebore. Twee broers ook
misdadig. Toesig oor kinders swak; aan hulleself oor-
gelaat.

D. Persoonlike geskiedenis:

Ondervoed. Rongus geluide. Staar onverskillig teenoor
skool. Draai stokkies en pleeg diefstal by skool.
Word skool verbied. Vir meer as 'n jaar werkloos.
Word benelid wat inbreek en steel. Gebruik alkohol
sporadies, dagga chronies. Onder dagga tydens misdad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Swak aangepas. Gebrek aan eiwaarde en aanvaarding;
emosioneel onvolwasse. Sterk drang om impulse sonder
inhibisie te bevredig. Responsiwiteit tot omgewing
egter belemmer deur ervarings van verwerping. Benader
die lewe vanuit 'n té persoonlike oogpunt; sien nie
'n probleem in sy geheel weens oormatige klem op klein,
minder belangrike aspekte. Streef na erkenning en
besittings.

LXXXVGeval 85.A. Identifikasie:

Naam: Jeffrey Mapu

St.: VII I.K.: 102, 108, 90

Ouderdom: 17 - 7

Misdad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

In goeie woonbuurt in Kaapstad grootgeword. Huis modern en netjies. Pleegvader analfabeet en ongeskoolde arbeider. Een seun en loseerder dra tot gesinsinkomste by. Ekonomiese status van gesin gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Moeder oorlede. Pleegouers voer 'n bestendige bestaan. Pleegvader handhaaf normale verhouding met seun. Seun staan egter onverskillig teenoor pleegvader. Seun ontsteld omdat hy nie eie moeder het nie en kleef sy pleegma aan. Pleegmoeder ook oormatig geheg aan seun.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesond en sterk. Aanvaar skool geredelik maar toe al sy vriende gaan werk wil hy ook werk. Pleegouers stem toe weens finansiële redes. Werk vir 'n paar maande en vir meer as 'n jaar werkloos. As hy werk toe stap, staan van sy vriende op die hoek en skreeu hy is 'n moffie omdat hy gaan werk. Gebruik alkohol sporadies en dagga chronies.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing baie swak. Uitstaande trekke is gebrek aan selfvertroue, eiewaarde, aanvaarding, swak morele inslag en emosionele labiliteit. Ondergeskikte waardesisteen. Sterk impulsiewe drange. Kontak met omgewing onvoldoende en onttrekking weens ervarings van verwerping. Tekens van neurotiese konstrikasie. Lewensbeskouing stereotiep. Nie genoeg uiting vir skeppende vermoë. Kleef vas aan die klein en minder belangrike aspekte van die lewe. Mens-verhoudings swak.

LXXXVI

Geval 86.

A. Identifikasie:

Naam: Leonard Cox

St.: Subs. I.K.: 73, 83, 75

Ouderdom: 17 - 0

Misdaad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis bouvallig dog word netjies gehou. Beide ouers werk. Ekonomiese status van gesin gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Een broer ook misdadig en was in verbeteringskool. Vader leef naweke saam met ander vrou. Was ook in hof weens dronkenskap. Huweliksverhouding swak. Toesig oor kinders swak. Seun het respek vir vader verloor, staan onverskillig teenoor vader en vader ook teenoor seun. Moeder oormatig gehog aan kind.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staan onverskillig teenoor skool. Toe pa en onderwyser hom aanhoudend slaan oor stokkiesdraaiery, weier hy om verder skool te gaan en loop saam met maats rond. Word benelid en chroniese daggaroker. Ontvlug van spanning in huis.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan selfvertroue en gevoel van eiewaarde. Emosioneel redelik afgestomp. Min verbeeldingskrag en innerlike dryfkrag. Baie min kontak met omgewing. Handel in eie belang. Groot gevoel van onsekerheid laat hom kompenseer deur vas te kleeft aan die kleiner en minder belangrike aspekte van die lewe. Interpersoonlike verhoudings ongesond.

LXXXVII

Geval 87.

A. Identifikasie:

Naam: George Solomons St.: Subs. I.K.: 81, 89, 63
Ouderdom: 17 - 1 Misdaad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt middelmatig. Huis bouvallig en nie baie netjies. Moeder is enigste broodwinner en gesin is behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Ouers geskei. Moeder het ook onegte kinders. Toesig oor kinders nie voldoende. Dissipline swak. Moeder neem onverskillige houding teenoor seun in. Een broer ook misdadig en was in verbeterskool.

D. Persoonlike geskiedenis:

Geniet goeie gesondheid. Staar onverskillig teenoor skool. Draai stokkies en baklei. Sterk onder invloed van sy broer wat hom verlei en aanspoor om skool te verlaat. Vir byna twee jaar werkloos. Lid van bende. Gaan ses keer per week bioskoop toe. Gebruik nie alkohol en dagga. Slaap dikwels uit saam met ongewenste maats.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing veral swak t.o.v. sosiale-, huislike- en skoolverhoudings. Emosioneel afgestomp. Min verbeeldingskrag en weinig kontak met omgewing. Onttrekking weens ervarings van verwerping. Tekens van neurotiese konstriksie. Lewensbeskouing eng en stereotiep. Simptome van angs en onsekerheid; kleef aan beperkte areas van sekerheid vas. Mensesverhoudings swak.

Geval 88/..

LXXXVIII

Geval 88.

A. Identifikasie:

Naam: Kassiem de Boer St.: Subs. I.K.: 71, 87, 66
Ouderdom: 16 - 2 Misdad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt en huis middelmatig.
Vader enigste broodwinner in gesin. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Twee broers ook misdadig en in gevangenis. Albei ouers ongeletterd. Huweliksverhouding goed. Werkgewoontes van vader goed. Toesig oor kinders redelik. Albei ouers oormatig gehog aan seun en tree oorbeskermend op. Vader wou nooit hê seun moet êrens heen gaan. Seun kom in opstand en loop weg van huis.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed; skraal, bleek en gespanne tipe.
Sterk afkeer in skool. Draai stokkies, rook, baklei.
Skoolhoof sê seun oefen uiters swak invloed op ander leerlinge uit. Is vir drie jaar werkloos. Lid van bende. Slaap vir maande aaneen weg van huis. Chroniese daggaroker. Stel nie in teenoorgestelde geslag belang.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Uiters swak aangepas, o.a. gebrek aan selfvertroue, eiewaarde, aanvaarding; swak skoolverhoudings, senuagtig en emosioneel labiel. Aanvaar nie sy impulsiewe drange. Oppervlakkige emosionele kontak met omgewing. Tekens van neurotiese konstriksie. Ernstige onsekerheid en gebrek aan nodige kritiese ingesteldheid. Produktiewe bronne laag. Staen alleen in die lewe.

LXXXIX

Geval 89.

A. Identifikasie:

Naam: Abubakar Joubert St.: Subs. I.K.: 73, 77, 77
Ouderdom: 17 - 5 Misdaad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt middelmatig. Huis bouvallig en hopeloos oorbewoon. Vader geskoolde arbeider. Finansiële gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge;

Middelste van dertien kinders. Een broer ook misdadig. Werkgewoontes van vader goed. Hoegenaamd geen ooreenstemming tussen ouers m.b.t. dissipline. Pa staan onverskillig teenoor seun, straf onnodig kras. Moeder tree oorbeskermend op.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Sterk afkeer in skool. Chroniese stokkiesdraaier. Weier skool want al sy vriende werk. Vader dwing seun maar dit help nie. Word bendelid en chroniese daggaroker en drinker. Vir vier-en-'n-half jaar werkloos. Sorgbehoewend bevind en onder proef-beamptetoesig geplaas.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Baie min selfvertroue. Sterk begeerte om drange uit te leef. Oefen egter redelike mate van kontrole oor emosies uit en geneig tot onttrekking wanneer omgewingstimuli die gebied van die affektiewe behoefte raak; vrees vir verwerping. Swak ontwikkelde waardesisteem. Lewensbeskouing stereotiep; oormatige konsentrasie op die praktiese en alledaagse. Produktiewe bronne laag. Slaag daarin om redelik gesonde menseverhoudings te bewerkstellig.

XC

Geval 90.A. Identifikasie:

Naam: Gasant Isaacs St.: IV I.K.: 113, 87, 77
 Ouderdom: 16 - 7 Misdaad: Huisbraak en Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt middelmatig, huis modern. Vader half-geskoolde arbeider. Moeder en dogter dra ook tot gesinsinkomste by. Gesin finansieël gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van sewe kinders. Drie broers ook misdadig. Huweliksverhouding van ouers goed. Toesig oor kinders swak. Bedags aan hulleself oorgelaat. Vader en seun staan onverskillig teenoor mekaar. Moeder en seun oormatig gehog aan mekaar.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Aanvaar skool. Goed aangepas op skool. Moeder neem hom uit skool om gesinsinkomste te help aanvul. Werk pal vir een jaar en agt maande; vir agt maande werkloos en dwaal op straat rond. Hoofsaaklik alleenloper. Goen drank of dagga. Nie in meisies belang gestel.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Slaag goed in sy aanpassing. Persoonlikheidsstruktuur toon egter waardesistoom ondergeskik aan impulslewe, behoefte om drange sonder inhibisie uit te leef maar te min spontane emosionele kontak met omgewing. Handel in eie belang. Stereotipe lewensbeskouing. Kleef aan die praktiese en alledaagse vas. Nie groot skeppende vermoë. Streef om weg te kom van swak vriende en verkies om liewer alleen te wees.

XCI

Geval 91.A. Identifikasie:

Naam: Ronald Armien St.: Subs. I.K.: 56, 68, 64
 Ouderdon: 13 - 2 Misdaad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis bouvallig, onnet en hopeloos oorbewoon. Vader ongeskoolde arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Jongste van nege kinders. Twee broers ook misdadig. Werkgewoontes van vader goed. Moeder werk ook gereeld. Toesig oor kinders swak; sustertjie moet kinders oppas. Vader staan onverskillig teenoor seun. Moeder handhaaf normale verhouding. Seun oormatig geheg aan moeder.

D. Persoonlike geskiedenis:

Fisies klein en tingerig. Een saadbal verwyder. Openbaar sterk afkeer in skool. Baklei en draai chronies stokkies omdat hy te veel slae kry oor swak lees. Werk nie en vir meer as 'n jaar werkloos. Word bendelid en gaan vier keer per week bioskoop toe. Goen alkohol of dagga. Bendelede ouer as hy. Word as instrument gebruik.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing swak. Gebrek aan eiwaarde en aanvaarding; emosioneel labiel. Ernstige tokens van spanning en konflik. Oormatige kontrole oor reaksies teenoor omgewing weens traumatiese ervarings. Nie in staat om tussen die voor-die-hand-liggende feite van die wêreld rondom hom te onderskei nie. Kleef aan klein, bekende feite vas weens groot onsekerheidsgevoel. Lae skepende vermoë. Sterk strewe om in primêre behoeftes te voorsien. Mensverhoudings gunstig.

XCII

Geval 92.A. Identifikasie:

Naam: Mogamat Diedericks St.: II I.K.: 98, 83, 72
 Ouderdom: 16 - 0 Misdad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis bouvallig, slordig en hopeloos oorbewoon. Vader is 'n haarkapper en het sy eie besigheid. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste van twaalf kinders. Een broer ook misdadig. Ouers verwerp seun en staan vyandig teenoor hom gesind. Seun swerf rond tussen ouerhuis, ouma, oom en bende. Geen gesinslewe of huislike sekuriteit.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Sterk afkeer in skool. Bakleierig en draai chronies stokkies. Verlaat uit eie wil; ouers nie bekommerd. Vir meer as twee jaar werkloos. Word bendelid, chroniese drinker en rook ook dagga. Onder invloed van drank tydens misdad. Dikwels seksuele gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Goed aangepas in sy besondere sub-kultuur. Waardesisteen totaal ondergeskik aan impulsiewe drange. Nie bewus van impulsiewe drange en sterk begeerte om drange sonder inhibisie uit te leef. Kontak met omgewing egter slegs van oppervlakkige aard weens onttrekking a.g.v. ervarings van verwerping. Lewensbeskouing baie stereotiep. Kleef vas aan die minder belangrike aspekte van die lewe wat aan hom sekuriteit bied. Sterk streef om aanvaarde deel van huisgesin te wees.

XCIII

Geval 93.

A. Identifikasie:

Naam: Michael Ludick St.: Subs. I.K.: 56, 63, 63
Ouderdom: 15 - 8 Misdaad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Johannesburg. Woonbuurt goed, huis middelmatig. Gesinshoof doen ongeskoolde arbeid. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Jongste kind. Vader oorlede. Moeder ongeletterd.
Toesig oor kinders swak weens moeder se permanente werk. Moeder oormatig geheg aan kind. Vader het onverskillig teenoor hom gestaan.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Ipekondries. Sterk afkeer in skool.
Chroniese stokkiesdraaier en dwaal saam met diefstalbande rond. Vir meer as twee jaar werkloos. Geen alkohol en dagga. As die bande vir hom sê om iets te doen, wil hy graag wys hy is 'n "bright boy" en doen dit om te wys hy is nie bang nie.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan selfvertroue, eiawaarde, sosiale aanpassing.
Sterk spanning en konflik teenwoordig. Nog nie impulsiewe drange aanvaar nie. Geen spontane emosionele kontak met omgewing. Bekommer nie om aan eise van die realiteit te voldoen nie en handel in persoonlike belang. Kleef aan die alledaagse en bekende vas.
Produktiewe bronne laag. Merkbare tekort aan die nodige kritiese ingesteldheid. Wantrou medemens.

XCIV

Geval 94.A. Identifikasie:

Naam: Glen Goliath St.: II I.K.: 106, 111, 78
 Ouderdom: 16 - 7 Misdad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Port Elizabeth. Woonbuurt middelmatig maar etiese en morele standaarde van gemeenskap ongesond. Huis middelmatig. Gesinshoof doen loswerk. Gesin ekonomies welvarend, hoofsaaklik a.g.v. moeder se dobbel en smokkelhandel.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Vader oorlede; was 'n alkoholis. Toesig oor kinders swak. Dissipline onnodig kras en ook onkonsekwent. Vader staan onverskillig teenoor kind, terwyl ouma en moeder kind bederf.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid middelmatig. Geneig tot asma en kry pyn in bors. Openbaar sterk afkeer in skool na vader se dood en verlaat skool uit eie beweging. Word bendelid en maak chronies misbruik van drank en dagga. Werkloos vir twee-en-'n-half jaar.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing baie swak. Uitstaande kenmerke is gebrek aan selfvertroue, eie waarde en aanvaarding; gespanne en emosioneel onryp. Ligte hakeel. Waardesisteen ondergeskik aan impulslewe. Begeerte om impulse sonder inhibisie uit te leef. Oorversigtig in emosionele kontak met omgewing weens vrees vir verwerping. Kleef aan klein, onbelangrike aspekte van die lewe vas op soek na sekuriteit. Mensesverhoudings swak.

Geval 95.

A. Identifikasie:

Naam: Ismail Raghman St.: III I.K.: 106, 106, 72
Ouderdom: 15 - 11 Misdad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstadse agterbuurt. Huis bouvallig
dog word netjies gehou. Stiefmoeder, 'n seun en dogter
is broodwinners in die gesin. Finansieël gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Buite eg gebore. Aangeneem deur pleegouers toe hy drie
maande oud was. Pleegvader oorlede aan T.B. Pleeg-
vader en seun staan onverskillig teenoor mekaar.
Pleegvader straf uiters kras. Moeder handhaaf normale
verhouding met seun.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Staar vyandig teenoor skoolgaan.
Baklei en draai chronies stokkies. Steur hom nie aan
sy ma en verlaat skool. Werk slegs vir ses maande en
is 'n jaar werkloos. Lid van bende. Drink sporadies
maar word chroniese daggaroker. Onder invloed van
dagga tydens misdad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Openbaar gebrek aan selfvertroue en gesonde morele
inslag. Pas hom moeilik by vreemde situasies aan en
gooi gou tou op. Aanvaar nie sy primitiewe drange
nie. Geneig om drange sonder inhibisie uit te leef.
Kontak met omgewing egter nie spontaan genoeg. Handel
slegs in eie belang. Lewensbeskouing baie stereotiep.
Ernstige gevoel van onsekerheid en kleef aan klein,
bekende areas van sekerheid vas. Interpersoonlike ver-
houdings ongesond.

Geval 96.A. Identifikasie:

Naam: Magodien Benjamin St.: VII I.K.: 96, 93, 103
 Ouderdon: 17 - 4 Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Kaapstad. Woonbuurt goed. Huis middelmatig.
 Moeder doen naaldwerk en is enigste broodwinner in gesin.
 Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind. Vader oorlede. Albei ouers maak goeie
 indruk. Vader egter oormatig geheg aan kind, laks in
 toepassing van dissipline en bederf kind. Seun ook
 oormatig geheg aan vader, en afwykings begin na vader se
 dood.

D. Persoonlike geskiedenis:

Bysiende en bril is voorsien. Bronchitis. Steen onver-
 skillig teenoor skoolgaan. Draai chronies stokkies,
 sonder moeder se wete, en toe sy uitvind, hardloop hy
 weg van huis. Word bendelid en chroniese drinker en
 daggaroker. Kleinste van bende. Hulle stuur hom om
 te gaan steel en as hy terug kom, prys hulle hom en hy
 voel lekker.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Aanpassing baie swak. Uitstaande kenmerke is gebrek
 aan oeweraarde en aanvaarding, swak huislike verhoudings
 en emosionele onvolwassenheid. Waardesisteen onderge-
 skik aan impulsiewe drange. Leef drange uit sonder
 inhibisie. Bekommer hom min oor oise van die realiteit.
 Kan tussen voor-die-hand-liggende feite onderskei maar
 gevoel van onsekuriteit laat hom te veel konsentreer op
 minder belangrike feite. Aspirasiepoel te hoog.
 Sterk drang om te presteer.

XCVII

Geval 97.A. Identifikasie:

Naam: Isaac Pietersen St.: Subs. I.K.: 83, 102, 70
 Ouderdom: 17 - 6 Misdad: Diefstal.

B. Maatskaplik:

Vanaf Johannesburg. Woonbuurt en huis middelmatig.
 Stiefvader is kleremaker van broep. Ekonomiese status
 van gesin gemiddeld.

C. Gesinsverhoudings:

Middelste kind in gesin. Een broer ook misdadig. Ouers
 geskei. Stiefvader maak goeie indruk. Werkgewoontes
 goed. Geen ooreenstemming tussen ouers oor dissipline.
 Seun sê hy hou niks van sy eie pa: hy drink en is 'n mis-
 dadiger! Emosionele verwantskap binne gesin verder normaal.

D. Persoonlike geskiedenis:

Liggaamlik fris en gesond. Staen onverskillig teenoor
 skool. Draai chronies stokkies onder invloed van
 vriende en slaap soms in bos. Vir meer as 'n jaar werk-
 loos. Doen net nou en dan loswerkies. Gebruik slegs
 sporadies alkohol en geen dagga.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan eiwaarde en swak skoolverhoudings. Impuls-
 lowe ondergeskik aan waardesisteen. Emosionele kontak
 met omgewing van oppervlakkige aard. Handel in eie
 belang. Kleef vas aan onbenullige aspekte van die lewe
 weens onsekerheidsgevoel. Streef na besittings en
 aanvaarding.

Geval 98/..

XCVIII

Geval 98.

A. Identifikasie:

Naam: Harry Solomon St.: V I.K.: 107, 98, 87
Ouderdom: 18 - 8 Misdad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

Afkomstig van Kaapstad. Woonbuurt middelmatig. Huis bestaan uit een sinkkamer. Hopeloos oorbewoon. Vader ongeskoolde arbeider. Werkgewoontes swak en dikwels werkloos. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van ses kinders. Vader was in gevangenis weens dronkenskap en baklei. Moeder werk gereeld, toesig oor kinders swak en kinders dikwels aan hulleself oorgelaat. Dissipline onkonsekwent. Seun verkies vader bo moeder maar vader staan onverskillig teenoor seun; het seun al uit huis gejaag.

D. Persoonlike geskiedenis:

Gesondheid goed. Skralerige, bleek tipe. Houding teenoor skool gunstig. Vriende beïnvloed hom egter om stokkies te draai; toe hy dit een keer gedoen het, was dit maklik. Word chroniese stokkiesdraaier en ignoreer moeder se pogings om hom in skool te hou. Lid van groep van wie 'n paar afwykende gedrag toon. Drink sporadies maar word chroniese daggaroker. Korrespondeer nog gereeld met vaste vriendin. Gemeenskap gehad.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan gevoel van aanvaarding. Emosioneel labiel. Waardesisteem word nie oorheers deur impulsiewe maar gebrek aan spontane emosionele kontak met omgewing; onttrekking weens ervarings van verwerping. Lewensbeskouing egter nie stereotiep en kan verband tussen afsonderlike feite van sy ervaring insien. Het skep-

XCIX

pende vermoëns waarvoor hy nie genoeg uiting kan vind.

Aanvaar nie ouer outoriteit, maar kry berou.

Geval 99.A. Identifikasie:

Naam: Victor Solomons St.: III I.K.: 98, 80, 80

Ouderdom: 16 - 7 Misdaad: Huisbraak & Diefstal

B. Maatskaplik:

In Kaapstadse agterbuurt grootgeword. Huis bouvallig, onnet en oorbewoon. Vader is half-geskoolde arbeider. Gesin behoeftig.

C. Gesinsverhoudinge:

Oudste van agt kinders. Vader kwaai drinker. Rusies in huwelik as gevolg hiervan. Moeder doof en lê min inisiatief aan die dag. Toesig oor kinders swak. Vader kras in sy dissipline. Vader en seun staan onverskillig teenoor mekaar.

D. Persoonlike geskiedenis:

Effens hardhorend. Ipekondriese klagtes. Openbaar sterk afkeer in skool. Geskors weens aanhoudende stokkies draai. Word bendelid en kry daar nodige erkenning en sensasie. Drink sporadies. Nie in meisies belang gestel. Vir ongeveer een jaar werkloos. Los werk op aandrang en deur bespotting van bende.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Ietwat onseker van homself. Waardesisteem ondergeskik aan impulslewe. Konflik en spanning binne die persoonlikheid. Redelike kontrole oor sy emosionele reaksies teenoor sy omgewing. Stel min belang om aan die vereistes van die realiteit te voldoen. Konsentreer te veel op minder belangrike aspekte van die lewe weens gevoel van onsekerheid. Bewus van en skuldgevoel oor swak invloed van ongewenste maats.

Geval 100.A. Identifikasie:

Naam: William Veldsman St.: Subs. I.K.: 67, 83, 77
 Ouderdom: 13 - 11 Misdad: Huisbraak & Diefstal.

B. Maatskaplik:

In Kaapstad gebore en grootgeword. Woonbuurt en huis
 middelmatig. Moeder en twee kinders dra tot gesins-
 inkomste by. Ekonomiese status van gesin gemiddeld.

C. Gesinsverhoudinge:

Middelste kind in gesin. Vader oorlede. Was 'n kwaai
 drinker. Moeder sieklik en kan kinders nie behoorlik
 beheer. Een broer ook misdadig. Moeder oormatig geheg
 aan seun. Seun maak misbruik van moeder se siekte.

D. Persoonlike geskiedenis:

Soms aanvalle van asma. Openbaar sterk afkeer in skool-
 gaan. Baklei en draai stokkies onder invloed van onge-
 wenste maats. Moeder het geen kontrole. Seun werk-
 loos vir 'n jaar en word bendelid. Gaan gemiddeld sewe
 keer per week bioskoop toe, misbruik alkohol sporadies en
 word chroniese daggaroker. Slaap lang tye weg van huis.
 Onder invloed van dagga tydens misdade.

E. Aanpassing en Persoonlikheid:

Gebrek aan selfvertroue, aanvaarding en gesonde huislike
 verhoudings en morele inslag. Goeie beheer oor impul-
 siewe uiting van emosionaliteit en genoegsame kontak
 met omgewing. Waardesisteen ondergeskik aan impulslewe
 en baie sterk behoefte om impulse sonder inhibisie uit
 te leef; duidelike spanning en konflik binne die per-
 soonlikheid. Handel in eie belang. Weens gevoel van
 onsekuriteit lê hy te veel klem op klein, onbenullige
 aspekte van die lewe wat aan hom sekerheid bied.

Onvermoë om georganiseerde beskouing van die wêreld te
 verkry deur afsonderlike feite van die ervaring te sin-
 tiseer. Aanvaar nie outoriteit. Menseverhoudings onge-
 sond.

CI

BYLAAG B.INTELLIGENSIE- EN SPIEËLTEKENTOETS-RESULTATE (V=verwerp).I. Die Geweldplegers.

Geval	GOODENOUGH	KOHLS		INDIV.SKAAL	SPIEËLTEKEN	
		1 ^e Herh.	2 ^e Herh.		Tyd	Route
1.	30	16	18	58	10'	34
2.	28	17	19	58	V	V
3.	36	34	38	58	6'	12
4.	21	10	14	52	V	V
5.	37	15	22	61	11'05	22
6.	19	20	21	47	V	V
7.	41	27	26	62	V	V
8.	30	36	48	67	7'20	22
9.	9	10	16	49	4'30	50
10.	40	29	33	64	V	V
11.	29	16	26	47	4'25	2
12.	24	7	26	49	8'20	40
13.	28	23	25	56	8'	24
14.	28	9	28	55	V	V
15.	35	19	30	59	V	V
16.	30	31	32	71	7'20	6
17.	22	14	17	47	V	V
18.	41	26	32	55	V	V
19.	31	41	54	76	10'	0
20.	23	38	44	70	V	V
21.	42	32	48	72	6'	2
22.	36	19	18	62	7'45	25
23.	33	21	25	58	6'05	30
24.	27	51	43	77	5'22	6
25.	19	18	33	53	5'30	68
26.	27	20	22	57	3'	32
27.	48	45	48	66	6'10	2
28.	29	14	26	68	13'	3
29.	20	21	26	52	V	V
30.	26	15	27	50	7'25	65
31.	22	24	28	54	V	V
32.	37	47	47	66	4'45	0
33.	34	45	50	62	4'10	29
34.	25	13	18	55	4'40	21
35.	22	32	31	51	2'18	30
36.	24	24	17	48	V	V
37.	33	24	23	56	V	V

CII

Geval	GOODENOUGH	KOH'S		INDIV. SKAAL	SPIEËLTEKEN	
		1 ^e Herh.	2 ^e Herh.		Tyd	Foute
38.	28	25	27	48	11'	80
39.	40	46	53	59	7'	12
40.	43	37	52	55	7'	13
41.	28	24	28	54	1'15	60
42.	24	23	22	57	4'35	46
43.	39	50	49	68	V	V
44.	26	14	17	58	V	V
45.	27	20	23	59	6'15	85
46.	28	24	30	54	10'45	33
47.	23	11	10	45	V	V
48.	25	19	33	52	7'20	90
49.	43	57	60	75	2'38	25
50.	28	29	28	52	7'35	80

2. Die Gewone Diewe.

51.	19	9	15	50	9'20	90
52.	29	26	33	57	9'05	55
53.	12	13	21	41	V	V
54.	29	21	28	52	V	V
55.	44	20	27	56	4'40	37
56.	43	27	36	67	9'	13
57.	29	19	22	55	6'07	6
58.	47	50	54	74	1'10	2
59.	28	22	21	61	7'	65
60.	45	16	15	62	10'45	80
61.	31	30	35	64	3'03	8
62.	48	34	36	72	5'46	85
63.	27	15	19	52	V	V
64.	43	28	39	59	5'30	30
65.	34	9	13	58	V	V
66.	16	15	20	51	11'30	66
67.	43	26	31	59	4'11	2
68.	33	33	39	62	12'	42
69.	32	22	35	66	6'50	50
70.	30	13	15	59	11'30	20
71.	38	8	23	51	5'	2
72.	27	22	20	50	12'30	32
73.	26	18	17	45	4'45	80
74.	45	33	33	66	4'30	45
75.	37	46	54	57	10'	1

CIII

Geval	GOODENOUGH	KOHS		INDIV. SKAAL	SPIEËLTEKEN	
		1 ^e Herh.	2 ^e Herh.		Tyd	Foute
76.	30	21	25	46	3'24	23
77.	39	53	56	74	7'50	21
78.	29	33	34	64	V	V
79.	19	15	19	41	V	V
80.	17	10	6	45	4'30	48
81.	37	30	32	72	4'10	1
82.	32	6	11	49	V	V
83.	23	14	23	55	V	V
84.	41	56	52	73	9'	53
85.	41	44	44	68	3'	4
86.	26	23	29	58	V	V
87.	30	27	43	48	9'50	13
88.	25	25	26	50	11'23	42
89.	26	18	27	59	2'33	28
90.	47	25	36	59	4'55	24
91.	17	6	13	42	8'50	81
92.	39	23	25	56	V	V
93.	17	8	10	48	V	V
94.	43	49	51	59	4'45	18
95.	43	42	47	56	V	V
96.	38	31	42	77	5'31	80
97.	31	39	44	54	14'25	80
98.	44	35	41	66	2'39	1
99.	39	20	28	61	V	V
100.	23	18	30	55	7'18	61

-----oOo-----

CIV

BYLAAG C.AANPASSINGSVRAEGLYS RESULTATE.I. Die Geweldplegers.

Geval	VELD.											Totaal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	X	
1.	8	5	5	5	4	6	9	3	5	8	3	58
2.	16	14	6	7	3	8	6	4	9	8	3	81
3.	7	3	0	2	5	3	3	0	1	3	2	27
4.	9	7	8	6	3	4	7	1	4	5	3	54
5.	16	7	5	9	7	4	10	6	6	8	2	78
6.	9	12	7	7	7	9	9	4	7	10	3	81
7.	6	9	3	8	6	9	4	3	3	11	3	62
8.	7	10	6	3	3	8	4	1	3	7	0	52
9.	14	11	12	11	9	13	6	6	9	9	3	100
10.	6	6	3	5	6	4	2	2	4	6	3	44
11.	9	6	7	5	2	4	6	4	6	7	1	56
12.	9	3	4	7	7	4	0	1	5	6	7	46
13.	7	1	0	1	1	6	3	1	4	7	4	31
14.	7	6	2	5	4	5	6	1	7	3	1	46
15.	8	8	8	5	3	8	2	4	4	8	5	58
16.	10	4	1	0	8	8	4	3	2	2	4	42
17.	6	2	5	6	4	6	1	4	8	9	6	51
18.	18	16	9	11	8	7	9	8	11	9	2	106
19.	6	7	3	2	1	9	1	0	3	7	6	39
20.	12	5	4	5	7	8	5	4	4	8	5	62
21.	9	9	8	6	4	7	4	5	2	12	3	66
22.	7	8	5	3	3	5	3	5	1	8	6	48
23.	13	12	5	2	8	13	8	5	4	7	1	77
24.	9	3	1	2	5	2	2	2	0	3	5	29
25.	8	5	3	3	4	10	8	4	9	5	5	59
26.	11	9	7	6	7	7	5	3	6	7	4	68
27.	10	11	5	7	8	10	5	6	5	13	6	80
28.	7	12	3	4	4	6	3	3	5	8	6	55
29.	5	5	4	3	4	7	4	4	6	7	5	49
30.	12	8	5	4	5	5	4	2	6	7	6	58
31.	11	4	4	1	4	13	5	4	4	5	3	55
32.	5	7	6	3	1	2	5	2	4	6	5	41
33.	8	3	5	2	1	9	7	2	5	6	2	48
34.	11	6	3	3	4	6	5	1	4	3	4	46
35.	12	1	1	0	2	1	0	2	3	1	9	23

CV

VELD.												
Geval	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	X	Totaal
36.	11	3	3	2	7	3	2	1	5	5	5	42
37.	6	8	5	7	6	6	3	4	4	9	5	58
38.	9	8	9	9	2	10	6	5	10	7	2	75
39.	3	3	6	3	0	0	3	1	2	2	4	23
40.	11	3	6	2	7	2	1	0	4	1	5	37
41.	9	11	7	6	7	11	3	6	5	8	5	73
42.	10	10	6	7	3	12	3	1	3	8	6	63
43.	10	1	1	2	3	6	5	3	4	1	4	36
44.	4	4	4	3	2	2	0	2	4	3	6	28
45.	12	5	4	6	4	5	8	3	6	9	4	62
46.	12	12	10	8	5	7	4	4	4	13	5	79
47.	11	6	6	6	5	6	7	0	4	7	2	58
48.	8	7	3	1	6	7	2	3	5	6	6	48
49.	11	7	3	6	8	8	1	0	6	7	5	57
50.	9	5	1	1	8	3	3	3	2	4	5	39

2. Die Gewone Diewe.

51.	13	7	6	3	8	3	4	4	5	6	6	59
52.	8	3	3	2	2	9	3	2	2	4	4	38
53.	11	10	6	6	8	6	7	5	9	6	5	74
54.	9	11	8	3	3	6	4	4	5	7	4	60
55.	8	10	6	5	3	8	6	4	4	8	2	62
56.	11	9	1	3	3	2	3	1	3	7	6	43
57.	8	9	3	9	3	6	3	10	7	7	7	65
58.	4	4	6	4	3	6	2	3	3	9	1	44
59.	8	3	3	3	3	3	7	3	2	2	2	37
60.	9	7	7	5	2	12	4	6	4	10	1	66
61.	3	2	1	2	2	4	3	1	2	4	3	24
62.	6	13	8	7	2	7	2	3	7	12	4	67
63.	11	7	9	8	6	6	6	4	5	9	4	71
64.	10	7	2	0	4	4	4	1	3	3	4	38
65.	5	1	5	6	4	6	2	6	2	4	4	41
66.	12	12	6	8	8	10	10	6	8	12	0	92
67.	10	6	4	1	7	5	3	3	6	2	4	47
68.	8	10	5	6	6	10	8	3	3	10	2	69
69.	13	6	2	3	6	11	4	2	6	9	2	62
70.	11	11	8	10	6	6	6	5	8	5	1	76

CVI

VELD.												
Geval	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	X	Totaal
71.	8	5	6	8	3	7	6	4	6	8	4	61
72.	5	6	5	5	3	2	5	2	6	3	8	42
73.	11	15	5	6	6	10	8	3	7	9	1	80
74.	6	5	2	4	3	7	6	3	1	9	3	46
75.	10	8	3	4	6	3	4	5	3	5	6	51
76.	9	9	4	5	4	7	4	3	11	9	2	65
77.	12	6	10	5	10	11	6	6	2	11	2	79
78.	7	8	10	5	6	4	4	4	9	8	3	65
79.	9	17	11	12	5	10	5	7	4	14	6	94
80.	12	10	4	7	4	9	3	6	8	11	4	74
81.	9	14	10	9	5	8	5	8	7	7	5	82
82.	12	12	9	13	6	4	5	3	9	11	3	84
83.	14	8	5	5	6	10	6	3	7	12	4	76
84.	10	9	5	8	6	7	3	5	4	9	7	66
85.	12	13	10	9	5	7	9	6	6	12	3	89
86.	10	8	4	0	5	5	3	3	4	5	3	47
87.	9	8	6	5	8	6	5	6	8	7	6	68
88.	15	13	6	10	8	11	3	3	9	14	5	92
89.	13	4	5	4	5	8	5	1	1	8	3	54
90.	8	2	0	0	7	5	0	0	1	1	7	24
91.	7	13	7	9	3	7	6	5	9	11	5	77
92.	9	3	1	4	6	2	1	2	3	6	6	37
93.	11	11	5	5	8	5	1	3	6	7	5	62
94.	11	20	11	12	5	9	7	5	6	10	1	96
95.	8	3	8	4	7	8	9	5	7	6	1	65
96.	8	16	3	10	7	8	7	6	8	13	5	86
97.	12	8	1	3	7	7	2	3	9	7	2	59
98.	8	7	3	7	4	8	2	4	7	10	5	60
99.	10	8	6	3	3	5	2	2	3	6	5	48
100.	7	10	6	7	4	6	6	5	2	8	5	61

-----oOo-----

CVII

BYLAAG D.RORSCHACH TOETSRESULTATE.1. Die Geweldplegers.

Geval	M	FM	m	K	FK	F	Fc	C'	FC	CF	C
1.	2	14	2	0	0	5	1	1	2	3	0
2.	6	3	1	0	1	6	0	0	2	2	0
3.	1	3	0	0	0	4	1	5	0	0	0
4.	2	6	0	1	0	12	1	8	0	3	0
5.	9	18	1	0	0	16	0	4	3	0	0
6.	0	1	0	0	0	6	0	5	3	1	0
7.	3	3	1	0	0	4	2	4	0	3	0
8.	0	5	0	0	0	3	2	5	2	0	0
9.	3	3	3	0	0	10	2	2	3	1	0
10.	2	2	0	0	0	4	2	7	6	0	0
11.	0	3	0	0	0	9	3	1	6	0	0
12.	1	2	0	0	0	9	1	4	5	0	0
13.	0	6	0	0	1	10	1	5	6	0	0
14.	2	4	0	0	0	16	3	7	1	1	0
15.	0	2	0	0	1	11	2	2	3	4	0
16.	1	6	0	0	0	8	2	1	1	0	0
17.	0	6	0	0	0	7	2	3	0	1	0
18.	2	4	0	1	1	6	0	2	4	0	0
19.	4	5	0	0	0	17	0	3	4	0	0
20.	2	7	0	0	0	9	0	4	1	0	0
21.	7	7	2	0	1	2	2	8	6	0	0
22.	6	10	2	0	1	8	4	2	5	0	0
23.	5	6	0	0	2	7	2	5	6	3	0
24.	3	7	0	0	0	10	2	1	1	0	0
25.	1	7	0	0	0	25	2	10	3	0	0
26.	0	5	0	2	0	3	1	6	4	0	0
27.	2	7	0	0	0	11	0	4	2	1	0
28.	4	7	0	0	0	3	2	2	5	1	0
29.	9	5	1	0	0	9	2	14	5	1	0
30.	8	6	4	0	0	4	2	3	3	1	0
31.	1	5	0	0	0	6	0	6	1	0	0
32.	4	11	1	0	0	15	1	5	6	0	0
33.	1	1	0	1	0	5	1	7	4	1	0
34.	1	5	2	0	0	4	1	2	1	1	0
35.	0	6	0	0	0	5	1	5	3	1	0

Geval	M	FM	m	K	FK	F	Fc	C'	FC	CF	C
36.	3	3	2	1	1	12	3	18	4	6	0
37.	2	9	0	0	0	9	1	10	7	0	0
38.	2	3	1	0	1	4	1	4	1	2	0
39.	6	11	2	0	0	8	3	3	5	1	1
40.	2	5	2	0	0	4	0	4	3	1	0
41.	2	6	2	0	1	4	0	7	3	0	0
42.	2	5	2	0	0	6	0	5	5	1	1
43.	1	8	0	0	0	6	1	1	0	0	0
44.	1	5	2	0	0	7	0	2	6	1	0
45.	8	9	0	0	0	17	2	3	3	1	0
46.	3	5	0	0	0	4	2	3	2	0	0
47.	1	4	4	0	0	7	0	0	1	0	0
48.	3	11	0	0	0	5	1	0	4	1	0
49.	3	7	3	0	0	14	0	10	13	1	0
50.	2	10	0	0	2	10	0	2	6	0	0

2. Die Gewone Diewe.

51.	2	4	1	0	2	11	2	3	3	0	0
52.	1	14	0	0	1	12	3	10	3	0	0
53.	5	3	0	0	0	18	5	10	1	3	0
54.	3	5	1	0	0	7	2	6	3	0	0
55.	10	10	0	0	0	3	5	7	2	0	0
56.	2	5	1	0	0	5	1	0	2	0	0
57.	2	3	0	0	1	14	2	13	2	2	0
58.	4	6	1	0	0	15	1	1	0	0	0
59.	2	4	1	0	0	10	0	3	5	2	0
60.	3	3	0	0	0	11	4	6	5	0	0
61.	1	7	0	0	1	14	6	7	7	0	0
62.	6	5	0	0	0	2	6	4	5	1	0
63.	0	4	1	0	0	5	2	3	1	0	0
64.	0	8	0	0	0	18	4	7	3	1	0
65.	2	4	0	0	0	6	2	3	2	1	0
66.	0	0	0	0	0	7	1	6	5	0	0
67.	5	8	1	0	0	14	0	9	4	2	0
68.	0	7	0	0	0	7	0	0	4	0	0
69.	1	11	1	0	1	17	1	5	5	0	0
70.	0	4	0	0	0	5	0	9	5	0	0

CIX

Geval	M	FM	m	K	FK	F	Fc	C'	FC	CF	C
71.	4	2	0	0	1	13	2	10	3	2	1
72.	0	2	0	0	1	11	1	12	3	0	0
73.	6	7	1	1	1	2	4	5	6	2	0
74.	0	7	1	0	0	9	1	2	3	0	0
75.	1	2	0	0	0	7	0	3	1	0	0
76.	3	9	0	0	0	5	3	3	2	0	0
77.	3	9	0	0	0	2	0	2	4	0	0
78.	1	5	0	0	0	7	0	7	1	0	0
79.	2	2	0	0	0	3	3	4	3	0	0
80.	2	2	0	0	0	7	1	5	8	1	0
81.	2	7	0	0	0	12	0	3	6	0	0
82.	0	1	1	0	1	7	1	3	3	0	0
83.	0	3	0	0	0	17	0	8	6	0	0
84.	1	8	0	0	0	2	3	12	4	1	0
85.	2	7	0	0	2	20	1	10	7	0	0
86.	2	3	0	0	0	11	0	1	0	1	0
87.	1	2	0	0	0	8	0	4	1	0	0
88.	0	0	1	0	0	8	1	3	5	0	0
89.	0	6	0	0	0	8	0	4	2	1	0
90.	2	4	0	0	0	14	1	3	4	0	0
91.	7	4	8	0	0	5	0	12	7	1	0
92.	0	6	0	0	0	5	0	8	6	0	0
93.	3	4	2	0	0	3	4	2	5	0	0
94.	2	11	1	0	0	13	0	10	2	2	0
95.	0	5	0	0	0	3	1	2	3	1	0
96.	1	2	0	0	4	6	2	9	4	3	0
97.	11	7	1	0	0	6	1	6	10	0	0
98.	6	4	0	0	1	5	0	3	2	0	0
99.	2	4	1	0	0	1	0	9	10	1	0
100.	7	17	5	0	2	10	1	3	5	4	0

CX

1. Die Geweldplegers.

Geval	R	W	D	d	Dd	S	M:somC	M:FM+m	W:M
1.	30	18	11	0	1	0	2:4	2 : 17 $\frac{1}{2}$	18:2
2.	21	8	9	2	2	0	6:3	7 : 4 $\frac{1}{2}$	8:6
3.	14	2	10	1	1	0	-1:0	1 : 4	2:1
4.	33	7	18	4	4	0	2:3	2 $\frac{1}{2}$: 6 $\frac{1}{2}$	7:2
5.	51	4	17	8	22	0	9:1 $\frac{1}{2}$	9 : 19	4:9
6.	16	5	8	2	1	0	-0:2 $\frac{1}{2}$	0 : 1 $\frac{1}{2}$	5:0
7.	20	5	12	2	0	1	3:3	3 : 4 $\frac{1}{2}$	5:3
8.	17	4	10	1	1	1	-0:1 ✓	0 : 5 $\frac{1}{2}$	4:0
9.	27	5	15	6	1	0	3:2 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$: 6	5:3
10.	23	6	11	4	2	0	2:3	2 : 2 $\frac{1}{2}$	6:2
11.	22	1	12	7	2	0	-0:3	0 : 4	1:0
12.	22	4	15	2	0	1	-1:2 $\frac{1}{2}$	1 : 3	4:1
13.	29	4	20	1	4	0	-0:3	0 : 6	4:0
14.	34	2	9	9	14	0	2:1 $\frac{1}{2}$	2 : 5	2:2
15.	25	5	12	3	4	1	-0:5 $\frac{1}{2}$	0 : 2 $\frac{1}{2}$	5:0
16.	19	2	9	4	4	0	-1: $\frac{1}{2}$ ✓	1 : 6	2:1
17.	19	2	14	1	2	0	-0:1 ✓	0 : 6	2:0
18.	20	5	9	5	1	0	2:2	2 : 4 $\frac{1}{2}$	5:2
19.	33	3	22	5	2	1	4:2	4 : 5	3:4
20.	23	4	10	3	6	0	2: $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$: 7	4:2
21.	35	8	14	7	6	0	7:3	7 : 11	8:7
22.	38	7	16	9	4	2	6:2 $\frac{1}{2}$	6 : 13	7:6
23.	36	6	19	5	6	0	5:6	6 : 7	6:5
24.	24	5	14	4	1	0	3: $\frac{1}{2}$	3 : 8	5:3
25.	48	5	23	8	12	0	-1:1 $\frac{1}{2}$ ✓	1 : 7 $\frac{1}{2}$	5:1
26.	21	5	12	4	0	0	-0:2	0 : 6	5:0
27.	27	3	12	3	0	9	2:2	2 : 7	3:2
28.	24	4	11	5	4	0	4:3 $\frac{1}{2}$	4 : 8	4:4
29.	46	5	15	6	20	0	9:3 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{2}$: 6 $\frac{1}{2}$	5:9
30.	31	5	13	3	7	3	8:2 $\frac{1}{2}$	9 $\frac{1}{2}$: 11 $\frac{1}{2}$	5:8
31.	19	4	11	2	2	0	-1: $\frac{1}{2}$ ✓	1 : 5 $\frac{1}{2}$	4:1
32.	43	3	13	5	21	1	4:3	4 $\frac{1}{2}$: 13	3:4
33.	21	5	13	1	0	2	-1:3	1 : 1 $\frac{1}{2}$	5:1
34.	17	3	10	0	4	0	-1:1 $\frac{1}{2}$	1 : 8	3:1
35.	21	4	17	0	0	0	-0:2 $\frac{1}{2}$	0 : 7 $\frac{1}{2}$	4:0

CXI

Geval	R	W	D	d	Dd	S	M:somC	M:FM+m	W:M
36.	53	4	22	11	15	1	3:8	$3\frac{1}{2}:6$	4:3
37.	38	3	21	5	9	0	$2:3\frac{1}{2}$	$2:11\frac{1}{2}$	3:2
38.	19	5	11	0	2	1	$2:2\frac{1}{2}$	$2:4$	5:2
39.	40	2	18	9	9	2	6:5	$6\frac{1}{2}:14\frac{1}{2}$	2:6
40.	21	2	12	6	1	0	$2:2\frac{1}{2}$	$2:8$	2:2
41.	25	2	9	7	7	0	$2:1\frac{1}{2}$	$2:8$	2:2
42.	27	4	16	4	3	0	2:5	$2:8\frac{1}{2}$	4:2
43.	17	2	8	6	1	0	$1:0$	$1:8$	2:1
44.	24	2	12	2	8	0	$1:4$	$3\frac{1}{2}:9$	2:1
45.	43	6	17	10	10	0	$8:2\frac{1}{2}$	$8:9\frac{1}{2}$	6:8
46.	19	2	7	4	6	0	$3:1\checkmark$	$3:5\frac{1}{2}$	2:3
47.	17	4	11	2	0	0	$1:\frac{1}{2}\checkmark$	$1:8\frac{1}{2}$	4:1
48.	25	4	11	4	6	0	3:3	$4:11\frac{1}{2}$	4:3
49.	51	4	17	10	20	0	$3:7\frac{1}{2}$	$3:12\frac{1}{2}$	4:3
50.	32	5	19	6	2	0	2:3	$2\frac{1}{2}:11$	5:2

2. Die Gewone Diewe.

51.	28	16	12	0	0	0	$2:1\frac{1}{2}$	$2:6\frac{1}{2}$	16:2
52.	44	4	22	6	12	0	$1:1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}:16$	4:1
53.	45	1	18	14	12	0	$5:3\frac{1}{2}$	$5:3$	1:5
54.	27	0	13	10	4	0	$3:1\frac{1}{2}$	$3:7$	0:3
55.	37	2	11	7	17	0	10:1	$10:12\frac{1}{2}$	2:10
56.	16	4	5	7	0	0	2:1	$2:6\frac{1}{2}$	4:2
57.	39	4	18	6	11	0	2:3	$2:3$	4:2
58.	28	6	11	4	7	0	4:0	$4:7\frac{1}{2}$	6:4
59.	27	3	16	2	6	0	$2:4\frac{1}{2}$	$2:5\frac{1}{2}$	3:2
60.	32	5	20	2	5	0	$3:2\frac{1}{2}$	$3:4$	5:3
61.	43	3	26	8	5	1	$1:3\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}:9\frac{1}{2}$	3:1
62.	29	5	14	5	5	0	$6:3\frac{1}{2}$	$6\frac{1}{2}:7$	5:6
63.	16	1	7	7	0	1	$0:\frac{1}{2}\checkmark$	$0:6$	1:0
64.	41	1	17	13	10	0	$0:2\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}:8\frac{1}{2}$	1:0
65.	20	2	6	4	8	0	2:2	$2:4$	2:2
66.	19	0	7	7	5	0	$0:2\frac{1}{2}$	$1:0$	0:0
67.	43	3	16	11	13	0	5:4	$5:10\frac{1}{2}$	3:5
68.	18	11	6	1	0	0	0:2	$0:7\frac{1}{2}$	11:0
69.	42	2	28	9	1	0	$1:2\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}:13\frac{1}{2}$	2:1
70.	23	1	12	6	4	0	$0:2\frac{1}{2}$	$0:4$	1:0

CXII

Geval	R	W	D	d	Dd	S	M: somC	M: FM+m	W:M
71.	38	2	17	9	10	0	4:5	4 : 3	2: 4
72.	30	3	17	4	6	0	0:1 $\frac{1}{2}$	0 : 3 $\frac{1}{2}$	3: 0
73.	35	10	22	2	1	0	6:5	6 : 11 $\frac{1}{2}$	10: 6
74.	23	4	10	4	5	0	0:1 $\frac{1}{2}$	0 : 8 $\frac{1}{2}$	4: 0
75.	14	5	6	1	2	0	1: $\frac{1}{2}$ ✓	1 $\frac{1}{2}$: 2 $\frac{1}{2}$	5: 1
76.	25	1	7	10	7	0	3:1	3 : 10	1: 3
77.	20	3	11	5	1	0	3:2	3 : 10 $\frac{1}{2}$	3: 3
78.	21	7	11	0	3	0	1: $\frac{1}{2}$ ✓	1 $\frac{1}{2}$: 5 $\frac{1}{2}$	7: 1
79.	17	2	10	3	2	0	2:1 $\frac{1}{2}$	2 : 2 $\frac{1}{2}$	2: 2
80.	26	5	16	3	2	0	2:5	2 : 3	5: 2
81.	30	6	15	6	3	0	2:3	2 : 8	6: 2
82.	17	3	11	3	0	0	0:1 $\frac{1}{2}$	0 : 2 $\frac{1}{2}$	3: 0
83.	34	2	23	2	7	0	0:3	0 : 4	2: 0
84.	31	0	14	10	7	0	1:3	1 : 10 $\frac{1}{2}$	0: 1
85.	50	2	23	8	16	0	2:3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$: 7 $\frac{1}{2}$	2: 2
86.	18	2	7	5	4	0	2:1	2 : 3	2: 2
87.	16	1	6	2	7	0	1: $\frac{1}{2}$ ✓	1 : 2	1: 1
88.	18	1	15	1	1	0	0:2 $\frac{1}{2}$	0 : 1	1: 0
89.	21	4	14	2	1	0	0:2	0 : 7	4: 0
90.	28	4	21	0	3	0	2:2	2 : 6	4: 2
91.	44	0	10	10	24	0	7:4 $\frac{1}{2}$	7 : 14 $\frac{1}{2}$	0: 7
92.	25	2	13	8	2	0	0:3	0 : 8	2: 0
93.	23	7	16	0	0	0	3:2 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$: 7 $\frac{1}{2}$	7: 3
94.	41	3	15	10	10	3	2:3	2 : 13 $\frac{1}{2}$	3: 2
95.	15	1	5	8	1	0	0:2 $\frac{1}{2}$	0 : 5 $\frac{1}{2}$	1: 0
96.	31	4	14	7	4	2	1:5	1 : 3 $\frac{1}{2}$	4: 1
97.	42	1	14	10	17	0	11:5	12 : 9 $\frac{1}{2}$	1: 11
98.	21	6	10	3	2	0	6:1	6 : 4	6: 6
99.	28	4	13	7	4	0	2:6	2 : 8	2: 4
100.	55	5	25	11	14	0	7:6 $\frac{1}{2}$	7 : 23 $\frac{1}{2}$	5: 7

CXIII

BYLAAG E.

TEMATIESE APPERSEPSIETOETS-RESULTATE.

Toetsresultate beskikbaar by die Departement
van Sielkunde, Universiteit, Stellenbosch.

---oOo---